Indvandrere i Danmark 2020

DANMARKS STATISTIK

Indvandrere i Danmark 2020

Rettet i forhold til den oprindelige version d. 05.03.2021. Rettelserne er markeret med Rødt på følgende sider:

Side 43 – tal i tabel 2.5
Side 52 – tal i tabel 3.2
Side 142 – enhed i figur 7.7

DANMARKS STATISTIK

Indvandrere i Danmark 2020

Udgivet af Danmarks Statistik
December 2020
Foto: Colourbox

Pdf-udgave:
Kan hentes gratis på www.dst.dk/publ/indvandrereidk
ISBN 978-87-501-2370-5
ISSN 1902-8954

Adresser:
Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17
E-mail: dst@dst.dk
www.dst.dk

Signaturforklaring:

»	Gentagelse
-	Nul
0 0,0	Mindre end en halv af den anvendte enhed
•	Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
. .	Oplysning for usikker til at angives
. . .	Oplysning foreligger ikke
*	Foreløbige anslåede tal
—	Databrud i en tidsserie. Oplysninger fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige
/ /	Databrud i diagrammer
i.sk.	Ikke sæsonkorrigeret
sk.	Sæsonkorrigeret
r	Reviderede tal

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

© Danmarks Statistik 2020

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.
Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.
Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse
af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.
Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN,
har den ret til – inden for aftalens rammer – at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har stor samfundsmæssig interesse. I denne bog, som er den 14. udgave af årspublikationen *Indvandrere i Danmark*, samler Danmarks Statistik oplysninger om indvandreres forhold og deltagelse på forskellige samfundsområder for at give et statistisk billede af indvandreres og efterkommeres stilling i det danske samfund. Der er på flere områder store forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse. Og der er også store forskelle mellem indvandrere på tværs af køn og lande.

I 2019 nedsatte den daværende økonomi- og indenrigsminister på baggrund af Folketingsbeslutning B37 af 13. november 2018 en arbejdsgruppe, der havde til formål at undersøge, om Danmarks Statistiks eksisterende opgørelser af personer med indvandrerbaggrund er fyldestgørende.

Arbejdsgruppen undersøgte en række andre landes definitioner og konkluderede på den baggrund, "at hvis de danske definitioner blev erstattet med den tyske folketællingsdefinition eller den nederlandske definition, ville det blive sværere at identificere integrationsudfordringer, da de statistiske resultater bliver mere sløret. Herkomstdefinitionen giver dermed et mere tydeligt billede af gruppernes integration i det danske samfund."

Arbejdsgruppen fandt imidlertid også, "at de danske definitioner har formidlingsmæssige svagheder og er mindre anvendelig til at belyse befolkningens demografiske sammensætning, hvis man er interesseret i at belyse personer, som delvist har udenlandsk baggrund. Det kan give en oplevelse af, at definitionen ikke er tydelig i forhold til, hvornår personer med udenlandsk baggrund betragtes som personer med dansk oprindelse".

Arbejdsgruppen afrapporterede til Social- og Indenrigsministeriet i foråret 2020. Den samlede rapport er tilgængelig på Danmarks Statistiks samt på Social- og Indenrigsministeriets hjemmeside. Medlemmerne af arbejdsgruppen var:

- Torben Tranæs, forskningsdirektør i VIVE
- Jan Rose Skaksen, forskningschef i Rockwoolfonden
- Niels Ploug, afdelingsdirektør i Danmarks Statistik
- Henrik Kyvsgaard, analysechef i Udlændinge- og Integrationsministeriet
- Ellen Klarskov Lauritzen, afdelingschef i Social- og Indenrigsministeriet

Det var arbejdsgruppens anbefaling, at Danmarks Statistik iværksatte en række konkrete initiativer, der skal tilføre gennemsigtighed til den eksisterende statistik. Derfor er dette års udgave af *Indvandrere i Danmark* udvidet med et nyt kapitel 8, hvori der findes en gennemgang af andre landes definitioner til opgørelser vedrørende personer med indvandrerbaggrund. Her kan det blandt andet læses, hvorfor antallet af personer med udenlandsk baggrund er højere, når Nederlandenes opgørelsesmetode anvendes i Danmark.

I kapitel 8 er der også fokus på børn af efterkommere. Her introduceres for første gang en ny udtømmende underopdeling i henholdsvis indvandrere, efterkommere (ekskl. børn af efterkommere) og børn af efterkommere i befolkningen.

Endelig bliver det også tydeliggjort hvor mange indvandrere og efterkommere, der kan skifte til herkomstkategorien "personer med dansk oprindelse" som følge af, at en af forældrene skifter fra udenlandsk til dansk statsborgerskab. Herved sættes tal på en usikkerhed om indvandrerbefolkningens samlede størrelse, som under tiden er til debat.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik af Jens Bjerre, Mark Søndergaard, Isabell Bang Christensen, Dorthe Larsen og Annemette Lindhardt Olsen. Arbejdet har været fulgt af en følgegruppe bestående af chefkonsulent Maren Sørensen, Social- og Indenrigsministeriet og fhv. rigsstatistiker Jan Plovsing samt medarbejdere i Danmarks Statistik.

Danmarks Statistik, december 2020

Birgitte Anker, rigsstatistiker

Henrik Bang, kontorchef

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning ... 7

1. **Befolkning** ... 11
1.1. Definition af herkomst ... 11
1.2. Indvandrernes alder og oprindelsesland ... 13
1.3. Efterkommernes alder og oprindelsesland ... 15
1.4. Indvandringstidspunkt ... 16
1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne? ... 18
1.6. Fødte ... 22
1.7. Fertilitet ... 24
1.8. Opholdsgrundlag ... 26
1.9. Familier ... 29
1.10. Befolkningsfremskrivning ... 33

2. **Arbejdsmarked** ... 35
2.1. Beskæftigelsesudvikling ... 35
2.2. Beskæftigelse – alder og køn ... 37
2.3. Indeks og underbeskæftigelse ... 39
2.4. Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere ... 42
2.5. Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere ... 44
2.6. Selvstændige ... 45
2.7. Branche ... 46

3. **Uddannelse** ... 49
3.1. Højeste fuldførte uddannelse for indvandrere ... 49
3.2. Højeste fuldførte uddannelse for efterkommere ... 55
3.3. Under uddannelse ... 59
3.4. Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse ... 63
3.5. Karakterer i grundskolen ... 65

4. **Indkomst, ulighed og formue** ... 71
4.1. Indkomst før skat efter herkomst ... 71
4.2. Indkomst før skat efter oprindelsesland ... 74
4.3. Indkomst før skat efter opholdsgrundlag og opholdstid ... 75
4.4. Indkomstfordeling ... 77
4.5. Formue og gæld ... 80

5. **Offentlig forsørgelse** ... 87
5.1. Offentligt forsørgede ... 87
5.2. Aldersopdeling ... 93
5.3. Udvikling over tid blandt indvandrere ... 95
5.4. Opdeling på forskellige oprindelseslande ... 96

6. **Kriminalitet** ... 99
6.1. Kriminalitet opdelt på lovområder ... 99
6.2. Kriminalitetsindeks ... 105
6.3. Fødselsårgange ... 113
6.4. Nye opgørelser ... 116

7. **Børn af efterkommere** ... 135
7.1. Definition ... 135
7.2. 0-29-årige børn af efterkommere ... 138
7.3. Børnenes forhold ... 140
7.4. Forældrenes forhold ... 144

8. **Eftersyn af Danmarks Statistiks definitioner** ... 151
8.1. Opgørelser efter de andre landes definitioner ... 152
8.2. Børn af efterkommere ... 163
8.3. Indvandrere og efterkommere, der skifter herkomst ... 167

Sammenfatning

14 pct. af befolkningen er indvandrere eller efterkommere

1. januar 2020 udgjorde indvandrere og efterkommere 14 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 11 pct., og blandt dem er 58 pct. fra ikke-vestlige lande. I løbet af de seneste 30 år er antallet af ikke-vestlige indvandrere blevet firedoblet, mens det er tredoblet for vestlige indvandrere.

I Ishøj Kommune er andelen 41 pct.

I Ishøj er 41 pct. af befolkningen indvandrere eller efterkommere, hvorfor kommunen har den største andel af indvandrere og efterkommere i Danmark. Rebild har den laveste andel – her er andelen 6 pct. Mere overordnet set udgør indvandrere og efterkommere 20 pct. af befolkningen i Region Hovedstaden.

22 pct. af fødte børn i 2019 havde mødre med udenlandsk baggrund

I 2019 var 22 pct. af de levendefødte børn født af mødre, der var indvandrer eller efterkommer. Det er en stigning på 15 procentpoint siden 1989, hvor andelen var 7 pct. Den højeste andel findes i Ishøj Kommune, hvor 69 pct. af de levendefødte i 2019 har en mor, der er enten indvandrer eller efterkommer. Disse tal siger dog ikke noget om, hvorvidt de levendefødte er efterkommere eller af dansk oprindelse, da oprindelsen for et barn bestemmes ud fra begge forældres baggrund.

I 2019 udgjorde asyl og familiesammenføring 6 pct. af de indvandredes opholdsgrundlag

Blandt de indvandrede i 2019, som er født i udlandet og som har ikke-nordisk statsborgerskab, har 6 pct. familiesammenføring og asyl som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct. Indvandringen af ikke-nordiske statsborgere er siden årtusindeskiftet blevet mere end fordoblet og udgjorde i 2019 ca. 57.000.

Ikke-vestlige indvandrere har lavere beskæftigelsesfrekvenser

I de seneste år er beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere steget mere end beskæftigelsen hos indvandrere fra vestlige lande og personer med dansk oprindelse. Med beskæftigelsesfrekvenser blandt 16-64-årige for mænd og kvinder på henholdsvis 64 og 52 pct. i 2019 er beskæftigelsen lidt over beskæftigelsesniveauet fra finanskrisen. Ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesniveau er dog fortsat under niveauerne for personer med dansk oprindelse og indvandrere fra vestlige lande.

Kvindelige ikke-vestlige indvandrere er 34 pct. mindre beskæftiget end kvinder med dansk oprindelse

Et indeks, der tager højde for den forskellige alderssammensætning, viser at underbeskæftigelsen er markant højere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end mandlige ikke-vestlige indvandrere. For mændene er underbeskæftigelsen på 21 pct., mens den er 34 pct. blandt kvinderne, hvis grupperne havde haft samme aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Underbeskæftigelse i antal personer

Underbeskæftigelsen blandt indvandrere kan også udtrykkes i antal personer. I 2019 var underbeskæftigelsen for mandlige ikke-vestlige indvandrere på 25.444 personer. Tilsvarende havde kvindelige ikke-vestlige indvandrere en underbeskæftigelse på 41.671 personer.

Laveste beskæftigelse blandt indvandrere fra Libanon, Somalia, Irak og Syrien

Der er store forskelle i beskæftigelsesniveauet for indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-64-årige er beskæftigelsen meget lav blandt indvandrere fra Libanon, Somalia, Irak og Syrien. Indvandrere fra Nederlandene og Litauen har derimod de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de 35 største indvandrergrupper.

Stor variation i uddannelser mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande

Ca. 40 pct. af indvandrerne fra Polen og Bosnien-Hercegovina har en erhvervsfaglig uddannelse. Omvendt gør det sig kun gældende for mellem 14 og 18 pct. af indvandrerne fra Kina, Pakistan, Iran, Irak og Rumænien. Blandt indvandrere fra Syrien er det kun 7 pct., der har en erhvervsfaglig uddannelse.

44 pct. af de kinesiske indvandrere har en lang videregående uddannelse

Blandt indvandrere fra Rumænien, Litauen, Polen og Pakistan har mellem 15 og 20 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er mere end blandt personer med dansk oprindelse, hvor andelen er 13 pct. De største andele findes dog blandt indvandrere fra Kina, hvor hele 44 pct. har en lang videregående uddannelse.

Variationen i indvandrernes uddannelsesniveau skal ses i lyset af deres opholdsgrundlag

Variationen i uddannelsesniveauet mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande skal ses i lyset af, at indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at indvandre til Danmark. Fx har 48 pct. af de indvandrere, der er kommet til Danmark med erhverv som opholdsgrundlag, en lang videregående uddannelse. Anderledes forholder det sig med indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag. I denne gruppe har kun 7 pct. en lang videregående uddannelse.

Beskæftigelsen er høj blandt indvandrere, der har afsluttet en kompetencegivende uddannelse i Danmark

Ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, har højere beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere, der har taget deres uddannelse i udlandet. Indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, er typisk også indvandrere, som har været i Danmark relativt længe. Derfor er der også en vis selektion i forhold til hvilke indvandrere, der afslutter en uddannelse i Danmark.

Færre får en uddannelse blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere

Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere har 54 pct. af mændene og 74 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 75 og 82 pct.

Andel under uddannelse på niveau med dansk oprindelse blandt 22-årige

I 2019 er andelen af 22-årige under uddannelse 51 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 70 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Andelene ligger på niveau med personer med dansk oprindelse.

Mandlige somaliske efterkommere er oftest hverken i uddannelse eller beskæftigelse

For de 20-29-årige mandlige efterkommere med somalisk oprindelse er 47 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2019. Efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 12 pct. blandt mændene. Blandt kvinderne er det også de srilankanske efterkommere med 9 pct., der har den laveste andel, mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel med 28 pct.

Ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer

Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer i de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver sammenlignet med indvandrere og efterkommere. Dog har efterkommere fra vestlige lande næsten samme karaktergennemsnit som personer med dansk oprindelse. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår (2015-2019), er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse 6,9 og 7,7. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere er 5,5 og 6,3.

Især store forskelle i matematik og dansk læsning

Blandt de forskellige prøvefag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes.

Laveste karakterer blandt tyrkiske og libanesiske efterkommere og højest blandt vietnamesiske efterkommere

Der er store forskelle mellem oprindelseslandene inden for gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Blandt både drengene og pigerne er det de vietnamesiske efterkommere, som klarer sig bedst, med karaktergennemsnit på 7,0 og 8,0, mens det er de tyrkiske og libanesiske efterkommere, som har de laveste karaktergennemsnit. Blandt drengene ligger de på 4,8 for de tyrkiske efterkommere og på 4,9 for de libanesiske efterkommere, mens niveauerne er lidt højere blandt pigerne med 5,5 for de libanesiske og 5,6 for de tyrkiske efterkommere.

Mandlige indvandrere fra Storbritannien havde den største indkomst i 2019

Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandlige indvandrere fra Storbritannien den højeste indkomst før skat i Danmark i 2019. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 488.900 kr. før skat. Det er mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 451.400 kr. før skat.

Offentlig forsørgelse udgør en stor del af indkomsten for nogle indvandrere

Mandlige indvandrere fra Syrien, Eritrea, Somalia og Bulgarien havde i 2019 en årlig indkomst før skat, der var mindre end 250.000 kr. Heraf kom mellem 10 og 36 pct. af indkomsten fra offentlig forsørgelse.

Kvindelige indvandrere fra en række oprindelseslande har relativt høje indkomster

Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige og Storbritannien, der i 2019 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 320.000 kr. før skat. Kvindelige ikke-vestlige indvandrere med oprindelse i Rusland, Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Vietnam og Iran havde dog relativt høje indkomster, når man sammenligner med kvinder af dansk oprindelse. Deres indkomster lå mellem 275.000 kr. og 306.000 kr. før skat i 2019.

53 pct. af de ikke-vestlige indvandrere er placeret i laveste indkomstkvintil

Indkomstfordelingen bruges ofte som en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen kan belyses ved at inddele den 30-59-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler). Mens kun 15 pct. af de 30-59-årige med dansk oprindelse er placeret i den laveste af de fem indkomstgrupper, gælder det 53 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.

Indvandrere har lille pensionsformue

Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2018 en gennemsnitlig pensionsformue på 2,9 mio. kr. Det var markant mere end vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der havde en gennemsnitlig pensionsformue på 0,8 mio. kr. og 0,5 mio. kr. i 2018. Indvandreres lave pensionsformue skal i høj grad ses i relation til deres opholdstid i landet.

Ikke-vestlige indvandrere udgør 17 pct. af kontanthjælpsmodtagerne

Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af de 16-64-årige på offentlig forsørgelse 11 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 17 pct. er ikke-vestlige indvandrere.

Høj andel med offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere i 50'erne

For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 25-29-årige er andelen 26 pct., mens det blandt 55-59-årige er 57 pct.

Mange offentlig forsørgede blandt indvandrere fra bestemte oprindelseslande

Både blandt mænd og kvinder er det indvandrere med oprindelse i Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er mindst syv ud af ti fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak på offentlig forsørgelse.

Højere kriminalitet blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere

Et indeks, der standardiserer efter alder, viser at kriminaliteten i 2019 er 51 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 139 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Hvis der yderligere standardiseres for familiens uddannelsesniveau er kriminaliteten henholdsvis 29 pct. og 99 pct. højere.

Højest kriminalitet blandt mænd med oprindelse i Libanon

Mandlige libanesiske efterkommere, hvoraf en stor del er efterkommere af statsløse palæstinensere, har med 373 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande. Indekset er standardiseret efter alder. Mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia har ligeledes et indeks, der ligger over 300

Lavest kriminalitet blandt mænd med oprindelse i Spanien

Det laveste kriminalitetsindeks har mandlige indvandrere med oprindelse i Spanien, Indien, USA og Kina. Deres indeks ligger mellem 65 og 54 pct. under gennemsnittet for alle mænd.

28.821 børn af efterkommere i Danmark

Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 28.821 børn af efterkommere 1. januar 2020 – heraf har 92 pct. ikke-vestlig oprindelse.

Karakterer for børn af efterkommere i grundskolen

Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2019 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere 5,6 for drengene og 6,2 for pigerne. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er højere med 6,9 og 7,8.

Fordelt på oprindelsesland klarer børn af efterkommere sig lidt bedre end efterkommere

Når karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangsprøve udregnes efter oprindelsesland er karaktergennemsnittet en smule højere for børn af efterkommere end for efterkommere. Den største difference findes blandt pakistanere. Her havde børn af efterkommere et gennemsnit på 6,4, mens efterkommerne havde et gennemsnit på 5,7. For alle oprindelseslande er der dog tale om niveauer, der ligger klart under niveauet for børn af dansk oprindelse.

1. Befolkning

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere udgør 14 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrernes andel er 11 pct., og af dem kommer 58 pct. fra ikke-vestlige lande.

Med en andel på 20 pct. af befolkningen bor der relativt flest indvandrere og efterkommere i Region Hovedstaden. I Region Nordjylland bor der færrest med 9 pct. Blandt kommunerne har Ishøj Kommune den højeste andel indvandrere og efterkommere med 41 pct., mens Rebild Kommune har den laveste med 6 pct.

Siden 1989 er den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere faldet fra 3.370 til 1.796 i 2019. For personer med dansk oprindelse er den samlede fertilitet i samme periode steget – fra 1.576 i 1989 til 1.740 i 2019.

Blandt de indvandrede i 2019, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 6 pct. asyl og familiesammenføring som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct.

I Danmark er der 1.382.730 parfamilier i alt i 2020. Heraf er parfamilier, hvor begge personer har dansk oprindelse, den største gruppe. 1.152.531 par eller 83 pct. befinder sig i denne kategori. Der er 109.046 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 9.115 par består af en indvandrer og en efterkommer. I de par, hvor ingen af parterne har dansk oprindelse, er begge personer oftest af ikke-vestlig oprindelse.

Antallet af indvandrere og efterkommere forventes at vokse kraftigere end antallet af personer med dansk oprindelse. Ifølge Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning vil indvandrere og efterkommere udgøre 20 pct. i 2060 mod 14 pct. i dag.

1.1 Definition af herkomst

Indvandrere udgør 11 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning består 1. januar 2020 af 5.822.763 personer. Heraf har 86 pct. dansk oprindelse, mens 11 pct. og 3 pct. er henholdsvis indvandrere og efterkommere. Blandt indvandrerne i Danmark kommer 58 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne er andelen med ikke-vestlig oprindelse 83 pct.

Tabel 1.1 **Befolkningen efter herkomst**

	1. januar 2019	1. januar 2020
I alt	**5 806 081**	**5 822 763**
Indvandrere	**607 622**	**614 353**
Vestlige lande	256 198	258 158
Ikke-vestlige lande	351 424	356 195
Efterkommere	**185 979**	**192 816**
Vestlige lande	30 833	32 750
Ikke-vestlige lande	155 146	160 066
Dansk oprindelse	**5 012 480**	**5 015 594**

Indvandrere og efterkommere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere, men som personer med dansk oprindelse. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.

Vestlige og ikke-vestlige lande

Vestlige lande: EU-landene plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

I tidsserier anvendes samme opdeling på vestlige og ikke-vestlige lande for alle år i tidsserien uanset hvornår landene reelt er blevet medlem af EU.

Forkortelser

Indv. og *Eftk.* i figurerne er forkortelser for henholdsvis *Indvandrere* og *Efterkommere*.

Tabel 1.2 **Indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse**

		Far				
		Født i Danmark		Født i udlandet		Ukendt
Mor		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	
		gælder for personer født i Danmark				
Født i Danmark	Dansk statsborger	DK	DK	DK	DK	DK
	Udenlandsk statsborger	DK	E	E	E	E
Født i udlandet	Dansk statsborger	DK	E	E	E	E
	Udenlandsk statsborger	DK	E	E	E	E
Ukendt		DK	E	E	E	DK / E
		gælder for personer født i udlandet				
Født i Danmark	Dansk statsborger	DK	DK	DK	DK	DK
	Udenlandsk statsborger	DK	I	I	I	I
Født i udlandet	Dansk statsborger	DK	I	I	I	I
	Udenlandsk statsborger	DK	I	I	I	I
Ukendt		DK	I	I	I	I

Anm.: Personer placeret i den grå boks i skemaet ovenfor, har to ukendte forældre. Da personen selv er født i Danmark afhænger personens herkomst af dennes statsborgerskab. Hvis personen er udenlandsk statsborger, bliver personen klassificeret som efterkommer. Hvis personen er dansk statsborger, bliver personen klassificeret som person med dansk oprindelse.

Antallet af ikke-vestlige indvandrere er fire gange højere end i 1990

I figur 1.1 vises antallet af indvandrere og efterkommere over tid. I de seneste 30 år har antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark været stigende. Stigningen blandt indvandrere har været størst hos de ikke-vestlige indvandrere. De 356.195 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2020 er således fire gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1990.

Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige

I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der 167.034 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2020 end i 1990. Det svarer til en stigning på 183 pct., hvor stigningen har været mest markant fra 2005 og frem. Før 1991 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2020 overstiger antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med 98.037 personer.

Figur 1.1 **Indvandrere og efterkommere**

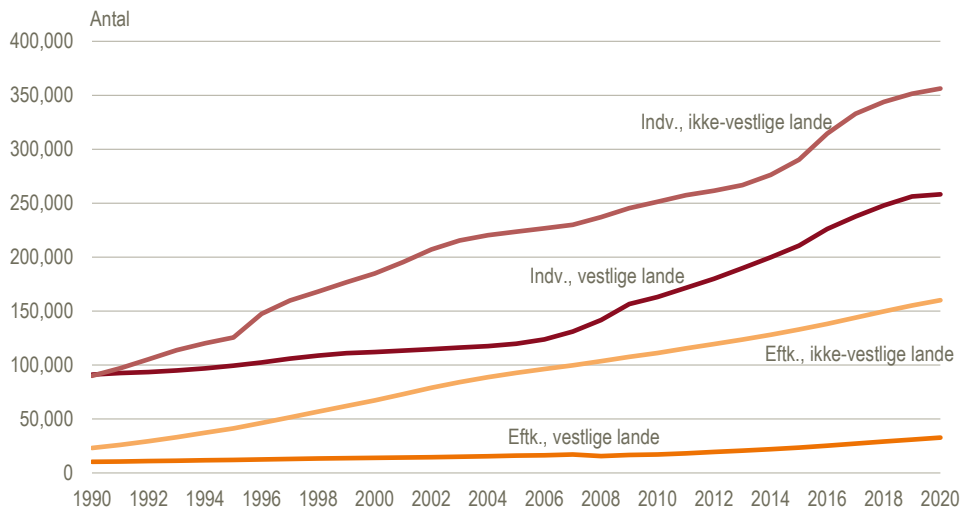

Syv gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1990

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1990. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1990 til 2020 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 23.134 til 160.066. Der er ca. syv gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2020 sammenlignet med 1990. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun tredoblet.

1.2 Indvandrernes alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabel 1.3 vises aldersfordelingen for de ti lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de ti lande 42 pct. af alle indvandrere.

Tabel 1.3 **Indvandrere efter alder og oprindelsesland. 2020**

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	**3**	**5**	**20**	**25**	**18**	**14**	**14**	**614 353**
Vestlige lande	**2**	**5**	**25**	**25**	**16**	**11**	**16**	**258 158**
Heraf:								
Polen	3	6	18	30	21	11	12	41 529
Tyskland	2	4	19	16	13	15	32	30 639
Rumænien	4	6	30	37	15	6	3	29 443
Norge	1	2	28	16	12	12	30	15 670
Storbritannien	2	2	15	16	18	20	27	15 510
Ikke-vestlige lande	**4**	**6**	**16**	**25**	**20**	**17**	**13**	**356 195**
Heraf:								
Syrien	14	22	19	23	14	6	3	35 536
Tyrkiet	1	2	5	18	31	26	17	33 111
Irak	1	2	20	21	19	21	15	21 840
Iran	2	4	9	28	17	23	19	17 195
Bosnien-Hercegovina	0	1	9	23	19	22	26	16 755

Anm.: Tabellen viser de ti lande, der er flest indvandrere fra.

Flest polske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Polen udgør 41.529 personer i 2020, hvilket gør Polen til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Syrien

er med 35.536 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark, mens indvandrere med oprindelse i Tyrkiet er tredjestørst med 33.111 indvandrere.

Ikke-vestlige indvandrere er yngre end vestlige

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande er der således kun 13 pct., som er fyldt 60 år. Den tilsvarende andel er 16 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med tysk oprindelse er hele 32 pct. fyldt 60 år.

Indvandrere fra Polen og Rumænien er yngre end andre vestlige indvandrere

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk og rumænsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig ud fra de andre vestlige lande Norge, Tyskland og Storbritannien, som er vist i tabel 1.3. Der er således kun 12 pct. af indvandrerne med polsk oprindelse og 3 pct. af indvandrerne med rumænsk oprindelse, som er fyldt 60 år. Disse lave andele hænger i høj grad sammen med, at de fleste indvandrere fra Polen og Rumænien først er kommet til Danmark efter landene er blevet medlem af EU. Derudover er indvandrere fra Syrien også generelt yngre end indvandrere fra andre lande. Således er fx kun 3 pct. 60 år eller derover.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne i figur 1.2 er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Det er tydeligt, at alle grupperne af indvandrere og efterkommere på hver deres måde adskiller sig fra gruppen af personer med dansk oprindelse.

Figur 1.2 **Befolkningen efter herkomst, køn og alder. 2020**

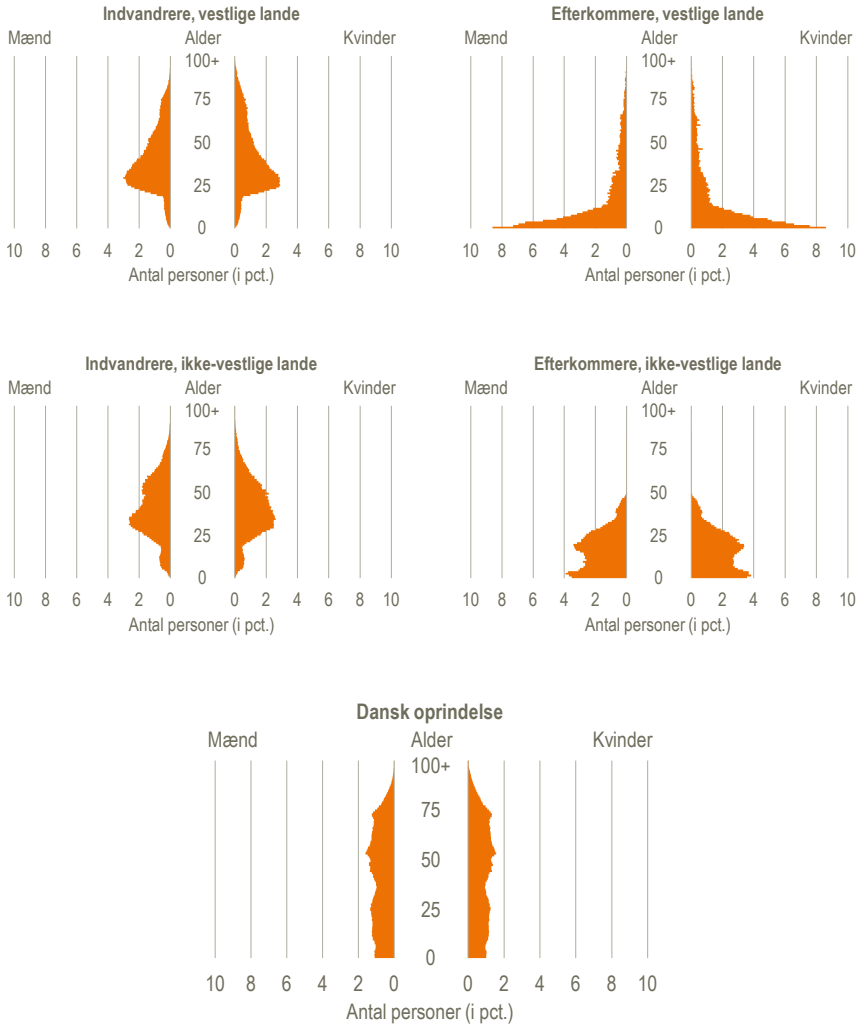

Stort set ingen ikke-vestlige efterkommere er over 50 år

Mens vestlige efterkommere er repræsenteret i et vist omfang på alle alderstrin, er der stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 50 år. Derimod udgør aldersgruppen mellem 0 og 25 år 79 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere.

Få indvandrere under 20 år

Der er desuden meget få indvandrere under 20 år. Det gælder både vestlige og ikke-vestlige indvandrere. En relativ stor andel af de vestlige indvandrere tilhører aldersgrupperne fra midt i 20'erne til midt i 30'erne, og det fremgår tydeligt af befolkningspyramiderne. De ikke-vestlige indvandrere er mere jævnt fordelt end de vestlige, og der er stort set lige så mange ikke-vestlige indvandrere på 50 år som på 26 år.

En fjerdedel af de 23-40-årige er indvandrere eller efterkommere

Der er stor forskel i gruppernes alderssammensætning. Det sætter også sit præg på, hvordan enkelte alderstrin i befolkningen er sammensat med hensyn til indvandrere og efterkommere. I figur 1.3 vises alderssammensætningen for indvandrere og efterkommere som andel af hele befolkningen. Blandt personer mellem 23 og 40 år er andelen af indvandrere og efterkommere højest. Blandt disse alderstrin udgør de ca. 20-26 pct. af befolkningen. Indvandrere fylder samtidig klart mest på disse alderstrin. Det er kun 2-6 pct. af befolkningen, der er efterkommere blandt personer mellem 23 og 40 år.

Få indvandrere blandt børnene

Efterkommerne er til gengæld i overtal blandt de helt unge. Det hænger sammen med, at det er relativt få indvandrere, der kommer til Danmark som børn. Andelen af indvandrere og efterkommere falder kraftigt med alderen. Blandt 70-årige udgør indvandrere og efterkommere 6 pct. af befolkningen. Det er under det halve af niveauet i befolkningen som helhed.

Figur 1.3 **Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2020**

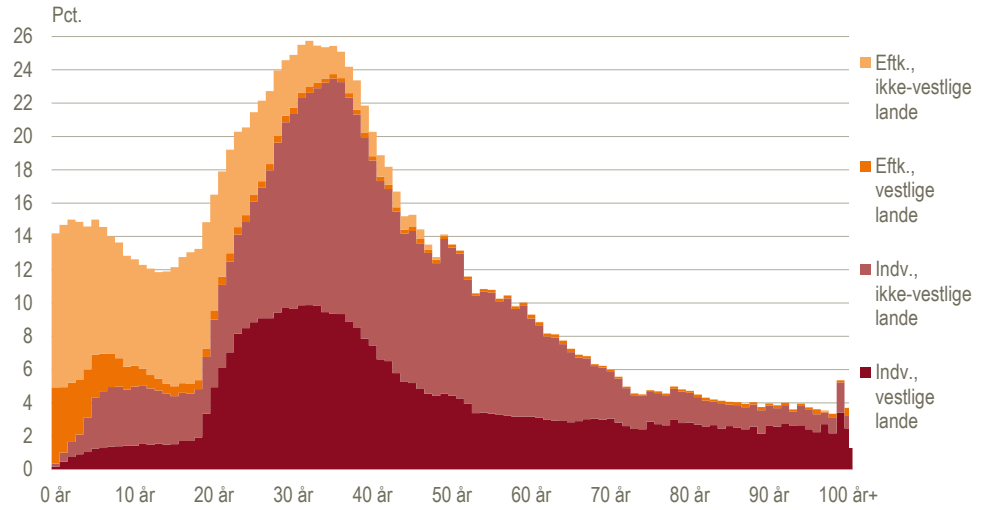

1.3 Efterkommernes alder og oprindelsesland

Polen er eneste vestlige land blandt de ti største oprindelseslande

I tabel 1.4 vises andelen af efterkommere efter alder og oprindelsesland. De 10 oprindelseslande med fleste efterkommere er medtaget. Her fremgår det, at Polen er det eneste vestlige oprindelsesland med tilstrækkelig antal efterkommere til at være blandt de 10 oprindelseslande med flest efterkommere. Med andre ord har de fleste efterkommere oprindelse i et ikke-vestligt land.

16 pct. af efterkommerne har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 16 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe af ikke-vestlige efterkommere. Efterkommere med Libanon, Irak og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste pladser med henholdsvis 7 pct., 6 pct. og 6 pct.

Kun hver syvende efterkommer er fyldt 30 år

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 192.816 efterkommere er 35 pct. under 10 år gamle. Kun 14 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

Tabel 1.4

Efterkommere efter alder og oprindelsesland. 2020

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	**35**	**27**	**23**	**9**	**4**	**1**	**1**	**192 816**
Vestlige lande	**53**	**15**	**10**	**6**	**5**	**4**	**7**	**32 750**
Heraf:								
Polen	60	12	12	8	6	1	1	6 944
Ikke-vestlige lande	**32**	**30**	**25**	**9**	**3**	**0**	**0**	**160 066**
Heraf:								
Tyrkiet	15	25	34	21	5	0	0	31 061
Libanon[1]	17	35	42	5	0	-	-	14 320
Irak	34	47	18	1	0	0	-	11 541
Pakistan	22	21	25	19	13	0	-	11 478
Somalia	33	47	19	0	0	-	-	9 790
Syrien	76	11	10	2	0	0	-	7 432
Bosnien-Hercegovina	34	38	27	0	0	0	-	6 448
Vietnam	20	35	33	11	0	0	0	6 101
Jugoslavien[2]	12	24	31	17	15	0	0	5 852

Anm.: Tabellen viser de ti lande, hvorfra der er flest personer.

[1] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

[2] Jugoslavien før opsplitningen.

Vestlige efterkommere klart ældre end ikke-vestlige

Hvad aldersfordeling angår, er efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande imidlertid forskellige. Andelen af efterkommere, som er 40 år eller mere, er således 16 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 4 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for 40 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 40 år er derfor forholdsvis lille i dag.

Flest ikke-vestlige efterkommere over 40 år har pakistansk, jugoslavisk eller tyrkisk oprindelse

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 40 år, har især Pakistan, Jugoslavien og Tyrkiet som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse tre oprindelseslande udgør tilsammen 70 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 40 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Pakistan, Jugoslavien og Tyrkiet var med i de første større ikke-vestlige indvandringer til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4 Indvandringstidspunkt

Indvandringstidspunkt for de tolv oprindelseslande med flest indvandrere

De tolv oprindelseslande, hvorfra der i Danmark er flest indvandrere, er i figur 1.4 repræsenteret med en kurve hver, der illustrerer sammenhængen mellem indvandringsår og den samlede indvandrerbefolkning for det pågældende land i dag. Indvandringsåret er det år, hvor indvandreren bliver registreret i folkeregisteret første gang. Asylansøgere regnes ikke for indvandrere i perioden, hvor deres asylsag behandles, men først når opholdstilladelse er givet, og de er registreret i folkeregisteret.

Oplysninger om tidspunkt for indvandring fra 1986 og frem

Ved konstruktionen af figurerne er alle indvandrere fra det pågældende land først blevet opdelt på deres første indvandringsår. Derefter er det udregnet, hvor stor en andel indvandrere fra de enkelte indvandringsår udgør af den samlede gruppe af indvandrere fra landet. For indvandringer før 1986 har vi ikke eksakte oplysninger, og alle med indvandringsår før 1986 er derfor slået sammen.

Figur 1.4. **Indvandrere fra de tolv lande med størst repræsentation i Danmark efter første indvandringsår. 2020**

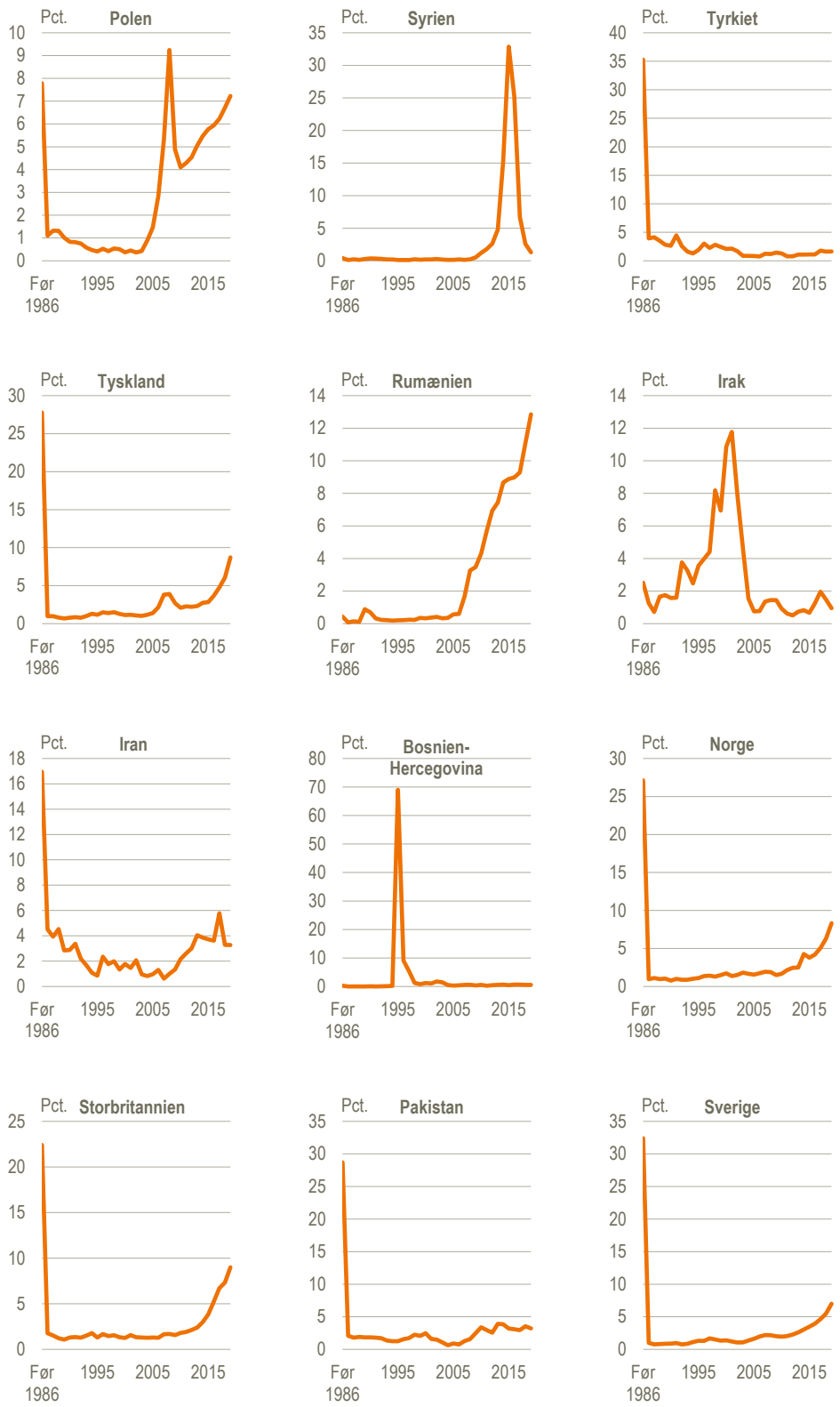

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

Mange indvandrere fra vestlige lande kom til Danmark før 1986

Figurerne for de vestlige lande Tyskland, Norge, Storbritannien og Sverige ligner hinanden meget. I alle fire tilfælde er en relativt stor andel af indvandrerbefolkningen i dag indvandret før 1986. Fra 1986 og frem til omkring år 2005 viser kurverne et jævnt forløb på et lavt niveau for alle fire lande. Herefter stiger kurverne igen. Der er generelt forholdsvis mange indvandrere fra disse lande, som opholder sig kort tid

i Danmark. Derfor vil indvandrere med kort opholdstid altid udgøre en relativt stor andel af alle indvandrere fra disse lande.

Indvandringsaktivitet fra Tyrkiet og Pakistan i alle år

Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan er i de fleste tilfælde kommet til Danmark for at arbejde eller som resultat af familiesammenføringer. Der er derfor ikke enkelte år, der skiller sig voldsomt ud for de to lande. Til gengæld er der gennem hele perioden en vis indvandringsaktivitet.

Stor indvandring fra Polen og Rumænien efter medlemskab af EU

Indvandrere fra Polen og Rumænien er først og fremmest begyndt at komme til Danmark i stor stil efter de blev medlem af EU. Polakker og rumænere kommer i dag hovedsageligt til Danmark for at arbejde.

Indvandrere fra Bosnien kom hovedsageligt i 1995

For de fire øvrige lande er udsvingene på figurerne ofte et resultat af uroligheder i de pågældende lande, som har fundet sted lige før eller omkring årene med stor indvandring. Især for Syrien og Bosnien-Hercegovina ses det sig særligt tydeligt. 58 pct. af syrerne indvandrede i 2015-2016 og 69 pct. af personerne fra Bosnien-Hercegovina indvandrede i 1995.

Stor indvandring fra Irak mellem 1998 og 2002

De største indvandringer fra Iran til Danmark fandt sted indtil starten af 1990'erne samt inden for de seneste ti år. Indvandring fra Irak til Danmark begyndte for alvor efter afslutningen af den første Golfkrig i 1991. Indvandringen fra Irak var på sit højeste i perioden 1998-2002, hvorefter den er faldet kraftigt.

1.5 Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?

Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer …

De 807.169 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2020 bor i Danmark, udgør samlet set 14 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Der er en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.

I tabel 1.5 og 1.6 vises andelen af indvandrere og efterkommere på kommunalt og regionalt niveau.

Tabel 1.5 **Indvandrere og efterkommere efter regioner. 2020**

	Indvandrere			Efterkommere			I pct. af hele befolkningen
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	
	antal						pct.
Hele landet	**258 158**	**356 195**	**614 353**	**32 750**	**160 066**	**192 816**	**13,9**
Region Hovedstaden	113 730	163 497	277 227	14 661	80 143	94 804	20,2
Region Sjælland	24 196	39 071	63 267	3 171	16 981	20 152	10,0
Region Syddanmark	50 109	63 023	113 132	6 446	26 212	32 658	11,9
Region Midtjylland	51 367	66 846	118 213	6 323	28 882	35 205	11,6
Region Nordjylland	18 756	23 758	42 514	2 149	7 848	9 997	8,9

… og udgør 20 pct. i Region Hovedstaden

Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her er andelen 20 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under landsgennemsnittet på 14 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.

I Ishøj udgør indvandrere og efterkommere 41 pct. af befolkningen

I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2020 er 26 pct. I Ishøj Kommune er andelen 41 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra

Christiansø, er Bornholm den kommune i Region Hovedstaden, som med 7 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Andelen er 10 pct. i Region Sjælland

I Region Sjælland er den samlede andel indvandrere og efterkommere 10 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 16 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Sorø, som har en andel på 7 pct.

12 pct. i Region Syddanmark

I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 12 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 17 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Faaborg-Midtfyn Kommune, hvor indvandrere og efterkommere udgør 7 pct. af befolkningen.

12 pct. i Region Midtjylland

I Region Midtjylland er den samlede andel 12 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Aarhus med 17 pct. og lavest i Skanderborg med 7 pct. Aarhus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel indvandrere og efterkommere. Der er dog hele 13 kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 17 pct., som findes i Aarhus.

9 pct. i Region Nordjylland

I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere 9 pct. af befolkningen. Dermed har Region Nordjylland den laveste andel blandt regionerne. Den største andel i regionen findes i Aalborg Kommune med 11 pct. og den laveste andel i Rebild Kommune med 6 pct. Rebild Kommune er dermed også den kommune i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Figur 1.5 **Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2020**

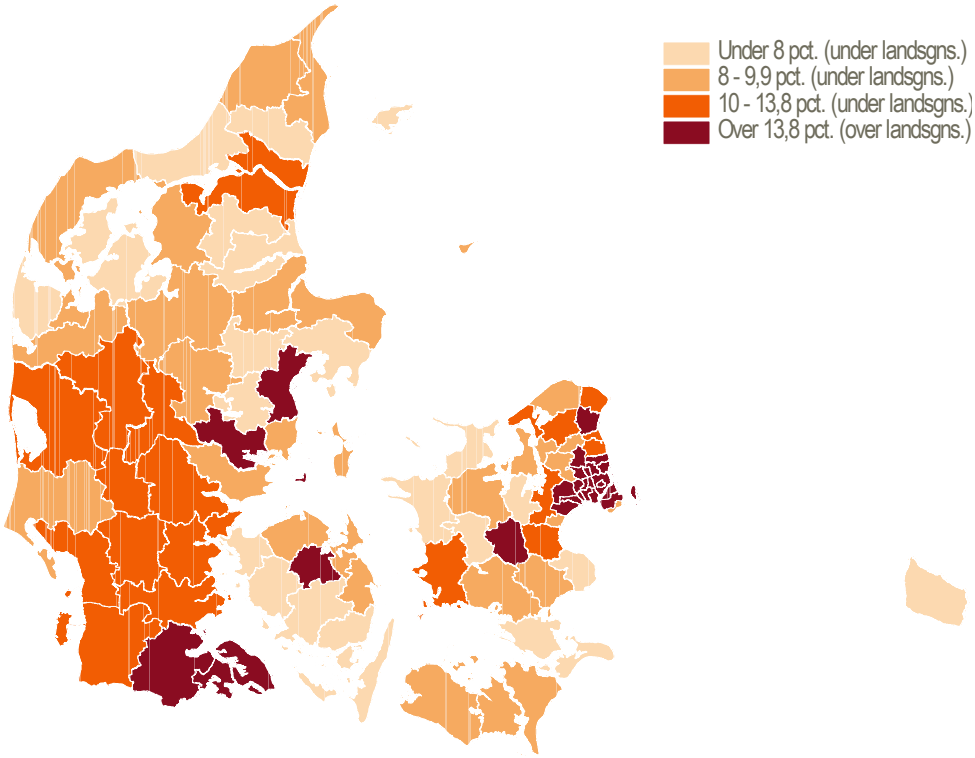

Kort: Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Kun syv kommuner uden for Region Hovedstaden har flere indvandrere og efterkommere end landsgennemsnittet

I figur 1.5 er alle kommuner farvet efter deres andel indvandrere og efterkommere. Den mørkerøde farve markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 14 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun syv kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Aarhus, Odense, Greve, Aabenraa, Horsens, Ringsted og Sønderborg. Den store andel i Aabenraa og Sønderborg kommuner skal i høj grad

ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Aabenraa og Sønderborg over landsgennemsnittet.

Tabel 1.6 **Indvandrere og efterkommere efter kommuner. 2020**

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke-vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Hele landet	**258 158**	**356 195**	**32 750**	**160 066**	**5,0**	**8,9**	**13,9**
Albertslund	970	4 069	186	2 945	4,2	25,3	29,5
Allerød	755	1 149	117	410	3,4	6,1	9,5
Ballerup	1 553	4 074	327	2 407	3,9	13,3	17,2
Bornholm	1 291	1 209	106	246	3,5	3,7	7,2
Brøndby	1 558	5 801	340	4 111	5,4	28,2	33,7
Christiansø	1	1	-	1	-	2,4	3,6
Dragør	540	501	72	114	4,2	4,2	8,5
Egedal	1 167	2 003	197	847	3,1	6,6	9,7
Fredensborg	2 314	3 266	326	1 650	6,5	12,0	18,5
Frederiksberg	7 967	8 003	968	2 937	8,6	10,5	19,1
Frederikssund	1 072	1 802	137	713	2,7	5,6	8,2
Furesø	1 887	2 951	302	1 391	5,3	10,6	15,9
Gentofte	4 992	5 517	566	1 092	7,4	8,8	16,3
Gladsaxe	3 554	7 459	606	3 539	6,0	15,9	21,9
Glostrup	899	2 446	150	1 395	4,5	16,6	21,1
Gribskov	1 469	1 400	181	387	4,0	4,4	8,4
Halsnæs	1 300	1 546	166	537	4,7	6,6	11,3
Helsingør	2 353	3 746	340	2 003	4,3	9,2	13,5
Herlev	872	2 775	201	1 715	3,7	15,5	19,2
Hillerød	1 903	3 006	283	1 285	4,3	8,4	12,7
Hvidovre	2 141	5 333	366	3 133	4,7	15,8	20,5
Høje-Taastrup	2 833	7 164	545	4 735	6,7	23,4	30,1
Hørsholm	1 042	1 251	134	341	4,7	6,4	11,1
Ishøj	1 352	4 366	281	3 506	7,1	34,2	41,3
København	58 593	65 954	6 394	31 107	10,3	15,3	25,6
Lyngby-Taarbæk	2 804	4 146	331	1 229	5,6	9,6	15,1
Rudersdal	2 664	3 305	367	1 016	5,3	7,6	13,0
Rødovre	1 491	4 206	268	2 514	4,3	16,5	20,9
Tårnby	1 556	2 924	265	1 269	4,2	9,8	14,0
Vallensbæk	837	2 124	139	1 568	5,9	22,2	28,1
Faxe	1 404	1 198	165	362	4,3	4,3	8,6
Greve	2 182	3 712	357	2 091	5,0	11,5	16,5
Guldborgsund	1 694	2 523	210	761	3,1	5,4	8,5
Holbæk	1 862	3 401	232	1 580	2,9	7,0	9,9
Kalundborg	988	1 873	105	743	2,3	5,4	7,7
Køge	2 018	3 431	267	1 851	3,7	8,7	12,4
Lejre	742	890	129	288	3,1	4,2	7,3
Lolland	1 073	1 731	127	660	2,9	5,8	8,7
Næstved	2 016	4 035	284	1 362	2,8	6,5	9,3
Odsherred	842	1 011	99	261	2,9	3,9	6,7
Ringsted	1 424	2 106	180	1 203	4,6	9,5	14,1
Roskilde	2 710	4 260	345	1 917	3,5	7,0	10,5
Slagelse	1 852	4 721	262	2 655	2,7	9,3	12,0
Solrød	622	963	102	380	3,1	5,8	8,9
Sorø	641	999	77	288	2,4	4,3	6,7
Stevns	749	708	87	185	3,7	3,9	7,6
Vordingborg	1 377	1 509	143	394	3,3	4,2	7,5

Tabel 1.6 (fortsat) **Indvandrere og efterkommere efter kommuner. 2020**

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke-vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Assens	1 394	1 135	183	229	3,8	3,3	7,2
Billund	1 502	1 420	223	398	6,5	6,8	13,3
Esbjerg	3 991	5 730	587	2 330	4,0	7,0	10,9
Fanø	167	104	17	13	5,3	3,4	8,6
Fredericia	1 453	3 010	178	1 390	3,2	8,6	11,7
Faaborg-Midtfyn	1 445	1 532	167	457	3,1	3,9	7,0
Haderslev	2 431	2 460	357	912	5,0	6,1	11,1
Kerteminde	750	869	99	294	3,6	4,9	8,4
Kolding	3 502	5 542	461	2 366	4,3	8,5	12,7
Langeland	475	358	42	83	4,1	3,5	7,7
Middelfart	947	1 360	114	393	2,7	4,5	7,2
Nordfyns	1 104	1 019	138	191	4,2	4,1	8,3
Nyborg	743	1 429	92	550	2,6	6,2	8,8
Odense	8 677	15 757	939	8 970	4,7	12,1	16,8
Svendborg	1 204	2 318	142	886	2,3	5,5	7,8
Sønderborg	3 951	4 337	519	1 604	6,0	8,0	14,0
Tønder	2 231	1 484	291	314	6,7	4,8	11,6
Varde	2 251	1 789	391	533	5,3	4,6	9,9
Vejen	2 072	1 820	283	489	5,5	5,4	10,9
Vejle	5 180	6 729	687	2 859	5,1	8,3	13,4
Ærø	262	152	15	21	4,6	2,9	7,5
Aabenraa	4 377	2 669	521	930	8,3	6,1	14,5
Favrskov	1 536	1 492	226	459	3,6	4,0	7,7
Hedensted	1 705	1 415	242	379	4,2	3,8	8,0
Herning	3 326	4 467	437	1 840	4,2	7,1	11,3
Holstebro	1 624	2 471	242	1 016	3,2	6,0	9,1
Horsens	5 080	5 279	501	2 030	6,1	8,0	14,2
Ikast-Brande	1 743	2 228	242	868	4,8	7,5	12,3
Lemvig	706	604	121	119	4,2	3,7	7,9
Norddjurs	1 386	1 253	140	315	4,1	4,2	8,3
Odder	670	823	108	248	3,4	4,7	8,1
Randers	2 591	4 261	352	1 680	3,0	6,1	9,1
Ringkøbing-Skjern	2 808	2 243	447	587	5,8	5,0	10,8
Samsø	204	80	45	8	6,8	2,4	9,2
Silkeborg	2 642	3 602	380	1 193	3,2	5,1	8,3
Skanderborg	1 397	2 188	187	678	2,5	4,6	7,1
Skive	1 079	1 626	149	482	2,7	4,6	7,3
Struer	732	921	129	273	4,1	5,7	9,8
Syddjurs	1 533	1 355	166	344	4,0	4,0	7,9
Viborg	3 181	4 155	435	1 130	3,7	5,5	9,2
Aarhus	17 424	26 383	1 774	15 233	5,5	11,9	17,4
Brønderslev	812	1 304	123	368	2,6	4,6	7,2
Frederikshavn	2 264	2 077	196	514	4,1	4,3	8,5
Hjørring	1 848	2 483	207	804	3,2	5,1	8,3
Jammerbugt	878	1 126	95	234	2,5	3,5	6,1
Læsø	84	17	4	4	4,9	1,2	6,1
Mariagerfjord	1 168	1 507	168	432	3,2	4,6	7,8
Morsø	409	672	63	139	2,3	4,0	6,3
Rebild	606	890	81	180	2,3	3,6	5,8
Thisted	1 573	1 511	200	365	4,1	4,3	8,4
Vesthimmerlands	1 468	1 386	240	285	4,7	4,5	9,2
Aalborg	7 646	10 785	772	4 523	3,9	7,1	10,9

Mange ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i fire vestegnskommuner

I hele landet udgør ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 64 pct. af alle indvandrere og efterkommere. I Albertslund, Brøndby, Ishøj og Herlev kommuner er de ikke-vestliges andel særligt høj, idet mere end 80 pct. af alle indvandrere og efterkommere i disse kommuner er af ikke-vestlig oprindelse.

Aabenraa og Tønder har mange indvandrere med tysk oprindelse

I Aabenraa og Tønder kommuner udgør vestlige indvandrere og efterkommere 58 pct. af alle indvandrere og efterkommere. Med deres beliggenhed tæt på den tyske grænse er det hovedsageligt indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som er årsagen til de relativt mange vestlige indvandrere og efterkommere.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i ø-kommunerne

Morsø, Læsø, Samsø, Ærø, Fanø, Langeland og Bornholm kommuner har tilfælles, at de alle er kommuner, hvis administrative område svarer til øen af samme navn som kommunen. Læsø, Samsø, Ærø, Fanø og Langeland har yderligere det tilfælles, at de også har en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Alle syv kommuner har dog samlet klart lavere andel indvandrere og efterkommere end hele Danmarks 14 pct., og med undtagelse af Bornholm hører de også til landets mindst befolkede kommuner.

1.6 Fødte

22 pct. af fødte børn i 2019 havde mødre med udenlandsk baggrund

I figur 1.6, 1.7, 1.8 og 1.9 vises andelen af levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer. I 2019 var 22 pct. af de levendefødte børn født af mødre med indvandrer- eller efterkommer baggrund. Det er en stigning på 15 procentpoint siden 1989, hvor andelen var 7 pct. Den største stigning ses, hvor mødrene er indvandrere fra ikke-vestlige lande. Deres andel steg fra 5 pct. i 1989 til 11 pct. i 2019. Det er også indvandrermødre fra ikke-vestlige lande, der står for den største andel i både 1989 og 2019.

Figur 1.6 **Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer**

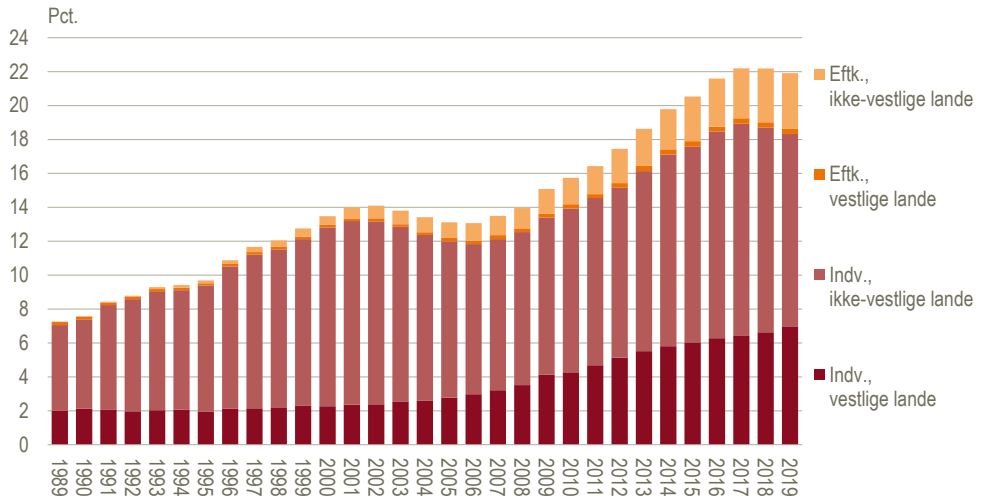

69 pct. af børn født i 2019 i Ishøj Kommune har mødre med udenlandsk baggrund

Børn født af mødre med indvandrer- eller efterkommerbaggrund er meget ulige fordelt i landet. 69 pct. af de levendefødte i Ishøj Kommune i 2019 har en mor, der er enten indvandrer eller efterkommer, mens det kun gælder 10 pct. af børnene, der er født i Hjørring Kommune. I Brøndby, Vallensbæk og Høje-Taastrup kommuner er det også over halvdelen af de fødte, der har en indvandrer- eller efterkommermor.

Figur 1.7 **Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer. 2019**

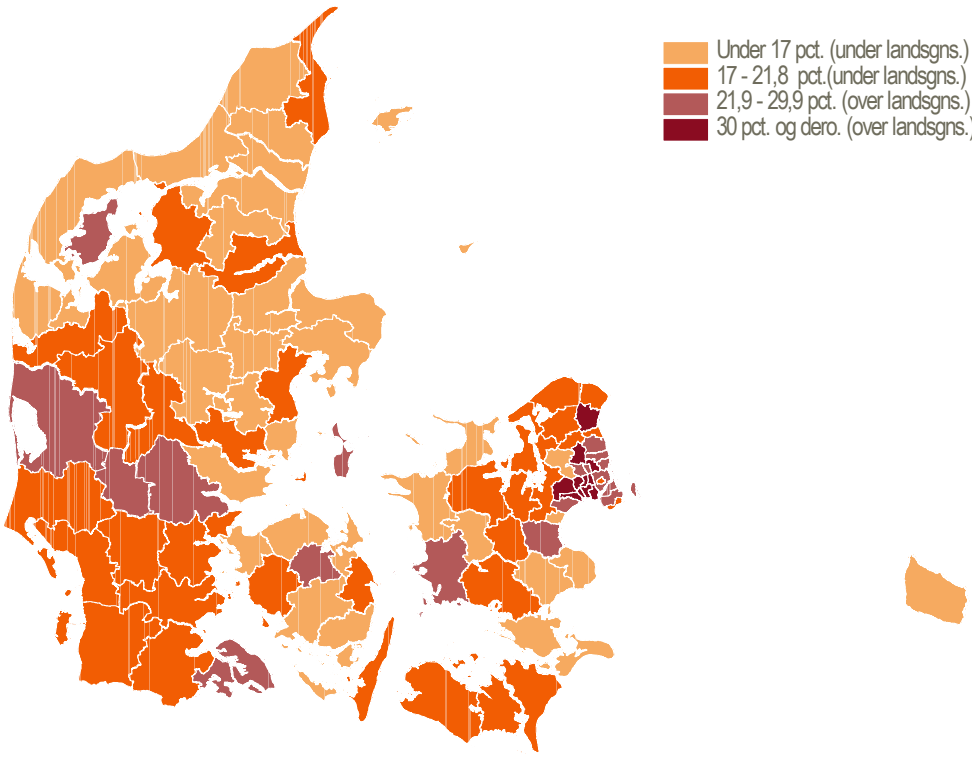

Kort: Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

24 pct. af de ikke-vestlige indvandrermødre i 2019 havde været i Danmark i mindre end 3 år, da barnet blev født

I 2019 havde 11.211 levendefødte børn en indvandrermor, hvilket fordeler sig på 4.271 mødre fra vestlige lande og 6.940 mødre fra ikke-vestlige lande. 23 pct. af de vestlige indvandrermødre havde været i landet mindre end 3 år, da barnet blev født. Dette gjaldt for 24 pct. af de ikke-vestlige indvandrermødre. For 30 år siden var denne andel på 36 pct. for vestlige indvandrermødre og 48 pct. for ikke-vestlige indvandrermødre.

Figur 1.8 **Levendefødte, hvor moderen er indvandrer med en opholdstid i Danmark inden fødslen på under 3 år**

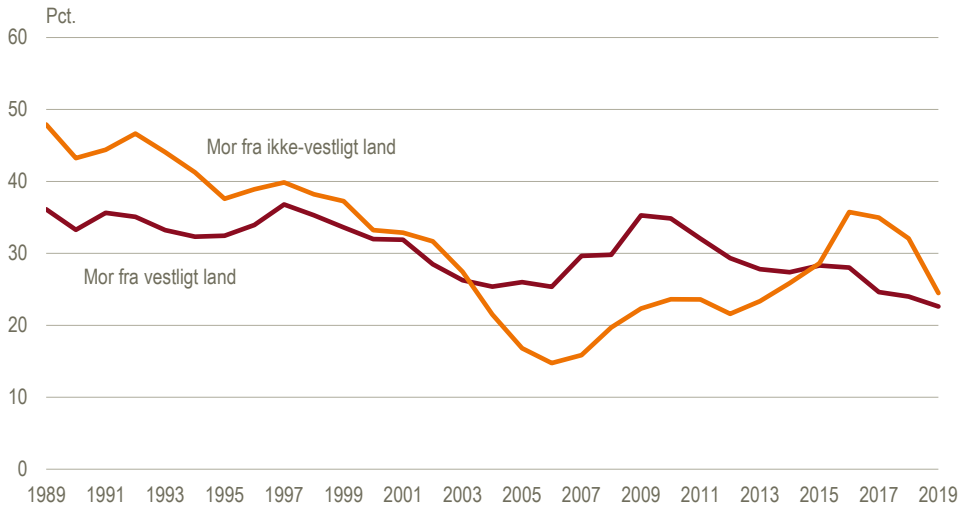

Indvandrer- og efterkommermødre får ikke nødvendigvis et barn, der bliver efterkommer

At en mor til et nyfødt barn er indvandrer eller efterkommer, betyder ikke nødvendigvis, at barnet bliver klassificeret som efterkommer efter Danmarks Statistiks definition af herkomst. Hvis moderen fx er efterkommer med dansk statsborgerskab, vil barnet altid blive klassificeret som person med dansk oprindelse. Der gælder det nemlig, at hvis mindst én forælder er født i Danmark og samtidig er dansk statsborger, bliver barnet klassificeret som person med dansk oprindelse.

Figur 1.9 **Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer, efter moderens og barnets herkomst**

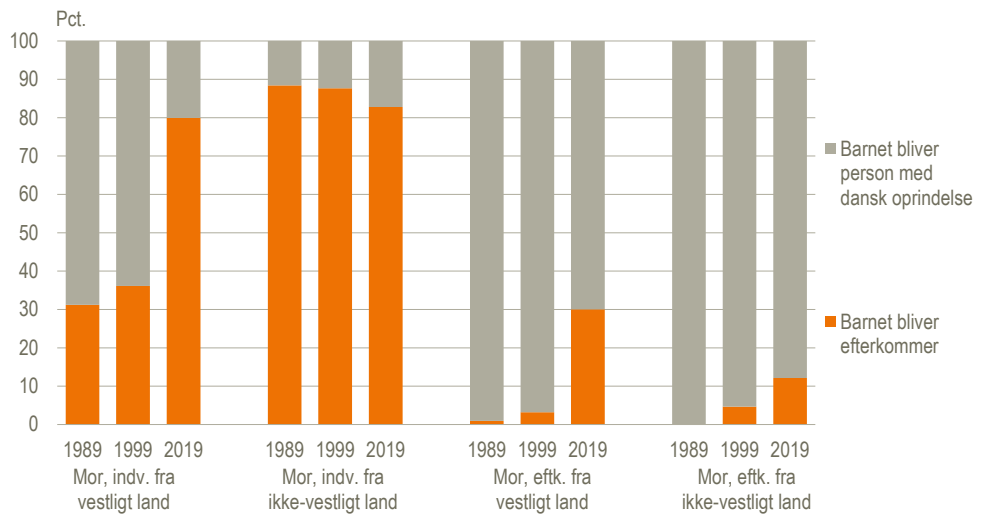

88 pct. af børnene født af efterkommermødre fra ikke-vestlige lande bliver klassificeret som personer med dansk oprindelse

I 2019 blev 20 pct. af børnene født af vestlige indvandrermødre klassificeret som personer med dansk oprindelse, mens andelen blandt ikke-vestlige indvandrermødre var 17 pct. For efterkommermødrene ser det anderledes ud. Børn født af vestlige eller ikke-vestlige efterkommermødre blev i henholdsvis 70 pct. og 88 pct. af tilfældene klassificeret som personer med dansk oprindelse.

1.7 Fertilitet

Samlet fertilitet for perioden 2015-2019

I perioden 2015 til 2019 er den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.736. En samlet fertilitet på 1.736 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,736 børn i løbet af sit liv, baseret på fertilitetsmønsteret for de seneste fem år.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder vil føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle lever til de bliver 50 år, og hvis de i hver aldersklasse føder netop så mange børn som angivet ved årets aldersbetingede fertilitetskvotienter. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde vil føde i løbet af sin fertile periode.

Aldersbetingede fertilitetskvotienter

De aldersbetingede fertilitetskvotienter viser gennemsnittet for hvert enkelt alderstrin inden for aldersgruppen. Det vil sige for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvotient skal tallet ganges med antallet af alderstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man i tabel 1.7 udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle alderstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 687 (5*137,5) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvotienter, som gjaldt i perioden 2015 til 2019.

I tabel 1.7 findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvotienter og samlet fertilitet efter moderens oprindelsesland for perioden 2015-2019. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2015 til 2019 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten for indvandrere og efterkommere.

Ikke-vestlige indvandrere har højere fertilitet

Indvandrere har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere er den samlede fertilitet 1.681, mens den for efterkommere er 1.848. Den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse er 1.764. Fertiliteten for indvandrere trækker altså den samlede fertilitet ned. Det er dog kun indvandrere med vestlig oprindelse, som har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er 1.978, mens den for vestlige indvandrere kun er 1.415.

Tabel 1.7 **Fertilitetskvotienter efter moderens alder og oprindelsesland. Gennemsnit for 2015-2019**

	Levende-fødte gnsn. 2015-2019	De aldersbetingede fertilitetskvotienter							Samlet ferti-litet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	**60 772**	**1,9**	**27,5**	**103,0**	**131,6**	**67,2**	**15,1**	**0,9**	**1 736**
Indvandrere	**11 189**	**8,6**	**36,6**	**82,4**	**112,0**	**72,8**	**21,7**	**2,2**	**1 681**
Vestlige lande	3 933	4,9	16,1	56,5	105,8	75,6	22,2	1,9	1 415
Heraf:									
Polen	696	6,5	34,1	85,4	100,4	56,0	16,5	2,0	1 505
Rumænien	666	19,7	45,2	97,1	114,7	70,1	17,1	1,9	1 829
Tyskland	338	1,7	10,6	36,2	114,5	86,1	25,1	1,1	1 377
Ikke-vestlige lande	7 256	11,1	64,5	108,7	116,4	71,2	21,4	2,2	1 978
Heraf:									
Afghanistan	328	2,5	37,6	121,1	135,4	96,3	37,8	8,4	2 196
Irak	407	6,3	57,5	116,0	112,5	63,5	23,6	2,5	1 910
Pakistan	349	3,2	125,3	221,7	154,5	76,0	18,8	2,6	3 011
Somalia	353	5,7	61,2	137,3	162,9	110,4	51,4	15,9	2 724
Syrien	987	42,3	223,8	226,3	156,6	85,7	29,9	1,9	3 832
Tyrkiet	428	2,8	70,6	151,5	120,7	62,2	14,0	0,7	2 113
Ukraine	340	0,0	32,4	109,0	114,0	70,2	20,6	1,1	1 736
Efterkommere	**1 995**	**1,9**	**36,6**	**114,7**	**125,6**	**68,8**	**21,8**	**0,1**	**1 848**
Heraf:									
Tyrkiet	672	0,6	36,3	131,6	118,9	55,1	16,1	0,7	1 796
Dansk oprindelse	**47 587**	**1,5**	**25,6**	**107,8**	**137,5**	**65,9**	**13,8**	**0,8**	**1 764**

Anm.: Tabellen viser fertilitetskvotienter og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2015-2019 fødte flest børn i Danmark samt fertilitetskvotienter og samlet fertilitet for efterkommere fra det største land, som i perioden 2015-2019 fødte flest børn i Danmark.

Store forskelle mellem de enkelte lande

I tabel 1.7 er også vist fertilitetskvotienter og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2015-2019 fødte flest børn i Danmark. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande har kvinder med syrisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 3.832, mens kvinder med oprindelse i Ukraine ligger lavest blandt de ikke-vestlige lande med 1.736.

Forskelle særlig tydelige i alderen 20-24 år

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2015-2019 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 25,6 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det tilsvarende tal for ikke-vestlige indvandrere er 64,5. Blandt 20-24-årige har ikke-vestlige indvandrere altså en fertilitet, som er 2,5 gange højere som for kvinder med dansk oprindelse.

Kvinder fra Syrien får i flest børn blandt de 20-24-årige

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvotienten for 20-24-årige kvinder med oprindelse i Syrien er særligt høj, idet 1.000 kvinder i denne gruppe i gennemsnit får 223,8 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år.

Stort fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet

I figur 1.10 vises den samlede fertilitet efter herkomst over tid. De ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er faldet kraftigt i løbet af de seneste 30 år. I 1989 var den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere således 3.370 mod 1.796 i 2019. Det svarer til et fald på 47 pct. Til sammenligning er den samlede fertilitet for personer med dansk oprindelse steget med 10 pct., nemlig fra 1.576 i 1989 og 1.740 i 2019. Blandt indvandrere fra vestlige lande har der også været et fald i samlet fertilitet. I 1989 var den samlede fertilitet på 1.725, mens den i 2019 var på 1.426.

Figur 1.10 **Samlet fertilitet efter herkomst**

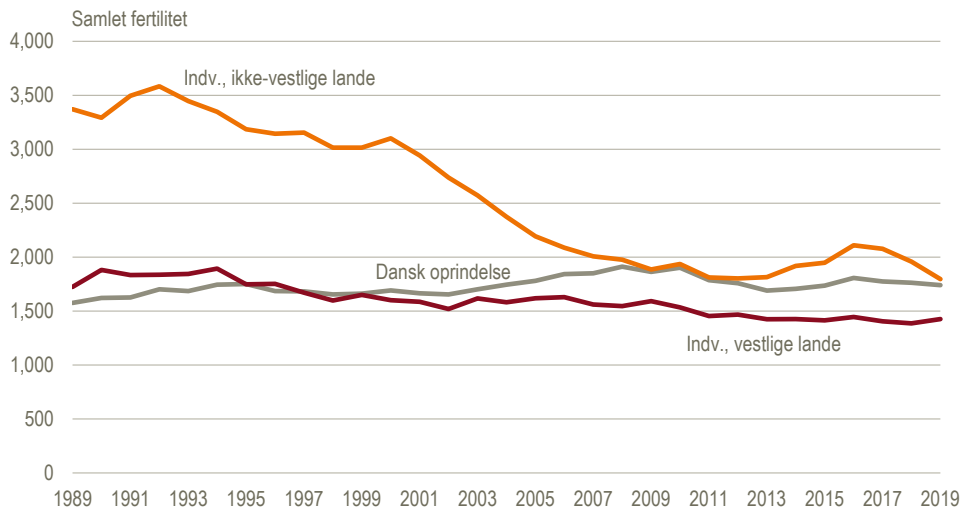

1.8 Opholdsgrundlag

Opholdstilladelse og EU/EØS-registreringsbevis

Udenlandske statsborgere som ikke har et nordisk eller EU/EØS-statsborgerskab, skal have en opholdstilladelse for at kunne indvandre til Danmark. EU/EØS-borgere som forventer, at opholdet i Danmark vil vare mere end tre måneder, skal søge om et registreringsbevis. Et registreringsbevis er et bevis på de rettigheder, som EU/EØS-statsborgeren allerede har efter EU-reglerne om fri bevægelighed. Opholdstilladelse og EU-registreringsbevis bliver herefter samlet betegnet som opholdstilladelse, som en samlet betegnelse for forskellige legale muligheder for ophold i Danmark.

Ændret indvandringsmønster

Fordelingen af opholdstilladelser til indvandrede udlændinge har ændret sig markant siden årtusindskiftet til i dag, med et fald i andelen med tilladelse til familiesammenføring og asyl og en stigning i andelen med tilladelse til arbejde og studier. I 1997 udgjorde personer med tilladelse til asyl og familiesammenføring halvdelen af de 21.273 indvandrede som var udenlandsk født med ikke-nordisk statsborgerskab, mens 32 pct. indvandrede med tilladelse til arbejde eller uddannelse. I 2019 var vægten skiftet til, at 68 pct. indvandrede for at arbejde eller studere, mens 6 pct. af de 57.011 indvandrede enten fik asyl eller blev familiesammenført.

Typer af opholdsgrundlag

Denne publikation opererer med følgende opholdsgrundlag:

- Asyl mv. (personer, der fx får opholdstilladelse som flygtning)
- Familiesammenføring (opholdstilladelse til familiesammenføring kan ske til en herboende dansk/nordisk statsborger, en udenlandsk statsborger eller en person med flygtningestatus)
- Uddannelse (Studie mv., Uddannelse og EU/EØS, Studerende)
- Arbejde (Erhverv og EU/EØS, Lønarbejde)
- Andet (Øvrige opholdstilladelser for både EU/EØS-borgere og andre statsborgere, herunder adoptioner, au-pair, praktikanter mv.)

Nogle data er imputerede

Data om opholdstilladelser fra Udlændingestyrelsen findes på individniveau for udenlandskfødte, der er indvandret fra 1997 og frem. I opgørelserne over opholdstilladelser for indvandrede i denne periode, er der nogle af oplysningerne, der er imputerede på grund af manglende data. Det er kun personer, der er indvandret med ikke-nordisk statsborgerskab, der skal have opholdstilladelse for at få bopæl i Danmark.

Stigning i indvandring fra EU-lande

Ændringen i indvandringsmønstret efter opholdstilladelse kan først og fremmest forklares ved, at der har været en markant stigning i antallet af indvandrere fra EU-landene, særligt i forbindelse med optagelsen de nye EU-lande fra 2004 af. Antallet af indvandrede med EU/EØS-tilladelser til lønarbejde er syvdoblet fra 2.400 i 1997

til 15.939 i 2019. Den samme stigning ses i antallet af EU-borgere, der indvandrer for at studere.

761 indvandrede med opholdstilladelse til asyl i 2019

I perioden fra 1997 og frem, hvor det er muligt at opgøre, hvilken opholdstilladelse udenlandske statsborgere indvandrer med, svinger antallet af indvandrede med tilladelse til asyl. I 2001 indvandrede 5.221 personer med tilladelse til asyl. Herefter faldt antallet til 1.135 i 2005 og forbliver på dette niveau frem til 2010, hvor antallet begynder at stige igen. I 2015 var det hidtidige top med 10.415 personer. De seneste år er antallet faldet og i 2019 indvandrede 761 med tilladelse til asyl, hvilket er det laveste siden 1997, hvor denne opgørelse starter. Udviklingen i verdens konflikter i kombination med udlændingelovgivningen afspejles i statsborgerskabet blandt de personer, der får tilladelse til asyl i Danmark. Samlet set udgør indvandrede med statsborgerskab i Syrien, Irak, Afghanistan, Iran og Somalia 67 pct. af alle dem, der er indvandret med opholdstilladelse til asyl i perioden fra 1997 og frem. I begyndelsen af perioden var det primært personer med bosnisk, somalisk og irakisk statsborgerskab, mens statsborgere i Syrien, Iran og Afghanistan udgør hovedparten i 2019.

Figur 1.11 **Udenlandske statsborgere født i udlandet, der er indvandret til Danmark efter opholdsgrundlag**

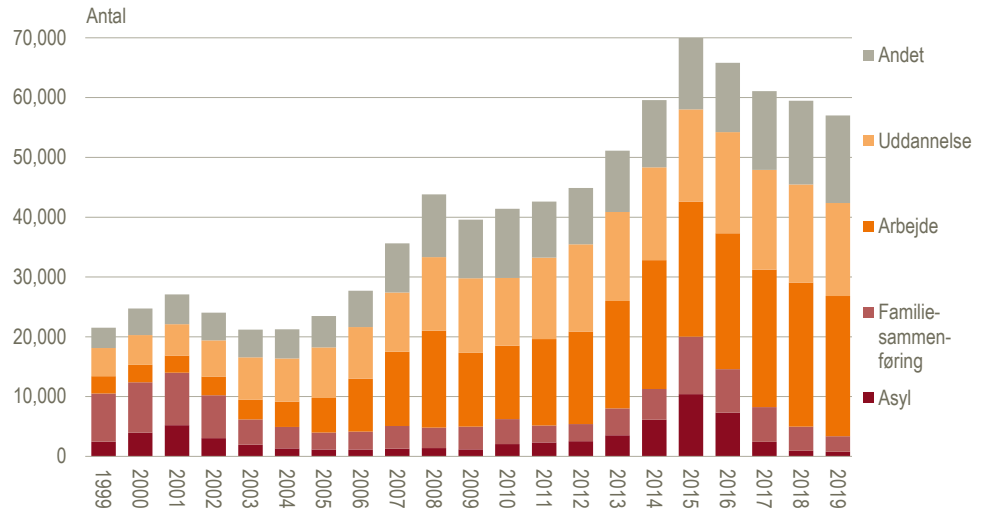

Oplysninger om indvandreres opholdsgrundlag

Oplysninger om opholdsgrundlag for indvandrere, der har bopæl i Danmark, er dannet på baggrund af forskellige typer af oplysninger, alt efter om deres seneste indvandringsdato er før 1997 eller fra 1997 og frem. Fra 1997 og frem er oplysningerne baseret på tildelte opholdstilladelser fra Udlændingestyrelsen samt imputerede opholdstilladelser i de tilfælde, hvor der ikke er information om en opholdstilladelse fra Udlændingestyrelsen. Data i denne publikation for personer med indvandring fra 1997 og frem viser personens seneste opholdstilladelse. For personer der er indvandret før 1997, er oplysningerne baseret på en kombination af surveysvar om personers første opholdstilladelse, tildelte opholdstilladelser fra Udlændingestyrelsen samt imputerede opholdstilladelser. Disse data omhandler personernes første opholdstilladelse. Opholdstilladelser før 1997 er således baseret på første opholdstilladelse, mens opholdstilladelser efter 1997 er baseret på senest opholdstilladelse. Data om opholdstilladelse for indvandrere med seneste indvandring fra 1997 og frem vil blive revideret i starten af 2021, og der vil derfor forekomme mindre justeringer i forhold til opgørelserne i denne publikation.

Tabel 1.8 **Indvandrere efter opholdsgrundlag**

	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Dansk/-nordisk statsborger	I alt
2010	84 597	138 521	79 608	36 991	29 734	44 971	414 422
2011	85 638	140 953	84 403	39 379	33 149	45 382	428 904
2012	86 736	141 649	90 409	40 913	36 376	45 455	441 538
2013	88 361	142 531	96 757	43 251	39 756	45 730	456 386
2014	91 002	145 422	105 441	44 608	43 335	46 251	476 059
2015	96 260	149 005	115 799	45 162	47 447	47 384	501 057
2016	105 960	157 039	127 340	48 662	52 373	49 144	540 518
2017	112 410	162 202	136 900	52 333	56 236	50 500	570 581
2018	113 949	165 620	145 032	55 519	60 027	51 531	591 678
2019	114 192	167 136	153 745	56 695	63 508	52 346	607 622
2020	114 407	166 600	158 484	55 842	65 959	53 061	614 353

Vestlige indvandrere har oftest arbejdstilladelser

41 pct. af de vestlige indvandrere, som var i Danmark 1. januar 2020, har en opholdstilladelse til arbejde og 14 pct. er her for at studere. Blandt de ikke-vestlige indvandrere gælder det, at 41 pct. er blevet familiesammenført og 31 pct. har fået asyl.

To tredjedele af indvandrerne fra USA er i Danmark for at studere eller arbejde

USA er det eneste land uden for EU blandt de ti vestlige lande med flest indvandrere. 22 pct. af indvandrerne fra USA har tilladelse til at studere, mens 33 pct. har tilladelse til at arbejde. De øvrige er hovedsageligt indvandret for at blive familiesammenført. Over halvdelen af indvandrerne fra Polen, Rumænien, Storbritannien, Litauen, Bulgarien og Italien er i Danmark for at arbejde. Indvandrere fra Tyskland adskiller sig fra de andre vestlige indvandrere, ved at kun en tredjedel er i Danmark for at arbejde.

Tabel 1.9 **Indvandrere fra vestlige lande efter oprindelsesland og opholdsgrundlag. 2020**

	Opholdsgrundlag						I alt
	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Dansk/-nordisk stats-borger	
I alt	**2 684**	**20 402**	**105 215**	**35 716**	**49 509**	**44 632**	**258 158**
	pct.						antal
Heraf:							
Polen	4	13	53	7	22	1	41 529
Tyskland	0	11	37	21	27	3	30 639
Rumænien	1	4	59	11	24	0	29 443
Norge	0	0	0	0	0	99	15 670
Storbritannien	0	8	56	8	26	2	15 510
Sverige	0	0	1	0	0	99	14 387
Litauen	0	3	57	16	23	0	13 233
Bulgarien	0	4	56	14	25	0	9 912
Italien	0	2	54	21	21	1	8 991
USA	0	33	33	22	7	5	8 883

Anm. 1: Tabellen indeholder de ti lande med flest indvandrere.

61 pct. af syrerne har fået asyl, mens resten er blevet familiesammenført

Indvandrerne fra de ti ikke-vestlige lande med flest indvandrere fordeler sig på forskellige grupper. Størstedelen af indvandrerne fra Syrien, Tyrkiet, Irak, Iran, Bosnien-Hercegovina, Afghanistan og Libanon har opholdstilladelse til enten asyl eller familiesammenføring. 61 pct. af syrerne har fået asyl, mens de øvrige syrere hovedsageligt er blevet familiesammenført. Blandt indvandrerne fra Tyrkiet er 81 pct. blevet familiesammenført. 66 pct. af de kinesiske indvandrere har fået enten arbejds- eller studietilladelse og 75 pct. af inderne har fået arbejdstilladelse. Pakistanerne er den sidste gruppe blandt de ti ikke-vestlige lande med flest indvandrere. Halvdelen har fået opholdstilladelse til familiesammenføring og 29 pct. har fået en arbejdstilladelse.

Tabel 1.10 **Indvandrere fra ikke-vestlige lande efter oprindelsesland og opholdsgrundlag. 2020**

	Opholdsgrundlag						I alt
	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Dansk/-nordisk stats-borger	
I alt	**111 723**	**146 198**	**53 269**	**20 126**	**16 450**	**8 429**	**356 195**
	pct.						antal
Heraf:							
Syrien	61	36	0	0	2	0	35 536
Tyrkiet	1	81	11	2	3	3	33 111
Irak	62	32	1	1	1	2	21 840
Iran	60	22	10	4	1	2	17 195
Bosnien-Hercegovina	86	8	2	1	2	1	16 755
Pakistan	1	50	29	3	11	5	14 471
Afghanistan	64	31	1	0	2	1	13 864
Libanon	54	35	2	1	2	6	12 990
Indien	1	12	75	8	2	1	12 764
Kina	2	28	42	24	3	2	12 452

Anm. 1: Tabellen indeholder de ti lande med flest indvandrere.

1.9 Familier

Tre familietyper

Befolkningen på 5.822.763 personer fordeler sig på 3.075.322 familier i 2020. Der er 1.382.730 parfamilier, 1.677.949 enlige og 14.643 ikke-hjemmeboende børn under 18 år.

Hjemmeboende børn under 25 år i 43 pct. af alle parfamilier

I 43 pct. af parfamilierne er der hjemmeboende børn under 25 år. Det samme gælder 11 pct. af de enlige. De parfamilier, som har børn, har i gennemsnit også flere børn end de enlige med børn. En parfamilie med børn har i gennemsnit 1,84 børn, mens det tilsvarende tal for en enlig med børn kun er 1,49 børn.

De fleste par består af to med dansk oprindelse

I tabel 1.11 er parfamilierne og de enlige opdelt på herkomst. Der er i alt defineret fjorten forskellige typer herkomst for parfamilierne, og de er opdelt i fem hovedgrupper. Af disse fem hovedgrupper er den gruppe, hvor begge personer i parret er med dansk oprindelse, klart den største. Af alle parfamilier er der således 1.152.531 par eller 83 pct., som befinder sig i denne kategori.

Kun få par består af to efterkommere

Den næststørste hovedgruppe består af par, hvor begge personer i parret er indvandrere. I alt 109.046 par er af denne type. Der er 107.596 par, hvor den ene har dansk oprindelse og den anden er indvandrer eller efterkommer, mens 9.115 par består af en indvandrer og en efterkommer. Den mindste af de fem hovedgrupper består af par, hvor begge personer er efterkommere. Kun 4.442 par er i denne kategori.

Ikke-vestlige dominerer i par uden dansk oprindelse

I de tre hovedgrupper af par, som ikke indeholder nogen personer med dansk oprindelse, består den største gruppe af par, hvor begge personer er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de parfamilier, som består af to indvandrere, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 66 pct. af tilfældene. I 28 pct. af parrene er begge personer i parret indvandrere af vestlig oprindelse, mens kun 6 pct. af parrene består af en vestlig indvandrer og en ikke-vestlig indvandrer.

I 97 pct. af parrene med to efterkommere er begge fra ikke-vestlige lande

I de par, hvor begge personer er efterkommere, er begge personer i parret af ikke-vestlig oprindelse i 97 pct. af tilfældene. I de par, der består af en indvandrer og en efterkommer, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 84 pct. af tilfældene.

I par, der består af en person med dansk oprindelse og en indvandrer eller efterkommer, er vestlig oprindelse til gengæld mere dominerende. Af de 107.596 par er den

anden person i parret en indvandrer eller efterkommer af vestlig oprindelse i 58 pct. af tilfældene.

Tabel 1.11 **Familier efter de voksnes herkomst. 2020**

	Familier			Hjemme-boende børn	Gnsnt. antal børn pr. børne-familie
	Uden børn	Med børn	I alt		
I alt	**2 297 549**	**777 773**	**3 075 322**	**1 364 711**	**1,75**
Par	**792 400**	**590 330**	**1 382 730**	**1 085 231**	**1,84**
Begge personer med dansk oprindelse	689 513	463 018	1 152 531	845 533	1,83
Begge indvandrere	41 947	67 099	109 046	132 021	1,97
- fra vestligt land	14 297	15 713	30 010	25 866	1,65
- fra ikke-vestligt land	24 134	47 864	71 998	100 206	2,09
- fra forskellige landegrupper	3 516	3 522	7 038	5 949	1,69
Begge efterkommere	1 561	2 881	4 442	5 226	1,81
- fra vestligt land	19	13	32	24	1,85
- fra ikke-vestligt land	1 495	2 795	4 290	5 063	1,81
- fra forskellige landegrupper	47	73	120	139	1,90
Én indvandrer og én efterkommer	1 908	7 207	9 115	15 389	2,14
- begge fra vestligt land	312	272	584	497	1,83
- begge fra ikke-vestligt land	1 256	6 364	7 620	13 769	2,16
- fra forskellige landegrupper	340	571	911	1 123	1,97
Én person med dansk oprindelse og ...	57 471	50 125	107 596	87 062	1,74
- én indvandrer fra vestligt land	33 881	24 621	58 502	43 632	1,77
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	18 731	20 836	39 567	35 051	1,68
- én efterkommer fra vestligt land	2 238	2 035	4 273	3 687	1,81
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	2 621	2 633	5 254	4 692	1,78
Enlige	**1 490 506**	**187 443**	**1 677 949**	**279 480**	**1,49**
- person med dansk oprindelse	1 248 297	156 675	1 404 972	227 015	1,45
- indvandrer fra vestligt land	107 422	6 977	114 399	10 041	1,44
- indvandrer fra ikke-vestligt land	101 734	20 174	121 908	36 356	1,80
- efterkommer fra vestligt land	4 334	476	4 810	676	1,42
- efterkommer fra ikke-vestligt land	28 719	3 141	31 860	5 392	1,72
Ikke-hjemmeboende børn under 18 år	**14 643**	•	**14 643**	•	•

Enlige ikke-vestlige indvandrere har flere børn

Blandt de enlige, som har børn, skiller indvandrere fra ikke-vestlige lande sig ud. De har i gennemsnit 1,80 børn. Enlige med dansk oprindelse og enlige indvandrere fra vestlige lande, som har børn, har til sammenligning i gennemsnit kun henholdsvis 1,45 børn og 1,44 børn. I figur 1.12 vises det, at denne forskel skyldes, at en større andel af de enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har børn, har tre eller flere børn. Andelen er således 20 pct. for ikke-vestlige indvandrere, mens kun 7 pct. af både enlige med dansk oprindelse og indvandrere med vestlig oprindelse har tre eller flere børn.

Figur 1.12 **Enlige med børn efter herkomst og antal børn i familien. 2020**

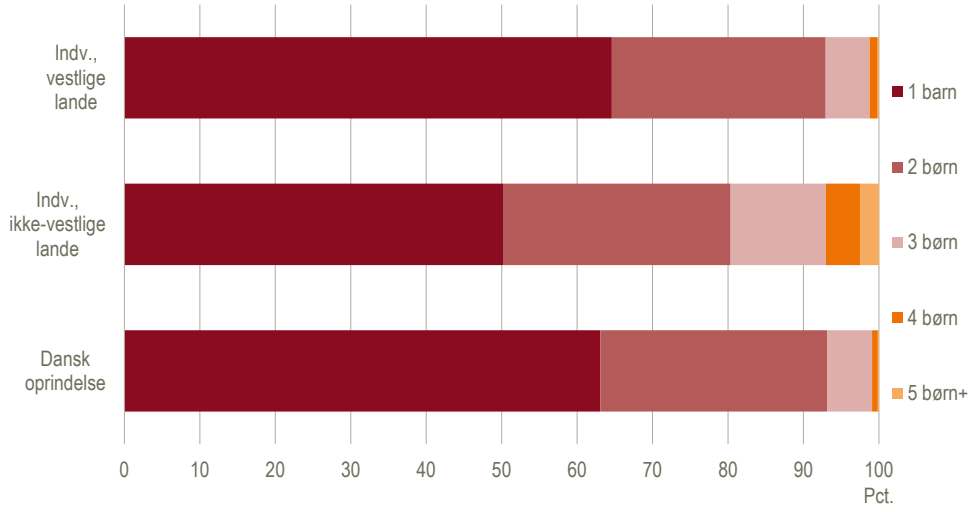

Par med dansk oprindelse og vestlige par får færre børn end ikke-vestlige par

Parfamilier med børn har generelt flere børn end enlige med børn. I tabel 1.11 ses det, at par med børn hvor begge personer har dansk oprindelse i gennemsnit har 1,83 børn. For par med børn, hvor begge personer er indvandrere med vestlig oprindelse, er det gennemsnitlige antal børn 1,65. Par med børn, der består af to indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, ligger klart højere med 2,09 børn i gennemsnit.

Figur 1.13 **Parfamilier med børn efter herkomst og antal børn i familien. 2020**

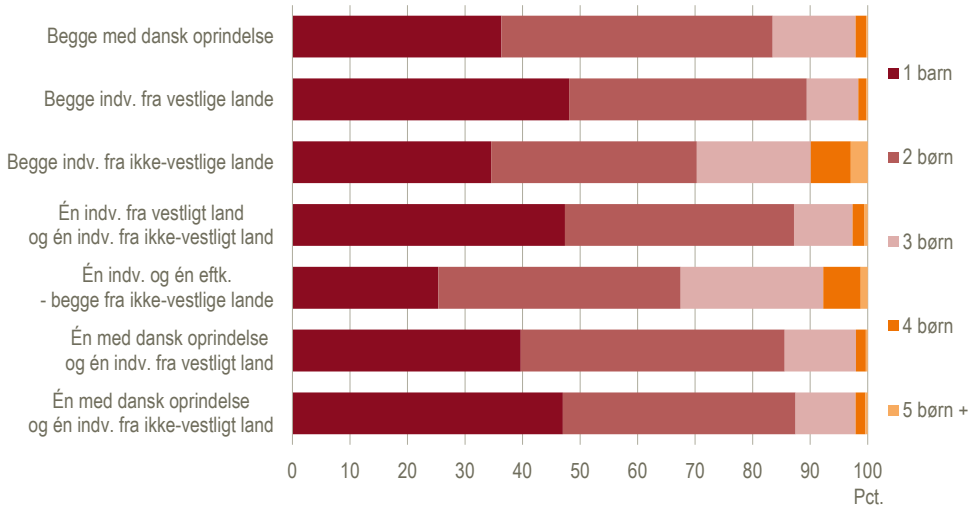

Hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar har mindst tre børn

Det højere gennemsnitlige antal børn for par, der består af to ikke-vestlige indvandrere afspejler, at en klart større andel af disse par har tre eller flere børn. Blandt de par, som har hjemmeboende børn, og som består af to ikke-vestlige indvandrere, er der 30 pct., der har tre eller flere børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. for par med to personer med dansk oprindelse og 11 pct. for par, hvor begge er vestlige indvandrere.

Tabel 1.12 **Børnefamilier efter antal hjemmeboende børn under 25 år og de voksnes herkomst. 2020**

	Antal hjemmeboende børn under 25 år					I alt
	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn	5 børn og derover	
I alt	**333 794**	**325 784**	**98 642**	**15 759**	**3 794**	**777 773**
Par	**218 488**	**269 373**	**85 986**	**13 476**	**3 007**	**590 330**
Begge personer med dansk oprindelse	168 243	218 323	66 753	8 442	1 257	463 018
Begge indvandrere	25 754	25 016	11 239	3 616	1 474	67 099
- fra vestligt land	7 555	6 492	1 411	213	42	15 713
- fra ikke-vestligt land	16 531	17 121	9 470	3 332	1 410	47 864
- fra forskellige landegrupper	1 668	1 403	358	71	22	3 522
Begge efterkommere	1 186	1 152	448	84	11	2 881
- fra vestligt land	6	3	4	-	-	13
- fra ikke-vestligt land	1 151	1 119	436	79	10	2 795
- fra forskellige landegrupper	29	30	8	5	1	73
Én indvandrer og én efterkommer	1 898	3 064	1 718	444	83	7 207
- begge fra vestligt land	99	132	32	8	1	272
- begge fra ikke-vestligt land	1 615	2 679	1 578	415	77	6 364
- fra forskellige landegrupper	184	253	108	21	5	571
Én person med dansk oprindelse og ...	21 407	21 818	5 828	890	182	50 125
- én indvandrer fra vestligt land	9 773	11 294	3 047	428	79	24 621
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	9 792	8 433	2 173	354	84	20 836
- én efterkommer fra vestligt land	746	978	263	44	4	2 035
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	1 096	1 113	345	64	15	2 633
Enlige	**115 306**	**56 411**	**12 656**	**2 283**	**787**	**187 443**
- person med dansk oprindelse	98 836	47 086	9 314	1 200	239	156 675
- indvandrer fra vestligt land	4 507	1 977	407	74	12	6 977
- indvandrer fra ikke-vestligt land	10 123	6 085	2 545	916	505	20 174
- efterkommer fra vestligt land	310	139	20	7	-	476
- efterkommer fra ikke-vestligt land	1 530	1 124	370	86	31	3 141

Indvandrere ofte i par med partner fra samme land

I tabel 1.13 vises parfamilier opdelt på, hvorvidt de er par fra samme land eller par fra forskellige lande. Når to indvandrere udgør et par, er der meget ofte tale om indvandrere fra samme oprindelsesland. Af de 109.046 parfamilier med to indvandrere bestod 82 pct. af to personer med oprindelse i samme land. Andelen er lidt lavere blandt de 9.115 par med én indvandrer og én efterkommer. Her havde 68 pct. oprindelse i samme land. I de tilfælde, hvor både indvandreren og efterkommeren var fra et ikke-vestligt land, var andelen dog 77 pct. Blandt de 4.290 par med to ikke-vestlige efterkommere var der i 81 pct. af tilfældene tale om to personer med oprindelse i samme land.

Tabel 1.13 **Parfamilier, hvor begge er enten indvandrere eller efterkommere. 2020**

	Par fra samme land	Par fra forskellige lande	I alt	Par fra samme land i pct. af alle
	antal			pct.
I alt	**99 103**	**23 500**	**122 603**	**81**
Begge indvandrere	**89 395**	**19 651**	**109 046**	**82**
- fra vestlige lande	25 138	4 872	30 010	84
- fra ikke-vestlige lande	64 257	7 741	71 998	89
- fra forskellige landegrupper	•	7 038	7 038	•
Begge efterkommere	**3 513**	**929**	**4 442**	**79**
- fra vestlige lande	24	8	32	75
- fra ikke-vestlige lande	3 489	801	4 290	81
- fra forskellige landegrupper	•	120	120	•
Én indvandrer og én efterkommer	**6 195**	**2 920**	**9 115**	**68**
- fra vestlige lande	341	243	584	58
- fra ikke-vestlige lande	5 854	1 766	7 620	77
- fra forskellige landegrupper	•	911	911	•

1.10 Befolkningsfremskrivning

Antallet af ikke-vestlige indvandrere stiger med 12 pct. fra 2020 til 2060

Ifølge Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning vil antallet af ikke-vestlige indvandrere i befolkningen stige med 12 pct. fra 2020 til 2060, så der i 2060 vil være 399.070 ikke-vestlige indvandrere i Danmark mod 356.195 i dag. Den tilsvarende stigningstakt for vestlige indvandrere forventes at være 54 pct.

Fremskrivningen er behæftet med usikkerhed

Fremskrivningen er baseret på en række antagelser og er i sin natur derfor behæftet med usikkerhed. Blandt andet er antagelser om fremtidig indvandring forbundet med betydelig usikkerhed pga. vandringernes meget svingende bevægelser og uforudsigelige udvikling. Det skyldes blandt andet, at indvandring både påvirkes af forhold i Danmark og forehold uden for Danmark.

Antallet af vestlige efterkommere forventes at stige kraftigt

Det er imidlertid de to grupper af efterkommere, som vil vokse kraftigst. Antallet af vestlige efterkommere forventes at vokse fra 32.750 til 137.140 i 2060, hvilket er godt fire gange højere end i 2020. Antallet af ikke-vestlige efterkommere vil stige fra 160.066 til 331.101 personer i 2060, hvilket vil være lidt mere end dobbelt så mange som i dag. Trods den større stigningstakt for de vestlige efterkommere forventes der i 2060 at være 2,4 gange så mange ikke-vestlige efterkommere som vestlige, da antallet af vestlige efterkommere i dag er væsentligt lavere.

Tabel 1.14 **Befolkningsfremskrivning efter herkomst**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
2020	258 158	356 195	32 750	160 066	5 015 594	5 822 763
2030	317 905	386 044	54 459	206 478	5 078 384	6 043 270
2040	354 115	402 363	80 158	249 907	5 120 277	6 206 820
2050	378 623	405 819	107 763	292 178	5 113 816	6 298 199
2060	397 576	399 070	137 140	331 101	5 138 759	6 403 646
	indeks, 2020 = 100					
2020	100	100	100	100	100	100
2030	123	108	166	129	101	104
2040	137	113	245	156	102	107
2050	147	114	329	183	102	108
2060	154	112	419	207	102	110

Personer med dansk oprindelse udgør en mindre og mindre del af befolkningen

I tabel 1.15 vises befolkningsfremskrivningen efter herkomst, som andelen af den samlede befolkning. Samlet set forventes personer med dansk oprindelse at udgøre en mindre andel af den danske befolkning i fremtiden. Ved begyndelsen af 2020 har 86 pct. af hele befolkningen dansk oprindelse. Denne andel forventes at falde gradvist til 80 pct. i 2060. Stigningen i andelen af befolkningen, som ikke har dansk oprindelse forventes primært at ske blandt vestlige indvandrere og efterkommere. Således forventes andelen af ikke-vestlige indvandrere kun at stige fra 6,1 pct. i 2020 til 6,2 pct. i 2060.

Mange flere ikke-vestlige indvandrere over 65 år

Mens det i dag er 95 pct. af befolkningen, der er fyldt 65 år, som har dansk oprindelse, forventes den tilsvarende andel at være 83 pct. i 2060. Det er især de ikke-vestlige indvandrere, som vil udgøre en større og større andel af den ældre befolkning.

Indvandrere og efterkommere vil udgøre 24 pct. af de erhvervsaktive 40-64-årige i 2060

Det er også værd at bemærke, at personer med dansk oprindelse i 2060 kun forventes at udgøre 76 pct. af den erhvervsaktive aldersgruppe 40-64 år mod 87 pct. i dag. Hvis det nuværende beskæftigelsesniveau for aldersgruppen skal opretholdes, vil det derfor være nødvendigt, at der i de kommende år sker en stigning i indvandreres og efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser.

Tabel 1.15 **Befolkningsfremskrivning efter alder og herkomst**

	2020	2030	2040	2050	2060
	pct.				
I alt	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Indvandrere, vestlige lande	4,4	5,3	5,7	6,0	6,2
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6,1	6,4	6,5	6,4	6,2
Efterkommere, vestlige lande	0,6	0,9	1,3	1,7	2,1
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2,7	3,4	4,0	4,6	5,2
Dansk oprindelse	86,1	84,0	82,5	81,2	80,2
Under 18 år	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Indvandrere, vestlige lande	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,6	1,7	1,2	1,2	1,2
Efterkommere, vestlige lande	1,9	3,2	3,7	4,1	4,2
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7,6	7,7	6,5	6,3	6,2
Dansk oprindelse	86,6	86,1	87,3	87,1	87,1
18-39 år	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Indvandrere, vestlige lande	8,1	8,5	9,1	9,0	8,4
Indvandrere, ikke-vestlige lande	9,3	7,5	6,8	6,0	5,4
Efterkommere, vestlige lande	0,4	0,6	1,5	2,6	3,2
Efterkommere, ikke-vestlige lande	4,1	5,7	6,6	6,4	5,8
Dansk oprindelse	78,0	77,7	76,0	76,0	77,3
40-64 år	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Indvandrere, vestlige lande	4,2	6,5	7,7	7,9	8,3
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7,8	10,0	10,0	8,6	7,6
Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,2	0,4	0,6	1,3
Efterkommere, ikke-vestlige lande	0,3	1,1	3,3	5,3	6,6
Dansk oprindelse	87,5	82,2	78,6	77,6	76,2
65 år og derover	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Indvandrere, vestlige lande	2,8	3,0	3,5	4,4	5,4
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,4	4,3	6,4	8,5	9,5
Efterkommere, vestlige lande	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Efterkommere, ikke-vestlige lande	0,0	0,0	0,1	0,6	2,1
Dansk oprindelse	94,7	92,5	89,8	86,2	82,7

2. Arbejdsmarked

Sammenfatning

Ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen 16-64-årige oplevede en stor stigning i deres beskæftigelsesfrekvens fra 1995 til 2008, hvorefter den igen faldt. Faldet fra 2008 til 2010 viser, at ikke-vestlige indvandrere blev hårdere ramt af den økonomiske krise end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. I de seneste år er ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse steget igen, og i 2019 lå deres beskæftigelse lidt over niveauet i 2007. Med beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 64 pct. for mændene og 52 pct. for kvinderne i 2019 er niveauerne dog fortsat under niveauerne for personer med dansk oprindelse.

Den samlede beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse sammenlignet med indvandrere og efterkommere. Dette skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere, da de er meget unge.

Et indeks der standardiserer efter alder viser, at beskæftigelsen er markant lavere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. For kvinderne ligger beskæftigelsesindekset på 66 pct., mens de mandlige ikke-vestlige indvandrere har et indeks på 79 pct.

Beskæftigelsesindekset blandt mandlige og kvindelige ikke-vestlige efterkommere var i 2019 henholdsvis 86 pct. og 89 pct. sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere er dermed i højere grad i beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-64-årige er beskæftigelsen meget lav for indvandrere fra Libanon, Somalia, Irak og Syrien. Indvandrere fra Nederlandene og Litauen ligger derimod i toppen med nogle af de højeste beskæftigelsesfrekvenser.

Hos de mandlige 20-40-årige efterkommere, har efterkommere med oprindelse i Somalia det laveste beskæftigelsesindeks med 49 pct. Modsat er det blandt efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Pakistan, at de højeste beskæftigelsesindeks findes med niveauer over 90 pct.

Blandt kvinderne er det også efterkommere med oprindelse i Somalia, som har det laveste beskæftigelsesindeks på 73 pct. I den modsatte ende finder vi efterkommere med oprindelse i Vietnam, Sri Lanka, Jugoslavien, Bosnien-Hercegovina og Tyrkiet, hvis beskæftigelsesindeks i alle tilfælde ligger over 90 pct.

2.1. Beskæftigelsesudvikling

Arbejdsmarkedsregnskab

Danmarks Statistik har udviklet et arbejdsmarkedsregnskab, som pr. 26. april 2015 er datagrundlaget for den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS). Den hidtidige opgørelse er revideret tilbage til november 2008. Endvidere er referencetidspunktet ændret til ultimo november, hvor det tidligere var ultimo december. Det betyder, at den seneste opgørelse dateres ultimo november 2019, hvor den efter tidligere referencetidspunkt ville have heddet 2020. Arbejdsmarkedsstatistikken for årene 1980-2007 er ikke redigeret efter det nye arbejdsmarkedsregnskab og er derfor opgjort ultimo december det pågældende år.

Fald i beskæftigelsen fra 2008 til 2010

I figur 2.1 og 2.2 vises udviklingen i beskæftigelsesfrekvensen for henholdsvis mænd og kvinder. Fra 1995 til 2008 steg beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere kraftigt. For mændene var der tale om en stigning fra 40 pct. til 61 pct. Den relative stigning var endnu større for kvinder, som i 2008 havde en beskæftigelsesfrekvens på 52 pct. mod 26 pct. i 1995. Fra 2008 til 2010 gik beskæftigelsen tilbage, hvilket kan tilskrives den økonomiske krise.

… men i de senere år er beskæftigelsen steget igen

I årene efter den økonomiske krise stagnerede beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere, men i 2016 begyndte deres beskæftigelse at stige igen. Og i 2019 lå deres beskæftigelse lidt over niveauet fra 2007.

Lav beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere

Selv om forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er blevet indsnævret i løbet af de seneste 20 år, er beskæftigelsen fortsat klart lavere blandt de ikke-vestlige indvandrere. Forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er på 15 procentpoint blandt mændene og 24 procentpoint blandt kvinderne i 2019.

Figur 2.1 **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige mænd**

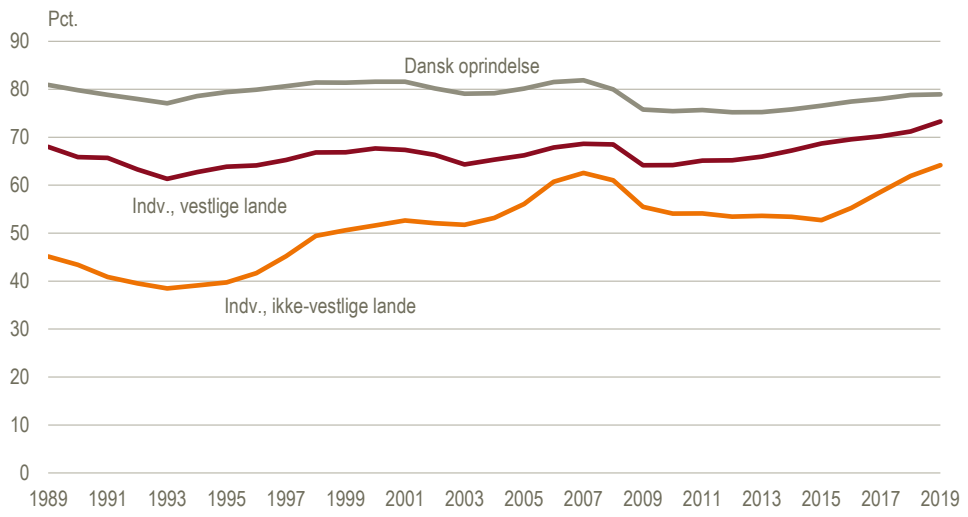

Udvikling i beskæftigelse de seneste 30 år

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mænd med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk de seneste 30 år. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturelle forhold.

Vestlige indvandrere følger kurve for personer med dansk oprindelse

Beskæftigelsesfrekvensen for mandlige vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 6-16 procentpoint lavere end for mænd med dansk oprindelse. Kurven følger det samme bevægelsesmønster som mænd med dansk oprindelse.

Sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1989 …

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1989 til 2019, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en befolkningsgruppe, som har ændret sig meget i løbet af perioden. Ikke mindst antalsmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der er således ca. fire gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2019 som i 1989.

… både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia og Irak i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Syrien i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der her været tale om familiesammenføringer.

Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1989 til 1995

Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens: Hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1989 og frem til 1995, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt dramatisk, kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring. Det betød, at den gennemsnitlige opholdstid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervsmæssigt var meget anderledes end Danmark.

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1995

I 1989 var der en forskel på 36 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1995 steg denne forskel til 40 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2008 steg ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse kraftigt, og forskellen blev indsnævret til 19 procentpoint. I 2019 er forskellen 15 procentpoint.

Figur 2.2 **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige kvinder**

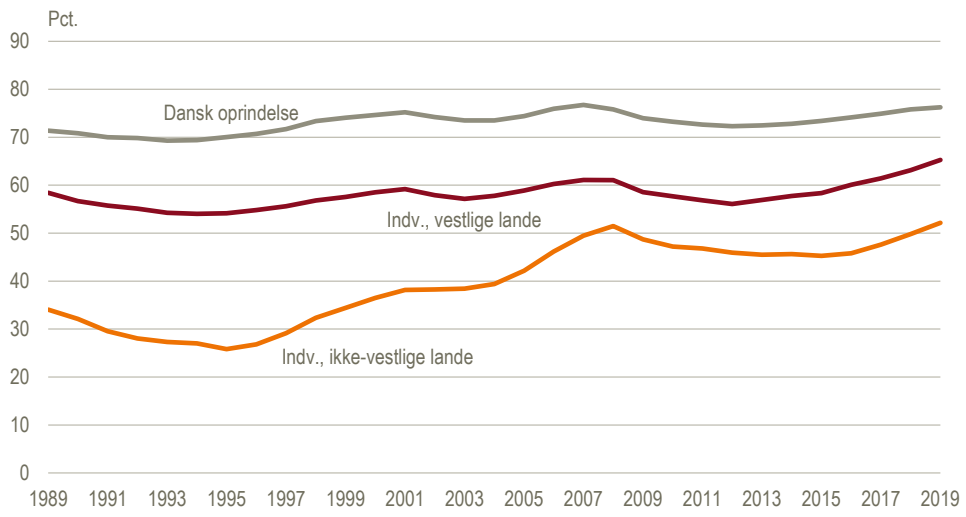

Halvdelen af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er i beskæftigelse

Udviklingen for de kvindelige ikke-vestlige indvandrere minder meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinderne har efter et fald fra 1989 til 1995 været stigende fra 1996 til 2008. I 1995 havde de kvindelige ikke-vestlige indvandrere en beskæftigelsesfrekvens, som var 44 procentpoint lavere end for kvinder med dansk oprindelse. I 2019 er forskellen reduceret til 24 procentpoint.

2.2. Beskæftigelse – alder og køn

Lav beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere

Blandt 16-64-årige personer med dansk oprindelse var henholdsvis 79 pct. af mændene og 76 pct. af kvinderne i beskæftigelse i 2019. Blandt vestlige indvandrere var de tilsvarende tal 73 pct. for mænd og 65 pct. for kvinder. Det er blandt de ikke-vestlige indvandrere, at den laveste beskæftigelses findes. For ikke-vestlige indvandrere var 64 pct. af mændene i beskæftigelse og 52 pct. af kvinderne.

Figur 2.3 **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere og personer med dansk oprindelse. 2019**

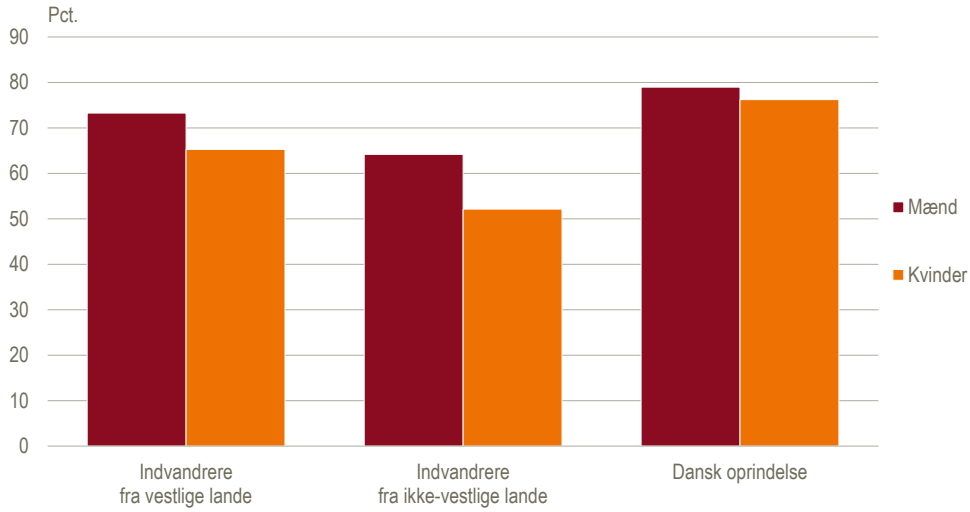

Sammenhæng mellem alder og beskæftigelse

Uanset herkomst er der en naturlig sammenhæng mellem beskæftigelse og alder. Beskæftigelsen er lavere i de yngre og ældre aldersgrupper henholdsvis på grund af uddannelse og tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Tabel 2.1 **Beskæftigelsesfrekvenser for mænd. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-år	**73**	**64**	**. .**	**. .**	**79**
16-24-år	51	52	51	51	60
25-29-år	70	69	69	67	76
30-34-år	78	74	76	74	84
35-39 år	81	76	78	74	87
40-44 år	80	72	80	74	88
45-49 år	82	66	83	72	88
50-54 år	79	58	85	. .	86
55-59-år	75	50	80	. .	84
60-64-år	65	39	67	. .	72

Anm.: Efterkommere har en skæv aldersmæssig fordeling. Derfor er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige efterkommere udeladt samt i tilfælde, hvor der er under 200 personer i aldersgruppen.

Lav beskæftigelse hos 55-59-årige ikke-vestlige indvandrere

Det er dog værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere viser en stigende tendens med alderen. For både mænd og kvinder er den størst for aldersgruppen 55-59 år, hvor mænd med dansk oprindelse har en beskæftigelsesfrekvens, som er 33 procentpoint højere end mandlige ikke-vestlige indvandreres. Hos kvinderne er forskellen 38 procentpoint.

Tabel 2.2 **Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-år	**65**	**52**	**. .**	**. .**	**76**
16-24-år	44	43	60	57	64
25-29-år	63	53	68	65	73
30-34-år	70	54	76	71	79
35-39 år	74	59	76	72	83
40-44 år	75	61	80	70	85
45-49 år	76	56	79	68	85
50-54 år	73	50	81	. .	83
55-59-år	70	42	76	. .	80
60-64-år	56	30	63	. .	63

Anm.: Efterkommere har en skæv aldersmæssig fordeling. Derfor er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige efterkommere udeladt samt i tilfælde, hvor der er under 200 personer i aldersgruppen.

De fleste efterkommere er under 40 år

Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper er ikke-vestlige efterkommere meget unge. Langt hovedparten af de 16-64-årige er således under 40 år. Derfor er den samlede beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige ikke umiddelbart sammenlignelig med de andre grupper. Det skyldes, at der er store forskelle i beskæftigelsen mellem personer på de forskellige alderstrin blandt de 16-64-årige. Af den grund er den samlede beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige efterkommere ikke opgivet i tabel 2.1 og 2.2.

2.3 Indeks og underbeskæftigelse

16-64-åriges beskæftigelsesfrekvens set under ét giver et forsimplet billede

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse over for indvandrere og efterkommere. Det skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Det kan være et problem, når man ser på hele gruppen af 16-64-årige, da der er store forskelle i beskæftigelsesfrekvens mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 16-64-årige. De yngste og ældste har lavere beskæftigelse, mens beskæftigelsen er højest blandt de 30-50-årige.

Figur 2.4 **Beskæftigelsesfrekvenser for mænd på de enkelte alderstrin. 2019**

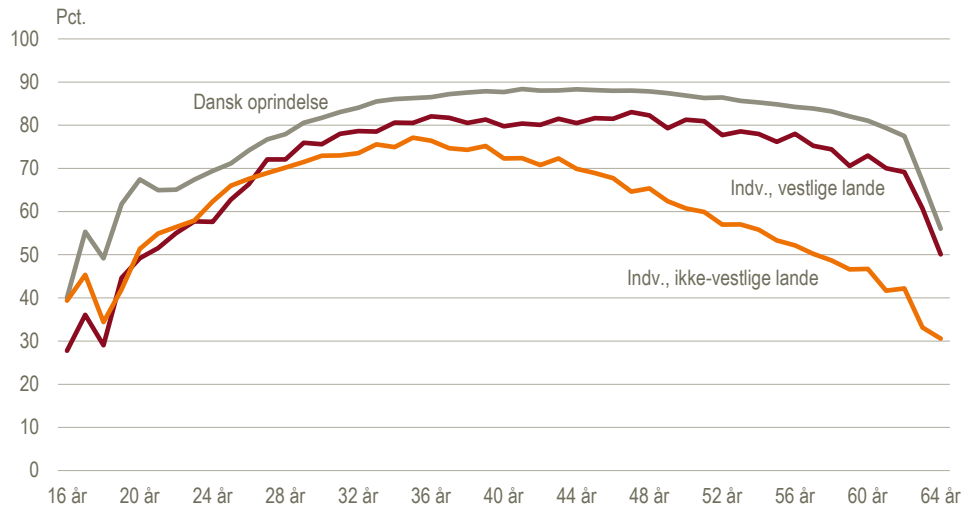

75 pct. af de 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere er under 30 år

Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere. Her er det decideret misvisende at se på 16-64-åriges beskæftigelsesfrekvens, da gruppen er meget ung. Blandt de 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere er 75 pct. under 30 år i 2020, hvor den tilsvarende andel blandt personer med dansk oprindelse kun er 28 pct. De ikke-vestlige efterkommere er altså klart overrepræsenterede på alderstrin, som har relativt lav beskæftigelse. Derfor vil en simpel angivelse af deres beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige være misvisende og klart undervurdere deres egentlige beskæftigelse.

Figur 2.5 **Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder på de enkelte alderstrin. 2019**

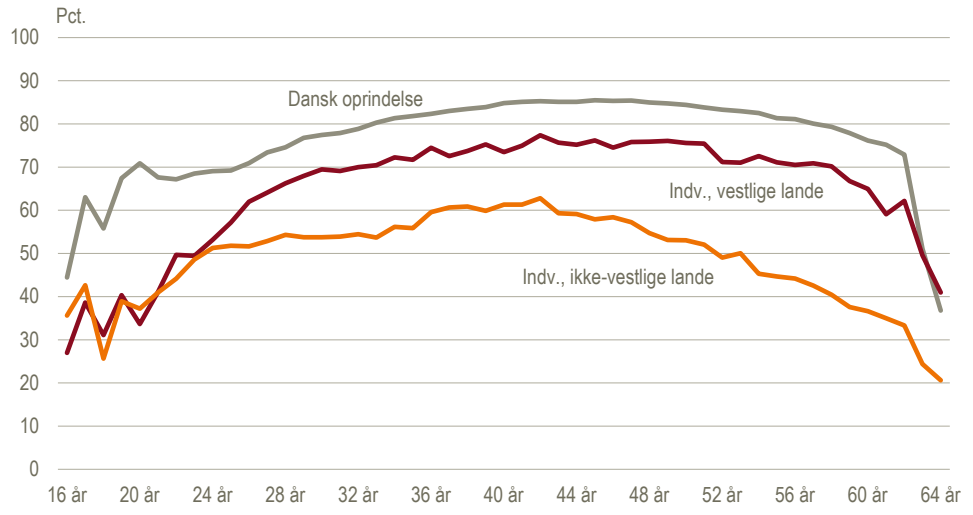

Figur 2.6 **Alderstrins andel af alle 16-64-årige. 2020**

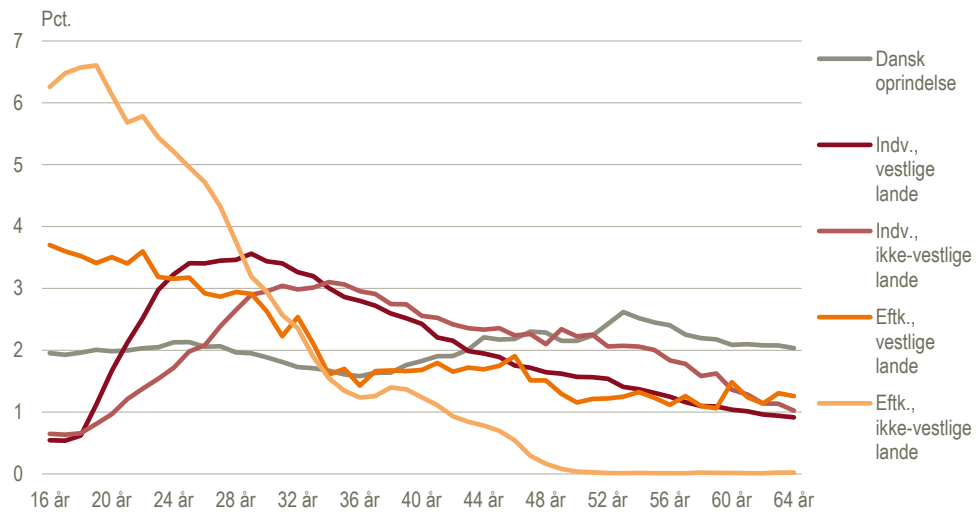

Afvigende aldersfordelinger inden for gruppen af 16-64-årige

Også de andre herkomstgrupper har en aldersfordeling inden for de 16-64-årige, som afviger fra personer med dansk oprindelse. Fx fremgår det, at de ikke-vestlige indvandrere er underrepræsenterede på alderstrinene fra 52 år og opefter samt alderstrinene fra 16 år til og med 25 år. De har altså relativt færre personer i befolkningen end personer med dansk oprindelse på alderstrin, hvor beskæftigelsen er lav. Deres beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige kan derfor i modsætning til efterkommernes overvurdere deres egentlige beskæftigelse.

Aldersstandardisering fjerner påvirkning fra forskelle i alderssammensætning

Hvis man ønsker et mere retvisende mål for beskæftigelsen, må man korrigere for, hvordan grupperne er sammensat aldersmæssigt. Det gøres ved at standardisere beskæftigelsestallene for 16-64-årige, så forskellene mellem gruppernes alderssammensætning ikke påvirker tallene. Korrektionen kaldes et aldersstandardiseret beskæftigelsesindeks. Metoden der er anvendt til udarbejdelse af følgende aldersstandardiserede beskæftigelsesindeks, er illustreret i 2014-udgivelsen af denne publikation.

Tabel 2.3 **Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige indvandrere efter køn. 2019**

	Faktisk beskæftigelse	Beregnet beskæftigelse	Underbeskæftigelse	Indeks (dansk oprindelse = 100)	Underbeskæftigelse
	antal			indeks	pct.
Mænd					
Indvandrere, vestlige lande	80 953	89 250	8 297	91	9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	93 053	118 497	25 444	79	21
Kvinder					
Indvandrere, vestlige lande	66 254	78 172	11 918	85	15
Indvandrere, ikke-vestlige lande	80 954	122 625	41 671	66	34

Forskel i indekstal kan udtrykkes som den procentvise underbeskæftigelse

Når der korrigeres for alderssammensætningen fremgår det, at mandlige ikke-vestlige indvandrere har et beskæftigelsesindeks på 79. Det betyder, at forskellen mellem indekset for mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere er 21. Dette tal kan tolkes som den procentvise underbeskæftigelse blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. Antallet af beskæftigede mandlige ikke-vestlige indvandrere ligger altså 21 pct. lavere end det ville gøre, hvis de havde haft helt samme beskæftigelsesfrekvenser som mænd med dansk oprindelse på alle alderstrin.

Kvindelige ikke-vestlige indvandrere har lavest beskæftigelsesindeks

De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesindeks ligger på 66, når der korrigeres for forskelle i alderssammensætning. De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse er derfor 34 pct. lavere end den ville have været, hvis de havde haft samme beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. Det er den klart største underbeskæftigelse blandt de fire indvandrergrupper.

Underbeskæftigelse i antal personer

På baggrund af indeksberegningerne kan forskellen i beskæftigelse mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse også udtrykkes som underbeskæftigelse i antal personer. Det gøres ved at angive forskellen mellem den faktiske beskæftigelse med den beregnede beskæftigelse. Underbeskæftigelsen angiver det antal personer, som beskæftigelsen blandt indvandrere skal øges med, hvis de skal opnå samme beskæftigelse som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Figur 2.7 **Underbeskæftigelse for 16-64-årige indvandrere. 2019**

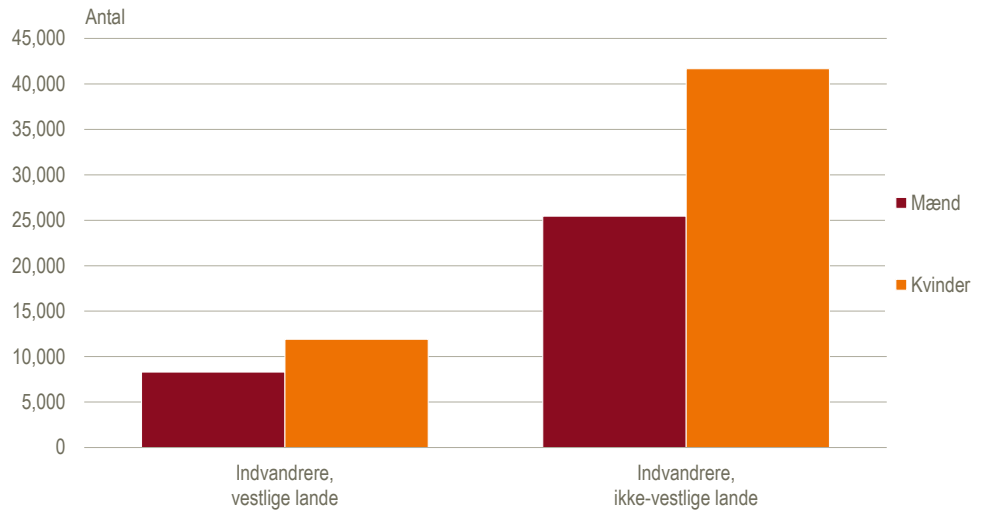

Underbeskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere på 67.000 personer

Når underbeskæftigelsen udregnes for mandlige ikke-vestlige indvandrere, har gruppen en underbeskæftigelse på 25.444 personer. Tilsvarende har kvindelige ikke-vestlige indvandrere en underbeskæftigelse på 41.671 personer. Vestlige indvandrere er også underbeskæftigede sammenlignet med personer med dansk oprindelse – dog i mindre grad. I 2019 var underbeskæftigelsen 8.297 personer blandt mandlige vestlige indvandrere og 11.918 personer blandt kvindelige vestlige indvandrere.

Meget lav underbeskæftigelse blandt vestlige efterkommere

På samme måde som med indvandrerne er der lavet beregninger for gruppen af efterkommere. Resultaterne vises i tabel 2.4. I alle tilfælde er der tale om underbeskæftigelse, men ikke i samme omfang som blandt indvandrerne. De vestlige efterkommere har den laveste underbeskæftigelse – henholdsvis 9 pct. blandt mændene og 5 pct. blandt kvinderne.

Tabel 2.4 **Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige efterkommere efter køn. 2019**

	Faktisk beskæftigelse	Beregnet beskæftigelse	Underbeskæftigelse	Indeks (dansk oprindelse = 100)	Underbeskæftigelse
	antal			indeks	pct.
Mænd					
Efterkommere, vestlige lande	3 747	4 133	386	91	9
Efterkommere, ikke-vestlige lande	25 223	29 206	3 983	86	14
Kvinder					
Efterkommere, vestlige lande	3 601	3 798	197	95	5
Efterkommere, ikke-vestlige lande	24 575	27 700	3 125	89	11

Underbeskæftigelse er klart lavere blandt ikke-vestlige efterkommere end indvandrere

Sammenligner man de ikke-vestlige indvandrere og ikke-vestlige efterkommere fremgår det, at underbeskæftigelsen er klart lavere blandt efterkommerne. De mandlige ikke-vestlige efterkommere har en underbeskæftigelse på 14 pct. mod de mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har en underbeskæftigelse på 21 pct. For kvinderne er tallene 11 pct. blandt efterkommerne og 34 pct. blandt indvandrerne. Underbeskæftigelsen er altså noget højere blandt de ikke-vestlige indvandrere.

Så man blot på samlet beskæftigelse for 16-64-årige, ville man få misvisende resultat

At man kan sammenligne indvandrere og efterkommeres beskæftigelse er en af de største kvaliteter ved de aldersstandardiserede beregninger. Her er det misvisende blot at anvende den samlede beskæftigelsesfrekvens for hele gruppen af 16-64-årige. Gør man det, får man en beskæftigelsesfrekvens på 64 pct. for alle 16-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere og 60 pct. for de mandlige ikke-vestlige efterkommere. En ukritisk anvendelse af disse tal viser altså en lidt højere beskæftigelse blandt indvandrere end blandt efterkommere. Det mere nuancerede billede som de aldersstandardiserede beregninger giver, viser derimod, at beskæftigelsen er klart højere blandt efterkommerne.

Når underbeskæftigelsen udregnes for mandlige ikke-vestlige efterkommere, har gruppen en underbeskæftigelse på 3.983 personer, mens kvinderne har en underbeskæftigelse på 3.125 personer. For de vestlige efterkommere ligger den samlede underbeskæftigelse på 583 personer for mænd og kvinder tilsammen.

Figur 2.8 **Underbeskæftigelse for 16-64-årige efterkommere. 2019**

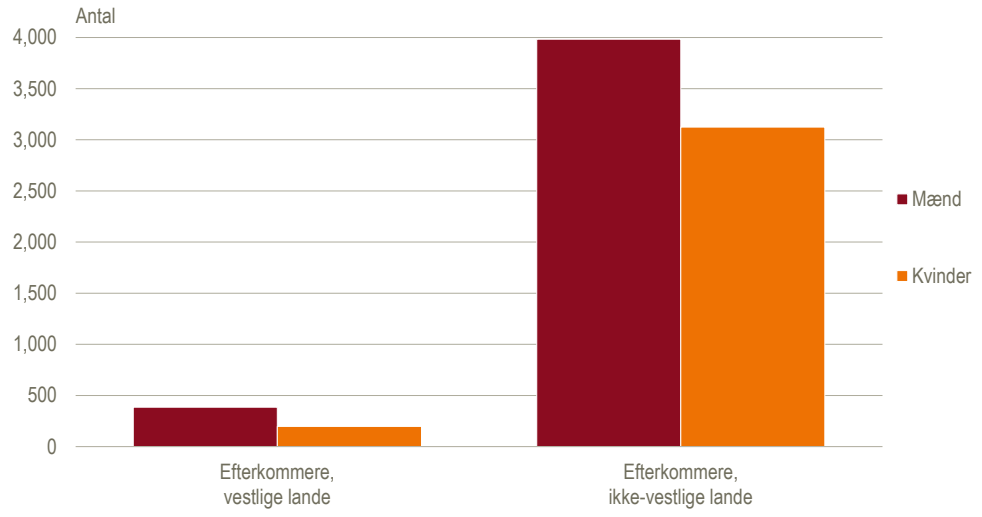

2.4 Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere

Oprindelseslande og beskæftigelse

Dette afsnit belyser indvandreres beskæftigelse med fokus på deres oprindelsesland. Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er i virkeligheden meget sammensatte grupper, som dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Oprindelseslandet har betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark.

Fokus på 30-64-årige i stedet for 16-64-årige

Til forskel fra tidligere afsnit, er det valgt at indsnævre gruppen til kun at omfatte 30-64-årige. Det skyldes først og fremmest et ønske om at sortere de store grupper af unge studerende med midlertidigt ophold i Danmark fra. De fylder meget for nogle oprindelseslande og lidt for andre. De fleste udenlandske studerende har ikke beskæftigelse under deres studieophold i Danmark. Ved at se på alle 16-64-årige vil man derfor komme til at undervurdere beskæftigelsen for indvandrere fra de lande, hvor de unge studerende fylder meget.

De 35 oprindelseslande, der er flest indvandrere fra

Tabel 2.5 viser beskæftigelsesfrekvenser for både mænd og kvinder for de 35 oprindelseslande, som flest indvandrere har oprindelse i ultimo november 2019. Tabellen er rangordnet efter den samlede beskæftigelsesfrekvens.

Højest beskæftigelse blandt indvandrere fra Nederlandene

Indvandrere fra Nederlandene topper listen med en samlet beskæftigelsesfrekvens for 30-64-årige på 82 pct. Det er samme niveau som for personer med dansk oprindelse. Litauen og Ungarn følger efter med samlede beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 81 pct. og 78 pct.

Tabel 2.5 **Beskæftigelsesfrekvenser for 30-64-årige. 2019**

	Antal personer			Beskæftigelsesfrekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere						
Heraf:						
Nederlandene	2 543	1 611	4 154	86	77	82
Litauen	3 791	3 657	7 448	84	78	81
Ungarn	1 156	1 298	2 454	82	74	78
Ukraine	2 732	3 480	6 212	89	69	77
Polen	15 042	12 175	27 217	81	72	77
Letland	1 161	1 591	2 752	81	74	77
Tyskland	7 382	7 670	15 052	79	73	76
Thailand	724	8 480	9 204	74	76	76
Rumænien	9 888	7 182	17 070	80	70	76
Filippinerne	836	5 974	6 810	79	75	75
Frankrig	2 067	1 429	3 496	80	68	75
Sverige	3 118	4 434	7 552	74	74	74
Bulgarien	3 163	2 486	5 649	77	69	74
Italien	3 146	1 620	4 766	77	67	73
Storbritannien	6 587	2 835	9 422	77	66	73
Norge	2 653	4 432	7 085	73	73	73
Island	2 077	2 284	4 361	76	70	73
Spanien	1 717	1 554	3 271	75	69	72
Indien	4 786	3 199	7 985	84	53	71
Kina	3 053	4 882	7 935	74	68	70
Vietnam	3 349	4 210	7 559	72	67	69
USA	2 549	2 255	4 804	72	63	68
Rusland	1 112	3 287	4 399	67	65	65
Sri Lanka	2 853	2 883	5 736	70	60	65
Pakistan	5 196	4 696	9 892	75	43	60
Tyrkiet	13 917	12 816	26 733	67	47	57
Iran	7 598	5 610	13 208	59	52	56
Bosnien-Hercegovina	6 159	6 244	12 403	59	53	56
Marokko	2 080	2 387	4 467	65	47	55
Jugoslavien[1]	3 061	3 062	6 123	57	47	52
Afghanistan	3 860	3 551	7 411	63	38	51
Syrien	8 906	6 512	15 418	60	20	43
Irak	8 090	6 761	14 851	49	35	43
Somalia	3 895	3 670	7 565	46	35	41
Libanon[2]	5 930	5 058	10 988	49	30	40
Dansk oprindelse	**1 096 165**	**1 084 696**	**2 180 861**	**84**	**80**	**82**

Anm.: Landene i tabellen omfatter de 35 lande, som der ultimo 2019 er flest indvandrere fra i Danmark.

[1] Jugoslavien før opsplitningen.

[2] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indvandrere fra Libanon, Somalia, Irak og Syrien har lav beskæftigelse

I den modsatte ende af tabellen er der fire oprindelseslande, som skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Det drejer sig om Libanon, Somalia, Irak og Syrien. I alle fire tilfælde ligger beskæftigelsesfrekvenserne under 44 pct. Indvandrere fra Libanon ligger allerlavest med en samlet beskæftigelsesfrekvens på 40 pct.

For et land har kvinder højest beskæftigelse

I de fleste tilfælde er beskæftigelsesfrekvensen højere blandt mændene end kvinderne. Det gælder også for personer med dansk oprindelse. Der er dog et land blandt

de 35, hvor det forholder sig omvendt. Det drejer sig om Thailand. Blandt indvandrere fra Thailand har kvinderne en højere beskæftigelse end mændene.

I nogle tilfælde er kønsforskellene i beskæftigelse meget store

I nogle tilfælde er kønsforskellene i beskæftigelse meget store. Blandt indvandrere med oprindelse i Syrien, Pakistan, Indien og Afghanistan er mænds beskæftigelsesfrekvenser mere end 25 procentpoint højere end kvindernes.

2.5 Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere

Efterkommere kan også opdeles på oprindelsesland

Dette afsnit belyser efterkommernes beskæftigelse med fokus på deres oprindelsesland. Efterkommere er pr. definition født i Danmark. De har ingen forældre, som selv er født i Danmark og er danske statsborgere. Efterkommere kan opdeles efter oprindelsesland, som sættes til moderens fødeland/statsborgerskab eller faderens, hvis moderen ikke kendes.

Anderledes aldersfordeling

Som tidligere nævnt har efterkommerne en meget anderledes alderssammensætning end personer med dansk oprindelse, idet der er en kraftig overrepræsentation af unge. I dette afsnit om efterkommernes beskæftigelse anvendes der derfor også aldersstandardiserede beregninger som mål for beskæftigelsen i forhold til personer med dansk oprindelse.

Fokus på de ti største efterkommergrupper blandt de 20-40-årige

Fokus er på gruppen af 20-40-årige efterkommere opdelt på oprindelsesland. Fokuseringen på de 20-40-årige skyldes netop alderssammensætningen, idet efterkommere er kraftigt overrepræsenteret blandt de unge. Desuden er efterkommere fra Tyrkiet, Libanon og Pakistan de tre klart største grupper og udgør tilsammen halvdelen af alle 20-40-årige efterkommere. Grundet den ujævne fordeling imellem grupperne af efterkommere, vil der udelukkende blive fokuseret på de ti oprindelseslande som flest efterkommere mellem 20-40-årige har oprindelse i 1. januar 2020.

Figur 2.9

Beskæftigelsesindeks for 20-40-årige mandlige efterkommere efter oprindelsesland. 2019

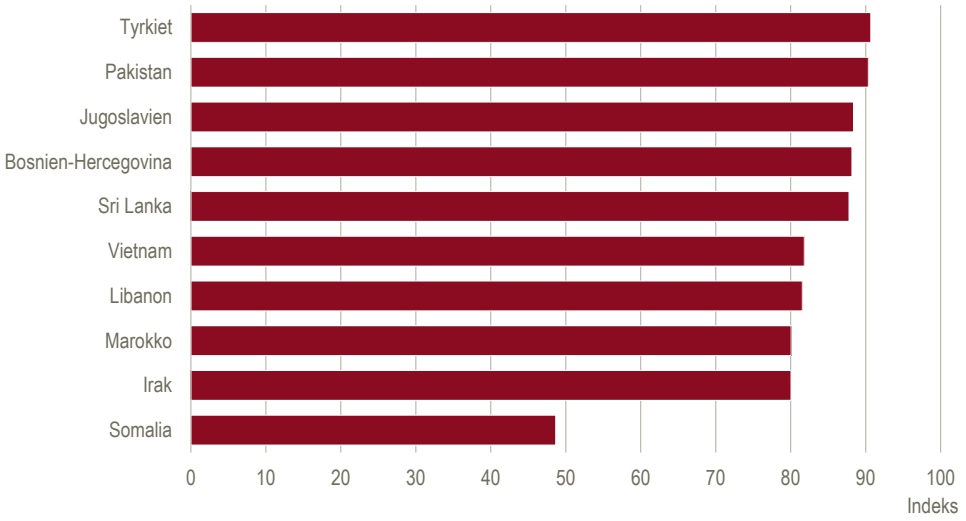

Anm. 1: Indeks, mænd med dansk oprindelse = 100.
Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.
Anm. 3: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Meget lavt indeks blandt efterkommere fra Somalia

Blandt de mandlige efterkommere findes de laveste beskæftigelsesindeks blandt efterkommere med oprindelse i Somalia, der har et indeks på 49 pct. Mandlige efterkommere fra Somalia har dermed en beskæftigelse, der ligger 51 pct. lavere, end den ville have gjort, hvis de havde haft samme beskæftigelse som mænd med dansk oprindelse.

Højeste indeks blandt efterkommere fra Tyrkiet og Pakistan

De højeste beskæftigelsesindeks blandt mænd findes hos efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Pakistan, der begge har et indeks over 90 pct. Herefter følger efterkommere fra Jugoslavien, Bosnien-Hercegovina og Sri Lanka, der alle har et beskæftigelsesindeks på 88 pct.

Lav beskæftigelse for kvindelige efterkommere fra Somalia og Libanon

Blandt kvinderne skiller efterkommere med oprindelse i Somalia og Libanon sig ud. Deres beskæftigelsesindeks ligger på 73 pct. og er dermed klart lavere end de øvrige gruppers. Beskæftigelsesindekset ligger derimod over 90 pct. blandt efterkommere med oprindelse i Vietnam, Sri Lanka, Jugoslavien, Bosnien-Hercegovina og Tyrkiet.

Tyrkiske efterkommere placeret i midten

De tyrkiske efterkommere er den klart største enkelte gruppe. Blandt kvinderne er de tyrkiske efterkommere placeret i midten med et beskæftigelsesindeks på 92 pct., hvilket svarer til en underbeskæftigelse på 8 pct. sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Kvindelige tyrkiske efterkommeres underbeskæftigelse er altså på samme niveau som mandlige tyrkiske efterkommeres underbeskæftigelse.

Forskelle mellem oprindelseslande er bemærkelsesværdige

De store forskelle i beskæftigelse blandt efterkommere er på flere måder mere bemærkelsesværdige end forskellene blandt indvandrere. Dette skyldes netop, at efterkommere uanset oprindelsesland er født og opvokset i Danmark.

Figur 2.10

Beskæftigelsesindeks for 20-40-årige kvindelige efterkommere efter oprindelsesland. 2019

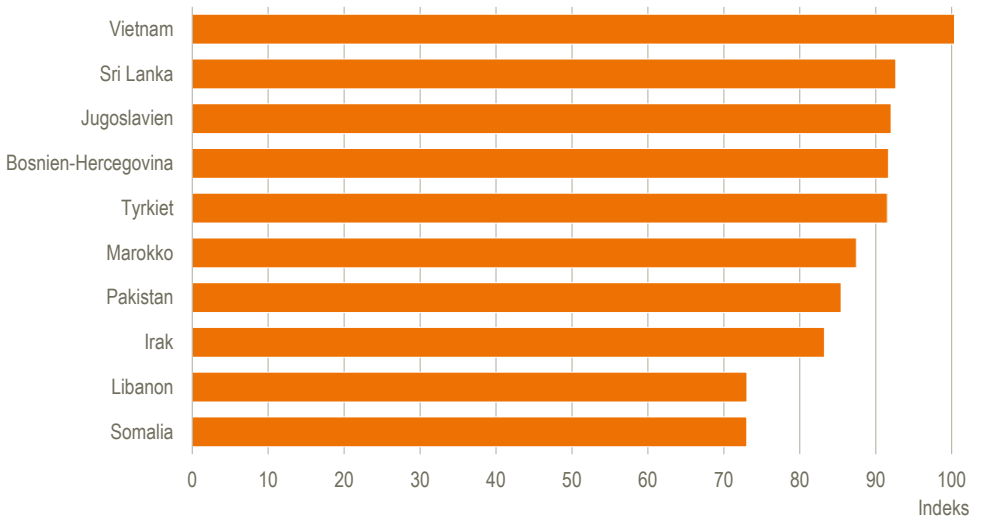

Anm. 1: Indeks, kvinder med dansk oprindelse = 100.
Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.
Anm. 3: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

2.6 Selvstændige

Beskæftigede indvandrere fra ikke-vestlige lande arbejder i højere grad som selvstændige

Beskæftigede indvandrere fra ikke-vestlige lande arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse er det således 5,3 pct., der er selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse er de tilsvarende andele henholdsvis 5,3 og 7,3 pct.

Beskæftigelse som selvstændig er mest udbredt blandt mænd

For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgør de selvstændiges andel kun 5,1 pct. af alle beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere er den tilsvarende andel 9,3 pct.

Tabel 2.6 **Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2019**

	Selv-stændige	Løn-modtagere	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal			pct.
Indvandrere, vestlige lande	**7 803**	**139 404**	**147 207**	**5,3**
Mænd	4 390	76 563	80 953	5,4
Kvinder	3 413	62 841	66 254	5,2
Indvandrere, ikke-vestlige lande	**12 758**	**161 249**	**174 007**	**7,3**
Mænd	8 631	84 422	93 053	9,3
Kvinder	4 127	76 827	80 954	5,1
Dansk oprindelse	**124 876**	**2 232 068**	**2 356 944**	**5,3**
Mænd	80 338	1 131 399	1 211 737	6,6
Kvinder	44 538	1 100 669	1 145 207	3,9

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller.

Gælder også for personer med dansk oprindelse

Også for beskæftigede med dansk oprindelse er andelen af selvstændige næsten dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen er noget mindre for indvandrere fra vestlige lande, idet andelen af selvstændige er 5,4 pct. blandt mændene og 5,2 pct. blandt kvinderne.

Især mange selvstændige blandt indvandrere fra Nederlandene

Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrernes oprindelsesland. Blandt indvandrere fra Filippinerne er kun 1,6 pct. af alle beskæftigede selvstændige. Selvstændige udgør derimod over 16 pct. af de beskæftigede indvandrere fra Nederlandene.

Figur 2.11 **Selvstændige 16-64-årige indvandreres andel af samlet beskæftigelse efter oprindelsesland. 2019**

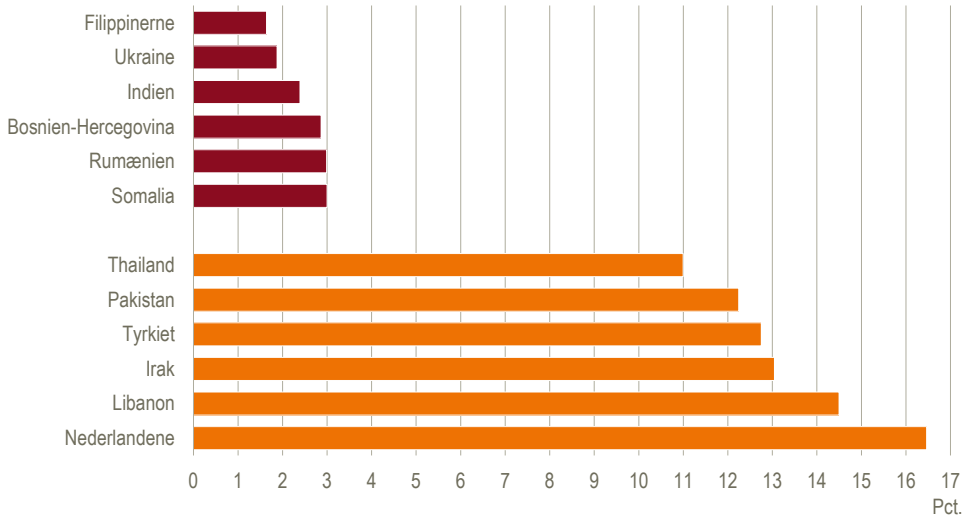

Anm. 1: Figuren indeholder de seks lande med henholdsvis højeste og laveste andel selvstændige blandt indvandrere fra de 30 lande, hvorfra der 1. januar 2020 er flest 16-64-årige indvandrere.
Anm. 2: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indvandrere fra Nederlandene har den højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Nederlandene er klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Nederlandene er 16 pct. selvstændige. De nederlandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle beskæftiget inden for landbrug.

2.7 Branche

36 hovedgrupper

I brancheopdelingen DB07 er 726 enkelte brancher blevet opdelt på 36 hovedgrupper. I sagens natur er mange af disse hovedgrupper meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Tabel 2.7 **16-64-årige beskæftigede mænd efter branche. 2019**

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	**80 953**	**93 053**	**1 211 737**
	pct.		
Alle beskæftigede	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Landbrug, skovbrug og fiskeri	5,9	4,3	2,5
Råstofindvinding	0,4	0,2	0,2
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	3,9	3,5	2,1
Tekstil- og læderindustri	0,1	0,2	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,9	0,7	1,0
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,5	0,5
Medicinalindustri	1,0	0,7	0,8
Plast-, glas- og betonindustri	1,6	1,4	1,4
Metalindustri	3,0	1,7	2,2
Elektronikindustri	0,9	0,7	0,7
Fremst. af elektrisk udstyr	0,4	0,5	0,5
Maskinindustri	3,0	2,4	3,4
Transportmiddelindustri	0,5	0,3	0,4
Møbel og anden industri mv.	1,7	0,9	1,6
Energiforsyning	0,5	0,3	0,6
Vandforsyning og renovation	0,3	0,3	0,7
Bygge og anlæg	10,7	4,1	11,5
Handel	11,3	13,5	17,3
Transport	6,6	12,2	6,1
Hoteller og restauranter	7,9	14,9	2,7
Forlag, tv og radio	1,6	0,8	1,4
Telekommunikation	0,4	0,5	0,7
It- og informationstjenester	4,3	3,4	3,4
Finansiering og forsikring	2,0	1,2	3,2
Ejendomshandel og udlejning	0,9	0,7	1,7
Rådgivning mv.	4,1	2,3	4,8
Forskning og udvikling	1,3	0,7	0,6
Reklame og øvrig erhvervsservice	1,4	0,8	1,2
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	9,3	10,6	5,1
Offentlig administration, forsvar og politi	0,9	1,4	5,3
Undervisning	5,8	4,0	6,1
Sundhedsvæsen	2,2	2,5	2,2
Sociale institutioner	1,8	4,1	4,1
Kultur og fritid	1,9	1,0	1,9
Andre serviceydelser mv.	1,2	2,6	1,7
Uoplyst aktivitet	0,1	0,1	0,2

Få mandlige indvandrere arbejder inden for Bygge og anlæg

Bygge og anlæg er en af de branchegrupper, hvor mandlige indvandrere er underrepræsenterede. Mens 12 pct. af mænd med dansk oprindelse arbejder inden for denne branchegruppe, er andelen blandt vestlige indvandrere 11 pct. og blandt ikke-vestlige indvandrere 4 pct. *Handel* og *Offentlig administration, forsvar og politi* er to andre branchegrupper, som har højere koncentration af mænd med dansk oprindelse end af indvandrere.

Mens mange arbejder inden for Hoteller og restauranter samt Transport

Til gengæld er mandlige ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftiget inden for de tre branchegrupper *Hoteller og restauranter*, *Transport* samt *Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service*. Fx arbejder 15 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere i branchegruppen *Hoteller og restauranter*, mens det kun gælder for 3 pct. af mændene med dansk oprindelse.

Tabel 2.8 **16-64-årige beskæftigede kvinder efter branche. 2019**

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	**66 254**	**80 954**	**1 145 207**
	pct.		
Alle beskæftigede	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Landbrug, skovbrug og fiskeri	3,0	2,1	0,8
Råstofindvinding	0,2	0,1	0,1
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	2,3	1,9	1,4
Tekstil- og læderindustri	0,3	0,2	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,4	0,2	0,4
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,3	0,3
Medicinalindustri	1,5	1,1	1,0
Plast-, glas- og betonindustri	0,5	0,4	0,4
Metalindustri	0,5	0,4	0,5
Elektronikindustri	0,7	0,6	0,4
Fremst. af elektrisk udstyr	0,2	0,3	0,2
Maskinindustri	1,5	1,0	0,9
Transportmiddelindustri	0,1	0,1	0,1
Møbel og anden industri mv.	0,9	0,5	0,7
Energiforsyning	0,3	0,1	0,2
Vandforsyning og renovation	0,1	0,0	0,2
Bygge og anlæg	1,2	0,5	1,3
Handel	11,8	9,6	14,3
Transport	3,0	2,2	1,9
Hoteller og restauranter	9,0	9,3	3,9
Forlag, tv og radio	1,2	0,4	1,1
Telekommunikation	0,2	0,2	0,3
It- og informationstjenester	3,0	1,5	1,1
Finansiering og forsikring	2,0	1,3	2,9
Ejendomshandel og udlejning	1,0	0,8	1,2
Rådgivning mv.	4,2	2,0	3,6
Forskning og udvikling	1,1	0,6	0,5
Reklame og øvrig erhvervsservice	2,1	1,1	1,4
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	14,8	15,5	4,3
Offentlig administration, forsvar og politi	2,0	2,4	6,2
Undervisning	8,7	5,8	10,6
Sundhedsvæsen	7,4	8,1	11,7
Sociale institutioner	9,6	22,0	20,5
Kultur og fritid	2,0	1,0	2,2
Andre serviceydelser mv.	2,7	6,2	3,1
Uoplyst aktivitet	0,1	0,1	0,1

Vestlige kvindelige indvandrere er underrepræsenteret i sociale institutioner

22 pct. af de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som er i beskæftigelse, arbejder inden for branchegruppen *Social institutioner*. De tilsvarende andele er 10 pct. for kvindelige vestlige indvandrere og 21 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

De kvindelige indvandrere arbejder i højere grad inden for *Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service* end kvinder med dansk oprindelse. Hovedårsagen til den store overrepræsentation af indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her.

3. Uddannelse

Sammenfatning

Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere i 2019 er der 54 pct. af mændene og 74 pct. af kvinderne, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 75 og 82 pct. For både de mandlige og kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der dog tale om en stigning siden 2009 på 12 procentpoint.

Kvindelige ikke-vestlige efterkommere har samme andel med erhvervskompetencegivende uddannelse som kvinder med dansk oprindelse, når de er i starten af 20'erne. Sidst i 20'erne sker der imidlertid en stigning i uddannelsesniveauet for kvinder med dansk oprindelse, som ikke er ligeså kraftig blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

For de 25-64-årige er andelen, som har afsluttet en lang videregående uddannelse cirka dobbelt så stor blandt vestlige indvandrere end for personer med dansk oprindelse. For mandlige vestlige indvandrere er det 25 pct., og for kvindelige vestlige indvandrere er det 31 pct. Også mandlige ikke-vestlige indvandrer har en højere andel med en lang videregående uddannelse end mænd med dansk oprindelse. Dog er forskellen her kun på tre procentpoint.

I 2019 er andelen af 22-årige under uddannelse 51 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 70 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det er samme niveau som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

For de 20-29-årige mandlige efterkommere med somalisk oprindelse er 47 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2019. Det er den højeste andel blandt de ti største efterkommergrupper. Mandlige efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 12 pct. Efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har også den laveste andel blandt kvinderne med 9 pct., mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel blandt de kvindelige efterkommere med 28 pct.

Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår, er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse henholdsvis 6,9 og 7,7. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere, som antalsmæssigt er den næststørste gruppe, er henholdsvis 5,5 og 6,3.

Blandt de forskellige prøvefag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes.

3.1 Højeste fuldførte uddannelse for indvandrere

25-64-årige indvandrere

De fleste indvandrere har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark

Danmarks Statistiks oplysninger over befolkningens højest fuldførte uddannelse er primært baseret på administrative registre, som indberettes af danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har dog i mange tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark og deres uddannelsesniveau er derfor ikke belyst i samme omfang som uddannelsesniveauet blandt personer med dansk oprindelse. Det skyldes, at institutionernes løbende indberetning kun omfatter uddannelser, som er gennemført i Danmark og ikke uddannelser, som er gennemført i udlandet.

Uddannelsesstatistik

Fundamentet for uddannelsesstatistik i Danmark er indberetninger med cpr-nummer fra alle danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark, og de er derfor dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik.

Danmarks Statistik har gennemført spørgeskemaundersøgelser for at skabe et mere fuldstændigt billede af indvandrernes uddannelsesniveau. Hensigten har været at indsamle data for indvandrernes medbragte uddannelse for herigennem at styrke oplysningerne om de uddannelsesmæssige baggrunde i Danmark med fokus på formel uddannelse.

Nyt opgørelsestidspunkt

Danmarks Statistik har ændret opgørelsestidspunktet for befolkningens højeste fuldførte uddannelse. Den tidligere opgørelse opgjorde befolkningen pr. 31. december, mens deres højeste fuldførte uddannelse var opgjort 30. september det pågældende år. Fra og med udgivelsen af befolkningens højeste fuldførte uddannelse 2019 er både befolkningen og deres højeste fuldførte uddannelse opgjort pr. 30. september det pågældende år.

En tredjedel af 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere har kun en grundskoleuddannelse

I tabel 3.1 vises højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige efter herkomst. Her fremgår det, at der er forskel på uddannelsesniveauet mellem indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande. Fx har 33 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere alene en grundskoleuddannelse, mens det kun gør sig gældende for 7 pct. af de vestlige indvandrere og 19 pct. af mænd med dansk oprindelse. En lignende tendens ses blandt kvinderne.

Tabel 3.1

Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige. 2019

	Indvandrere				Dansk oprindelse	
	Mænd		Kvinder		Mænd	Kvinder
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
I alt	**97 577**	**131 227**	**84 707**	**142 118**	**1 254 051**	**1 235 285**
	pct.					
I alt	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Grundskole	7	33	6	30	19	15
Gymnasial	9	9	9	9	6	6
Erhvervsfaglig	25	17	17	20	40	32
Kort videregående	9	5	7	5	7	5
Mellemlang videregående	18	14	24	17	12	25
Bachelor	2	1	3	1	2	3
Lang videregående	25	16	31	14	13	14
Uoplyst	5	4	3	5	1	1

Erhvervsfaglige uddannelser udgør en mindre andel blandt mandlige indvandrere

Blandt såvel vestlige og ikke-vestlige mandlige indvandrere er andelen, der har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse noget lavere end blandt mænd med dansk oprindelse. For de vestlige mænd er andelen 25 pct. mens den er 17 pct. for de ikke-vestlige mænd. Det er noget lavere end blandt mænd med dansk oprindelse, hvor 40 pct. har en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt de kvindelige indvandrere er andelen, der har en erhvervsfaglig uddannelse også noget lavere end for kvinder med dansk oprindelse.

Hver fjerde vestlig indvandrer har en lang videregående uddannelse

Blandt de vestlige indvandrere er der 25 pct. af mændene og 31 pct. af kvinderne, der har en lang videregående uddannelse. Det er andele, der er ca. dobbelt så høje som for personer med dansk oprindelse, hvor 13 pct. af mændene og 14 pct. af kvinderne har en lang videregående uddannelse.

Mange ikke-vestlige indvandrere er højt uddannede

Der er også mange ikke-vestlige indvandrere, der har en lang videregående uddannelse. Blandt mændene har 16 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er en større andel end mænd med dansk oprindelse. Blandt de ikke-vestlige kvindelige indvandrere har 14 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er samme niveau som kvinder med dansk oprindelse.

Højeste fuldførte uddannelse fordelt på oprindelsesland og opholdsgrundlag

Mange polske og bosniske indvandrere har en erhvervsfaglig uddannelse

Når de 25-64-årige indvandrerne opdeles efter oprindelsesland bliver det tydeligt, at der er variation i uddannelsessammensætningen mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Fx har ca. 40 pct. af indvandrerne fra Polen og Bosnien-Hercegovina en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket er en større andel end blandt personer med dansk oprindelse. Omvendt er det kun mellem 12 og 18 pct. af indvandrerne fra

Kina, Pakistan, Iran, Irak og Rumænien, der har en erhvervsfaglig uddannelse. Og blandt indvandrere fra Syrien er det kun 7 pct.

74 pct. af de syriske indvandrere har ikke en kompetencegivende uddannelse

Det springer også i øjnene, at der blandt enkelte oprindelseslande er store andele, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse – dvs. en uddannelse der er højere end folkeskole- og gymnasieniveau. Blandt indvandrere fra Irak og Libanon er andelen omkring 50 pct., mens der blandt tyrkiske indvandrere er 57 pct., der ikke har en uddannelse, der er højere end grundskole- eller gymnasieniveau. Den største andel findes dog blandt indvandrere fra Syrien, hvor 74 pct. ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Figur 3.1

Højeste fuldførte uddannelse 25-64-årige fordelt efter oprindelsesland. 2019

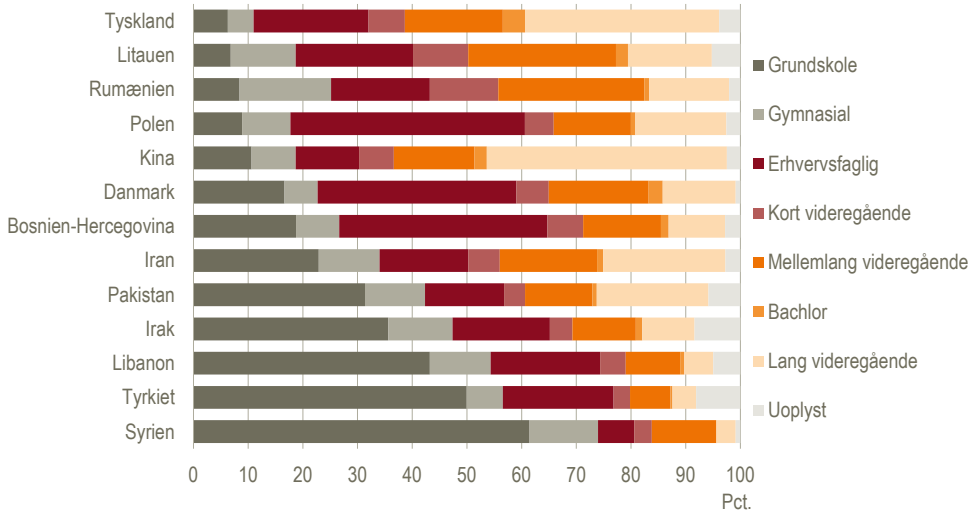

44 pct. af de kinesiske indvandrere har en lang videregående uddannelse

I figur 3.1 vises højest fuldførte uddannelse efter oprindelsesland. Blandt indvandrere fra bestemte oprindelseslande er der flere, der har en lang videregående uddannelse end blandt personer med dansk oprindelse, hvor andelen er 13 pct. Blandt indvandrere fra Rumænien, Litauen, Polen og Pakistan ligger andelene mellem 15 og 20 pct., mens 35 pct. af de tyske indvandrere har en lang videregående uddannelse. Den største andel findes blandt indvandrere fra Kina, hvor 44 pct. har en lang videregående uddannelse.

Indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at komme til Danmark

At uddannelsesniveauet varierer mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande, skal blandt andet ses i lyset af, at indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at opholde sig i Danmark. Fx er alle personer, der er EU/EØS-statsborgere omfattet af EU-reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed, og kan derfor frit indvandre og opholde sig i Danmark, hvis de fx arbejder eller studerer.

Juridiske regler må forventes at medføre en vis selektion

Udenlandske statsborgere, som ikke har nordisk eller EU/EØS-statsborgerskab kan derimod ikke uden videre opholde sig i Danmark, men skal opfylde en række krav for at få arbejds- og opholdstilladelse i Danmark. I den sammenhæng findes der fx en række ordninger, der er betinget af beskæftigelsesmæssige hensyn og ansøgerens kvalifikationer, hvilket gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at komme til Danmark. Alternativt kan personer, der ikke er EU/EØS borgere have opholdsgrundlag som studie, familiesammenføring eller asyl. De fleste ikke-vestlige indvandrere er da også typisk kommet til Danmark som flygtninge eller som familiesammenførte, og opfylder derfor ikke nødvendigvis kravene til at få arbejdstilladelse. De forskellige juridiske ordninger må således formodes at medføre en vis selektion, der påvirker sammensætningen af uddannelsesniveauet blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande.

Mange indvandrere med erhverv som opholdsgrund har en lang videregående uddannelse

I tabel 3.2 fremgår det, at der er forskel på uddannelsesniveauet afhængigt af hvilket opholdsgrundlag indvandrerne har. Fx har 48 pct. af indvandrerne, der er kommet til Danmark med erhverv som opholdsgrundlag, en lang videregående uddannelse. Indvandrere, der har erhverv som opholdsgrundlag, er ikke EU/EØS-borgere. En del af forklaringen på den høje andel, der har en lang videregående uddannelse, skal således findes i, at opholdstilladelser som fx beløbsordningen og positivlisten er indeholdt i opholdskategorien erhverv. Det gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at komme til Danmark, og det er også i det lys, at det høje uddannelsesniveau blandt indvandrere fra Kina skal ses.

Tabel 3.2

Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige indvandrere efter opholdsgrundlag. 2019

	Asyl	Familie-sammen-føring	Erhverv	Studie	EU/-EØS	Andet	Dansk/-nordisk stats-borger	Uoplyst	I alt
I alt	**87 366**	**130 778**	**40 452**	**17 151**	**134 112**	**3 572**	**31 051**	**11 147**	**455 629**
	pct.								
I alt	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Grundskole	41	33	7	8	7	31	10	6	21
Gymnasial	11	9	4	7	9	10	9	7	9
Erhvervsfaglig	21	24	9	8	21	15	14	14	20
Kort videregående	5	5	4	9	8	4	7	8	6
Mellemlang videregående	11	13	24	34	21	14	21	27	18
Bachelor	1	1	0	4	2	4	5	2	2
Lang videregående	7	8	48	29	28	17	28	32	20
Uoplyst	4	6	4	2	4	6	6	4	4

Indvandrere fra EU/EØS har generelt en uddannelse, der er højere end grundskole- og gymnasialt niveau

Indvandrere med EU/EØS-opholdsgrundlag har med 28 pct. også en høj andel, der har en lang videregående uddannelse. 21 pct. har en mellemlang videregående uddannelse, mens 21 pct. har en erhvervsfaglig uddannelse. Modsat har kun 7 pct. en grundskoleuddannelse. Samlet set har 80 pct. af indvandrerne med EU/EØS-opholdsgrundlag en erhvervskompetencegivende uddannelse. Med erhvervskompetencegivende uddannelser forstås uddannelser ud over grundskole- og gymnasieniveauet.

Kun 45 pct. af indvandrere med asyl som ophold har en erhvervskompetencegivende uddannelse

Anderledes forholder det sig med indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag. I denne gruppe har kun 45 pct. en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det er i det lys, at det lave uddannelsesniveau blandt indvandrere fra Irak, Libanon og Syrien skal ses, idet mange indvandrere fra disse lande er kommet til Danmark som flygtninge. For de syriske flygtninge gør det sig desuden gældende, at de kun har opholdt sig i Danmark i relativt kort tid, hvilket påvirker deres mulighed for at afslutte en uddannelse i Danmark.

Indvandrere med studie som opholdsgrundlag har ofte en videregående uddannelse

Blandt indvandrere, der har studie som opholdsgrundlag, har 84 pct. en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det fremgår desuden, at henholdsvis 34 pct. og 29 pct. har en mellemlang eller lang videregående uddannelse, mens der kun er 8 pct., der har en erhvervsfaglig uddannelse. Denne fordeling kan hænge sammen med, at indvandrere der kommer til Danmark for at studere, i højere grad studerer på de videregående uddannelser.

Uddannelse og beskæftigelse

Fokus på 25-64-årige indvandrere med dansk og udenlandsk uddannelse

Det er veldokumenteret, at personer, der har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har bedre tilknytning til arbejdsmarkedet. Derfor er det også interessant at undersøge, hvordan billedet ser ud for indvandrere, der har afsluttet en uddannelse i udlandet. Og hvordan klarer denne gruppe af indvandrere sig, når man sammenligner med indvandrere, der har taget en tilsvarende uddannelse i Danmark? Det er omdrejningspunktet for nærværende afsnit, der retter fokus mod at

belyse, om der er væsentlige forskelle i beskæftigelsesomfang for 25-64-årige indvandrere med henholdsvis en dansk og en udenlandsk uddannelse.

Udenlandsk uddannelse

Udenlandsk uddannelse
Danmarks Statistiks opgørelse over befolkningens højeste fuldførte uddannelse bygger på en række forskellige kilder. Uddannelsesoplysninger der stammer fra bestemte kilder kan defineres som udenlandske uddannelser. Det drejer sig om følgende kilder:

- Spørgeskemaundersøgelserne om indvandrernes medbragte uddannelse
- Uddannelsesstyrelsens anerkendelseskontor

Uddannelser der stammer fra følgende kilder defineres som danske uddannelser:

- Folketællingen før 1970
- Kvalifikationsregister
- Elevregistrer

Hertil findes der en række kilder, hvor det ikke er muligt at afgøre, om uddannelsen er dansk eller udenlandsk. Disse kilder samt imputerede værdier er ikke medtaget i dette delafsnit.

Beskæftigelse stiger med uddannelsesniveau

For såvel 25-64-årige mænd med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere med henholdsvis en dansk og en udenlandsk uddannelse, er der en generel tendens til højere beskæftigelse ved stigende uddannelsesniveau. Fx havde mandlige 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere, der kun har afsluttet en dansk grundskoleuddannelse en beskæftigelsesfrekvens på 57 pct. i 2019. Modsat lå beskæftigelsen på 83 pct. blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en lang videregående uddannelse i Danmark.

Men høj beskæftigelse blandt vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskole- eller gymnasieuddannelse

Selvom beskæftigelsen generelt er stigende med uddannelsesniveauet, skiller vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskole- eller gymnasieuddannelse sig ud med en relativ høj beskæftigelse. Fx var 74 pct. af de vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskoleuddannelse i beskæftigelse. Det er en højere andel end blandt mænd med dansk oprindelse, der kun havde en grundskoleuddannelse, hvor 65 pct. var i beskæftigelse. Den høje beskæftigelse skal ses i sammenhæng med, at mange vestlige indvandrere opholder sig i Danmark for at arbejde.

Tabel 3.3

Beskæftigelsesfrekvenser for 25-64-årige mænd efter herkomst og højest fuldførte uddannelse. 2019

	Indvandrere				Personer med dansk oprindelse
	Dansk uddannelse		Udenlandsk uddannelse		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
Grundskole	58	57	74	61	65
Gymnasial	67	63	76	64	76
Erhvervsfaglig	84	80	79	60	88
Kort videregående	78	78	80	63	91
Mellemlang videregående	80	83	79	73	91
Bachelor	62	69	•	•	77
Lang videregående	78	83	84	77	92

Anm.: Uddannelsesniveauet for personer med dansk oprindelse er opgjort efter uddannelser taget i Danmark.

Ikke-vestlige indvandrere med en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse skiller sig ud

Rettes fokus mod de erhvervsfaglige uddannelser og sammenligner man grupperne på tværs, ligger beskæftigelsesniveauet blandt indvandrere meget tæt på niveauet for mænd med dansk oprindelse. Ikke-vestlige indvandrere med en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse skiller sig dog ud med en beskæftigelsesfrekvens på 60 pct. I den sammenhæng er det værd at bemærke, at vestlige indvandrere, der har en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse, har en beskæftigelsesfrekvens på 79 pct.

Høj beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere med en dansk videregående uddannelse

Mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en kort, mellemlang- eller lang videregående uddannelse i Danmark, har en beskæftigelsesfrekvens på henholdsvis 78, 83 og 83 pct. Det er højere end ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en kort-, mellemlang- eller lang videregående uddannelse i udlandet. Her er beskæftigelsesfrekvenserne henholdsvis 63, 73 og 77 pct. Blandt de vestlige indvandrere er beskæftigelsen også høj, hvis uddannelserne er afsluttet i udlandet.

Indvandrere med danske uddannelser har andre karakteristika

Korte, mellemlange- og lange videregående uddannelser afsluttet i Danmark giver tilsyneladende bedre beskæftigelse for ikke-vestlige indvandrere. Samtidig er det dog også sådan, at indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, typisk også er indvandrere, som har været i Danmark relativt længe. Derfor er der også en vis selektion i forhold til hvilke indvandrere, der afslutter en uddannelse i Danmark. Der er altså andre faktorer end blot den gennemførte uddannelse, som kan have en positiv effekt på beskæftigelsesniveauet.

Kvindelige indvandrere med en dansk uddannelse har høj beskæftigelse

Blandt kvinderne er der også tendens til, at beskæftigelsen stiger med uddannelsesniveauet. Desuden fremgår det også, at når man ser bort fra grundskolen og det gymnasiale niveau, så er beskæftigelsen relativt høj blandt såvel vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark. Fx var beskæftigelsesfrekvensen 81 pct. vestlige indvandrere og 78 pct. for ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse i Danmark. Det er næsten samme niveau som kvinder med dansk oprindelse. Differencen er lidt større mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere, der har afsluttet korte-, mellemlange- og lange videregående uddannelser i Danmark. Men i alle tilfælde har kvindelige indvandrere en beskæftigelsesfrekvens på over 74 pct.

Tabel 3.4 **Beskæftigelsesfrekvenser for 25-64-årige kvinder efter herkomst og højest fuldførte uddannelse. 2019**

	Indvandrere				Personer med dansk oprindelse
	Dansk uddannelse		Udenlandsk uddannelse		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
Grundskole	44	42	62	39	52
Gymnasial	60	51	66	43	72
Erhvervsfaglig	81	78	69	51	81
Kort videregående	74	76	69	54	86
Mellemlang videregående	80	80	71	55	87
Bachelor	64	61	•	•	73
Lang videregående	78	77	76	58	90

Anm.: Uddannelsesniveauet for personer med dansk oprindelse er opgjort efter uddannelser taget i Danmark.

Kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en uddannelse i udlandet, har lav beskæftigelse

Kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i udlandet, skiller sig ud med en lavere beskæftigelse end de øvrige grupper. Og sammenlignet med kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der har taget deres uddannelse i Danmark, så er deres beskæftigelse minimum 19 procentpoint lavere, når man sætter fokus på de korte-, mellemlange og lange videregående uddannelser. Tendensen til at beskæftigelsen er lavere, hvis uddannelsen er taget i udlandet, ses også blandt de vestlige indvandrere. Men her er differencen knap så stor, når man sammenligner med de vestlige indvandrere, der har afsluttet en tilsvarende uddannelse i Danmark.

3.2 Højeste fuldførte uddannelse for efterkommere

30-årige ikke-vestlige efterkommere

Fokus på 30-årige ikke-vestlige efterkommere

I dette afsnit fokuseres der på 30-årige ikke-vestlige efterkommere. 30-årige har en alder, hvor langt hovedparten har afsluttet deres uddannelse. Samtidig er det af hensyn til efterkommernes skæve aldersfordeling hensigtsmæssigt kun at betragte et enkelt alderstrin, når man ønsker at sammenligne dem med personer med dansk oprindelse.

33 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere har kun grundskole uddannelse

Alle efterkommere er pr. definition født i Danmark. Alligevel er der forholdsvis store forskelle mellem 30-årige ikke-vestlige efterkommere og 30-årige med dansk oprindelse, hvad angår deres uddannelsesniveau. Blandt de ikke-vestlige mandlige efterkommere er der således 33 pct., som ikke har afsluttet nogen uddannelse ud over grundskolen. Den tilsvarende andel blandt 30-årige mænd med dansk oprindelse er 16 pct.

Andelen er 16 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere

Der er også forskel mellem kvindelige ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse, idet 16 pct. af ikke-vestlige efterkommere kun har afsluttet en grundskoleuddannelse mod 11 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 3.5

30-årige efter højeste fuldførte uddannelse. 2019

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
I alt	**1 232**	**1 103**	**28 793**	**27 977**
	pct.			
I alt	**100**	**100**	**100**	**100**
Grundskole	33	16	16	11
Gymnasial	11	8	8	6
Erhvervsfaglig	22	20	34	24
Kort videregående	6	6	6	4
Mellemlang videregående	12	25	14	27
Bachelor	3	3	4	4
Lang videregående	12	20	18	24
Uoplyst	2	1	1	0

Kønsforskel i uddannelse er større blandt ikke-vestlige efterkommere

I figur 3.2 vises 30-årige mænd og kvinder med en erhvervskompetencegivende uddannelse over tid. Det er bemærkelsesværdigt, at der er en stor forskel mellem mandlige og kvindelige efterkommere. I alt har 74 pct. af de 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. For mændene er det kun 54 pct. Også blandt personer med dansk oprindelse har flere kvinder end mænd en erhvervskompetencegivende uddannelse, men her er forskellen mindre.

Stigning i 30-åriges uddannelsesniveau siden 2009

Siden 2009 er andelen af 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere med en erhvervskompetencegivende uddannelse steget fra 62 pct. til 74 pct. For de mandlige ikke-vestlige efterkommere er stigningen den samme, idet 2019-niveauet på 54 pct. ligger 12 procentpoint højere end i 2009. Over de sidste 10 år har efterkommere fra ikke-vestlige lande, med andre ord, halet ind på personer med dansk oprindelse i forhold til andelen med erhvervskompetencegivende uddannelse.

Forskel mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse

Med det nuværende niveau er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 21 procentpoint højere for mænd med dansk oprindelse end for mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinder er forskellen 9 procentpoint.

Markant flere 30-årige efterkommere i 2020 end i 2010

Inden for de seneste ti år er antallet af 30-årige ikke-vestlige efterkommere steget med 138 pct., men det er stadigvæk en lille gruppe. Fx var der i 2010 kun 1.019 ikke-vestlige efterkommere på 30 år. I 2020 er antallet 2.423. I løbet af de kommende ti år vil gruppen af 30-årige ikke-vestlige efterkommere stige yderligere med 104 pct.

Figur 3.2 **30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse**

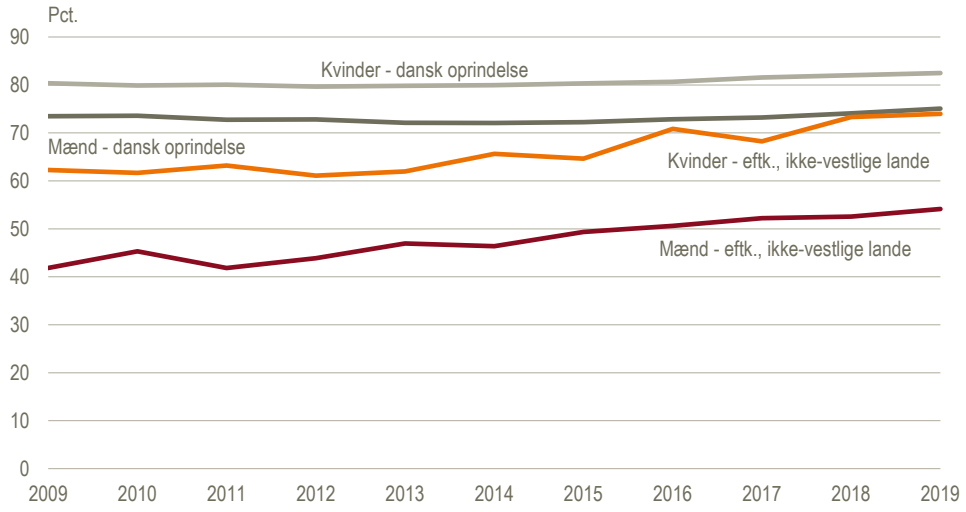

Flere kvindelige efterkommere har taget en erhvervsfaglig uddannelse

I tabel 3.6 ses 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. Blandt de 30-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har en større andel af mændene med dansk oprindelse end mandlige ikke-vestlige efterkommere en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt kvinderne har flere med dansk oprindelse taget en lang videregående uddannelse sammenlignet med kvindelige ikke-vestlige efterkommere. De har derimod højere andele med korte og mellemlange uddannelser.

Tabel 3.6 **30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019**

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	pct.			
I alt	**100**	**100**	**100**	**100**
Erhvervsfaglig	40	28	45	29
Kort videregående	11	8	8	5
Mellemlang videregående	22	33	19	32
Bachelor	6	5	5	5
Lang videregående	22	27	24	29

Højeste fuldførte uddannelse for 20-30-årige

Forskel på alder, hvor man afslutter erhvervskompetencegivende uddannelse

Der er naturligvis mange, som afslutter en erhvervskompetencegivende uddannelse længe før, de bliver 30 år. I figur 3.3 vises andelen med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle enkelte trin fra 20 til 30 år for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere.

Mandlige ikke-vestlige efterkommere har laveste andele på samtlige alderstrin

Det er usædvanligt, at personer i begyndelsen af 20'erne har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, men kurven stiger for næsten alle grupperne fra alderstrin til alderstrin. Det fremgår, at de mandlige ikke-vestlige efterkommere hurtigt skiller sig ud som gruppen med de laveste andele på samtlige alderstrin. Derudover stiger forskellen på mandlige efterkommere og mænd med dansk oprindelse med alderen. Mænd med dansk oprindelse har den højeste andel med en erhvervskompetencegivende uddannelse for alderstrinnene fra 20 til 22 år.

Fra 25 år stiger uddannelsesniveauet kraftigt blandt kvinder med dansk oprindelse

Blandt kvinderne har ikke-vestlige efterkommere den højeste andel med en erhvervskompetencegivende uddannelse fra 20 til 24 år. Herefter sker der et tydeligt skift, og kvinder med dansk oprindelse bliver den gruppe, som har den højeste andel med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle alderstrin fra 25 til 30 år. Samtidig øges afstanden til de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. For de 23-årige kvinder er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 28 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og 35 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 30-årige er de tilsvarende andele 82 pct. for kvinder med dansk oprindelse og 74 pct. for kvindelige ikke-vestlige efterkommere – en forskel på 8 procentpoint.

Alderstrin repræsenterer forskellige generationer

Man skal være opmærksom på, at det er forskellige generationer, man ser på, når man betragter aldersopdelte tal for 2019. Det behøver ikke være sådan, at de 23-årige ikke-vestlige efterkommere i dag har lige så stor afstand til kvinder med dansk oprindelse, som 30-årige har i dag, når de selv er 30 år om syv år. Om det bliver tilfældet, vil tiden vise.

Figur 3.3 **Personer med erhvervskompetencegivende uddannelse. 2019**

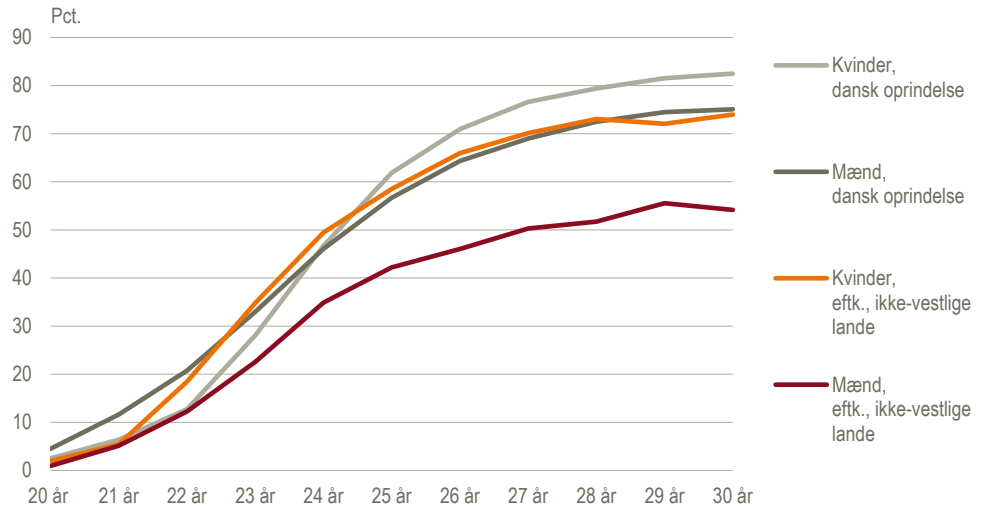

Sammensætning på uddannelsesniveau

Figur 3.4 til 3.7 viser sammensætningen på uddannelsesniveau for personer med erhvervskompetencegivende uddannelser. For de yngste alderstrin er erhvervsfaglige uddannelser dominerende for alle grupper. Det er der ikke noget overraskende i, da det reelt er den eneste type uddannelse, man kan nå at afslutte som 20-21-årig.

Færre mandlige ikke-vestlige efterkommere får erhvervsfaglige uddannelser

Hovedforklaringen på den store samlede forskel mellem omfanget af uddannelse blandt mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere er, at mandlige ikke-vestlige efterkommere i langt mindre grad afslutter erhvervsfaglige uddannelser. Allerede blandt 22-årige er der 17 pct. af mændene med dansk oprindelse, som har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse, mens den tilsvarende andel kun er 5 pct. blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere. Sammenligner man andelen med lang videregående uddannelse i de to grupper følges de ad indtil de når 26 år. Herefter stiger andelen med en lang videregående uddannelse mere hos mænd med dansk oprindelse end hos mandlige ikke vestlige efterkommere.

Ingen forskel på de korte- og mellemlange videregående uddannelser

Hvis man sammenligner de korte- og mellemlange videregående uddannelser, er forskellen på samtlige alderstrin dog lille. Blandt de 26-årige har 10 pct. af mænd med dansk oprindelse afsluttet en mellemlang videregående uddannelse. Den tilsvarende andel for ikke-vestlige efterkommere er 11 pct. Blandt de 30-årige har 6 pct. af både mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere afsluttet en kort videregående uddannelse.

Figur 3.4 **Mænd med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019**

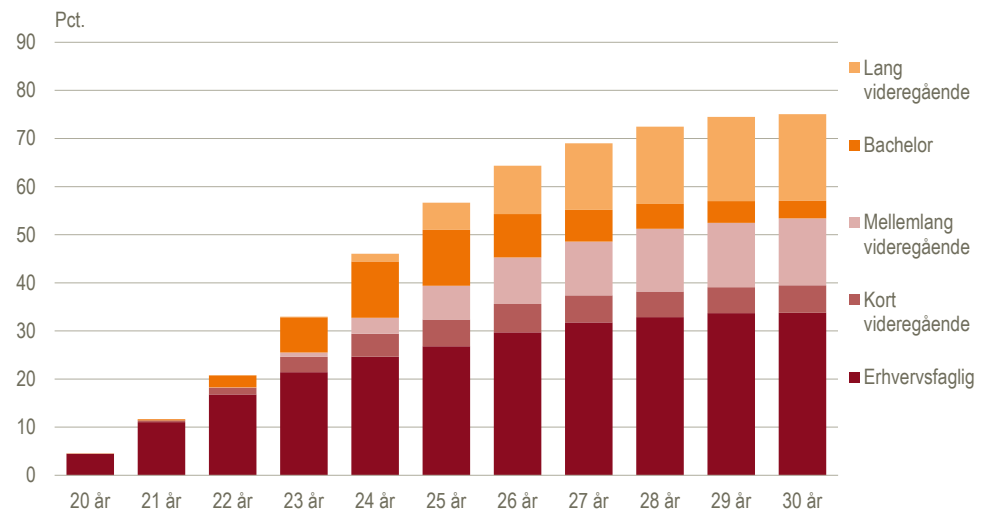

Figur 3.5 **Mandlige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019**

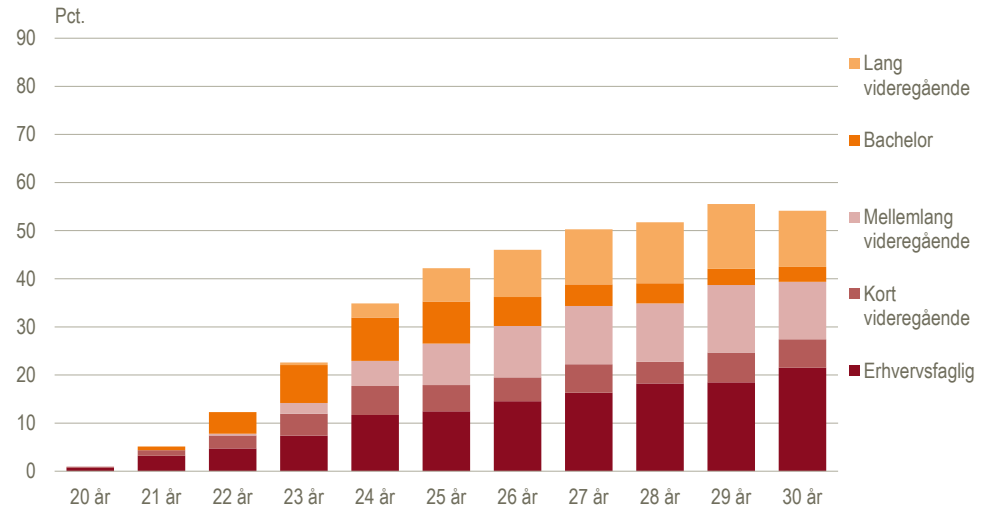

For kvinderne er der stor lighed i andelen med erhvervsfaglige uddannelser

Blandt kvinderne er forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere betydeligt mindre end hos mændene. Der er dog fortsat forskelle, som stiger med alderen. Mens hovedforklaringen til den store forskel blandt mændene er lavere andele med erhvervsfaglige uddannelser blandt ikke-vestlige efterkommere, er det lige omvendt hos kvinderne. Her er andelene med afsluttede erhvervsfaglige uddannelser forholdsvis tæt på hinanden for alle alderstrin. Blandt de 29-årige er andelen 23 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og 22 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

Færre ikke-vestlige efterkommere tager videregående uddannelser

For kvinder med dansk oprindelse stiger andelene, som har afsluttet en bachelor, en kort, en mellemlang eller en lang videregående uddannelse, kraftigt fra 24-års alderen. Andelene stiger også blandt de ikke-vestlige efterkommere, men sidst i 20'erne reduceres stigningen sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Blandt de 30-årige er andelen således 59 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse, mens den er 53 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

Forskelle manifesterer sig først sidst i 20'erne for kvinder

Frem til og med 23-års alderen ser det ud som om, at ikke-vestlige efterkommere tager uddannelser i samme omfang som kvinder med dansk oprindelse. Det skyldes, at de afslutter erhvervsfaglige uddannelser, som de begynder tidligt på og afslutter

hurtigt. Kvinder med dansk oprindelse tager derimod i højere grad videregående uddannelser, som de både begynder på og afslutter senere. Det manifesterer sig på alderstrinene sidst i 20'erne, hvor forskellen i uddannelsesniveau mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige ikke-vestlige efterkommere forøges.

Figur 3.6 **Kvinder med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019**

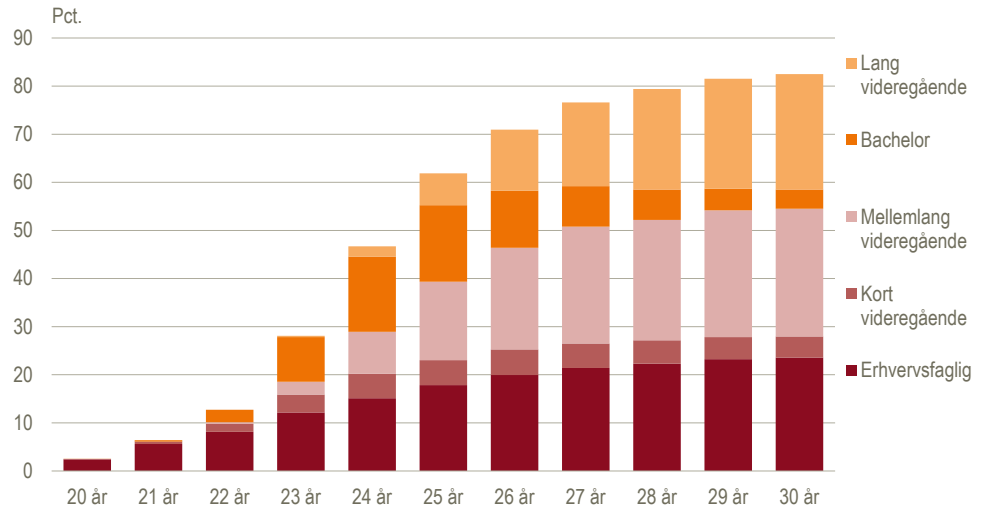

Figur 3.7 **Kvindelige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019**

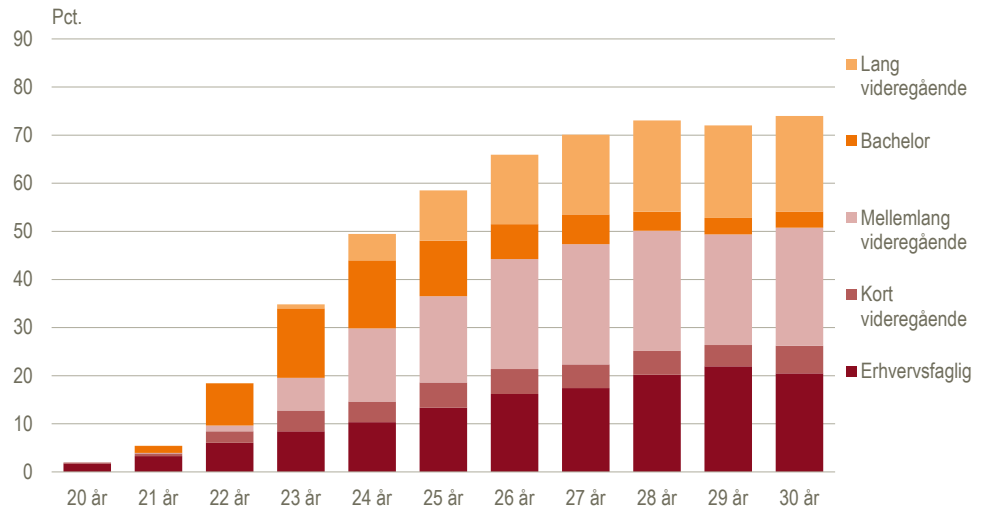

3.3 Under uddannelse

Flere unge med dansk oprindelse end indvandrere er i gang med uddannelse

I tabel 3.7 til 3.10 og figur 3.8 vises andel under uddannelse efter herkomst. Flere unge med dansk oprindelse går i gang med en uddannelse end unge indvandrere. Blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse er 35 pct. under uddannelse, mens den tilsvarende andel er 24 pct. for vestlige indvandrere og 20 pct. for ikke-vestlige indvandrere. Der er en meget større andel efterkommere end indvandrere, som er i gang med en uddannelse. Blandt de 20-29-årige efterkommere er andelen endda højere end blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Vestlige efterkommere er dog en relativt lille gruppe, som kun udgør 8 pct. af alle efterkommere i aldersgruppen 20-29 år.

Halvdelen af de 21-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Der er stor forskel på, hvor stor en andel, der er under uddannelse på de enkelte alderstrin i aldersgruppen 20-29 år, og generelt er andelen faldende med alderen. For mænd med dansk oprindelse er andelen højest blandt 22-årige og lavest blandt 29-årige. Der er 51 pct. af de 22-årige mænd med dansk oprindelse, som er under uddannelse, mens andelen kun er 13 pct. blandt de 29-årige. Blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere er andelen højest blandt 21-årige og lavest blandt 29-årige, idet 52 pct. af de 21-årige er under uddannelse mod kun 11 pct. af de 29-årige.

Mange 20-22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Blandt 20-22-årige kvinder er der en højere andel under uddannelse af de ikke-vestlige efterkommere end kvinder med dansk oprindelse. Det kan afspejle, at det er mere almindeligt for efterkommere at begynde med en erhvervskompetencegivende uddannelse lige efter afslutningen af ungdomsuddannelsen, mens mange med dansk oprindelse venter 1-2 år. For alle alderstrin over 22 år er andelen under uddannelse højere for kvinder med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere.

Tabel 3.7 **20-29-årige mænd samt andel under uddannelse. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd					
20-29 år	**33 471**	**29 062**	**1 687**	**20 507**	**316 678**
20 år	1 968	1 665	199	2 537	30 952
21 år	2 497	1 859	177	2 377	31 081
22 år	2 779	2 271	183	2 346	32 295
23 år	3 269	2 453	170	2 311	31 948
24 år	3 539	2 669	168	2 190	33 620
25 år	3 741	2 964	163	2 073	32 184
26 år	3 786	3 264	132	2 005	32 213
27 år	3 935	3 633	161	1 790	31 770
28 år	3 946	3 962	175	1 589	30 490
29 år	4 011	4 322	159	1 289	30 125
	pct.				
Under uddannelse					
20-29 år	**24**	**20**	**38**	**36**	**35**
20 år	39	31	48	48	41
21 år	38	32	47	52	47
22 år	37	29	55	51	51
23 år	32	30	52	48	50
24 år	30	24	38	39	45
25 år	25	21	43	31	37
26 år	20	17	29	25	28
27 år	15	15	22	18	21
28 år	12	12	18	14	17
29 år	10	11	16	11	13

Ca. dobbelt så mange 20-årige som 29-årige ikke-vestlige efterkommere

I en sammenligning af uddannelsesniveauet for de uddannelser, som henholdsvis 20-29-årige med dansk oprindelse, 20-29-årige indvandrere og 20-29-årige efterkommere er i gang med, er det relevant at være opmærksom på gruppernes forskellige fordeling på de enkelte alderstrin. Ikke-vestlige efterkommere er fx kendetegnet ved at være unge, og her er antallet på de enkelte alderstrin faldende med alderen. Der er ca. dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige.

For ikke-vestlige indvandrere er forholdet omvendt

Antallet af kvindelige ikke-vestlige indvandrere er derimod stigende fra alderstrin til alderstrin. Der er i alt 4.584 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er 29 år, mens der til sammenligning kun er 1.547 20-årige. De mandlige ikke-vestlige indvandrere følger samme mønster.

Tabel 3.8 **20-29-årige kvinder samt andel under uddannelse. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Kvinder					
20-29 år	**34 465**	**29 702**	**1 661**	**19 311**	**301 346**
20 år	2 732	1 547	172	2 394	29 676
21 år	2 827	1 922	193	2 280	29 367
22 år	3 202	2 184	179	2 384	30 626
23 år	3 470	2 373	176	2 117	30 103
24 år	3 724	2 698	170	2 062	32 023
25 år	3 726	3 059	170	1 952	30 859
26 år	3 686	3 350	153	1 853	30 704
27 år	3 698	3 771	160	1 629	30 162
28 år	3 725	4 214	156	1 392	29 188
29 år	3 675	4 584	132	1 248	28 638
	pct.				
Under uddannelse					
20-29 år	**27**	**21**	**42**	**46**	**41**
20 år	30	33	41	59	35
21 år	36	34	54	68	53
22 år	40	34	63	70	65
23 år	39	30	66	60	65
24 år	34	27	51	49	56
25 år	29	20	41	38	44
26 år	23	16	28	27	32
27 år	17	14	28	21	24
28 år	14	13	17	16	18
29 år	12	11	16	13	14

Fokus på 22-åriges igangværende uddannelser

I det følgende er fokus rettet mod de 22-årige. Som følge af efterkommernes skæve aldersfordeling med flere yngre er det hensigtsmæssigt at se på personer, der er præcis lige gamle, når man ønsker at sammenligne de forskellige gruppers fordeling på uddannelsesniveauer. De 22-årige er valgt som alderstrin, da langt de fleste 22-årige er færdige med grundskolen og en eventuel gymnasial uddannelse. Samtidig er det de færreste 22-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tabel 3.9 **22-årige mænd, der er i gang med en uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
I alt under uddannelse	**37**	**29**	**55**	**51**	**51**
Fordelt efter niveau					
I alt	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Grundskole	1	2	2	3	3
Gymnasial	1	5	5	2	2
Erhvervsfaglig	4	24	7	15	22
Kort videregående	12	11	12	14	9
Mellemlang videregående	39	23	25	31	20
Bachelor	24	24	43	28	39
Lang videregående	20	12	7	8	5

Mange efterkommere i gang med en mellemlang videregående uddannelse

Blandt de 22-årige, som er i gang med en uddannelse, er personer med dansk oprindelse i højere grad end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gang med en bacheloruddannelse. Til gengæld er der en større andel af ikke-vestlige efterkommere, der er i gang med en mellemlang og lang videregående uddannelse.

Tabel 3.10 **22-årige kvinder, der er i gang med en uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
I alt under uddannelse	**40**	**34**	**63**	**70**	**65**
Fordelt efter niveau					
I alt	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Grundskole	0	2	4	1	2
Gymnasial	0	5	2	1	1
Erhvervsfaglig	4	14	13	9	13
Kort videregående	9	6	3	6	7
Mellemlang videregående	35	33	30	42	33
Bachelor	24	27	42	27	41
Lang videregående	26	13	7	12	4

Stor stigning i andelen under uddannelse siden 2009

Siden 2009 er der sket en kraftig stigning i andelen af 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere, som er under uddannelse. I 2009 var det således kun 50 pct. af de ikke-vestlige kvindelige efterkommere, som var under uddannelse, mens andelen er 70 pct. i 2019.

Figur 3.8 **22-årige i gang med en uddannelse efter herkomst**

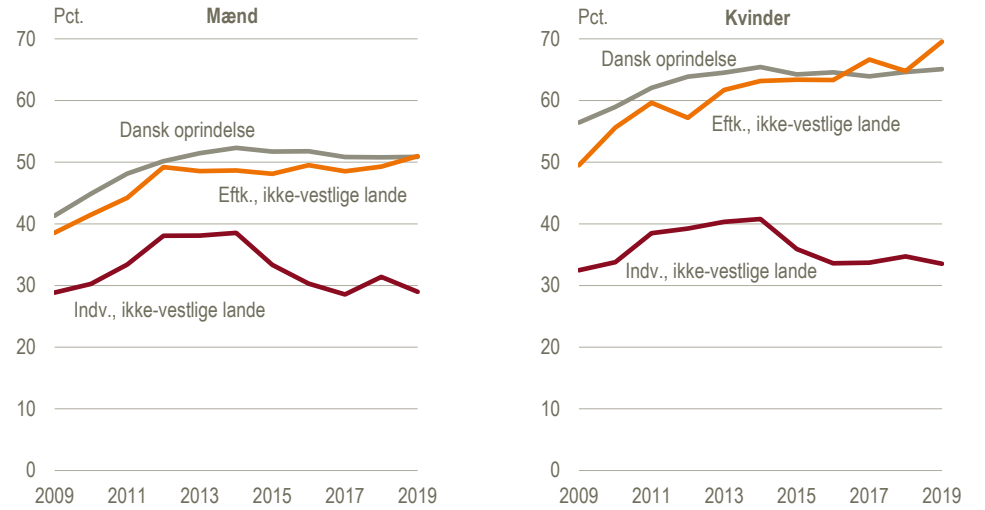

Niveauet blandt 22-årige efterkommere er på linje med personer med dansk oprindelse

Andelen af 22-årige i 2019 under uddannelse ligger på 51 pct. for både mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er niveauet blandt de ikke-vestlige efterkommere 70 pct., hvilket er lidt højere end for kvinder med dansk oprindelse, hvor 65 pct. er under uddannelse. Efterkommere fra ikke-vestlige lande har således indhentet den forskel som eksisterede imellem personer med dansk oprindelse og efterkommere fra ikke vestlige lande fra 2009.

Andelen af ikke-vestlige indvandrere, som er i gang med en uddannelse, er påvirket af en række forskellige faktorer. Blandt andet hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 2014 til 2017, hvor andelen af ikke-vestlige indvandrere under uddannelse faldt drastisk, kan i høj grad forklares ud fra disse forhold. Det skyldes, at antallet af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode, blandt andet som følge af flygtningekrisen, hvilket betød, at den gennemsnitlig opholdstid for en indvandrer faldt.

3.4 Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse

En samlet indikator for andel i beskæftigelse eller under uddannelse

I stedet for at måle uddannelse og beskæftigelse hver for sig kan man integrere dem i en samlet indikator. Her er det valgt at vende indikatoren om, så der ses på andelen, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse. Fra et integrationsmæssigt synspunkt kan en høj værdi altså anses for at være dårlig, mens en lav andel, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse, kan anses for at være godt.

Figur 3.9

Personer, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2019

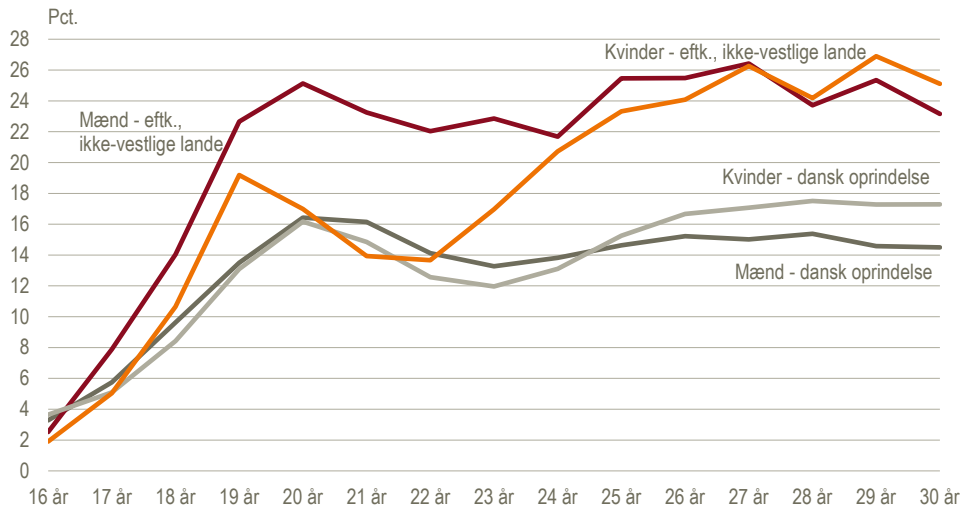

Flere ikke-vestlige efterkommere hverken i beskæftigelse eller under uddannelse

Andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, er lav for 16-årige. Herefter stiger den for hvert alderstrin frem til 20-års alderen. Dette mønster gør sig både gældende for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Blandt 20-årige er andelen 16 pct. for både mænd og kvinder med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere ligger på et højere niveau, idet 25 pct. af mændene og 17 pct. af kvinderne hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse.

Stigende tendens fra 20 til 30-års alderen for de ikke-vestlige efterkommere

For personer med dansk oprindelse ligger andelen ret stabilt på alderstrinnene fra 20 til 30 år, hvorimod ikke-vestlige efterkommere har et mere ujævnt forløb. Især bemærker man udviklingen for kvinderne, hvor andelen stiger kraftigt fra 22-års alderen fra et niveau på 14 pct. til 25 pct. blandt de 30-årige. Niveauet for de mandlige ikke-vestlige efterkommere ligger på 25 pct. blandt de 20-årige og 23 pct. blandt de 30-årige. Forskellen mellem de ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er blandt de 30-årige 9 procentpoint for både mænd og kvinder.

Tyrkiske efterkommere udgør 40 pct. af alle 30-årige ikke-vestlige efterkommere

Det samlede resultat for ikke-vestlige efterkommere er meget afhængigt af, hvordan de tyrkiske efterkommere klarer sig, da de på alle alderstrin er klart den største gruppe af efterkommere. De tyrkiske efterkommeres dominans er størst på de højeste alderstrin. Deres andel af alle ikke-vestlige efterkommere udgør 40 pct. blandt de 30-årige og 16 pct. blandt de 16-årige.

Små udsving for personer med dansk oprindelse fra 20 til 30 år

Blandt personer med dansk oprindelse er der kun små forskelle i andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse på alderstrinene fra 20 til 29 år. På den baggrund er det valgt at slå de 20-29-årige sammen til en aldersgruppe for at kunne belyse forskellene på de enkelte oprindelseslande blandt efterkommerne nærmere. De fleste grupper er for små til at kunne opdeles på enkelte alderstrin, så det er nødvendigt med en større aldersgruppe. Helt konkret er der set på efterkommere med oprindelse i de ti lande, som flest 20-29-årige efterkommere har oprindelse i 1. januar 2020. De ti oprindelseslande omfatter 81 pct. af alle efterkommere mellem 20 og 29 år.

Figur 3.10 **Mænd, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere efter oprindelsesland. 2019**

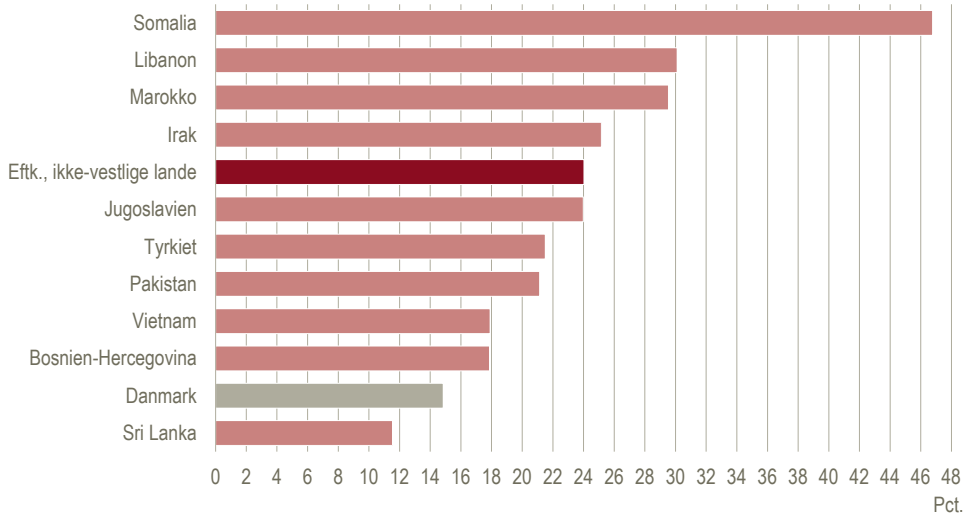

Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.
Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Mange somaliske efterkommere er hverken i beskæftigelse eller uddannelse

Blandt mændene er det de somaliske efterkommere, som med 47 pct. har den klart største andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Det er over 15 procentpoint højere end efterkommere med oprindelse i Libanon, som har den næststørste andel. Det samlede tal for alle ikke-vestlige efterkommere er 24 pct. Det er efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, som med 12 pct. har den laveste andel, der hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse. Andelen ligger faktisk lidt lavere end andelen for mænd med dansk oprindelse. Også efterkommere med oprindelse i Bosnien-Hercegovina og Vietnam har en relativt lav andel med 18 pct.

Figur 3.11 **Kvinder, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere efter oprindelsesland. 2019**

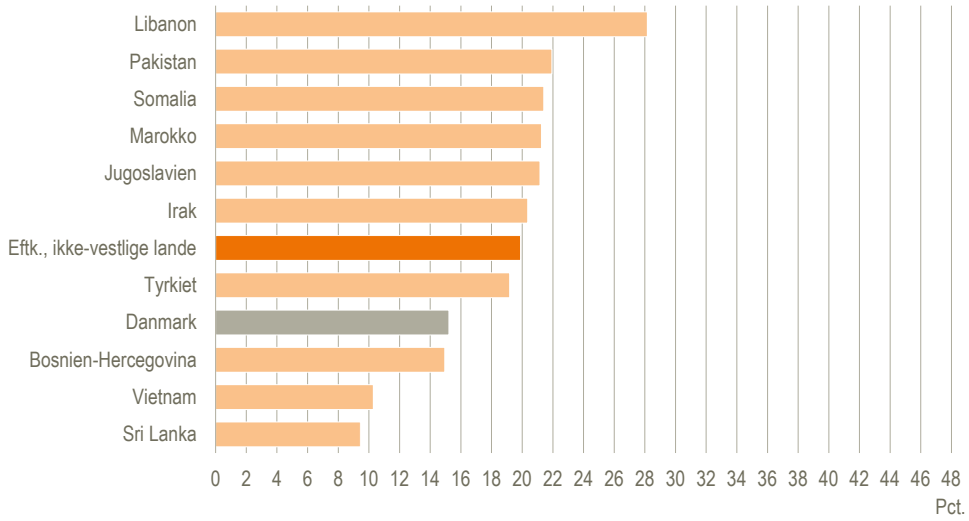

Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.
Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Lave andele blandt efterkommere med srilankansk oprindelse

Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Libanon, som ligger højest med 28 pct. Pakistanske efterkommere ligger næsthøjest med 22 pct., mens somaliske efterkommere ligger tredjehøjest med 21 pct. Kvindelige somaliske efterkommere ligger således 25 procentpoint lavere end mandlige efterkommere fra Somalia. Også blandt kvinderne fremgår det, at de tyrkiske efterkommeres andel stort set svarer til hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Begge grupper har en andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, på 19-20 pct. Blandt kvinderne er

det også efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, der har den laveste andel blandt kvinderne med 9 pct.

3.5 Karakterer i grundskolen

Fokus på forskelle i karakterer

I dette afsnit ser vi på karakterer i grundskolen. Fokus er naturligvis rettet mod forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse.

Karakterer i fokus
Der ses på karakterer i de såkaldt bundne prøvefag ved folkeskolens afgangsprøve. Det drejer sig om:

Dansk mundtlig
Dansk læsning
Dansk retskrivning
Dansk skriftlig
Matematik, uden hjælpemidler
Matematik, med hjælpemidler
Engelsk mundtlig
Fysik/kemi praktisk/mundtlig eller Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi

Karakterer i alle de ovenstående fag er lagt sammen ved udregningen af de samlede gennemsnit for alle bundne prøvefag.

De seneste fem skoleår er lagt sammen, så det er muligt at se på alle herkomstgrupper og underopdele nogle af grupperne på enkelte oprindelseslande. Fysik/kemi, praktisk/mundtlig er fra skoleåret 2016/2017 udfaset som prøvefag, mens der er indført Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Derfor er der ikke beregnet et særskilt femårskaraktergennemsnit for prøvefagene Fysik/kemi, praktisk/mundtlig og Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Elever i specialklasser og privatister (elever som ikke har mulighed for at aflægge prøve på en skole fx på grund af hjemmeundervisning) er heller ikke medtaget.

Vestlige efterkommere ligger tæt på drenge og piger med dansk oprindelse

For drenge og piger med dansk oprindelse ligger gennemsnitskarakteren på 6,9 og 7,7, når man ser på samtlige karakterer til alle bundne prøver i de seneste fem skoleår. De vestlige efterkommere har næsten lige så høje gennemsnit med 6,7 blandt drengene og 7,6 blandt pigerne.

Figur 3.12

Samlet karaktergennemsnit for alle bundne prøver. 2015-2019

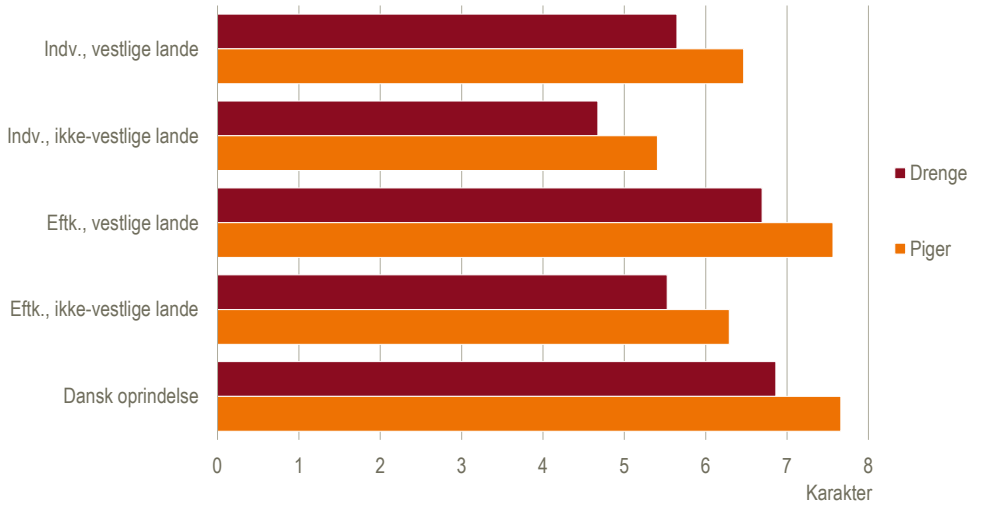

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har laveste karaktergennemsnit

Herefter er der et forholdsvis stort spring ned til de vestlige indvandrere på tredjepladsen. For de vestlige indvandrere er gennemsnittet 5,6 blandt drengene og 6,5 blandt pigerne. De ikke-vestlige efterkommere ligger med niveauer på 5,5 og 6,3 lidt lavere, mens de ikke-vestlige indvandrere har det laveste gennemsnit med 4,7 blandt drengene og 5,4 blandt pigerne. I alle fem herkomstgrupper ligger pigernes gennemsnit højere end drengenes.

7-trinsskalalen, der blev indført i 2007, indeholder karaktererne:

12 – gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

10 – gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

7 – gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.

4 – gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.

02 – gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

00 – gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

-3 – gives for den ringe præstation, som er helt uacceptabel.

Karakterer i de bundne prøvefag

I tabel 3.11 og 3.12 fremgår gruppernes karaktergennemsnit i de bundne prøvefag. Det er også angivet, hvor stort datagrundlaget er for de forskellige grupper. Vestlige indvandrere og efterkommere er de to mindste grupper. Blandt de drenge og piger, som har fået karakterer i de bundne prøvefag i de seneste fem skoleår, udgør vestlige indvandrere og efterkommere tilsammen kun omkring 1 pct. De tilsvarende andele ligger omkring 2 pct. for ikke-vestlige indvandrere og omkring 9 pct. for ikke-vestlige efterkommere. Ikke-vestlige efterkommere er altså klart den antalsmæssigt største gruppe efter personer med dansk oprindelse. De vil derfor naturligt være i fokus i dette afsnit. Da efterkommerne alle er født i Danmark, udgør de også en mere homogen gruppe, som er mere sammenlignelig med personer med dansk oprindelse. Indvandrere er derimod en langt mere sammensat gruppe med hensyn til opholdstid i Danmark.

Tabel 3.11 **Drenges karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2015-2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	karaktergennemsnit				
Alle bundne prøver	**5,6**	**4,7**	**6,7**	**5,5**	**6,9**
Dansk mundtlig	5,5	5,7	6,9	6,1	7,1
Dansk læsning	4,4	3,2	5,4	4,4	6,0
Dansk retskrivning	4,7	3,6	6,3	5,5	6,6
Dansk skriftlig	4,3	3,8	5,6	4,9	5,8
Matematik, uden hjælpemidler	6,3	4,8	7,0	5,3	7,2
Matematik, med hjælpemidler	6,4	5,1	7,1	5,7	7,4
Engelsk mundtlig	7,7	6,2	8,6	6,9	7,8
	antal				
Dansk mundtlig	1 396	2 776	847	11 803	135 686
Dansk læsning	1 426	2 855	852	11 921	136 375
Dansk retskrivning	1 423	2 852	852	11 913	136 312
Dansk skriftlig	1 423	2 807	853	11 868	135 941
Matematik, uden hjælpemidler	1 470	2 983	843	11 883	135 916
Matematik, med hjælpemidler	1 475	3 013	844	11 899	136 082
Engelsk mundtlig	1 419	2 739	825	11 536	133 616

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Tabellen viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag.

Ikke-vestlige efterkommere opnår lavere karakterer end personer med dansk oprindelse – både blandt drenge og piger

De ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer i alle fag end drenge og piger med dansk oprindelse. Blandt drengene er deres samlede gennemsnit 5,5 mod 6,9 for drenge med dansk oprindelse. For pigerne er det samlede gennemsnit 6,3 mod 7,7 for piger med dansk oprindelse. Selv om de ikke-vestlige efterkommerpiger ligger lidt højere end de ikke-vestlige efterkommerdrenge, ligger de relativt set lige så meget under piger med dansk oprindelse som drengene ligger under niveauet for drenge

med dansk oprindelse. Forskellen er 1,3 for drengene og 1,4 for pigerne. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse klarer de ikke-vestlige efterkommerpiger sig altså ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommerdrenge, hvis der tages højde for kønsforskellene hos personer med dansk oprindelse.

Tabel 3.12 **Pigers karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2015-2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	karaktergennemsnit				
Alle bundne prøver	**6,5**	**5,4**	**7,6**	**6,3**	**7,7**
Dansk mundtlig	7,5	7,2	8,7	7,9	9,0
Dansk læsning	5,6	4,0	6,7	5,1	7,1
Dansk retskrivning	5,9	4,5	7,4	6,4	7,7
Dansk skriftlig	5,8	4,9	7,1	6,1	7,4
Matematik, uden hjælpemidler	6,0	4,7	6,8	5,1	6,9
Matematik, med hjælpemidler	6,3	5,0	7,0	5,5	7,2
Engelsk mundtlig	8,0	7,1	9,1	7,8	8,2
	antal				
Dansk mundtlig	1 462	2 799	808	11 799	134 758
Dansk læsning	1 483	2 860	812	11 871	135 332
Dansk retskrivning	1 482	2 859	812	11 869	135 336
Dansk skriftlig	1 475	2 818	812	11 833	135 092
Matematik, uden hjælpemidler	1 496	2 912	804	11 770	134 575
Matematik, med hjælpemidler	1 499	2 943	804	11 787	134 762
Engelsk mundtlig	1 464	2 778	792	11 571	132 873

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Tabellen viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag.

Fokus på ikke-vestlige efterkommere

Bortset fra personer med dansk oprindelse er de ikke-vestlige efterkommere som nævnt den klart største gruppe. Da efterkommerne alle er født i Danmark, udgør de også en mere homogen gruppe, som er mere sammenlignelig med personer med dansk oprindelse. Derfor er det interessant at undersøge forskellene mellem gruppen af ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse mere detaljeret. I figur 3.13 og 3.14 er der set på forskellen i karaktergennemsnit mellem de to grupper i alle de bundne prøvefag.

Ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i matematik og dansk læsning

For drengene er det de to matematiske fag, som de ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i. Størst er forskellen i matematik uden hjælpemidler, hvor karaktergennemsnittet ligger 1,9 lavere for de ikke-vestlige efterkommere. For matematik med hjælpemidler er forskellen 1,7. Samme forskel findes også i dansk læsning. Det er i dansk retskrivning, dansk mundtlig og engelsk mundtlig, at de mindste forskelle findes.

Figur 3.13 **Forskel i drenges karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2015-2019**

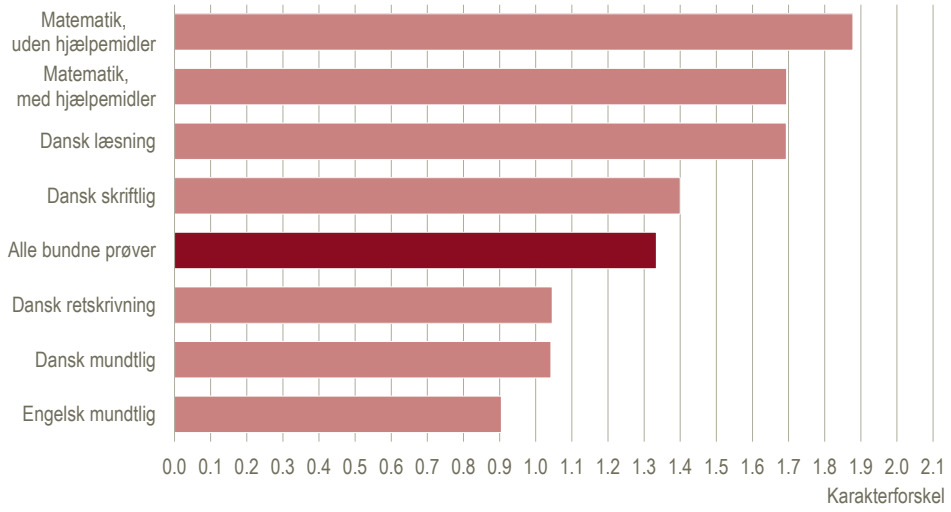

Figur 3.14 **Forskel i pigers karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2015-2019**

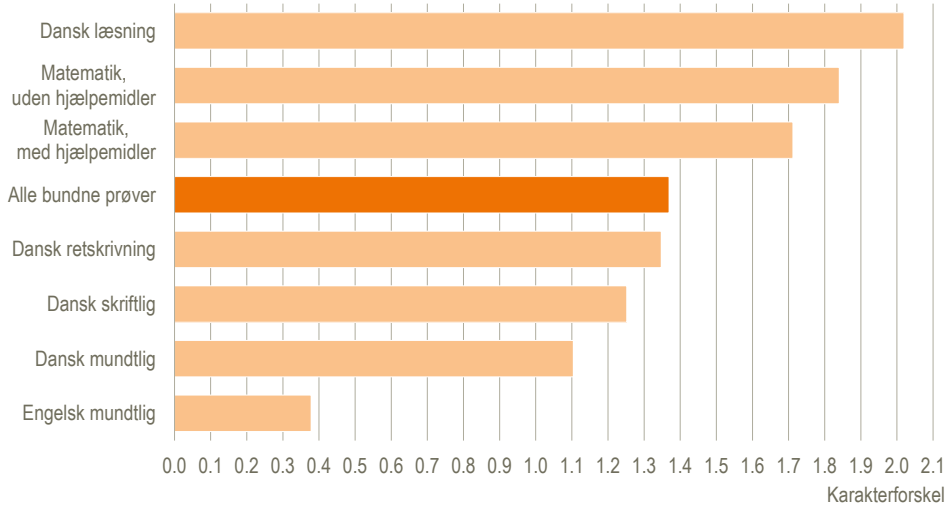

Lavest karakterforskel findes i engelsk

For pigerne findes den største forskel i dansk læsning. Her har piger med dansk oprindelse et karaktergennemsnit, som ligger 2,0 højere end de ikke-vestlige efterkommeres. De to matematiske fag er fagene med anden- og tredjestørste forskelle på henholdsvis 1,8 og 1,7. For pigerne er det i engelsk, hvor den laveste forskel findes med 0,4.

Store forskelle mellem landegrupper inden for de ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere omfatter personer med oprindelse i mange forskellige lande, og der kommer store forskelle frem, når man opdeler gruppen på enkelte oprindelseslande. I figur 3.15 og 3.16 vises det samlede karaktergennemsnit for ikke-vestlige efterkommere med oprindelse i de 12 lande, som har flest 16-årige efterkommere i perioden 2015-2019.

Figur 3.15 **Drenges karaktergennemsnit for alle bundne prøver for efterkommere efter oprindelsesland. 2015-2019**

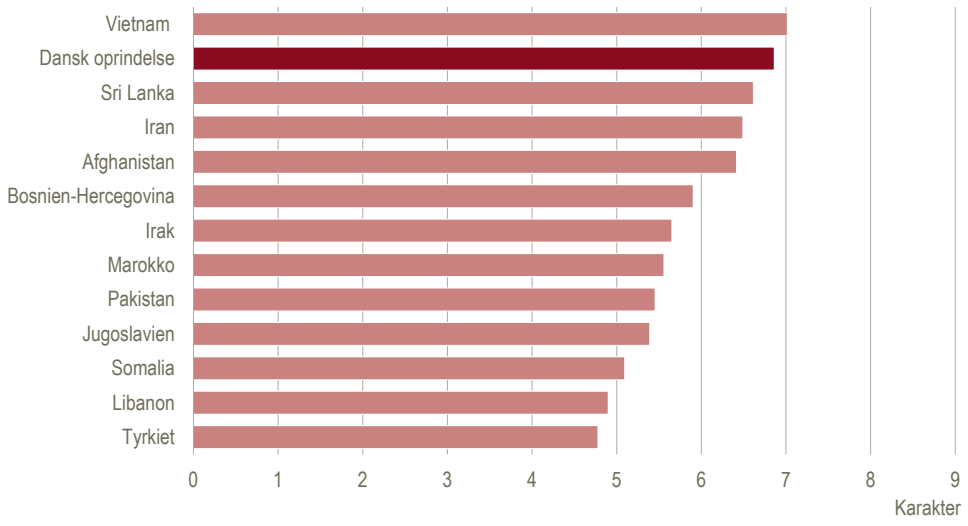

Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.
Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Vietnamesiske efterkommere har højeste gennemsnit

Efterkommere med oprindelse i Vietnam skiller sig ud blandt både drenge og piger, som gruppen med det højeste karaktergennemsnit. For begge køn ligger de vietnamesiske efterkommere endda en smule højere end drenge og piger med dansk oprindelse. På de følgende pladser finder vi efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, Iran og Afghanistan.

Figur 3.16 **Pigers karaktergennemsnit for alle bundne prøver for efterkommere efter oprindelsesland. 2015-2019**

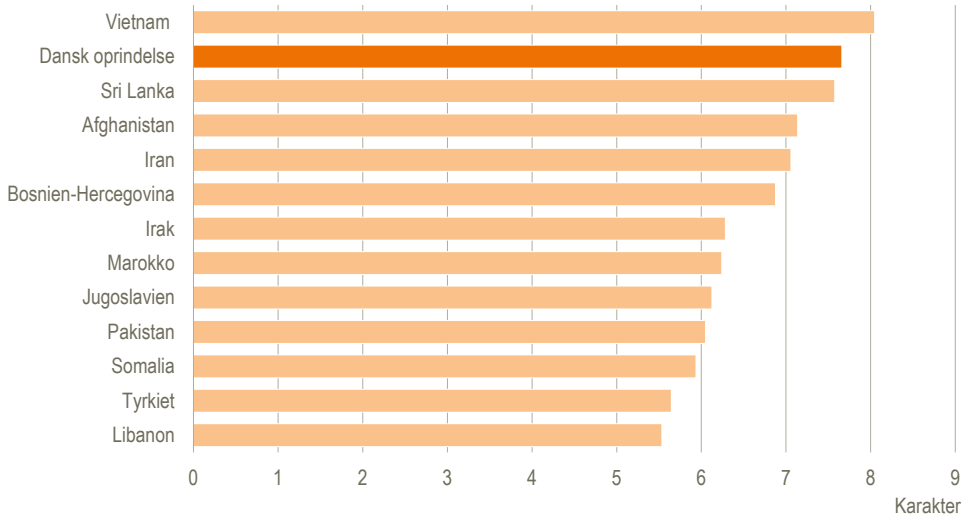

Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.
Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Mens efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest

Efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest for både drenge og piger. De tyrkiske efterkommeres karaktergennemsnit ligger 2,2 lavere end de vietnamesiskes blandt drengene. For pigerne er der en forskel på 2,5 mellem de vietnamesiske efterkommere i toppen og de libanesiske efterkommere i bunden.

Karaktergennemsnit dækker over en stor spredning

Fokus har her været på karaktergennemsnit. Et sådan simpelt gennemsnit dækker naturligvis over en stor spredning i karakterne. Figur 3.17 og 3.18 med karakterernes spredning tegner dog et billede af en spredning, der er som man kan forvente. Andelene med lave karakterer er høj blandt de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere og lav blandt drenge og piger med dansk oprindelse. Omvendt er der relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere med høje karaktergennemsnit.

Figur 3.17 **Drenges karaktergennemsnits spredning. 2015-2019**

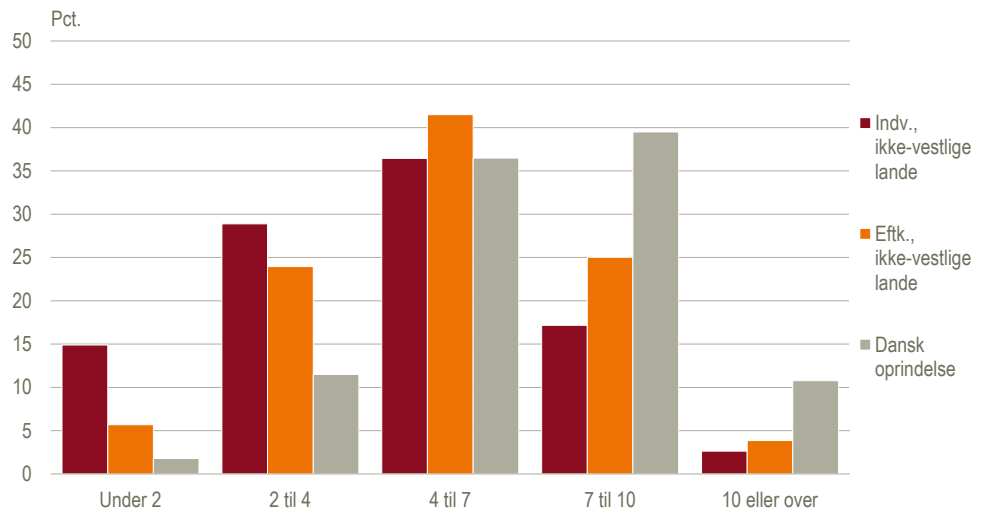

Sammenlignet med dansk oprindelse har næsten fire gange så mange under 2 i gennemsnit blandt ikke-vestlige efterkommere

Et karaktergennemsnit under 2 svarer til at man ligger under niveauet for den minimalt acceptable præstation. Blandt drengene er det tilfældet for 15 pct. af de ikke-vestlige indvandrere og 6 pct. af de ikke-vestlige efterkommere, mens andelen er 2 pct. blandt drenge med dansk oprindelse. Blandt pigerne er de tilsvarende andele 10 pct. for de ikke-vestlige indvandrere, 4 pct. for de ikke-vestlige efterkommere og 1 pct. for piger med dansk oprindelse.

Figur 3.18 **Pigernes karaktergennemsnits spredning. 2015-2019**

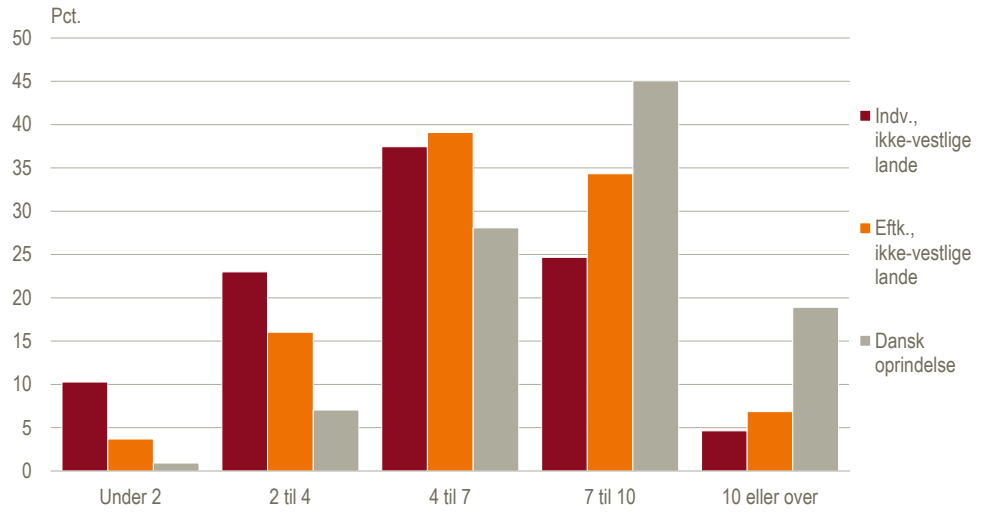

Mens tre gange så mange med dansk oprindelse har over 10 i gennemsnit

For drenge og piger med dansk oprindelse er der henholdsvis 11 og 19 pct., som har karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelene er til sammenligning 3 og 5 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 4 og 7 pct. for de ikke-vestlige efterkommere.

4. Indkomst, ulighed og formue

Sammenfatning

Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandlige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst før skat i Danmark i 2019. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 488.900 kr. før skat. Det er mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 451.400 kr. før skat.

Mandlige indvandrere fra Syrien, Eritrea, Somalia og Bulgarien havde i 2019 en årlig indkomst, der var mindre end 250.000 kr. før skat. Der er dog forskel på, hvordan indkomsten er sammensat. Blandt indvandrere fra Eritrea og Bulgarien udgjorde erhvervsindkomsten mindst 80 pct. af den samlede indkomst. Omvendt kom henholdsvis 30 og 36 pct. af indkomsten blandt indvandrere fra Syrien og Somalia fra offentlig forsørgelse

Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige og Storbritannien, der i 2019 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 320.000 kr. før skat.

Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Rusland, Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Vietnam og Iran i 2019. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2019 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 275.000 kr. og 306.000 kr. Det svarer til mellem 78 og 86 pct. af indkomsten blandt kvinder med dansk oprindelse.

Indkomstfordelingen er en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen kan belyses ved at inddele den 30-59-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler). 38.355 vestlige indvandrere og 109.955 ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkvintil i 2018. Det svarer til 33 pct. af de vestlige indvandrere og 53 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.

Vestlige indvandrere er generelt mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der 18.174 vestlige indvandrere i øverste indkomstkvintil. Det svarer til 16 pct. af alle 30-59-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkvintil.

Parfamilier mellem 60 og 64 år havde i 2018 en samlet pensionsformue på 2,8 mio. kr. i gennemsnit. Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2018 en gennemsnitlig pensionsformue på knap 2,9 mio. kr. Vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig pensionsformue på knap 809.000 kr. i 2018. Forskellen er endnu større i forhold til ikke-vestlige indvandrere, der i 2018 havde en gennemsnitlig pensionsformue på knap 521.000 kr.

4.1 Indkomst før skat efter herkomst

Faktorer der påvirker indkomsten

Sammensætningen af indkomsten for en befolkningsgruppe giver en væsentlig indikation af, i hvilket omfang gruppen er selvforsørgende, og i hvilket omfang personer har modtaget økonomisk hjælp fra samfundet. Fx er det klart, at pensionistens og den arbejdsløses indkomstsammensætning hovedsageligt består af overførselsindkomst. Derimod består indkomstsammensætningen for beskæftigede hovedsageligt af erhvervsindkomst.

Sammenligning af forskellige herkomstgrupper

Når indkomstforskelle mellem forskellige herkomstgrupper skal fortolkes, er der derfor flere faktorer, der spiller ind. Fx er indkomstsammensætningen blandt ikke-vestlige indvandrere i høj grad påvirket af, at gruppen generelt har en lav tilknytning til arbejdsmarkedet og også har et relativt lavt uddannelsesniveau. Desuden har det også en betydning, hvor længe indvandrerne har været i Danmark. Det skyldes, at opholdstiden generelt har en positiv indflydelse på tilknytningen til arbejdsmarkedet, men også at adgangen til nogle offentlige ydelser er betinget af, hvor længe man har opholdt sig i landet.

Efterkommeres indkomst er påvirket af deres alderssammensætning

Alder spiller også en stor rolle, idet der ofte er en positiv sammenhæng mellem alder og en række faktorer som beskæftigelsesfrekvens, anciennitet på arbejdsmarkedet og derved lønniveau, som påvirker den samlede erhvervsindkomst. Størstedelen af efterkommerne i Danmark er under 40 år, hvilket betyder at deres alderssammensætning er væsentligt anderledes, end det er tilfældet for de andre herkomstgrupper.

SU udgør en stor del af indkomsten for 15-24-årige

I tabel 4.1 vises den gennemsnitlig indkomst før skat. Personer med dansk oprindelse mellem 15-24 år havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 103.100 kr. i 2019. Heraf kom 22.800 kr. fra offentlig forsørgelse, hvilket svarer til 22 pct. af deres samlede indkomst. Den lave personindkomst blandt 15-24-årige og den relativt høje andel med offentlig forsørgelse, skal ses i sammenhæng med, at mange unge ikke er i beskæftigelse, idet de er studerende og modtager SU.

For personer med dansk oprindelse topper indkomsten for 45-54-årige

For personer med dansk oprindelse topper indkomsten blandt de 45-54-årige. Denne gruppe havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 502.700 kr. i 2019. Heraf kom 438.100 kr. fra erhvervsindkomst, hvilket svarer til 87 pct. af den samlede indkomst.

45-54-årige vestlige indvandrere har en høj andel erhvervsindkomst

45-54-årige vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 430.400 kr. i 2019, hvilket er 72.300 kr. lavere end personer med dansk oprindelse. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 91 pct., hvilket stort set er samme andel som for personer med dansk oprindelse.

Tabel 4.1 **Gennemsnitlig indkomst før skat efter indkomsttype, herkomst og alder. 2019**

	Erhvervs-indkomst	Offentlige overførelser	Private pensioner	Formue-indkomst	Indkomst før skat i alt	Antal personer
	1.000 kr.					antal
Indvandrere, vestlige lande						
I alt	**246,2**	**42,1**	**12,9**	**8,0**	**312,1**	**212 278**
15-24 år	82,0	24,3	0,0	0,3	107,8	21 492
25-34 år	240,4	28,8	0,0	1,3	271,2	60 040
35-44 år	341,7	31,6	0,5	3,7	378,6	45 999
45-54 år	392,9	26,5	1,9	7,5	430,4	31 312
55-64 år	304,7	39,4	8,2	15,1	371,1	21 876
65 år og derover	43,5	112,2	78,2	27,9	273,5	31 559
Indvandrere, ikke-vestlige lande						
I alt	**171,6**	**72,1**	**3,3**	**3,3**	**252,0**	**310 680**
15-24 år	60,2	28,8	0,0	0,0	93,0	25 552
25-34 år	188,1	46,8	0,1	0,6	236,6	70 902
35-44 år	237,5	61,6	0,6	1,5	302,5	77 284
45-54 år	198,9	80,6	2,5	2,6	286,5	65 344
55-64 år	145,6	102,8	5,1	3,5	258,9	44 268
65 år og derover	23,8	137,7	21,5	20,0	204,2	27 330
Dansk oprindelse						
I alt	**240,7**	**64,1**	**25,7**	**16,9**	**349,3**	**4 177 144**
15-24 år	75,3	22,8	0,6	1,3	103,1	603 238
25-34 år	266,7	48,1	0,2	3,2	319,6	572 155
35-44 år	398,8	43,3	1,3	11,3	456,3	547 066
45-54 år	438,1	36,8	3,6	22,4	502,7	697 988
55-64 år	358,4	48,0	14,1	24,0	446,7	662 543
65 år og derover	42,0	132,8	86,2	27,6	290,1	1 094 154

Ikke-vestlige indvandrere har markant lavere erhvervsindkomst

Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper skiller ikke-vestlige indvandrere sig ud. 45-54-årige ikke-vestlige indvandrere havde i 2019 en gennemsnitlig indkomst før skat på 286.500 kr. Det er 216.200 kr. mindre end 45-54-årige personer med dansk oprindelse. Samtidig udgjorde erhvervsindkomsten 69 pct. af deres samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse udgjorde 28 pct. Fordelingen skyldes primært, at tilknytningen til arbejdsmarkedet er lavere blandt ikke-vestlige indvandrere.

Indkomstsammensætningen varierer med alderen

Indkomstsammensætningen varierer ganske betragteligt med alderen for alle herkomstgrupperne. Fx udgjorde erhvervsindkomsten kun mellem 12 og 16 pct. af den samlede indkomst blandt personer, som var fyldt 65 år, for såvel personer med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere.

Private pensioner og formueafkast er markant lavere blandt ikke-vestlige indvandrere

I absolutte tal modtog såvel personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere over 65 år henholdsvis 132.800 kr. og 137.700 kr. via offentlig forsørgelse i 2019 – primært i form af folkepension. Offentlig forsørgelse udgjorde dog 67 pct. af den samlede indkomst blandt ikke-vestlige indvandrere. Til sammenligning udgjorde den tilsvarende andel for personer med dansk oprindelse kun 46 pct. Forskellen skyldes, at ikke-vestlige indvandrere i langt mindre grad havde indkomst via private pensionsudbetalinger og indkomst i kraft af formueafkast.

Personafgrænsning

I personopgørelserne er de gennemsnitlige indkomster beregnet for alle personer, der:
- 31. december i indkomståret var fyldt mindst 15 år
- hele året har haft bopæl i landet, inklusiv personer som har opholdt sig på et dansk skib eller har været udsendt i tjeneste uden for riget af den danske stat.

Udvikling i indkomst for de for 30-59-årige

Hvis man vil undersøge indkomstudviklingen over tid, kan det være hensigtsmæssigt at rette fokus mod de 30-59-årige. Ved at lave denne afgrænsning får man sorteret de studerende fra, som ofte har lave indkomster, og samtidig påvirker efterlønsordningen heller ikke tallene. Dermed sammenligner man alderstrin, hvor de natulige forskelle i beskæftigelsesfrekvenserne mellem de enkelte alderstrin er relativt små.

Indkomsten blandt indvandrere faldt i perioden 2009-2012

30-59-årige vestlige og ikke-vestlige indvandrere oplevede et indkomstfald i perioden fra 2009 til 2011/2012, hvilket kan tilskrives den økonomiske krise. For de ikke-vestlige indvandrere var der tale om et fald fra 260.500 kr. til 253.300 kr. i 2012, mens indkomsten for vestlige indvandrere faldt fra 347.600 kr. til 342.300 kr. i 2012, korrigeret for prisudviklingen. Personer med dansk oprindelse havde en indkomststigning på cirka 10.000 kr. før skat i perioden 2009-2012.

Figur 4.1

Gennemsnitlig indkomst i alt før skat for 30-59-årige (2019-priser)

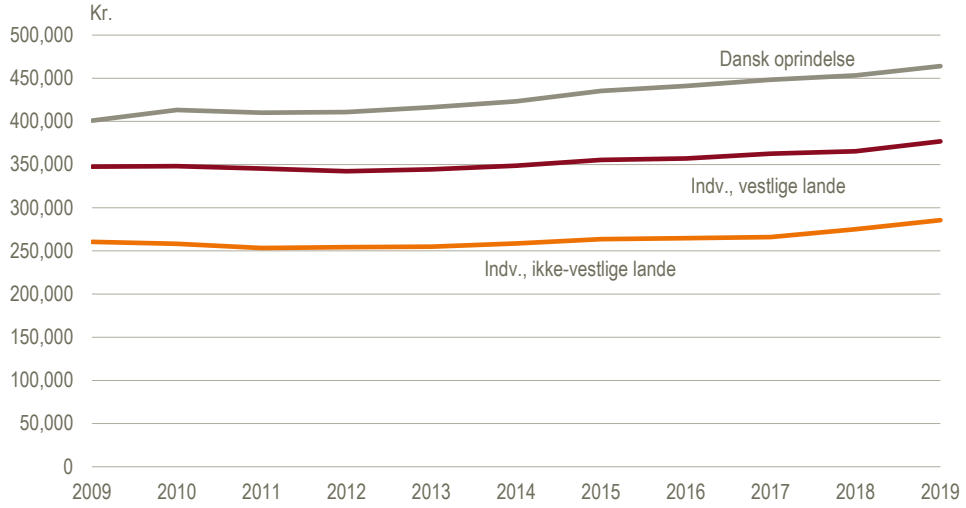

Anm.: Standardiseret efter prisudviklingen i perioden 2009-2019.

Størst indkomststigning blandt personer med dansk oprindelse siden 2009

Siden 2012 er den gennemsnitlige indkomst før skat steget for alle tre herkomstgrupper. Selvom indkomsten er steget for alle tre herkomstgrupper i de senere år, har personer med dansk oprindelse haft den største indkomststigning siden 2009. Blandt personer med dansk oprindelse er den gennemsnitlige indkomst før skat steget med 16 pct. siden 2009. Til sammenligning er indkomsten blandt vestlige og ikke-vestlige indvandrere steget med henholdsvis 8 og 10 pct. siden 2009.

4.2 Indkomst før skat efter oprindelsesland

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er sammensatte grupper

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er sammensatte grupper, der dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Som det blev vist i kapitlet om arbejdsmarkedstilknytning, har oprindelseslandet også stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark og dermed også deres indkomstsammensætning.

Høj indkomst blandt indvandrere fra Storbritannien

Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandlige indvandrere fra Storbritannien den højeste indkomst i Danmark i 2019. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 488.900 kr. før skat. Indvandrere fra Indien og Sverige følger efter med en samlet indkomst på henholdsvis 480.500 kr. og 467.800 kr. Alle tre grupper tjente dermed mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 451.400 kr. før skat. Indkomsten var også høj blandt indvandrere fra Tyskland og USA. De havde i 2019 en gennemsnitlig indkomst på omkring 430.000 kr. før skat.

Også høj indkomst blandt indvandrere fra Indien

Indvandrere fra Indien skiller sig ud som den gruppe af ikke-vestlige indvandrere, der med afstand har den højeste indkomst. I 2019 var deres indkomst før skat 480.500 kr. Det er markant mere end indvandrere fra Vietnam, der er den gruppe af ikke-vestlige indvandrere, der har den næsthøjeste indkomst. De havde i 2019 gennemsnitligt en indkomst på 335.900 kr.

Figur 4.2 **20-59-årige mænds indkomst før skat efter oprindelsesland. 2019**

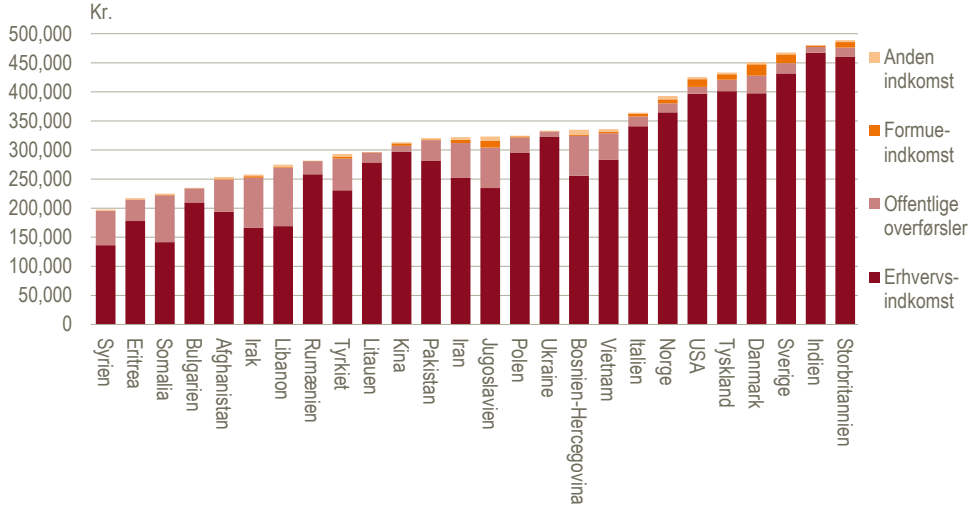

Anm.: Figuren illustrerer de 25 oprindelseslande, hvorfra flest mandlige indvandrere har haft bopæl i Danmark i indkomståret 2019.

Forskelle i indkomstsammensætning blandt indvandrere med de laveste indkomster

Mandlige indvandrere fra Syrien, Eritrea, Somalia og Bulgarien havde alle i 2019 en årlig indkomst, der var mindre end 250.000 kr. før skat. Der er dog forskel på, hvordan indkomsten er sammensat. Blandt indvandrere fra Eritrea og Bulgarien udgjorde erhvervsindkomsten mindst 80 pct. af den samlede indkomst. Omvendt kom henholdsvis 30 og 36 pct. af indkomsten blandt indvandrere fra Syrien og Somalia fra offentlig forsørgelse.

Kvinder har ikke ligeså høje indkomster mænd

Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige og Storbritannien, der i 2019 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 320.000 kr. før skat.

Relativt høje indkomster blandt kvinder fra en række ikke-vestlige lande

Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Rusland, Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Vietnam og Iran. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2019 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 275.000 kr. og 306.000 kr. Det svarer til 78 og 86 pct. af indkomsten blandt kvinder med dansk oprindelse. Det hører dog

med til historien, at offentlig forsørgelse udgjorde mellem 17 og 36 pct. af indkomsten blandt kvinder fra disse oprindelseslande, mens det kun gjorde sig gældende for 15 pct. af indkomsten for kvinder med dansk oprindelse.

Figur 4.3 **20-59-årige kvinders indkomst før skat efter oprindelsesland. 2019**

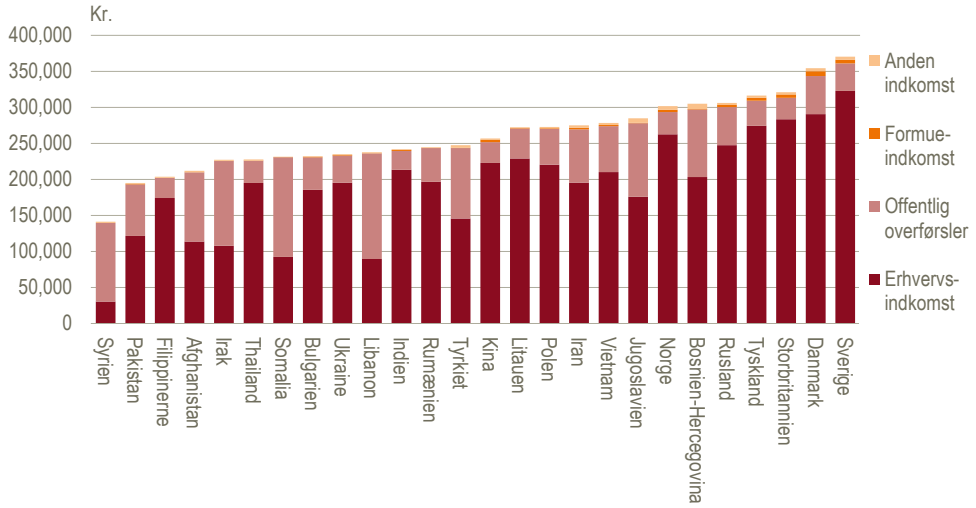

Anm.: Figuren illustrerer de 25 oprindelseslande, hvorfra flest kvindelige indvandrere har haft bopæl i Danmark i indkomståret 2019.

Store forskelle i indkomstsammensætning

Blandt de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er der også stor forskel på, hvordan indkomsterne er sammensat på tværs af de enkelte oprindelseslande. Blandt indvandrere fra Indien, Kina, Thailand og Filippinerne udgjorde erhvervsindkomst minimum 85 pct. af den samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse udgjorde mellem 11 og 14 pct. af den samlede indkomst.

Offentlige overførelser fylder mere blandt specifikke oprindelseslande

Modsat udgør erhvervsindkomsten en mindre andel blandt kvindelige indvandrere fra Syrien, Libanon, Somalia og Irak. I denne gruppe udgjorde erhvervsindkomsten mellem 22 og 47 pct. af den samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse fylder mere. Særligt kvindelige indvandrere fra Syrien skiller sig ud med en årlig indkomst på 141.200 kr., hvoraf 109.100 stammer fra offentlig forsørgelse. Det svarer til 77 pct. af den samlede indkomst før skat i 2019.

Indvandrere fra Syrien er primært nye flygtninge

For såvel mænd som kvinder er de syriske indvandrere i de fleste tilfælde kommet til Danmark som flygtninge inden for de seneste år. Deres høje andele med offentlig forsørgelse skal ses på den baggrund, og det bør man generelt have med i tankerne, når indkomsten mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande sammenlignes.

4.3 Indkomst før skat efter opholdsgrundlag og opholdstid

Indkomst efter opholdsgrundlag

Forrige afsnit viste, at der er stor forskel på indvandreres indkomst, når de fordeles efter oprindelsesland. Det skal blandt andet ses i lyset af, at indvandrere fra forskellige lande også har forskellige juridiske forudsætninger for at opholde sig i Danmark. Det er vigtigt at være opmærksom på, da det har en betydning, om indvandrere opholder sig i landet for at arbejde, eller om de befinder sig i landet som flygtninge. I det følgende afsnit belyses indkomsten for indvandrere mellem 20 og 59 år derfor ud fra den opholdstilladelse, som de har modtaget for at opholde sig lovligt i Danmark.

Opholdsgrundlag

Når indvandrere fordeles efter opholdsgrundlag, opdeles de efter to overordnede kategorier: Indvandrere fra EU/EØS-lande og Øvrige indvandrere. Kategorien

EU/EØS-lande dækker over personer fra EU-lande samt Norge, Schweiz, Liechtenstein og Island, som har fået ophold via aftalerne inden for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Arbejdstagere har en høj erhvervsindkomst

Opgørelsen viser, at indvandrere mellem 20 og 59 år, som er kommet til Danmark for at arbejde, opnår næsten samme erhvervsindkomst som personer med dansk oprindelse, uanset om de er fra et EU/EØS-land eller ej. Desuden modtager de færre overførsler end personer med dansk oprindelse. I 2019 udgjorde erhvervsindkomsten minimum 94 pct. af den samlede indkomst for indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde. For personer med dansk oprindelse udgjorde erhvervsindkomsten 85 pct. af den samlede indkomst. Personer med dansk oprindelse havde en samlet indkomst på 403.400 kr. før skat i 2019, mens indkomsten for udenlandske arbejdstagere lå på henholdsvis 348.900 kr. og 360.700 kr.

Figur 4.4 **20-59-årige indvandreres indkomst før skat efter opholdsgrundlag. 2019**

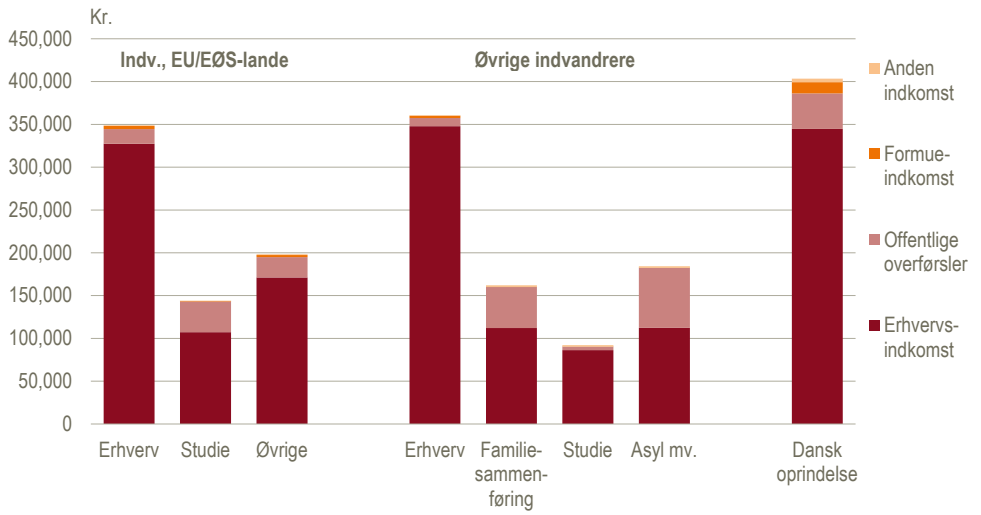

Anm.: Figuren angiver indvandrere efter opholdsgrundlag, der er indvandret i perioden 2014-2018.

Studerende

Studerendes indkomstniveau er generelt relativt lavt, uanset om de er indvandret fra EU/EØS-landene eller fra resten af verden. Studerende fra EU/EØS-landene havde et indkomstniveau på 144.100 kr. før skat i 2019, mens studerende fra de øvrige lande havde en indkomst på 92.100 kr.

Familiesammenførte

Familiesammenførte fra lande uden for EU/EØS havde en indkomst før skat på 161.900 kr. i 2019. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 112.100 kr., mens de offentlige overførsler udgjorde 47.900 kr. Det svarer til, at 30 pct. af den samlede indkomst før skat kom fra offentlig forsørgelse.

Indvandrere med asyl som opholdsgrundlag har høj andel med offentlig forsørgelse

Indvandrere, der har opnået ophold på baggrund af en ansøgning om asyl, var den gruppe, hvor offentlige overførsler udgjorde den største andel af den samlede indkomst. De havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 184.300 kr. i 2019. Heraf kom 112.400 kr. fra erhvervsindkomst, mens 70.000 kr. kom fra offentlig overførsler, hvilket svarer til 38 pct. af den samlede indkomst.

Indkomst og opholdstid

Figur 4.5 illustrerer sammenhængen mellem opholdstid og indkomst for indvandrere uden for EU/EØS-området med henholdsvis erhverv og asyl som opholdsgrundlag. Det er tydeligt, at indkomstsammensætningen for indvandrere med asyl som opholdsgrundlag varierer efter hvor lang tid, de har opholdt sig i landet.

Indkomsten er højere for flygtninge, der har opholdt sig længere tid i landet

Indvandrere med asyl som opholdsgrundlag, der har opholdt sig i landet under tre år, har en samlet indkomst på 147.400 kr. før skat i 2019. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 49 pct. af den samlede indkomst. Anderledes ser det ud blandt flygt-

ninge, der har opholdt sig i landet mellem syv og ti år, hvor erhvervsindkomsten udgør 66 pct. af den samlede indkomst. Opholdstiden har således betydning for indkomstsammensætningen blandt flygtninge.

Figur 4.5 **Indkomst før skat blandt 20-59-årige indvandrere uden for EU/EØS efter opholdstid og opholdsgrundlag. 2019**

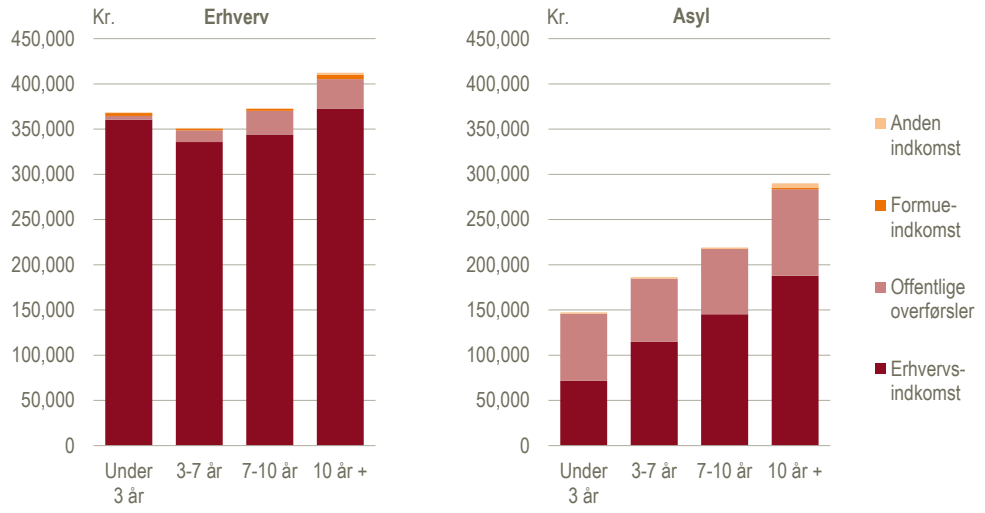

Indvandrere uden for EU/EØS, der har erhverv som opholdsgrundlag, har fra starten en ganske høj erhvervsindkomst på over 300.000 kr., og indkomsten varierer ikke på samme måde efter opholdstiden. Den høje og stabile erhvervsindkomst skal naturligvis ses i sammenhæng med, at denne gruppe af indvandrere er kommet til Danmark for at arbejde. Det hører i den sammenhæng med til historien, at udlændinge, som er tilbudt arbejde med høj løn i Danmark, har særlig let adgang til det danske arbejdsmarked.

4.4 Indkomstfordeling

Indkomstfordeling har stor informationsværdi

Indkomstfordelingen bruges ofte som en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indvandrere er overrepræsenteret i lavindkomstfamilier, men samtidig er de indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde, også overrepræsenteret blandt familier med meget høje indkomster. Det er nogle af fokuspunkterne for dette delafsnit, der sætter fokus på indkomstfordelingen for forskellige typer af indvandrere.

Indkomstfordelingen afspejler ikke kun sociale forskelle, men også at folk befinder sig på forskellige stadier i deres livsforløb. Da indvandrere har en skæv aldersprofil i forhold til befolkningen som helhed, har det derfor også betydning for indkomstfordelingen. For at mindske betydningen af de indkomstforskelle der kan tilskrives alderssammensætningen, er det valgt kun at fokusere på 30-59-årige.

Indkomstbegreb

I målinger af indkomstfordeling anvendes oftest ækvivaleret disponibel indkomst. Her betragtes familiens samlede indkomst. Pr. person har en stor familie lavere udgifter end enlige på grund af stordriftsfordele ved at bo flere sammen. Børn har normalt et lavere forbrug end voksne. Ækvivaleringen af indkomsten sikrer bedre sammenlignelighed mellem forskellige familietyper.

$$\text{Ækvivaleret disponibel indkomst} = \frac{\text{Familiens samlede disponible indkomst}}{1 + 0{,}5 * [\text{Antal personer over 14 år} - 1] + 0{,}3 * [\text{Antal Børn}]}$$

Efter ækvivalering lægges indkomsten ud på hver person i familien, således at alle personer inden for en familie står med samme indkomst uanset deres personlige indkomst.

På www.dst.dk/doku/person-og-familieindkomster kan man læse mere om ækvivaleret disponibel indkomst og hvilke typer af indkomster, som indgår i den disponible indkomst. I resten af dette afsnit betegnes den ækvivalerede disponible indkomst blot som indkomst.

Populationen i afsnittet er 30-59-årige, som bor i familie med mindst en person, der har haft folkeregisteradresse i Danmark hele året eller fx har været udsendt med militæret.

I afsnittets sidste del opdeles alle 30-59-årige i Danmark i fem lige store grupper efter deres ækvivalerede disponible indkomst. For indkomståret 2018 var kvintilgrænserne følgende:

1. kvintil: Under 189.000 kr.
2. kvintil: 189.000 - 251.000 kr.
3. kvintil: 251.000 - 309.000 kr.
4. kvintil: 309.000 - 389.000 kr.
5. kvintil: Over 389.000 kr.

Alle med en indkomst under 189.000 kr. tilhører 1. kvintil (de 20 pct. med lavest indkomst). For at tilhøre de 20 pct. med højest indkomst skal man have en indkomst over 389.000 kr. og tilhører dermed 5. og øverste kvintil.

Indvandrere er en sammensat gruppe

Der er mange forskellige årsager til, at personer er indvandret til Danmark. Og som det er beskrevet i det foregående afsnit, har det stor betydning, hvilket opholdsgrundlag indvandrere har. Indvandrere, der er indvandret med en arbejdstilladelse eller fra et EU-land har oftest højere indkomst end indvandrere, der er kommet til Danmark som asylansøgere.

Figur 4.6

Indkomstspredning fra 30-59-årige efter opholdsgrundlag. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2018

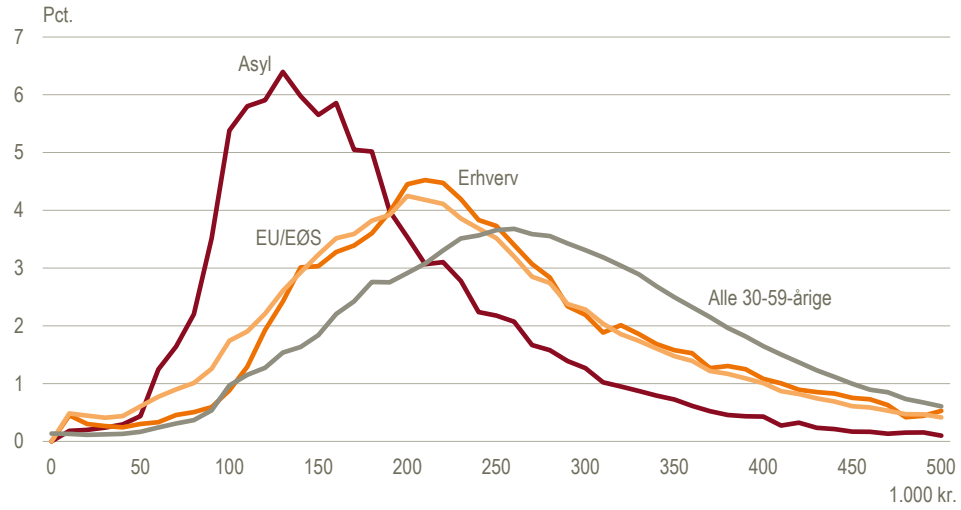

Flere lavtlønnede blandt europæiske indvandrere

Indvandrere fra EU/EØS-lande arbejder oftere i job til lave lønninger. På den baggrund havde de 30-59-årige, der er indvandret fra andre EU/EØS-lande, et lidt lavere indkomstniveau end befolkningen som helhed. For EU/EØS-borgere er koncentrationen af personer størst omkring 200.000 kr. i ækvivaleret disponibel indkomst. Samme kurve topper på 260.000 kr. for alle 30-59-årige i Danmark.

Indvandrere med asyl som opholdsgrundlag har lave indkomster

Betragtes indvandrere med asyl som opholdsgrundlag, så lever 63 pct. af de 30-59-årige i familier med en ækvivaleret disponibel indkomst under 189.000 kr. Det svarer til 16.000 kr. om måneden efter skat for en enlig eller 24.000 kr. samlet for et par uden børn. Dette gælder kun for 34 pct. af indvandrere fra EU/EØS-lande og 20 pct. af alle 30-59-årige i Danmark. Rigtig mange indvandrere med asyl som opholdsgrundlag havde desuden et indkomstniveau, der svarer til omkring 11.000 kr. pr. måned for en enlig, hvilket afspejler gruppens overrepræsentation blandt modtagere af offentlige ydelser.

Indkomsten er højere blandt flygtninge, der har opholdt sig i Danmark i en årrække

Figur 4.7 viser indkomstspredningen blandt indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag, som indvandrede til Danmark i henholdsvis 2000 og 2015. Det ses, at flygtninge, der kom til landet i 2000 havde en højere indkomst i 2018, end flygtninge, som først kom til landet i 2015. Det afspejler dels, at nogle offentlige ydelser stiger med antallet af år, som personen har boet i Danmark. Desuden er der også flere af dem, der indvandrede i 2000, der har fået tildelt førtidspension i stedet for integrationsydelse eller kontanthjælp. Hovedårsagen skal dog findes i, at en større andel af gruppen, der indvandrede i 2000, var i beskæftigelse i 2018. Det har således betydning for flygtninges indkomster, hvor lang tid de har opholdt sig i Danmark.

Figur 4.7

Indkomstspredning fra 30-59-årige med asyl som opholdsgrundlag efter år for indvandring. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2018

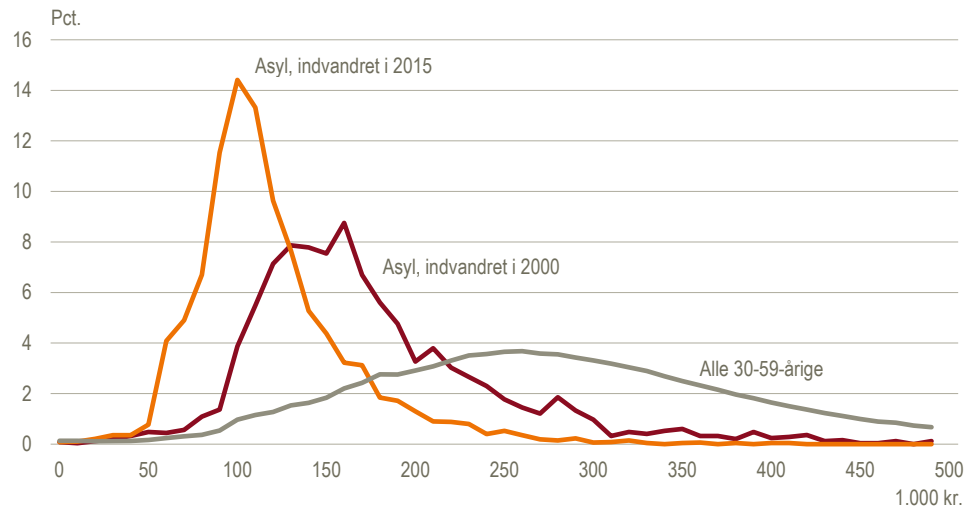

Opholdstid betyder ikke lige så meget for udenlandsk arbejdskraft

For indvandrere fra EU/EØS-lande og fra resten af verden, der er kommet til Danmark for at arbejde, er der ikke samme sammenhæng mellem opholdstiden i Danmark og indkomstniveauet. Det skyldes, at de netop er kommet til landet for at arbejde, og derfor har de i langt de fleste tilfælde også har erhvervsindkomst fra begyndelsen af deres ophold i Danmark.

Opdeling efter indkomstniveau

Indkomstfordelingen kan også belyses ved at opdele de 30-59-årige i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler), med lige mange personer i hver. Det betyder, at de 20 pct. med den laveste indkomst er placeret i 1. kvintil, mens de 20 pct. med den højeste indkomst er placeret i 5. kvintil. I det følgende er alle 30-59-årige, der opholdt sig i Danmark i hele indkomståret 2018, inddelt i kvintiler og fordelt efter herkomst og vestlige/ikke-vestlig oprindelse.

Personer med dansk oprindelse udgør 85 pct. af de 30-59-årige

De 30-59-årige med dansk oprindelse udgør 84 pct. af alle 30-59-årige. Andelene af personer med dansk oprindelse i de enkelte kvintiler ligger derfor i nærheden af 20 pct. Der er dog en relativt stor underrepræsentation i det laveste kvintil samt en svag overrepræsentation i de tre øverste kvintiler. Det afspejler, at de 16 pct. af befolkningen, som ikke har dansk oprindelse, overordnet set har lavere indkomster end personer med dansk oprindelse.

148.310 indvandrere var placeret i 1. kvintil i 2018

38.355 vestlige indvandrere og 109.955 ikke-vestlige indvandrere befandt sig i det laveste kvintil i 2018. Det svarer til, at 33 pct. af de vestlige indvandrere og 53 pct. af de ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkvintil. Samlet set var der 148.310 indvandrere, der havde en årlig indkomst under 189.000 kr. i 2018.

Tabel 4.2

30-59-årige efter indkomstkvintil og herkomst. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	antal					
I alt	**115 999**	**208 154**	**4 916**	**17 902**	**1 868 943**	**2 215 914**
1. kvintil	38 355	109 955	1 221	7 273	286 379	443 183
2. kvintil	25 425	44 551	928	4 253	368 026	443 183
3. kvintil	18 439	24 750	892	2 961	396 141	443 183
4. kvintil	15 606	16 579	887	2 055	408 056	443 183
5. kvintil	18 174	12 319	988	1 360	410 341	443 182
	pct.					
I alt	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
1. kvintil	33	53	25	41	15	20
2. kvintil	22	21	19	24	20	20
3. kvintil	16	12	18	17	21	20
4. kvintil	13	8	18	11	22	20
5. kvintil	16	6	20	8	22	20

74 pct. af de ikke-vestlige indvandrere befinder sig i 1. eller 2. kvintil

Både vestlige og ikke-vestlige indvandrere har støt faldende andele, når man går fra laveste mod højeste kvintil. Men kurven er mere stejl for de ikke-vestlige indvandrere. Fx befandt 8 pct. af de ikke-vestlige indvandrere sig i 4. kvintil, mens det gjorde sig gældende for 13 pct. af de vestlige indvandrere. Samlet befandt 74 pct. af de ikke-vestlige indvandrere sig enten i 1. eller 2. kvintil i 2018, mens det kun gjorde sig gældende for 55 pct. af de vestlige indvandrere.

Mere jævn fordeling blandt vestlige indvandrere

De vestlige indvandrere er generelt mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der 18.174 vestlige indvandrere i øverste indkomstkvintil. Det svarer til 16 pct. af alle de 30-59-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkvintil.

Efterkommere er mere jævnt fordelt end indvandrere

Vestlige efterkommere er mere jævnt fordelt end vestlige indvandrere. Selvom der blandt de vestlige efterkommere er en overrepræsentation på 5 procentpoint i nederste indkomstkvintil, er de i de resterende kvintiler meget tæt på personer med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere er også mere jævnt fordelt end ikke-vestlige indvandrere. Men selvom deres fordeling ikke er så skævt fordelt som ikke-vestlige indvandrere, er der dog stadig 65 pct., der er placeret i de to nederste kvintiler.

4.5 Formue og gæld

Fokus på formue og gæld

I forrige afsnit blev indvandrere og efterkommeres indkomstforhold belyst. I dette afsnit rettes fokus mod indvandrernes formue og gæld. Formue og indkomst hænger nøje sammen, idet det normalt kræver en god indkomst at spare op til en større formue. Det er ikke nødvendigvis nogen ulykke at have en lav indkomst, hvis man allerede har en stor formue eller at have en stor gæld, hvis man samtidig har en høj indkomst. Sammenhængen mellem indkomst og formue er naturligvis ikke total. Man bør dog så vidt muligt tage højde for både indkomst og formue, når man skal beskrive en families levestandard.

Sammenhæng mellem formue og alder

I modsætning til indkomststatistikken, der belyser den indkomst, man har haft i det pågældende kalenderår, er situationen anderledes for formuestatistikken. Her skal man tage i betragtning, at formuen ved udgangen af et kalenderår kan være optjent adskillige år tidligere. Det betyder, at der er en sammenhæng mellem formue og alder, idet yngre mennesker normalt ikke har optjent nogen større formue. Helt generelt har de fleste den største formue lige før pensionsalderen.

Efterkommeres formue- og gældsforhold belyses ikke

Da de fleste efterkommere er forholdsvis unge og derfor ikke har haft samme forudsætninger som andre herkomstgrupper for at optjene formue og gæld, vil dette afsnit udelukkende sammenligne indvandrere med personer med dansk oprindelse. Desuden vil delafsnittet om pensionsformuer kun se på familier, hvor hovedindkomstmodtageren er mellem 60-64 år, hvilket også udelukker de fleste efterkommere fra sammenligningen.

Population

Statistikken belyser på person/familieniveau data om alle former for formue og gæld, som der findes tilgængelige individoplysninger om. Derfor er der visse mangler. Blandt andet findes der ikke data om kontantbeholdning, smykker og indbo og heller ikke om aktier, der ikke ligger i depot. Det betyder også, at værdien af nogle helt store familieejede aktieselskaber ikke er med. Endvidere indgår værdien af selvstændigt erhvervsdrivendes butik og lager mv. ikke, hvilket kan give noget skævhed i analyserne, idet der blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er relativt mange selvstændige.

Det må desuden antages, at der netop blandt indvandrerne kan være tale om formuer, der stadig befinder sig i oprindelseslandet, og som ikke har skullet indberettes til skattemyndighederne. Specielt gælder det for pensionsformuerne, at selve formuen ikke er skattepligtig, mens udbetalingen fra ordningen skal beskattes. Indvandrere kan derfor legalt have pensionsformuer i oprindelseslandet, uden det indgår i statistikken.

I delafsnittet vises kun tabeller på familieniveau. Årsagen er, at det kan være ret tilfældigt, om en formuepost formelt er registreret hos den ene eller den anden part i et parforhold. Hertil kommer, at der blandt gifte uden ægtepagt er et juridisk formuefællesskab for al formue og gæld bortset fra pensionsformuerne. For såvel de enlige som parfamilierne indgår familiens samlede formue – dvs. også inkl. de hjemmeboende børns formue, der dog normalt er af begrænset størrelse.

I tabellerne om parfamilier indgår kun familier, hvor begge voksne er fra samme oprindelsesland, idet familier, hvor hver voksen kommer fra forskellige oprindelseslande, ville give uoverskueligt mange kombinationsmuligheder og svært fortolkelige tal. Endvidere indgår kun familier og personer i familier, hvor mindst en voksen har været fuldt skattepligtig hele året. Derfor vil der indgå færre personer og familier end i de foranstående kapitler.

Pensionsopsparing

Pensionsopsparing

En stor del af befolkningens formue består i værdien af de opsparede pensionsbidrag. Pensionsopsparingen består især af opsparing i pensionskasser mv. knyttet til ens arbejde, i ATP og i privattegnede ordninger. Et specielt kendetegn ved mange af de livsvarige pensionsordninger – især arbejdsmarkedspensionerne – er, at hvis man dør inden pensionsalderen, kan en eventuel ægtefælle eller samlever oftest få kun en mindre del eller intet af den opsparede pension udbetalt. Hvis man omvendt lever til man bliver 100 år, får man samlet udbetalt en hel del mere, end ens egen opsparing har berettiget til.

Værdien af folke- og førtidspension er ikke inkluderet

Værdien af retten til folke- og førtidspension er ikke inkluderet i tallene. Det betyder ikke så meget for vurderingen af formuefordelingen i Danmark, men det kan være afgørende, hvis man vil sammenligne danske forhold med andre lande. Opsparing til efterløn indgår heller ikke i tallene. Det skal hertil tilføjes, at Danmarks Statistik ikke har oplysninger om pensionsformuer, der er optjent i indvandrernes oprindelseslande, men det antages, at det er af yderst begrænset omfang – især når det gælder indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Fokus på familier tæt på pensionsalderen

For arbejdsmarkedspensionerne, hvor der sker en løbende opsparing under arbejdslivet, er beløbet størst lige inden pensioneringen, hvorefter man begynder at forbruge det opsparede beløb. Hvis man vil belyse forskelle i pensionsformuer, giver det derfor mest mening, at belyse pensionsforhold for parfamilier, der er tæt på pensionsalderen.

Ikke-vestlige indvandrere har en pensionsformue, der er 2,4 mio. mindre end personer med dansk oprindelse

Parfamilier mellem 60 og 64 år havde i 2018 en samlet pensionsformue på 2,8 mio. kr. i gennemsnit. Men der er meget stor forskel mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse. Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2018 en gennemsnitlig pensionsformue på 2,9 mio. kr. Vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig pensionsformue på 809.000 kr. i 2018. Forskellen er endnu større i forhold til ikke-vestlige indvandrere, der i 2018 havde en gennemsnitlig pensionsformue på 521.000 kr.

Tabel 4.3 **Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige parfamilier efter herkomst. 2018**

	Pensionsformue	Antal parfamilier
	kr.	antal
I alt	**2 807 639**	**225 708**
Indvandrere, vestlige lande	808 577	1 311
Indvandrere, ikke-vestlige lande	521 197	6 984
Dansk oprindelse	2 890 778	217 413

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Figur 4.8 **Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige parfamilier efter oprindelsesland. 2018**

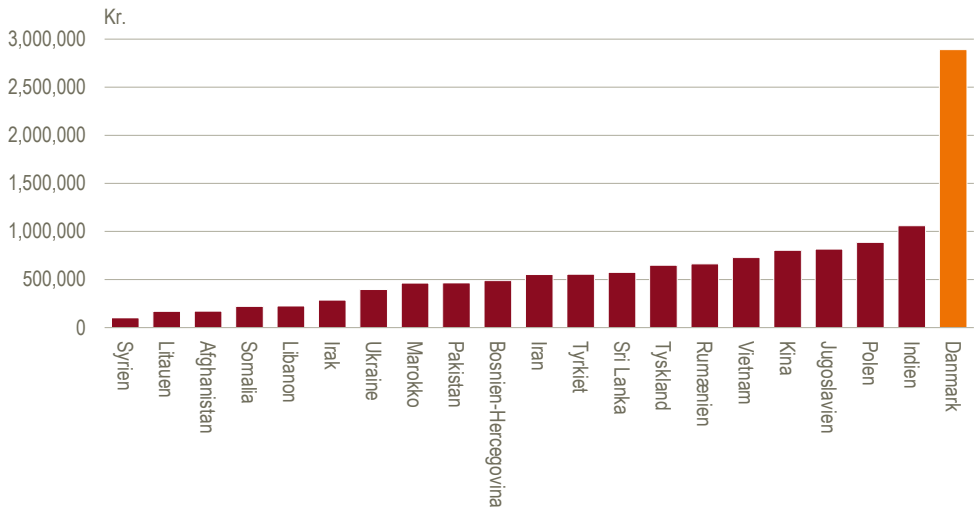

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande

Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er der stor forskel på størrelsen af pensionsformuen. Blandt de undersøgte ikke-vestlige oprindelseslande findes den højeste gennemsnitlige pensionsformue blandt indvandrere med oprindelse i Indien, der i 2018 havde en pensionsformue på 1,1 mio. kr. Det er 958.000 kr. mere end indvandrere fra Syrien, der i 2018 havde en pensionsformue på 102.000 kr.

Samme mønster blandt enlige

Den gennemsnitlige pensionsformue er naturligvis mindre blandt enlige end blandt parfamilier, men det er mere eller mindre samme mønster, der går igen her. Enlige med dansk oprindelse havde en gennemsnitlig pensionsformue på 1,1 mio. kr. i 2018. Det er det dobbelte af indvandrere fra vestlige lande og fire gange så meget som indvandrere fra ikke-vestlige lande, der havde en samlet gennemsnitlig pensionsformue på 265.000 kr. i 2018.

Tabel 4.4 **Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige enlige efter herkomst. 2018**

	Pensionsformue	Antal enlige
	kr.	antal
I alt	**996 032**	**106 808**
Indvandrere, vestlige lande	511 132	3 879
Indvandrere, ikke-vestlige lande	265 002	6 199
Dansk oprindelse	1 060 221	96 730

Når enlige opdeles efter oprindelsesland findes der også store forskelle mellem enlige fra ikke-vestlige lande. Enlige med oprindelse i Indien havde således en pensionsformue på 803.000 kr. i 2018. Det er markant mere end indvandrere fra Syrien, der i 2018 havde en gennemsnitlig pensionsopsparing på 50.000 kr.

Figur 4.9 **Gennemsnitlig pensionsformue for enlig 60-64-årige efter oprindelsesland. 2018**

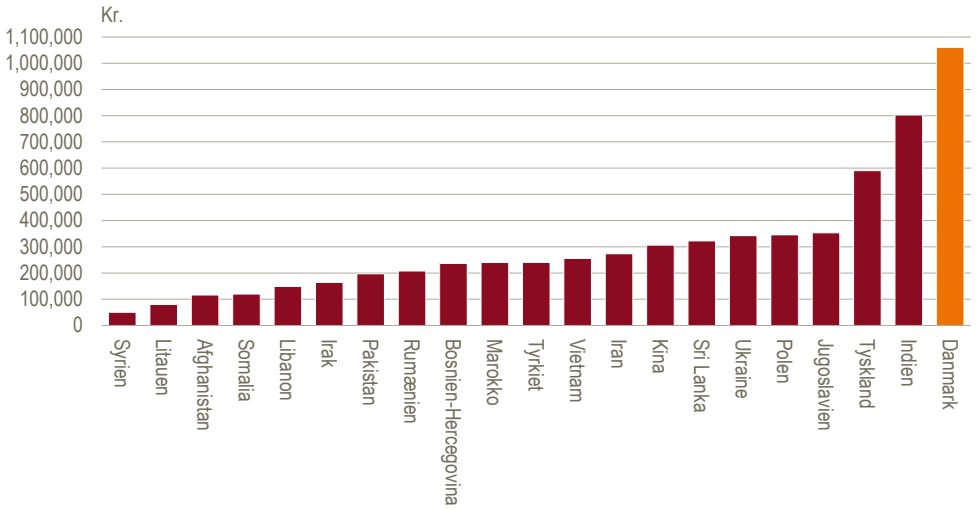

Ikke-vestlige indvandrere er en sammensat gruppe

De store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere fra forskellige oprindelseslande skal ses i sammenhæng med, at ikke-vestlige indvandrere er en meget sammensat gruppe, der har ophold i Danmark af forskellige årsager. Fx har nogle indvandrergrupper primært asyl og familiesammenføring som opholdsgrundlag, mens andre primært er i Danmark for at arbejde (se tabel 1.9 og 1.10). Derfor er der også en stor forskel i arbejdsmarkedstilknytningen blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande, hvilket giver forskellige forudsætninger for optjening af pensionsformue. Det skyldes at pensionsformuen hovedsageligt består af en opsparing, der er knyttet til løn på arbejdsmarkedet.

Opholdstid i Danmark spiller en stor rolle

Desuden spiller opholdstiden i Danmark også en stor rolle. Det skyldes, at man som ny indvandrer i Danmark af gode grunde ikke kan have sparet meget op. Denne faktor er værd at holde sig for øje, idet den gennemsnitlige opholdstid for indvandrere fra forskellige oprindelseslande er ganske varierende. De tre store indvandrergrupper med oprindelse i Pakistan, Tyrkiet og det daværende Jugoslavien kom allerede til Danmark i 1960'erne og 1970'erne. Mange indvandrere fra Polen kom derimod først til Danmark efter Polens optagelse i EU i 2004. Desuden er mange syrere først kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, hvilket naturligvis påvirker mulighederne for opsparing.

Nettoformue

Nettoformue

Tabel 4.5 angiver nettoformuen for familier bestående af to voksne plus eventuelle hjemmeboende børn. Den gennemsnitlige formue udgør for alle familier 3,2 mio. kr. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse er formuen mindre blandt indvandrere. Og modsat pensionsformuerne har vestlige indvandrere en mindre formue end ikke-vestlige indvandrere.

Tabel 4.5 **Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn) efter herkomst. 2018**

	Nettoformue	Antal parfamilier
	kr.	antal
I alt	**3 151 881**	**3 435 219**
Indvandrere, vestlige lande	824 508	64 766
Indvandrere, ikke-vestlige lande	830 352	211 629
Dansk oprindelse	3 320 908	3 158 824

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Indvandrere fra Jugoslavien og Tyrkiet har opholdt sig længst i Danmark

Der er også store forskelle på nettoformuerne blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Forskellen kan være ganske markant og i nogle tilfælde kan det skyldes, at nogle grupper har været i Danmark længere end andre. Men det er ikke en generel forklaring. Fx har indvandrere med oprindelse i det tidligere Jugoslavien og Tyrkiet overordnet set opholdt sig længst i Danmark – nemlig i 27-29 år i gennemsnit. Men selv om indvandrere fra Jugoslavien og Tyrkiet har opholdt sig stort set lige længe i Danmark, er der stor forskel på gruppernes nettoformuer. Familierne med jugoslavisk baggrund havde i 2018 en nettoformue på 1,5 mio. kr., mens indvandrere fra Tyrkiet havde en nettoformue på 1,0 mio. kr.

Figur 4.10 **Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn) efter oprindelsesland. 2018**

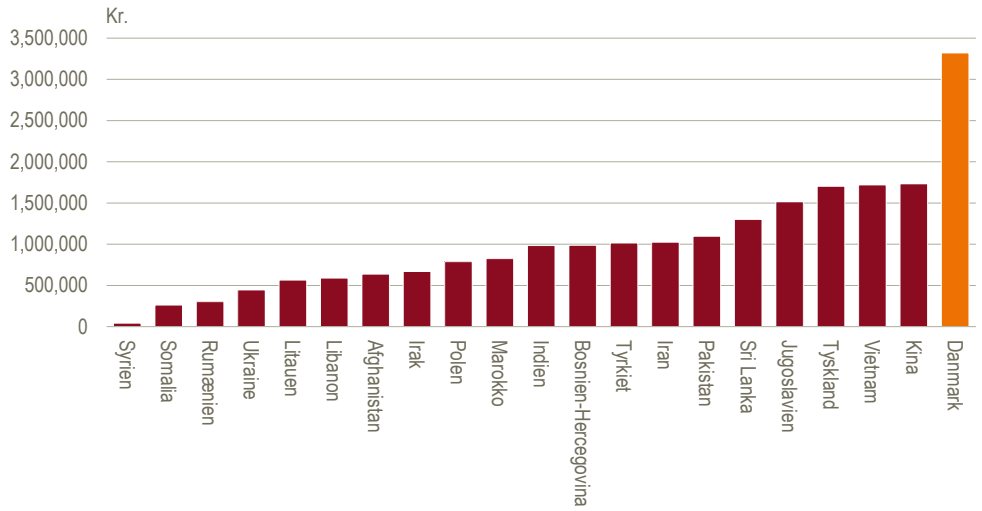

Samme billede gør sig stort set gældende blandt de enlige. Det er i den sammenhæng værd at bemærke tallene for indvandrere med oprindelse i Tyskland. Blandt de enlige er nettoformuen næsten lige så stor som blandt personer med dansk oprindelse. For tyske par er formuen derimod væsentligt lavere end blandt danske par. Dette lidt særprægede fænomen hænger måske sammen med opholdstiden i Danmark, hvor de tyske enlige i gennemsnit har boet i Danmark i 21 år, mens de tyske par kun har boet her i 12 år.

Figur 4.11 **Gennemsnitlig nettoformue for enlige efter oprindelsesland. 2018**

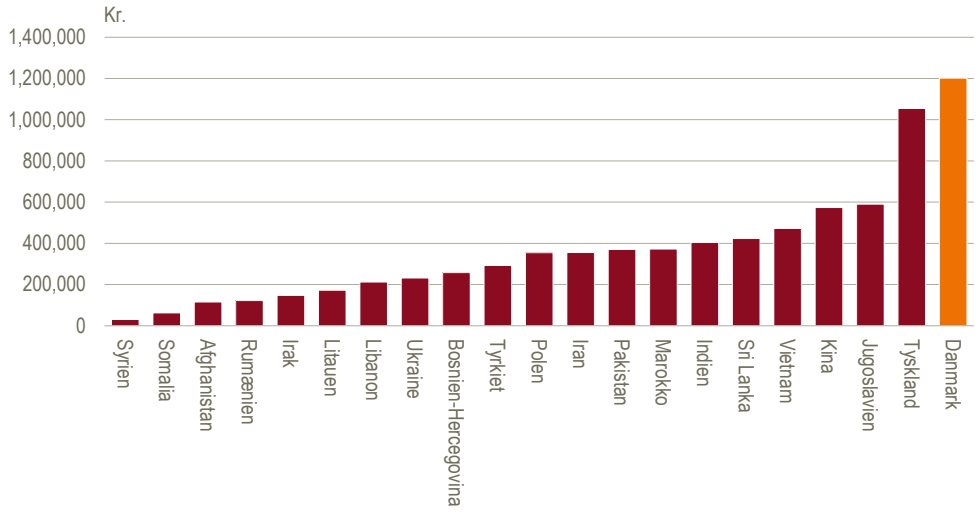

Familiernes nettoformue

Under begrebet familiernes nettoformue indgår:

1. Reale aktiver, dvs. værdien af ejerboliger mv., og bil
2. Finansiel formue, dvs. bankindeståender samt værdipapirer (aktier, obligationer mv.)
3. Pensionsformuer
4. Indestående under virksomhedsordningen – en særlig ordning, hvor selvstændigt erhvervsdrivende kan indsætte overskud fra gode år under gunstige skatteforhold
5. Prioritetsgæld, dvs. gæld med pant i ejerbolig, fritidsbolig mv.
6. Andre lån i pengeinstitutter, studielån, kontokortlån mv.

Nettoformuen er summen af punkt 1-4 fratrukket punkterne 5-6.

Indvandrere har i langt mindre omfang reale aktiver

Der er stor forskel på familier med dansk oprindelse og indvandrerfamilier, når man belyser, hvordan nettoformuen er fordelt på de enkelte formue- og gældskomponenter. Indvandrerne har i langt mindre omfang formue i form af reale aktiver, såsom ejerbolig og sommerhus. Det slår omvendt igennem på gældssiden, idet indvandrerne har meget mindre gæld i form af lån i den faste ejendom. Også for andre lånetyper har indvandrerne i gennemsnit væsentligt mindre gæld, men de har til gengæld også mindre formue i form af bankindestående, aktiebeholdning mv. Igen er det blandt andet opholdstiden i Danmark, der spiller ind. De vestlige indvandrere har i gennemsnit været i landet i 8 år og de ikke-vestlige i 16 år. Blandt de vestlige indvandrere er der desuden en del studerende, der har en lav indkomst og derfor ikke har haft mulighed for at spare noget særligt op.

Samme mønster blandt enlige indvandrere

Blandt de enlige indvandrere en mønstret det samme. Dog er nettoformuen noget større blandt indvandrere fra vestlige lande, mens nettoformuen stort set har samme niveau blandt parfamilier med vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Igen spiller opholdstiden i Danmark sandsynligvis en afgørende rolle. Mens parfamilier fra vestlige og ikke-vestlige lande har en stor forskel i den gennemsnitlige opholdstid, henholdsvis 8 og 16 år, så har de enlige i gennemsnit været her stort set lige længe, henholdsvis i 13 og 16 år.

Tabel 4.6 **Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn). 2018**

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Nettoformue	**824 508**	**830 352**	**3 320 908**
Reale aktiver	1 094 252	768 406	2 583 642
Finansielle formuekomponenter	242 670	164 271	648 603
Pensionsformuer	295 059	349 094	1 579 571
Indestående under virksomhedsordningen	12 558	5 409	63 545
Prioritetsgæld	608 309	350 702	1 284 206
Andre lån	211 721	106 126	270 248

Anm.: Kun familier, hvor begge parter har herkomst i samme oprindelsesland.

Tabel 4.7 **Gennemsnitlig nettoformue for enlige (inkl. hjemmeboende børn). 2018**

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Nettoformue	**620 175**	**282 626**	**1 201 717**
Reale aktiver	429 029	206 248	780 029
Finansielle formuekomponenter	199 405	85 383	322 980
Pensionsformuer	174 955	122 066	471 280
Indestående under virksomhedsordningen	4 200	1 832	12 687
Prioritetsgæld	142 237	73 857	286 202
Andre lån	45 177	59 046	99 058

5. Offentlig forsørgelse

Sammenfatning

Blandt alle ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er 29 pct. på førtidspension og 10 pct. på kontanthjælp. De to ydelser udgør til sammenligning henholdsvis 20 og 6 pct. for personer med dansk oprindelse. Blandt de offentligt forsørgede med dansk oprindelse er SU-modtagere den største gruppe med en andel på 32 pct.

Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af 16-64-årige på offentlig forsørgelse 11 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 17 pct. er ikke-vestlige indvandrere. De vestlige indvandrere udgør her 6 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, mens deres andel på offentlig forsørgelse er 4 pct. Deres underrepræsentation er særlig stor i støttet beskæftigelse og tilbagetrækning.

Blandt alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er 37 pct. på offentlig forsørgelse. De tilsvarende andele er 27 pct. blandt personer med dansk oprindelse og 17 pct. blandt vestlige indvandrere. Andelene omfatter også SU-modtagere.

For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 25-29-årige er andelen 26 pct., mens det blandt 55-59-årige er 57 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 40 pct. for de 25-29-årige og 23 pct. for de 55-59-årige. For indvandrere fra vestlige lande er andelen henholdsvis 19 pct. for de 25-29-årige og 14 pct. for de 55-59-årige.

For de 30-59-årige ligger andelen med offentlig forsørgelse lavere i 2019 end i 2010 for alle grupper. For de ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse i 2019 henholdsvis 33 pct. for mænd og 40 pct. for kvinder. Det er niveauer, som ligger 16 procentpoint højere end de tilsvarende andele for mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Både blandt 30-59-årige mænd og kvinder er det indvandrere med oprindelse i Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er syv ud af ti på offentlig forsørgelse blandt de 30-59-årige indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak.

5.1 Offentligt forsørgede

Modtagere af offentlige forsørgelsesydelser

Dette kapitel handler om personer i den erhvervsaktive alder, som modtager offentlige forsørgelsesydelser. I 2014-publikationen blev SU-modtagere for første gang inddraget i statistikken om offentlig forsørgelse. Dette vil også være tilfældet i 2020-publikationen, med mindre andet er angivet.

27 forskellige ydelser

Offentligt forsørgede fordeler sig på i alt 27 forskellige typer af ydelser. For at få en mere overordnet opdeling er de 27 ydelser lagt sammen til otte hovedgrupper. For hele befolkningen er Tilbagetrækning og SU-modtagere de to største hovedgrupper. Tilsammen omfatter de 56 pct. af alle 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

Fuldtidsmodtagere

Fuldtidsmodtagere er beregnet ud fra det samlede antal deltagere på ydelserne og den varighed, som de hver især har været på ydelsen. To personer, der begge har været ledige i et halvt år i 2019, giver fx én fuldtidsledig.

Statistik om de 16-64-årige offentligt forsørgede offentliggøres løbende af Danmarks Statistik. I tabel 5.1 for fuldtidsmodtagere i 2019 er det samlede antal personer med offentlig forsørgelse 1.019.431. Det er 1.159 færre sammenlignet med de tal, der findes i Statistikbanken. Forskellen skyldes, at der er en lille gruppe personer, hvor der ikke kan tilknyttes oplysning om herkomst, og de findes derfor ikke i tabellerne i dette kapitel.

Tabel 5.1 **16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og ydelse. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
1.-8. I alt	**37 098**	**111 591**	**3 183**	**31 759**	**835 800**	**1 019 431**
2.-8. I alt uden SU-modtagere	**24 242**	**90 312**	**1 633**	**11 510**	**572 523**	**700 220**
1. SU-modtagere	**12 856**	**21 279**	**1 550**	**20 249**	**263 277**	**319 211**
2. Nettoledige i alt	**7 100**	**11 795**	**286**	**2 694**	**63 655**	**85 530**
Ledige dagpengemodtagere	6 413	6 701	246	2 332	54 983	70 675
Ledige kontanthjælpsmodtagere	687	5 094	40	362	8 672	14 855
3. Feriedagpenge	**316**	**352**	**11**	**105**	**3 005**	**3 789**
4. Vejledning og opkvalificering i alt	**1 104**	**5 806**	**75**	**785**	**18 986**	**26 756**
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	585	483	12	109	2 629	3 818
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	463	5 236	61	657	15 655	22 072
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	56	87	2	18	702	865
5. Støttet beskæftigelse i alt	**2 299**	**8 355**	**177**	**816**	**89 242**	**100 889**
Virksomhedspraktik (dp)	356	299	12	117	2 674	3 458
Virksomhedspraktik (kh)	360	2 499	32	259	11 626	14 776
Nytteindsats (kh)	54	197	5	43	855	1 154
Ansættelse med løntilskud (dp)	190	177	7	58	1 597	2 029
Ansættelse med løntilskud (kh)	73	1 037	9	51	1 654	2 824
Jobrotation (dp)	7	26	1	9	215	258
Jobrotation (kh)	3	11	1	2	33	50
Fleksjob	1 234	3 982	102	263	66 970	72 551
Skånejob	22	126	8	15	3 618	3 789
6. Barselsdagpenge mv. i alt	**3 442**	**3 516**	**140**	**1 536**	**40 562**	**49 196**
7. Tilbagetrækning i alt	**4 652**	**33 411**	**461**	**1 502**	**211 464**	**251 490**
Førtidspension	3 826	32 570	388	1 493	164 805	203 082
Efterløn	779	782	67	9	43 922	45 559
Fleksydelse	47	60	7	-	2 738	2 852
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	**5 330**	**27 077**	**482**	**4 071**	**145 611**	**182 571**
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	1 628	11 625	225	2 384	52 631	68 493
Kontanthjælp til udlændinge	129	4 341	5	147	274	4 896
Revalideringsydelse i øvrigt	11	40	3	12	676	742
Ledighedsydelse	285	1 248	24	96	12 808	14 461
Sygedagpenge mv.	2 137	3 778	123	768	49 082	55 888
Ressourceforløb	429	3 772	60	366	15 472	20 099
Jobafklaringsforløb	710	2 273	42	299	14 666	17 990

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

82 pct. af fuldtidsmodtagerne af offentlig forsørgelse har dansk oprindelse

I alt er der 835.800 fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse i 2019. Personer med dansk oprindelse udgør dermed 82 pct. af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse. De ikke-vestlige indvandrere er den næststørste gruppe med en andel på 11 pct. Der er store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, når man ser på hvordan den samlede gruppe af fuldtidsmodtagere fordeler sig på de enkelte ydelsestyper.

29 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er på førtidspension

I figur 5.1, 5.2 og 5.3 vises fuldtidsmodtagere på offentlige forsørgelse for forskellige herkomstgrupper. Blandt de ikke-vestlige indvandrere er førtidspension den klart største enkelte ydelse med en andel på 29 pct. af alle offentligt forsørgede, mens kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparate eller aktiverede ligger på 10 pct. Til sammenligning omfatter førtidspension og kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparate eller aktiverede, henholdsvis 20 og 6 pct. for personer med dansk oprindelse. Her er SU-modtagere den største enkelte ydelse med en andel på 32 pct. SU-modtagerne udgør 19 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse.

Figur 5.1 **16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere efter ydelse. 2019**

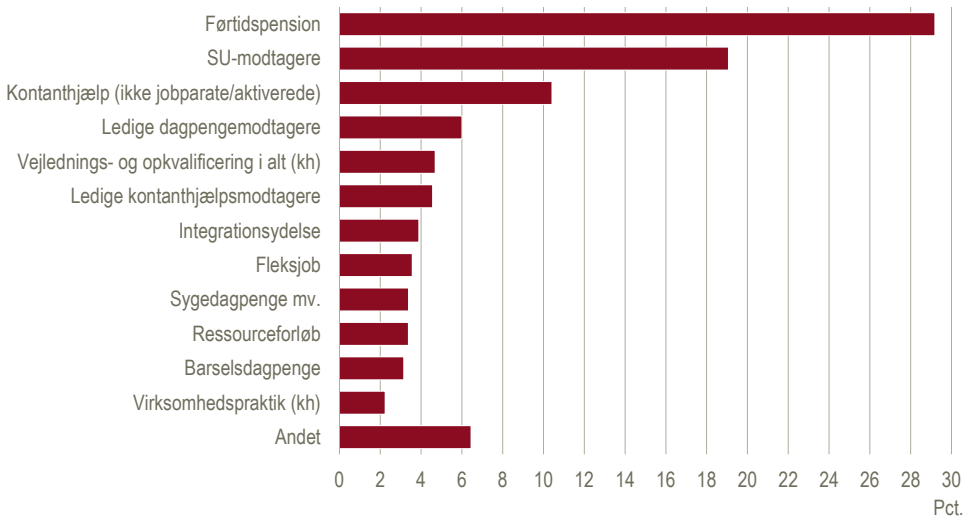

Efterløn fylder syv gange så meget blandt personer med dansk oprindelse

Efterlønsmodtagere er en meget lille gruppe blandt de ikke-vestlige indvandrere og relativt stor blandt personer med dansk oprindelse. Efterlønsmodtageres andel af alle offentligt forsørgede er kun 0,7 pct. blandt de ikke-vestlige indvandrere og 5 pct. blandt personer med dansk oprindelse. Mange ikke-vestlige indvandrere opfylder ikke anciennitetskravene for at få efterløn, og det er især på den baggrund, at det lave antal af efterlønsmodtagere skal ses.

Figur 5.2 **16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse efter ydelse. 2019**

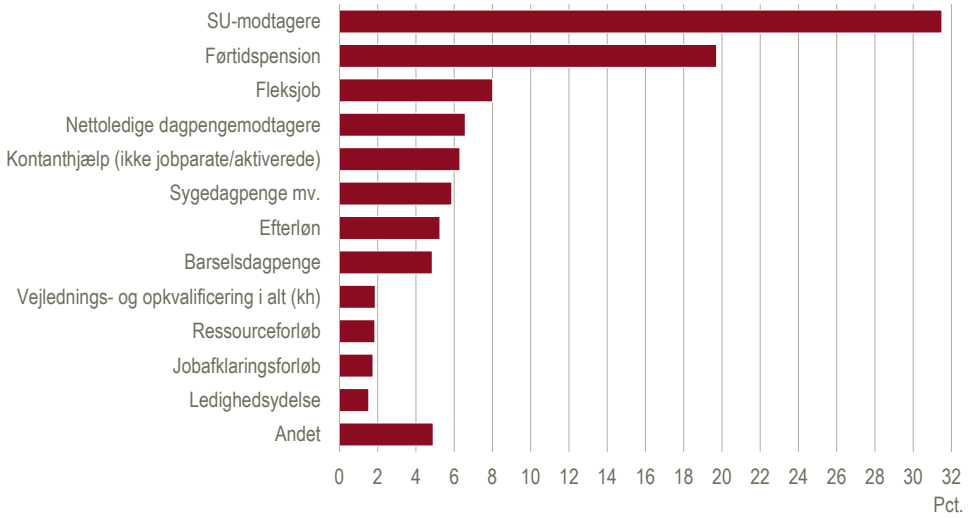

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med de andre grupper

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke umiddelbart sammenlignes med de øvrige grupper, når man ser på alle 16-64-årige under ét. Deres store overrepræsentation i de unge aldersgrupper illustrereres også af, at SU-modtagere udgør hele 64 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere med offentlig forsørgelse.

Figur 5.3 **16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige efterkommere efter ydelse. 2019**

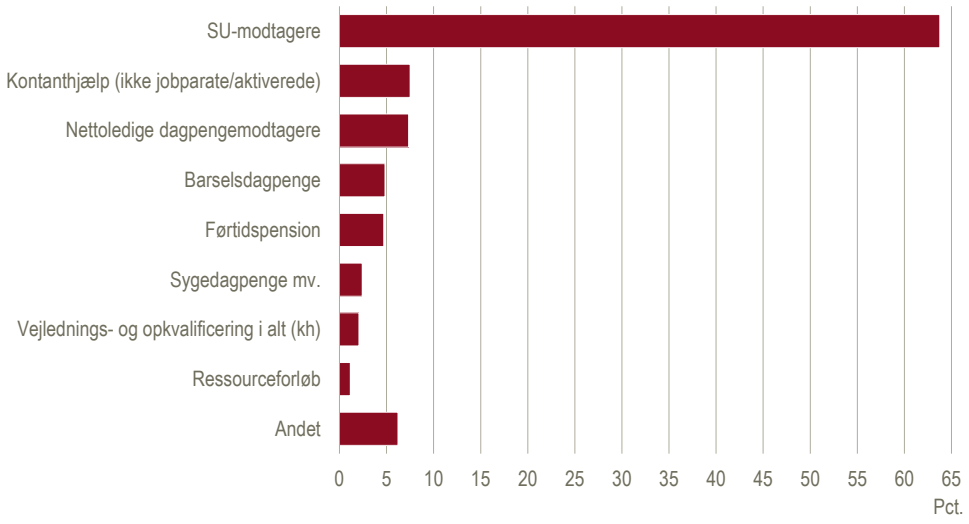

17 pct. af modtagerne af kontanthjælp er ikke-vestlige indvandrere

De ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af alle 16-64-årige, mens deres andel af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse er 11 pct. Samlet set er de ikke-vestlige indvandrere altså overrepræsenterede blandt modtagere af offentlig forsørgelse. Der er dog tydelige forskelle mellem ordningerne. En af de ydelser, hvor ikke-vestlige indvandrere er meget overrepræsenteret er blandt andet kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparate eller aktiverede. Her er 17 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Nettoledige

De ikke-vestlige indvandrere er også overrepræsenterede blandt de ledige, idet de udgør 14 pct. af alle nettoledige. Deres overrepræsentation er størst blandt ledige kontanthjælpsmodtagere, hvor de udgør 34 pct., mens andelen kun er 9 pct. blandt de ledige dagpengemodtagere.

Vejledning og opkvalificering

Også blandt personer på vejledning og opkvalificering er der flere ikke-vestlige indvandrere end deres andel af befolkningen tilsiger. Blandt alle fuldtidsmodtagere af vejledning og opkvalificering er 22 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Støttet beskæftigelse

Blandt modtagere af støttet beskæftigelse er 8 pct. ikke-vestlige indvandrere, hvilket svarer til de 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres andel af hele befolkningen. Det dækker over, at de er underrepræsenterede i ordningen fleksjob og skånejob, som for hele befolkningen udgør 76 pct. af personer i støttet beskæftigelse, mens de er overrepræsenteret blandt ansatte med løntilskud, jobrotation og nytteindsats for personer på kontanthjælp og personer i virksomhedspraktik.

Førtidspension og efterløn

Med en andel på 16 pct. af alle førtidspensionister er der dobbelt så mange ikke-vestlige indvandrere på førtidspension sammenlignet med deres andel af hele den 16-64-årige befolkning. Derimod udgør de ikke-vestlige indvandrere kun 2 pct. af efterlønsmodtagerne.

Vestlige indvandrere er underrepræsenterede

De vestlige indvandrere er overordnet set underrepræsenterede, da de udgør 6 pct. af befolkningen mellem 16 og 64 år, men kun repræsenterer 4 pct. af det samlede antal offentligt forsørgede.

Tabel 5.2 **16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og ydelse. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	**4**	**11**	**0**	**3**	**82**	**100**
2.-8. I alt uden SU-modtagere	**3**	**13**	**0**	**2**	**82**	**100**
1. SU-modtagere	**4**	**7**	**0**	**6**	**82**	**100**
2. Nettoledige i alt	**8**	**14**	**0**	**3**	**74**	**100**
Ledige dagpengemodtagere	9	9	0	3	78	100
Ledige kontanthjælpsmodtagere	5	34	0	2	58	100
3. Feriedagpenge	**8**	**9**	**0**	**3**	**79**	**100**
4. Vejledning og opkvalificering i alt	**4**	**22**	**0**	**3**	**71**	**100**
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	15	13	0	3	69	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	2	24	0	3	71	100
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	6	10	0	2	81	100
5. Støttet beskæftigelse i alt	**2**	**8**	**0**	**1**	**88**	**100**
Virksomhedspraktik (dp)	10	9	0	3	77	100
Virksomhedspraktik (kh)	2	17	0	2	79	100
Nytteindsats (kh)	5	17	0	4	74	100
Ansættelse med løntilskud (dp)	9	9	0	3	79	100
Ansættelse med løntilskud (kh)	3	37	0	2	59	100
Jobrotation (dp)	3	10	0	3	83	100
Jobrotation (kh)	6	22	2	4	66	100
Fleksjob	2	5	0	0	92	100
Skånejob	1	3	0	0	95	100
6. Barselsdagpenge mv. i alt	**7**	**7**	**0**	**3**	**82**	**100**
7. Tilbagetrækning i alt	**2**	**13**	**0**	**1**	**84**	**100**
Førtidspension	2	16	0	1	81	100
Efterløn	2	2	0	0	96	100
Fleksydelse	2	2	0	-	96	100
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	**3**	**15**	**0**	**2**	**80**	**100**
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	2	17	0	3	77	100
Kontanthjælp til udlændinge	3	89	0	3	6	100
Revalideringsydelse i øvrigt	1	5	0	2	91	100
Ledighedsydelse	2	9	0	1	89	100
Sygedagpenge mv.	4	7	0	1	88	100
Ressourceforløb	2	19	0	2	77	100
Jobafklaringsforløb	4	13	0	2	82	100

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

Tabel 5.3 **16-64-årige efter herkomst. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Alle personer	213 310	300 486	10 549	79 764	3 041 353	3 645 461
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	37 098	111 591	3 183	31 759	835 800	1 019 431
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	24 242	90 312	1 633	11 510	572 523	700 220
	pct.					
Alle personer	6	8	0	2	83	100
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	4	11	0	3	82	100
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	3	13	0	2	82	100

28 pct. af alle 16-64-årige på offentlig forsørgelse

Det samlede antal fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse i 2019 svarer til 28 pct. af hele den 16-64-årige befolkning. Her indgår SU-modtagerne også.

Andelen er 37 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere

I tabel 5.4 vises fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent af alle 16-64-årige. Blandt personer med dansk oprindelse er 28 pct. af aldersgruppen offentligt forsørgede, mens andelen er 17 pct. blandt vestlige indvandrere og 37 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere.

4 pct. af ikke-vestlige indvandrere er på kontanthjælp

Andelene på de enkelte ydelser målt i forhold til hele befolkningen vises i tabel 5.4. Fx ses det, at de ikke-vestlige indvandrere på kontanthjælp udgør 4 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere. Blandt personer med dansk oprindelse er den tilsvarende andel kun 2 pct., mens det for vestlige indvandrere er 3 pct.

Efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med andre grupper

Andelene for efterkommere kan ikke umiddelbart sammenlignes med indvandrere og personer med dansk oprindelse, da efterkommere og især de ikke-vestlige efterkommere er meget unge. De har derfor mange SU-modtagere og til gengæld meget få på tilbagetrækningsordninger. Offentlig forsørgelse for efterkommere kan kun belyses ved at se nærmere på mere detaljerede aldersgrupper end 16-64-årige under ét. Det gøres i næste afsnit.

Tabel 5.4 **16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent af alle 16-64-årige. 2019**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	**17,4**	**37,1**	**30,2**	**39,8**	**27,5**	**28,0**
2.-8. I alt uden SU-modtagere	**11,4**	**30,1**	**15,5**	**14,4**	**18,8**	**19,2**
1. SU-modtagere	**6,0**	**7,1**	**14,7**	**25,4**	**8,7**	**8,8**
2. Nettoledige i alt	**3,3**	**3,9**	**2,7**	**3,4**	**2,1**	**2,3**
Ledige dagpengemodtagere	3,0	2,2	2,3	2,9	1,8	1,9
Ledige kontanthjælpsmodtagere	0,3	1,7	0,4	0,5	0,3	0,4
3. Feriedagpenge	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**
4. Vejledning og opkvalificering i alt	**0,5**	**1,9**	**0,7**	**1,0**	**0,6**	**0,7**
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	0,2	1,7	0,6	0,8	0,5	0,6
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Støttet beskæftigelse i alt	**1,1**	**2,8**	**1,7**	**1,0**	**2,9**	**2,8**
Virksomhedspraktik (dp)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Virksomhedspraktik (kh)	0,2	0,8	0,3	0,3	0,4	0,4
Nytteindsats (kh)	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Ansættelse med løntilskud (dp)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ansættelse med løntilskud (kh)	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
Jobrotation (dp)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jobrotation (kh)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fleksjob	0,6	1,3	1,0	0,3	2,2	2,0
Skånejob	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
6. Barselsdagpenge mv. i alt	**1,6**	**1,2**	**1,3**	**1,9**	**1,3**	**1,3**
7. Tilbagetrækning i alt	**2,2**	**11,1**	**4,4**	**1,9**	**7,0**	**6,9**
Førtidspension	1,8	10,8	3,7	1,9	5,4	5,6
Efterløn	0,4	0,3	0,6	0,0	1,4	1,2
Fleksydelse	0,0	0,0	0,1	-	0,1	0,1
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	**2,5**	**9,0**	**4,6**	**5,1**	**4,8**	**5,0**
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	0,8	3,9	2,1	3,0	1,7	1,9
Kontanthjælp til udlændinge	0,1	1,4	0,0	0,2	0,0	0,1
Revalideringsydelse i øvrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ledighedsydelse	0,1	0,4	0,2	0,1	0,4	0,4
Sygedagpenge mv.	1,0	1,3	1,2	1,0	1,6	1,5
Ressourceforløb	0,2	1,3	0,6	0,5	0,5	0,6
Jobafklaringsforløb	0,3	0,8	0,4	0,4	0,5	0,5

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

5.2 Aldersopdeling

SU fylder meget for personer under 30 år – dog ikke blandt indvandrere

På grund af SU er andelene med offentlig forsørgelse høj blandt efterkommere og personer med dansk oprindelse under 30 år. Indvandrere, der er udenlandske statsborgere, har i mange tilfælde ikke ret til dansk SU. Det er hovedårsagen til, at de vestlige indvandrere har så lave andele med offentlig forsørgelse i aldersgrupperne 16-24-årige og 25-29-årige.

Store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse blandt 55-59-årige

For de ikke-vestlige indvandrere er der en meget klar tendens til, at andelen med offentlig forsørgelse stiger med alderen. Det er for de 25-29-årige, at de ikke-vestlige indvandrere har den laveste andel med offentlig forsørgelse med 26 pct. Det ligger noget lavere end for personer med dansk oprindelse, hvor 40 pct. af de 25-29-årige modtager offentlig forsørgelse. Herefter stiger andelene kraftigt fra aldersgruppe til aldersgruppe for de ikke-vestlige indvandrere, mens udviklingen er faldende for personer med dansk oprindelse indtil 50-års alderen. For de 55-59-årige er andelen med offentlig forsørgelse 57 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 23 pct. for personer med dansk oprindelse.

Figur 5.4 **Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og alder. 2019**

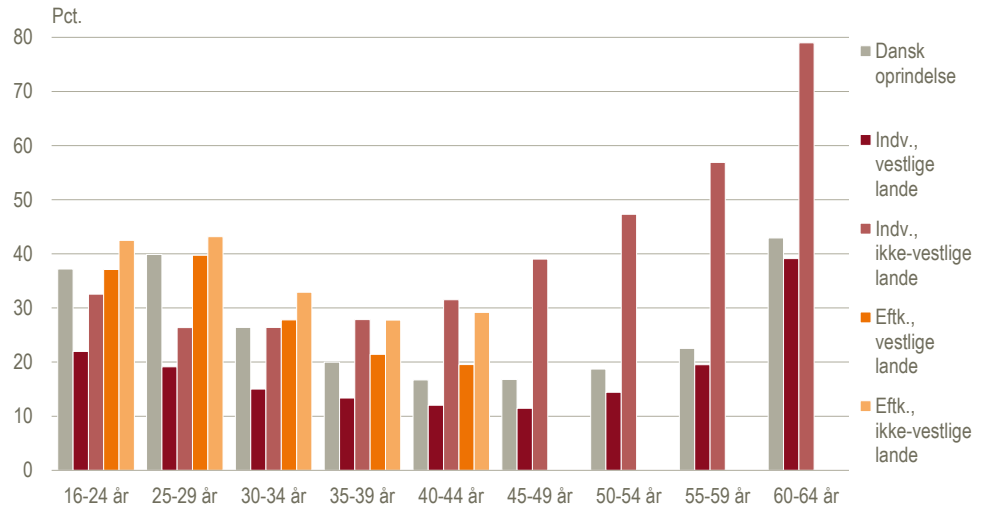

Kun efterkommere under 45 år er med

For efterkommerne er kun vist andelene for aldersgrupperne op til 45 år, da der er for få over 45 år, til at andelene kan beregnes med et tilstrækkeligt datagrundlag. For de fem aldersgrupper under 45 år kan man se, at de vestlige efterkommere stort set ligger på samme niveau som for personer med dansk oprindelse i alle grupper.

Høj andel med offentlig forsørgelse blandt 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere er gruppen med den højeste andel på offentlig forsørgelse blandt 16-29-årige. Blandt de 35-39-årige ligger deres andel på niveau med ikke-vestlige indvandrere. De 40-44-årige er dog den mest bemærkelsesværdige aldersgruppe, idet det er her, der er størst forskel mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Mens 17 pct. af de 40-44-årige med dansk oprindelse har offentlig forsørgelse, er andelen 29 pct. blandt de 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere.

40-44-årige indvandrere og efterkommere er forskellige med hensyn til oprindelsesland

De 40-44-årige ikke-vestlige indvandreres andel med offentlig forsørgelse er 32 pct., hvilket er 2 procentpoint højere end de ikke-vestlige efterkommeres andel. Her skal man være opmærksom på, at 40-44-årige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er forskelligt sammensat med hensyn til oprindelsesland. De ikke-vestlige efterkommere domineres af få oprindelseslande, hvor især Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan fylder meget. Tilsammen udgør efterkommere med oprindelse i Jugoslavien,

Tyrkiet eller Pakistan 74 pct. af alle 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere. Indvandrere fra Jugoslavien, Tyrkiet eller Pakistan udgør til sammenligning kun 20 pct. af de 40-44-årige ikke-vestlige indvandrere.

Figur 5.5 **Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere. 2019**

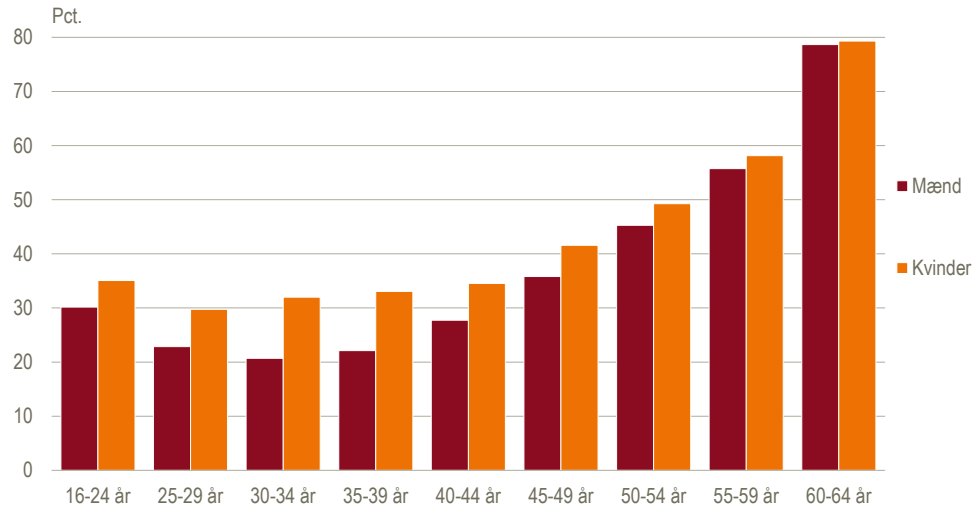

Små kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere

Opdeler man andelen med offentlig forsørgelse på køn for de ikke-vestlige indvandrere fremgår det, at der er mindre forskelle. For aldersgrupperne i 30'erne er andelen af kvinder med offentlig forsørgelse højest, men herefter reduceres forskellene og for de 60-64-årige er andelene på samme niveau.

Figur 5.6 **Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse. 2019**

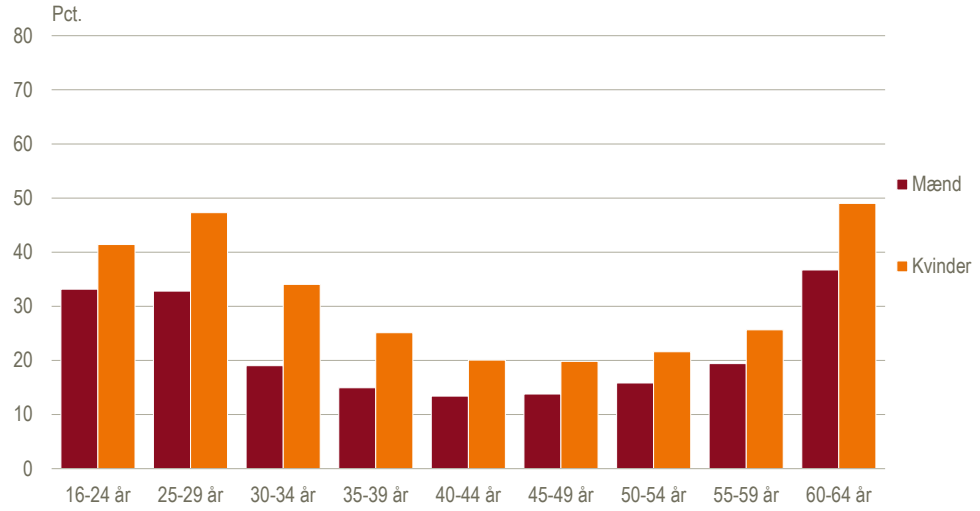

Større kønsforskelle blandt personer med dansk oprindelse

For personer med dansk oprindelse er der større forskelle mellem kønnene end blandt ikke-vestlige indvandrere. De største forskelle findes i de yngste fire aldersgrupper og blandt 60-64-årige. For de yngre spiller det en rolle, at kvinder i højere grad end mænd modtager barselsdagpenge. Fra starten af 20'erne er der også flere kvinder end mænd, der er under uddannelse. Derfor har de yngre kvinder en større andel, der modtager SU. For de 60-64-årige er det kvindernes større brug af efterlønsordningen, som skaber den relativt store forskel.

5.3 Udvikling over tid blandt indvandrere

Tidsserie med SU mulig fra 2008

Den sammenhængende statistik for personer på offentlig forsørgelse findes fra 2007 og frem. Det er dog kun fra 2008, at SU også indgår. Desuden er der valgt at indsnævre gruppen til 30-59-årige fremfor at fokusere på andelen af 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

30-59-årige i stedet for 16-64-årige på grund af SU og efterløn

De 30-59-årige er en langt mere homogen gruppe end de 16-64-årige. Ved at lave denne afgrænsning får man langt de fleste studerende sorteret fra, og samtidig påvirker efterlønsordningen ikke tallene. Muligheden for at få efterløn er i stor udstrækning forbeholdt personer med dansk oprindelse på grund af anciennitetskravene, hvilket taler for at ekskludere de 60-64-årige, når der sammenlignes.

Efterkommere er meget unge

Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper er efterkommere meget unge. Andelene af 30-59-årige efterkommere på offentlig forsørgelse kan derfor ikke sammenlignes med indvandrere og personer med dansk oprindelse, da alder har stor indflydelse på, om personer modtager offentlig forsørgelse. Udviklingen over tid er derfor også afgrænset til indvandrere og personer med dansk oprindelse.

Forskelle i alderssammensætning også mindre relevante, når der ses på 30-59-årige

Som det er fremgået af det foregående afsnit, er forskellene i andelen med offentlig forsørgelse relativt små blandt aldersgrupperne fra 30 til 59 år for personer med dansk oprindelse, som er den gruppe indvandrerne først og fremmest sammenlignes med. Forskelle i alderssammensætning inden for gruppen af 30-59-årige er derfor af mindre betydning end for 16-64-årige, hvor der er meget store forskelle i andelen med offentlig forsørgelse mellem fx 60-64-årige og 40-44-årige. I figur 5.7 vises 30-59-årige på offentlig forsørgelse fra 2009 til 2019.

Figur 5.7 **30-59-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse**

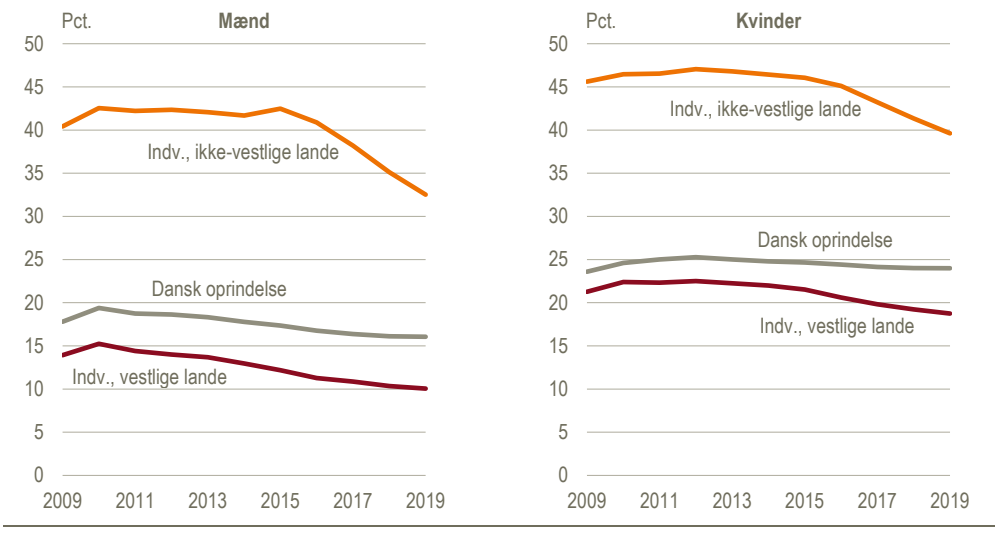

Andel på offentlig forsørgelse er faldet siden 2010

De mandlige ikke-vestlige indvandrere har meget højere andele på offentlig forsørgelse end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, men forskellene er blevet mindre siden 2009. Det er specielt fra 2016 og frem at forskellene er imellem grupperne er reduceret. Fra 2009 til 2010 steg andelene på offentlig forsørgelse for alle tre grupper, hvilket hænger sammen med den økonomiske krise, som har haft en negativ indflydelse på beskæftigelsen og dermed medført, at flere personer er kommet på offentlig forsørgelse. Siden 2010 har andelene på offentlig forsørgelse dog været faldende for alle tre grupper. Den faldende tendens var mindst for de ikke-vestlige indvandrere fra 2010 til 2016, men siden 2016 er andelene faldet mest blandt ikke-vestlige indvandrere.

Forskel formindsket mellem ikke-vestlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse

Blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse 33 pct. i 2019, hvilket er et noget lavere niveau end i 2009, hvor det var 40 pct. Blandt mænd med dansk oprindelse var 16 pct. på offentlig forsørgelse i 2019, hvilket er 2 procentpoint lavere end i 2009. Forskellen mellem de to grupper er altså formindsket med 6 procentpoint i perioden 2009 til 2019.

De vestlige indvandrere har laveste andele

De mandlige vestlige indvandrere har lavere andele med offentlig forsørgelse end mænd med dansk oprindelse i alle årene fra 2009 til 2019, og her er forskellen blevet forøget i perioden.

Lignende mønster blandt kvinderne

Også blandt kvinderne er andelen med offentlig forsørgelse meget højere blandt de ikke-vestlige indvandrere og lavere hos de vestlige indvandrere.

Mindre stigning fra 2009 til 2010 blandt kvinderne

For kvinderne er stigningen fra 2009 til 2010 ikke så stor som hos mændene. Til gengæld er andelene fortsat med at stige helt frem til 2012, og det er først fra 2013, at der kunne konstateres et svagt fald.

Reducering af forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse

For de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse 46 pct. i 2009 og 40 pct. i 2019. I samme periode har andelen for kvinder med dansk oprindelse ikke ændret sig og var i både 2009 og 2019 på 24 pct. Samlet set har der for kvindernes vedkommende altså været tale om en reduktion af forskellen på andelen med offentlig forsørgelse imellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse.

Lille forøgelse i forskel mellem kvinder med dansk oprindelse og vestlige indvandrere

Ligesom blandt mændene er forskellen også blevet svagt forøget mellem kvinder med dansk oprindelse og de vestlige indvandrere. I 2009 var andelen med offentlig forsørgelse 2 procentpoint højere for kvinder med dansk oprindelse. I 2019 er forskellen vokset til 5 procentpoint.

5.4 Opdeling på indvandreres oprindelseslande

Store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande

I dette afsnit, hvor der ses på indvandrere fra de enkelte oprindelseslande, er der også valgt at ændre aldersgruppen til 30-59-årige fra de 16-64-årige. Her vejer argumentet om gruppernes forskellige alderssammensætning tungest. For nogle indvandrergrupper udgør personer under 30 år en meget stor andel, mens andre grupper er mere spredt aldersmæssigt. Grupperne bliver derfor mere sammenlignelige ved at anvende 30-59-årige frem for 16-64-årige. Grundet efterkommernes skæve aldersfordeling er denne gruppe også udeladt fra opgørelsen.

I tabel 5.5 og 5.6 for henholdsvis mænd og kvinder er der vist tal for 30-59-årige på offentlig forsørgelse for de 30 lande, som der i 2019 er flest indvandrere fra. I tabellerne er landene rangordnet efter andelen med offentlig forsørgelse.

Indvandrere fra Libanon, Irak, Somalia og Syrien har højeste andele på offentlig forsørgelse

Blandt mændene er det indvandrere fra Libanon, Irak, Somalia og Syrien, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. De ligger mellem 49 og 55 pct. I den modsatte ende findes indvandrere fra Indien og Kina, som begge har andele med offentlig forsørgelse på 5 pct.

Flygtninge oftere på offentlig forsørgelse

Andelen af personer med offentlig forsørgelse er tæt forbundet med baggrunden for og varigheden af indvandrernes ophold i Danmark. Indvandrere med kort opholdstid og studie eller arbejde som opholdsgrundlag vil generelt have lave andele med offentlig forsørgelse. Derimod vil flygtninge og familiesammenførte, hvis ophold i Danmark også er af mere permanent karakter, have højere andele med offentlig forsørgelse. Indvandrere fra Syrien er i næsten alle tilfælde kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, og det er blandt andet på den baggrund, at deres høje andele af offentligt forsørgede skal ses. Det samme gør sig gældende for indvandrere fra Somalia, Libanon og Irak.

Tabel 5.5 **Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige mænd efter oprindelsesland. 2019**

	Antal fuldtids-modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Libanon[1]	2 986	5 418	55
Irak	3 794	7 033	54
Somalia	1 946	3 705	53
Syrien	4 191	8 527	49
Bosnien-Hercegovina	2 180	5 301	41
Jugoslavien[2]	1 111	2 740	41
Afghanistan	1 385	3 520	39
Iran	2 370	6 531	36
Tyrkiet	4 117	12 819	32
Marokko	598	1 863	32
Sri Lanka	773	2 510	31
Rusland	258	1 030	25
Vietnam	733	2 970	25
Pakistan	911	4 836	19
Island	289	1 864	16
Thailand	95	710	13
Norge	301	2 314	13
Sverige	323	2 734	12
Polen	1 667	14 552	11
Bulgarien	329	3 091	11
Tyskland	695	6 555	11
Rumænien	1 000	9 596	10
Storbritannien	546	5 816	9
Italien	264	2 982	9
Filippinerne	65	765	9
USA	181	2 328	8
Ukraine	161	2 622	6
Litauen	226	3 736	6
Indien	235	4 576	5
Kina	151	2 947	5
Dansk oprindelse	**151 343**	**942 406**	**16**

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2019 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2019 og 1. januar 2020 som et udtryk for middelfolketallet i 2019.

[1] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

[2] Jugoslavien før opsplitningen.

De 14 oprindelseslande med højeste andele er ikke-vestlige

Blandt mændene er indvandrere fra Polen den største enkelte gruppe. Deres andel af offentligt forsørgede er 11 pct. i 2019, hvilket er 5 procentpoint lavere end mænd med dansk oprindelse. Der er en klar tendens til, at det er indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har de højeste andele af personer på offentlig forsørgelse. Af de 30 lande er de 14 øverst placerede lande ikke-vestlige. Der er dog også indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har lave andele. Det drejer sig fx om Kina, Indien, Ukraine og Filippinerne.

15 lande ligger lavere end mænd end med dansk oprindelse

For indvandrere fra 15 af de 30 lande ligger andelen af mænd med offentlig forsørgelse lavere end 16 pct., som er den andel de 30-59-årige mænd med dansk oprindelse i 2019.

Mindst syv ud af ti kvinder fra Syrien, Libanon, Somalia og Irak på offentlig forsørgelse

I tabel 5.6 vises fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter oprindelsesland for kvinder. Blandt kvinderne er det også indvandrere fra Syrien, Libanon, Somalia og Irak, som skiller sig ud. Deres andele med offentlig forsørgelse ligger på 76 pct. for indvandrere fra Syrien, 70 pct. for indvandrere fra Libanon, 68 pct. for indvandrere fra Somalia og 66 pct. for indvandrere fra Irak. For kvinderne har indvandrere fra Indien, USA og Italien de laveste andele med offentlig forsørgelse. I alle tre tilfælde ligger andelene mellem 11 og 13 pct.

Tabel 5.6 **Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige kvinder efter oprindelsesland. 2019**

	Antal fuldtids-modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Syrien	4 708	6 205	76
Libanon[1]	3 297	4 702	70
Somalia	2 389	3 516	68
Irak	4 043	6 163	66
Afghanistan	1 997	3 278	61
Jugoslavien[2]	1 407	2 692	52
Bosnien-Hercegovina	2 690	5 438	49
Tyrkiet	5 815	11 854	49
Marokko	948	2 157	44
Iran	2 120	5 091	42
Sri Lanka	1 053	2 610	40
Pakistan	1 435	4 221	34
Vietnam	1 097	3 814	29
Island	540	2 051	26
Rusland	750	3 044	25
Polen	2 487	11 062	22
Rumænien	1 491	6 719	22
Bulgarien	482	2 350	21
Norge	764	3 858	20
Sverige	764	3 896	20
Ukraine	617	3 289	19
Tyskland	1 134	6 748	17
Litauen	584	3 478	17
Filippinerne	907	5 704	16
Kina	675	4 617	15
Thailand	1 140	7 894	14
Storbritannien	354	2 478	14
Italien	197	1 505	13
USA	218	2 048	11
Indien	320	3 021	11
Dansk oprindelse	**222 489**	**927 521**	**24**

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2019 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2019 og 1. januar 2020 som et udtryk for middelfolketallet i 2019.

[1] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

[2] Jugoslavien før opsplitningen.

Tyrkiske indvandrere har høj andel med offentlig forsørgelse blandt kvinderne

Indvandrere fra Tyrkiet er den største gruppe blandt de 30-59-årige kvinder målt på antal. Blandt dem er andelen med offentlig forsørgelse på 49 pct. Det er en andel, som kun er højere for indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Afghanistan, Irak, Somalia, Libanon og Syrien. I modsætning til de tyrkiske indvandrere består indvandrerne fra disse lande dog hovedsageligt af flygtninge.

15 lande ligger lavere end kvinder med dansk oprindelse

For indvandrere fra 15 af de 30 lande ligger andelen af kvinder med offentlig forsørgelse lavere end 24 pct., som er den andel de 30-59-årige kvinder med dansk oprindelse har i 2019.

6. Kriminalitet

Sammenfatning

Uanset herkomst er der flere mænd end kvinder, der er dømt for kriminalitet. Kriminalitetshyppighederne er generelt højest for personer under 40 år. Særlig høj er andelen blandt de 20-24-årige mænd, hvor henholdsvis 2 pct., 5 pct. og 5 pct. er dømt for overtrædelse af straffeloven, færdselsloven og særlovene i 2019.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er yngre end personer med dansk oprindelse. Det er et forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer for alder viser, at kriminaliteten i 2019 er 51 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 139 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Også andre forhold som relation til arbejdsmarkedet, familiens uddannelsesniveau og familiens indkomst kan have betydning for kriminalitetsniveauet. Hvis fx familiens uddannelsesniveau inddrages i standardiseringen reduceres kriminaliteten for de to grupper til at være henholdsvis 29 pct. og 99 pct. højere.

Mandlige libanesiske efterkommere, hvoraf en del er efterkommere af statsløse palæstinensere, har med 373 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande, når der er standardiseret for alder. Mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia har ligeledes et indeks, der ligger over 300. Den laveste kriminalitet har mandlige indvandrere med oprindelse i Spanien, Indien, USA og Kina. Deres indeks ligger mellem 65 pct. og 54 pct. under gennemsnittet for alle mænd.

Blandt mænd født i 1987 var der 15 pct., der havde fået én eller flere domme for overtrædelse af straffeloven inden de fyldte 22 år. Andelen var højest for indvandrere fra ikke-vestlige lande, hvor 36 pct. var dømt inden de fyldte 22 år. For efterkommere fra ikke-vestlige lande var andelen på 32 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 14 pct. For mænd født ti år senere i 1997 med dansk oprindelse var der sket en halvering i andelen med dom som 21-årige. For mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande var andelen faldet til henholdsvis 20 pct. og 21 pct.

Nye opgørelser

Som følge af finansloven for 2019 har Danmarks Statistik udarbejdet en udvidet statistik over kriminalitet i relation til herkomst, oprindelsesland og statsborgerskab. De nye opgørelser er samlet i afsnit 6.4 i dette kapitel.

6.1 Kriminalitet opdelt på lovområder

Straffelov, færdselslov og særlove

Kriminalitet opdeles i tre lovområder: Straffelov, færdselslov og særlove. Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet seksual-, volds- og ejendomsforbrydelser. Ejendomsforbrydelser er blandt andet indbrud, tyveri og hærværk. Overtrædelser af ordensbekendtgørelsen og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spirituskørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori udgør 90 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet hastighedsovertrædelser.

123.000 mænd og 35.000 kvinder dømt i 2019

I alt fik 123.128 mænd og 34.818 kvinder i alderen 15-79 år en eller flere fældende strafferetlige afgørelser i 2019. Dvs. de blev fundet skyldige i overtrædelse af straffeloven, færdselsloven og/eller særlovene.

Færdselslovsovertrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder. I alt 59 pct. af de dømte mænd og 69 pct. af de dømte kvinder har overtrådt færdselsloven.

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der er blevet fundet skyldige i kriminalitet i 2019, har 13 pct. begået en overtrædelse af straffeloven. For indvandrere fra vestlige lande er andelen en smule lavere, mens den er noget højere for de øvrige herkomstgrupper: mellem 16 pct. og 22 pct. Et tilsvarende mønster gør sig gældende for kvindernes vedkommende.

Tabel 6.1 **15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	antal					
Mænd						
I alt	**5 619**	**409**	**13 956**	**8 182**	**94 962**	**123 128**
Straffelov	570	76	2 281	1 764	12 099	16 790
Færdselslov	3 571	204	8 550	4 565	55 541	72 431
Særlove	1 762	174	4 608	3 554	33 959	44 057
Kvinder						
I alt	**1 627**	**131**	**3 184**	**1 657**	**28 219**	**34 818**
Straffelov	243	31	675	296	3 485	4 730
Færdselslov	1 032	81	1 920	1 192	19 760	23 985
Særlove	392	27	701	256	5 694	7 070
	pct.					
Mænd						
I alt	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Straffelov	10,1	18,6	16,3	21,6	12,7	13,6
Færdselslov	63,6	49,9	61,3	55,8	58,5	58,8
Særlove	31,4	42,5	33,0	43,4	35,8	35,8
Kvinder						
I alt	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Straffelov	14,9	23,7	21,2	17,9	12,3	13,6
Færdselslov	63,4	61,8	60,3	71,9	70,0	68,9
Særlove	24,1	20,6	22,0	15,4	20,2	20,3

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Flest kriminelle blandt unge

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Og det gælder uanset om der er tale om overtrædelse af straffeloven, færdselsloven eller særlovene. Fx blev 1,7 pct. af unge mænd i alderen 20-24 år fundet skyldig i mindst én overtrædelse af straffeloven i 2019. Til sammenligning var det fx kun 0,3 pct. af de 55-59-årige mænd.

Flest blandt personer med oprindelse i et ikke-vestligt land bliver kendt skyldige

Hvis man ser på kriminaliteten for personer i samme aldersgruppe, viser det sig, at der generelt er en større andel mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land end af mænd med oprindelse i et vestligt land eller med dansk oprindelse, der er dømt for kriminalitet.

Størst forskel i de yngre aldersgrupper

I de yngre aldersgrupper finder man de største forskelle. Fx er 5 pct. af de 20-24-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande blevet fundet skyldige i en eller flere overtrædelser af straffeloven i 2019. For efterkommere fra vestlige lande er den tilsvarende andel på 2 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 1,5 pct.

Større andel af efterkommere end af indvandrere er dømt

Både blandt mænd med vestlig og med ikke-vestlig oprindelse er der generelt en større andel af efterkommerne end af indvandrerne, der er blevet fundet skyldig i kriminalitet, uanset arten af kriminaliteten.

Samme billede for kvinderne

Billedet er nogenlunde tilsvarende for kvindernes vedkommende. Dog er der ikke den store forskel i andelen, der er dømt for straffelovskriminalitet mellem kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Tabel 6.2 **Kriminalitetshyppighed, straffelov. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,3	2,2	3,5	4,1	1,2	1,5
20-24 år	0,5	2,0	3,2	5,0	1,5	1,7
25-29 år	0,4	1,8	2,0	4,0	1,1	1,2
30-34 år	0,4	. .	1,8	2,4	0,9	1,0
35-39 år	0,6	. .	1,3	2,9	0,8	0,8
40-44 år	0,6	. .	1,2	2,4	0,7	0,8
45-49 år	0,5	. .	1,1	1,9	0,5	0,6
50-54 år	0,3	. .	1,0	-	0,4	0,5
55-59 år	0,3	. .	0,8	-	0,3	0,3
60-64 år	0,4	-	0,7	-	0,2	0,2
65-69 år	0,3	-	0,7	-	0,2	0,2
70-74 år	0,4	. .	0,4	-	0,1	0,1
75-79 år	. .	-	0,8	-	0,1	0,1
Kvinder						
15-19 år	0,5	1,2	1,3	1,1	0,4	0,5
20-24 år	0,2	. .	0,5	0,7	0,4	0,4
25-29 år	0,1	. .	0,5	0,5	0,2	0,3
30-34 år	0,3	. .	0,4	0,3	0,2	0,3
35-39 år	0,3	. .	0,4	0,5	0,2	0,2
40-44 år	0,2	. .	0,5	. .	0,2	0,2
45-49 år	0,2	. .	0,4	. .	0,2	0,2
50-54 år	0,2	-	0,4	-	0,1	0,2
55-59 år	0,3	-	0,3	-	0,1	0,1
60-64 år	0,2	-	0,3	-	0,1	0,1
65-69 år	. .	-	0,2	-	0,1	0,1
70-74 år	. .	-	0,3	-	0,1	0,1
75-79 år	. .	. .	. .	-	0,1	0,1

Anm.: . . angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.1 **Kriminalitetshyppigheder for mænd. Straffelov. 2019**

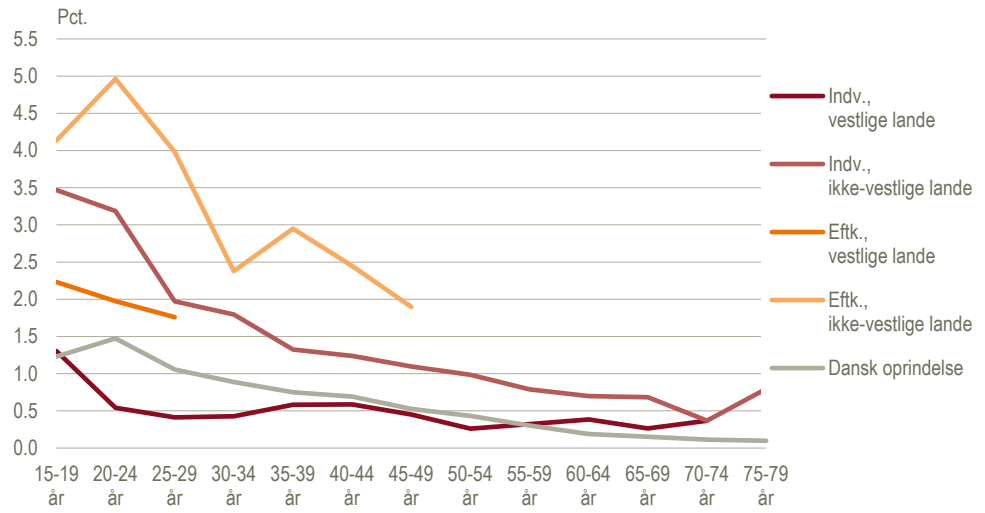

Tabel 6.3 **Kriminalitetshyppighed, færdselslov. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,8	1,5	2,6	3,9	2,0	2,1
20-24 år	2,4	5,5	7,7	13,7	4,2	4,9
25-29 år	2,8	4,3	6,9	14,3	3,7	4,4
30-34 år	3,6	4,7	6,6	12,7	3,6	4,2
35-39 år	3,7	4,6	5,9	9,9	3,5	4,0
40-44 år	3,5	3,4	6,1	9,2	3,4	3,7
45-49 år	2,9	. .	5,7	7,0	3,5	3,6
50-54 år	2,7	. .	5,2	. .	3,2	3,3
55-59 år	2,4	. .	4,3	. .	2,9	3,0
60-64 år	2,5	3,0	3,4	. .	2,3	2,3
65-69 år	1,5	-	2,3	-	1,5	1,5
70-74 år	1,5	. .	1,7	-	1,2	1,2
75-79 år	1,0	. .	1,2	-	1,0	1,0
Kvinder						
15-19 år	. .	. .	0,4	0,8	0,4	0,4
20-24 år	0,5	2,5	1,1	3,8	1,3	1,4
25-29 år	0,6	1,5	1,1	4,3	1,3	1,4
30-34 år	1,2	. .	1,4	3,3	1,3	1,4
35-39 år	1,4	. .	1,5	3,1	1,3	1,4
40-44 år	1,3	2,4	1,6	2,9	1,4	1,5
45-49 år	1,2	3,0	1,4	1,9	1,5	1,4
50-54 år	1,3	. .	1,1	-	1,3	1,3
55-59 år	0,9	. .	0,8	. .	1,1	1,0
60-64 år	0,8	. .	0,6	. .	0,8	0,8
65-69 år	0,3	-	0,4	-	0,5	0,5
70-74 år	0,5	. .	. .	-	0,4	0,4
75-79 år	0,4	-	. .	-	0,4	0,4

Anm.: . . angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.2 **Kriminalitetshyppigheder for mænd. Færdselslov. 2019**

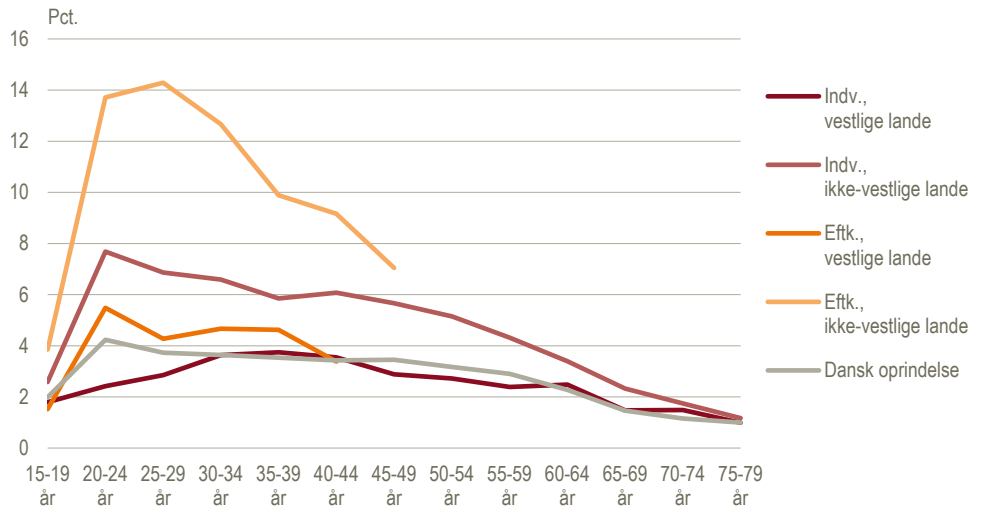

Tabel 6.4 **Kriminalitetshyppighed, særlove. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	2,3	3,9	3,7	6,2	2,9	3,2
20-24 år	2,0	5,7	6,9	11,7	4,2	4,7
25-29 år	1,5	3,1	4,4	8,6	2,8	3,1
30-34 år	1,7	3,2	3,7	6,2	2,3	2,5
35-39 år	1,6	. .	2,9	5,6	2,0	2,1
40-44 år	1,6	2,0	2,8	4,1	1,8	1,9
45-49 år	1,3	. .	2,6	2,7	1,5	1,6
50-54 år	1,2	. .	2,0	. .	1,4	1,5
55-59 år	1,0	. .	1,6	-	1,1	1,1
60-64 år	0,9	. .	0,9	-	0,8	0,8
65-69 år	0,6	. .	0,8	-	0,5	0,5
70-74 år	0,3	. .	0,7	-	0,3	0,3
75-79 år	. .	-	. .	-	0,2	0,2
Kvinder						
15-19 år	. .	. .	0,3	0,3	0,2	0,3
20-24 år	0,3	. .	0,5	1,0	0,5	0,5
25-29 år	0,3	. .	0,5	0,7	0,4	0,4
30-34 år	0,4	. .	0,4	0,4	0,4	0,4
35-39 år	0,4	. .	0,5	0,5	0,4	0,4
40-44 år	0,5	. .	0,5	0,6	0,4	0,5
45-49 år	0,4	. .	0,5	. .	0,4	0,4
50-54 år	0,5	. .	0,4	. .	0,3	0,3
55-59 år	0,6	-	0,3	-	0,3	0,3
60-64 år	0,3	. .	0,2	-	0,2	0,2
65-69 år	. .	-	. .	-	0,1	0,1
70-74 år	. .	-	. .	-	0,1	0,1
75-79 år	. .	-	-	-	-	-

Anm.: . . angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.3 **Kriminalitetshyppigheder for mænd. Særlove. 2019**

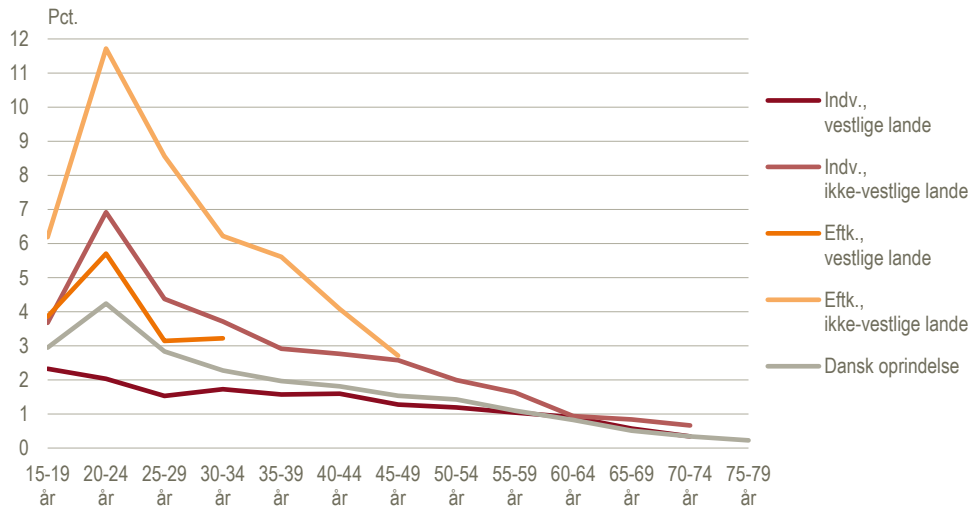

Flest kriminelle har oprindelse i Tyrkiet

Ser man på personer med anden oprindelse end dansk, så er Tyrkiet både for mænd og kvinder det land, som det største antal kriminelle kommer fra. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere har oprindelse i. For mændene er det herefter Libanon, Syrien og Irak, som flest kriminelle har oprindelse i og for kvinderne er det Libanon og Polen. Det skal nævnes, at en del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Flest mandlige indvandrere med oprindelse i Somalia overtræder straffeloven

Af de i alt 856 dømte mandlige indvandrere med oprindelse i Somalia er de 253 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 30 pct. af de dømte. Det er den største andel blandt indvandrerne i de undersøgte lande. Også en stor andel af de dømte mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia er dømt for overtrædelse af straffeloven, nemlig 37 pct. Andelene for overtrædelse af særlovene er ligeledes høje for de dømte mandlige indvandrere og efterkommere fra Somalia, nemlig 50 pct. og 63 pct. Blandt de grupper, hvor den største andel af de dømte har overtrådt færdselsloven, er indvandrere fra Tyrkiet, Rumænien, Sri Lanka og Ukraine med over 70 pct. af de dømte.

Kvindelige indvandrere fra Syrien overtræder oftest straffeloven

Af de i alt 197 dømte kvindelige indvandrere med oprindelse i Syrien er de 74 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 38 pct. af de dømte og er den største andel blandt kvinder fra de viste oprindelseslande. Kvindelige indvandrere med oprindelse i Indien, Vietnam, Somalia og Jugoslavien er andre grupper, hvor en stor andel – omkring 30 pct. – af de dømte er dømt for overtrædelse af straffeloven.

Tabel 6.5 **15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet efter oprindelsesland. 2019**

	Indvandrere				Efterkommere				I alt
	Straffe-lov	Færd-sels-lov	Sær-love	I alt	Straffe-lov	Færd-sels-lov	Sær-love	I alt	
Tyrkiet	126	1 226	456	1 689	339	1 455	793	2 242	3 931
Libanon[1]	166	660	311	975	368	905	686	1 524	2 499
Syrien	272	1 254	512	1 861	37	89	87	167	2 028
Irak	275	891	522	1 467	132	195	226	456	1 923
Pakistan	61	430	260	694	145	517	309	829	1 523
Somalia	253	332	430	856	201	156	344	550	1 406
Polen	141	742	388	1 197	21	42	38	92	1 289
Rumænien	105	863	300	1 216	6	7	7	20	1 236
Iran	147	460	259	791	35	92	74	170	961
Afghanistan	111	513	305	835	27	34	41	82	917
Jugoslavien[2]	82	245	142	409	72	246	148	397	806
Bosnien-Hercegovina	85	295	142	477	46	57	89	167	644
Marokko	43	112	74	218	94	216	188	401	619
Litauen	58	339	144	499	-	3	2	4	503
Tyskland	41	236	127	383	5	38	20	58	441
Sri Lanka	18	135	46	191	21	74	63	144	335
Bulgarien	25	213	98	321	1	2	3	4	325
Storbritannien	26	155	95	268	4	15	17	34	302
Vietnam	33	96	42	167	18	47	48	103	270
Ukraine	17	194	51	249	3	3	4	9	258
Indien	16	97	44	150	8	30	17	50	200
Sverige	22	92	58	162	7	18	11	33	195
Italien	25	126	45	189	1	4	2	6	195
Island	14	84	78	169	6	5	7	15	184
Norge	12	80	52	138	4	13	12	28	166
Nederlandene	5	81	44	126	2	18	8	27	153
Kina	22	85	37	139	1	4	3	8	147
USA	3	59	40	102	-	3	5	8	110
Frankrig	8	59	31	98	-	2	5	7	105
Spanien	12	46	22	73	5	1	4	8	81

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest mandlige indbyggere i Danmark.

[1] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

[2] Jugoslavien før opsplitningen.

Tabel 6.6 **15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet efter oprindelsesland. 2019**

	Indvandrere				Efterkommere				I alt
	Straffe-lov	Færd-sels-lov	Sær-love	I alt	Straffe-lov	Færd-sels-lov	Sær-love	I alt	
Tyrkiet	31	219	75	317	37	379	54	458	775
Libanon[1]	30	133	31	187	39	214	38	278	465
Polen	52	252	80	375	8	16	6	27	402
Irak	42	215	36	280	29	45	12	84	364
Pakistan	30	62	33	119	24	122	19	159	278
Iran	50	120	35	198	4	33	11	43	241
Syrien	74	97	32	197	7	33	7	43	240
Rumænien	39	144	42	221	2	3	1	5	226
Jugoslavien[2]	33	78	24	119	27	70	18	105	224
Somalia	34	47	41	119	29	29	28	80	199
Tyskland	14	100	45	157	4	16	5	25	182
Thailand	26	81	70	175	1	3	2	6	181
Bosnien-Hercegovina	32	82	24	129	10	29	4	41	170
Afghanistan	18	103	31	149	2	6	5	13	162
Marokko	8	33	12	51	17	68	21	95	146
Vietnam	33	60	22	113	7	17	2	25	138
Litauen	18	84	23	120	-	-	-	-	120
Sverige	19	57	28	101	2	8	5	14	115
Norge	16	45	29	86	2	10	2	14	100
Filippinerne	15	37	32	83	1	4	2	7	90
Island	17	49	24	87	-	1	1	2	89
Sri Lanka	7	42	9	58	5	22	2	29	87
Kina	16	46	20	82	1	3	-	4	86
Ukraine	14	56	7	76	1	2	1	3	79
Bulgarien	13	42	17	70	-	1	-	1	71
Rusland	8	42	10	60	-	-	1	1	61
Storbritannien	6	27	8	41	2	7	5	13	54
Indien	11	16	6	33	2	10	1	13	46
Italien	7	22	11	40	1	1	-	2	42
USA	-	22	9	31	-	1	-	1	32

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest kvindelige indbyggere i Danmark.

[1] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

[2] Jugoslavien før opsplitningen.

6.2 Kriminalitetsindeks

Korrektion for alderssammensætning

Som det er fremgået, er kriminalitetshyppigheden højere i de yngre aldersgrupper end i de ældre. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Hvis man ønsker et samlet mål for kriminaliteten i en befolkningsgruppe, er det derfor nødvendigt at korrigere for, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt.

Metode

Korrektionen foretages ved, at der for alle mænd og kvinder på alle enkelte alderstrin beregnes hvor stor en andel, der har fået en dom i løbet af året. Det kaldes også aldersspecifikke kriminalitetshyppigheder. Det beregnes herefter, hvor mange fra de befolkningsgrupper, der ønskes belyst – fx indvandrere fra ikke-vestlige lande – der ville have fået en dom, hvis de havde samme kriminalitetshyppighed som gennemsnittet af befolkningen. Forholdet mellem dette beregnede antal dømte og det faktiske antal dømte kaldes for et aldersstandardiseret kriminalitetsindeks.

Betydning af alderskorrektion

Hvis der beregnes et ukorrigeret indeks, dvs. at antallet af dømte i en befolkningsgruppe blot sættes i relation til antallet af personer i den samme befolkningsgruppe, viser det sig fx, at mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande har et kriminalitetsindeks på 341. Det betyder, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 241 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet er sat til 100.

Når der korrigeres for deres alderssammensætning, falder indekset til 239. Det skyldes, at denne gruppe gennemsnitligt er væsentligt yngre end den mandlige befolkning som helhed (se afsnit 1.3) og at yngre personer i højere grad end ældre dømmes for kriminalitet (se figur 6.1 - 6.3). Indeksene falder også for indvandrere fra ikke-vestlige lande og for indvandrere og efterkommere fra vestlige lande. Omvendt stiger indekset for mænd med dansk oprindelse en smule. Tilsvarende billede ses for kvindernes vedkommende.

Tabel 6.7 **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn og herkomst. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	indeks, mænd i alt = 100					
Mænd						
Ikke korrigeret	85	122	166	341	90	100
Korrigeret for alder	74	105	151	239	93	100
	indeks, kvinder i alt = 100					
Kvinder						
Ikke korrigeret	95	147	126	258	95	100
Korrigeret for alder	83	135	108	221	97	100

Næsten uændret indeks for mænd i perioden 2017-2019

Som det vises i figur 6.4 har der kun været små udsving i kriminalitetsindeksene korrigeret for alder for mænd i perioden 2017-2019. I indekset for indvandrere fra vestlige lande ses der dog en mindre stigning fra 2017 til 2019. I indekset for efterkommere fra ikke-vestlige lande ses derimod et mindre fald. For de øvrige herkomstgrupper er der stort set ikke sket ændringer.

Figur 6.4 **Kriminalitetsindeks for mænd for afgørelser i alt**

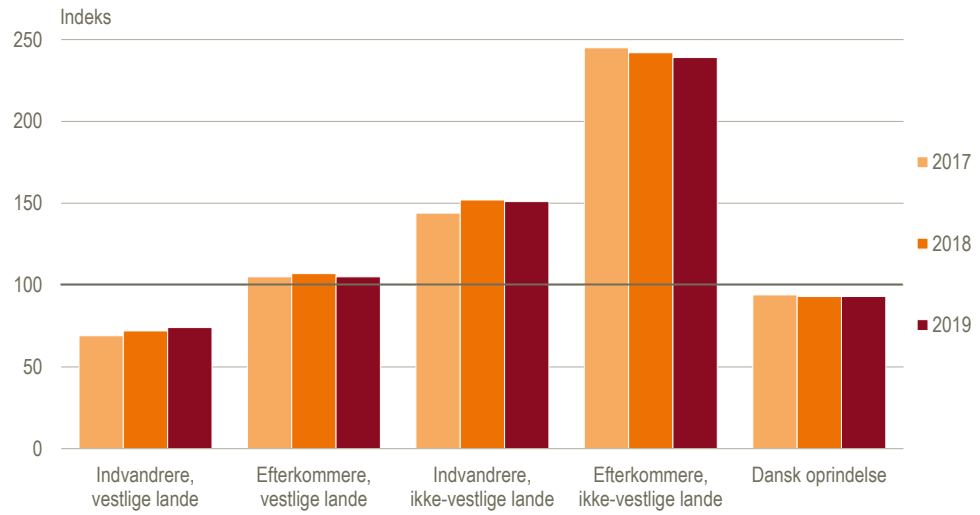

Anm.: Korrigeret for alder.

Stigning i de kvindelige vestlige efterkommeres indeks

For de kvindelige efterkommere fra vestlige lande har der været en stigning i kriminalitetsindekset for årene 2017-2019. For de kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande har indekset gået op og ned i perioden. For de resterende grupper har indeksene derimod været nogenlunde stabile.

Figur 6.5 **Kriminalitetsindeks for kvinder for afgørelser i alt**

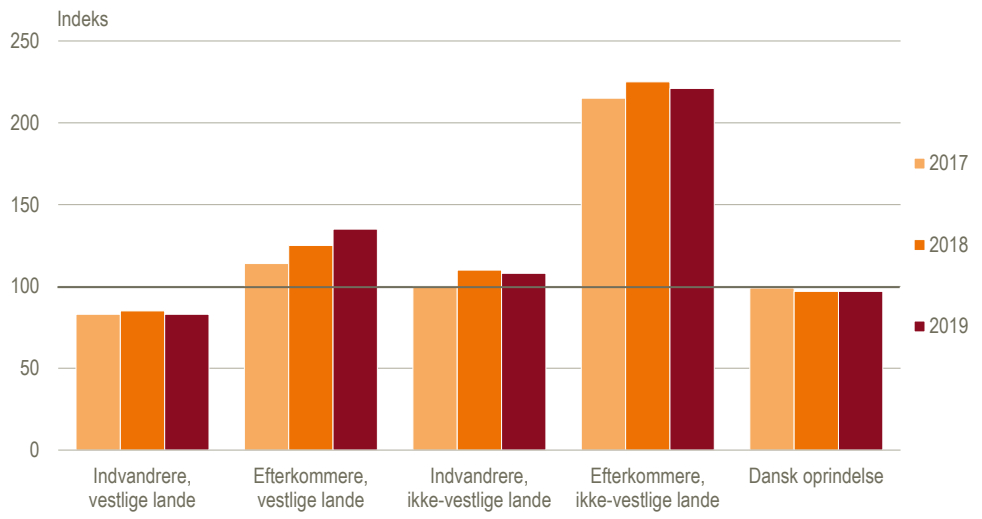

Anm.: Korrigeret for alder.

Efterkommere har højere indeks end indvandrere i de fleste oprindelseslande

Som det vises i figur 6.5, har efterkommere fra vestlige og fra ikke-vestlige lande et højere kriminalitetsindeks end indvandrerne. Det samme gælder også, med enkelte undtagelser, når der kigges på de enkelte oprindelseslande. Særlig markant er forskellen for mænd med oprindelse i Indien og i Norge. Her er indeksene for efterkommere i 2019 henholdsvis knap fire og to gange så højt som for indvandrere, når der er foretaget korrektion for alderssammensætningen.

Mænd fra EU-lande har lav kriminalitet

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i EU-lande er blandt de mænd, der har den laveste kriminalitet. Særlig lavt ligger indvandrere fra Spanien med et indeks på 65 pct. under gennemsnittet og Frankrig med et indeks på 53 pct. under gennemsnittet for alle mænd, når der er korrigeret for alderssammensætningen.

Indvandrere fra Indien og USA ligger også lavt

Blandt indvandrere med oprindelse uden for EU har specielt mandlige indvandrere fra Indien, USA, Kina og Norge og en lav kriminalitet med indeks henholdsvis 61 pct., 58 pct., 54 pct. og 52 pct. under gennemsnittet.

Libanon har det højeste indeks

Mænd med oprindelse i Libanon har de højeste kriminalitetsindeks. Det gælder både for indvandrere med et indeks på 276 og for efterkommere med et indeks på 373. Det skal bemærkes, at personer med oprindelse i Libanon for en stor dels vedkommende er statsløse palæstinensere. Den præcise andel kendes ikke, men den skønnes at være 50-60 pct. Statsløse palæstinensere vil dog også kunne optræde med oprindelse i andre lande end Libanon.

Også højt indeks blandt mandlige efterkommere fra Somalia

Mandlige efterkommere fra Somalia er en gruppe, der har et meget højt indeks, nemlig mere end tre gange så højt som gennemsnittet for alle mænd. Blandt efterkommerne er det kun mænd med oprindelse i Island, Vietnam, Sverige og Tyskland, der har et kriminalitetsindeks, der ligger under gennemsnittet for alle mænd.

Udvikling 2017-2019

Både indvandrere og efterkommere fra de fleste oprindelseslande ligger med indeks på nogenlunde samme niveau i årene 2017 til 2019. Mandlige indvandrere fra Syrien har dog haft et stigende indeks fra 135 i 2017 til 184 i 2019.

Tabel 6.8 **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd efter oprindelsesland**

	Indvandrere			Efterkommere		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
	indeks, mænd i alt = 100					
Libanon[1]	267	291	276	375	382	373
Somalia	231	260	252	331	322	313
Irak	210	219	219	245	238	229
Jugoslavien[2]	220	212	213	206	224	232
Tyrkiet	197	212	195	247	245	247
Pakistan	180	188	194	282	256	276
Syrien	135	172	184	312	339	287
Afghanistan	165	169	173	213	200	176
Marokko	168	161	167	301	302	265
Iran	143	165	157	180	167	172
Bosnien-Hercegovina	108	123	114	116	118	129
Sri Lanka	134	128	114	123	116	106
Rumænien	92	103	112	164	157	139
Litauen	91	105	109	. .	. .	. .
Polen	88	96	93	111	129	112
Bulgarien	88	83	89	. .	. .	. .
Island	90	88	85	74	102	77
Vietnam	97	102	81	64	74	65
Ukraine	79	60	64	. .	. .	. .
Sverige	57	59	60	119	106	91
Nederlandene	77	63	60	85	104	102
Italien	52	58	58	. .	. .	. .
Tyskland	57	58	56	85	78	98
Storbritannien	55	50	55	90	75	116
Norge	51	42	48	148	131	102
Frankrig	38	44	47	. .	. .	. .
Kina	44	40	46	. .	. .	. .
USA	49	43	42	110	94	. .
Indien	33	38	39	131	154	140
Spanien	35	38	35	. .	. .	. .

Anm. 1: De 30 oprindelseslande med flest mandlige indbyggere i Danmark.
Anm. 2: . . angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.
Anm. 3: Korrigeret for alder
[1] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.
[2] Jugoslavien før opsplitningen.

Også andre forhold har betydning for kriminalitetsniveauet

Ud over alder er der også en række andre forhold, der kan påvirke sandsynligheden for at blive dømt for kriminalitet. Danmarks Statistik har igennem en årrække inddraget socioøkonomisk status, dvs. tilknytningen til arbejdsmarkedet, i beregningen af kriminalitetshyppigheden, da analyser har vist, at det er en faktor, der har betydning. Fx har arbejdsløse et indeks, der ligger over gennemsnittet og uddannelsessøgende et indeks, der ligger under gennemsnittet.

Familieforhold har også betydning

Danmarks Statistik har tidligere gennemført en analyse af, hvilke forhold, der kan påvirke sandsynligheden for at begå kriminalitet. Blandt en lang række forhold som bolig, familietype, indkomst og uddannelsesniveau viste særlig to faktorer sig at påvirke kriminalitetsindekset, når de blev inddraget i standardiseringen. Den ene var familiens højeste uddannelse, dvs. uddannelsen for den voksne person i familien, der har den højeste uddannelse. Den anden var familiens disponible ækvivalerede indkomst, dvs. det beløb, der er til rådighed for den enkelte person i familien efter skatten er betalt. Ved ækvivaleret forstås, at der er taget højde for hvordan familien er sammensat med hensyn til antallet af børn og voksne.

Klar sammenhæng mellem indkomstniveau og kriminalitet …

Analysen viste således en klar sammenhæng mellem familiens indkomst og kriminalitet i retning af faldende indeks med stigende indkomst, når det drejer sig om straffelovs- og om særlovskriminalitet. Med hensyn til færdselslovskriminaliteten er billedet lidt anderledes, idet de højeste indeks findes hos personer i familier med den højeste indkomst.

... og mellem uddannelse og kriminalitet

Også i forhold til familiens uddannelsesniveau og kriminalitet ses et billede med faldende indeks med stigende uddannelsesniveau.

Standardisering for de sociale forhold påvirker indekset for herkomstgrupperne forskelligt

I tabel 6.9 vises hvordan kriminalitetsindekset ændrer sig for de enkelte herkomstgrupper når der standardiseres for de forskellige sociale og økonomiske forhold. Det fremgår fx, at en standardisering for personens egen socioøkonomiske status mest ændrer indekset for indvandrere fra ikke-vestlige lande. Standardisering for familiens uddannelse ændrer indekset for efterkommere og indvandrere fra ikke-vestlige lande i en nedadgående retning og i en opadgående retning for efterkommere og indvandrere fra vestlige lande. Indeksene ændres primært i nedadgående retning, når der korrigeres for familiens indkomst. For personer med dansk oprindelse er kriminalitetsindekset generelt lavere end gennemsnittet for hele befolkningen. Indekset ændrer sig heller ikke markant, når der korrigeres for de forskellige sociale og økonomiske forhold.

Tabel 6.9 **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn, herkomst, oprindelsesland og udvalgte variable. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	indeks, mænd i alt = 100					
Mænd						
Alder	74	105	151	239	93	100
Alder + socioøk. status	69	104	129	235	95	100
Alder + familiens udd.	88	107	129	199	94	100
Alder + familiens indkomst	75	99	123	205	95	100
	indeks, kvinder i alt = 100					
Kvinder						
Alder	83	135	108	221	97	100
Alder + socioøk. status	77	135	93	224	99	100
Alder + familiens udd.	96	137	94	185	98	100
Alder + familiens indkomst	83	131	91	185	99	100

Figur 6.6 **Kriminalitetsindeks for mænd. 2019**

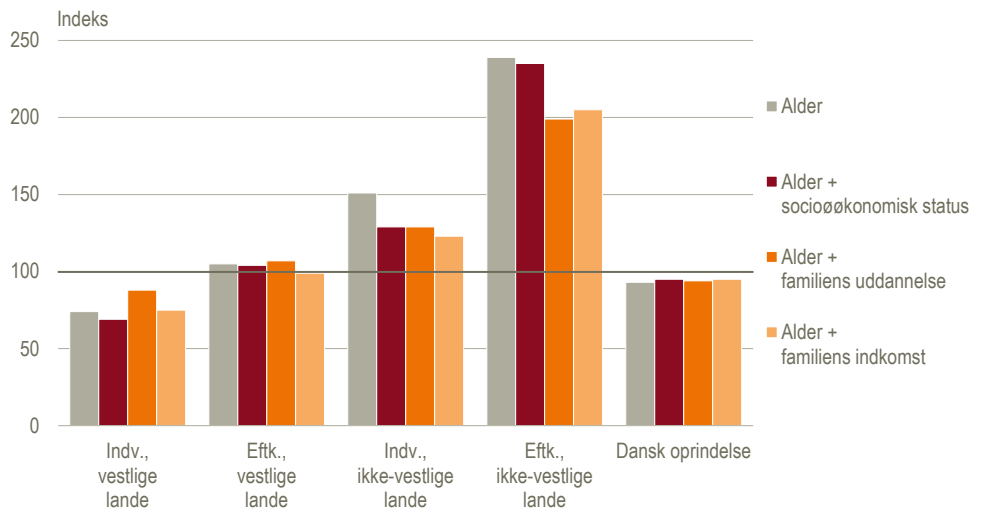

Lavere indeks for indvandrere fra alle lande når socioøkonomisk status inddrages

Tilsvarende opgørelser for de enkelte oprindelseslande viser, at når der korrigeres for den socioøkonomiske status falder indekset for indvandrere fra alle de viste oprindelseslande. For efterkommerne ses derimod både lande, hvor indekset falder og lande, hvor indekset stiger. Som eksempel på det første er Libanon, Somalia, Jugoslavien og Tyrkiet og på det andet lande som Irak, Afghanistan, Iran og Bosnien-Hercegovina.

Korrektion for familiens uddannelsesniveau giver højere indeks for nogle grupper

Hvis der i stedet korrigeres for familiens uddannelsesniveau giver det for nogle befolkningsgrupper et højere indeks end hvis der alene korrigeres for alder. Det gælder fx for både indvandrere og efterkommere fra Island, Nederlandene og Tyskland. For de fleste ikke-vestlige lande er indekset lavere, når der er korrigeret for både alder og familiens uddannelse, end når der alene er korrigeret for alder.

Betydning af familiens indkomst

For efterkommere fra både vestlige og ikke-vestlige lande betyder inddragelse af familiens indkomst et fald i indekset i forhold til, når der alene er korrigeret for alder. For efterkommere fra Somalia er faldet særlig stort: fra 313 til 234. Det samme gælder for indvandrere fra ikke-vestlige lande. For indvandrere fra vestlige lande betyder inddragelse af familiens indkomst i de fleste tilfælde et lidt højere indeks bortset fra Island og Bulgarien.

Tabel 6.10 **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd efter oprindelsesland. 2019**

	Indvandrere				Efterkommere			
	Alder	Alder + socio-økono-misk status	Alder + familiens uddan-nelse	Alder + familiens indkomst	Alder	Alder + socio-økono-misk status	Alder + familiens uddan-nelse	Alder + familiens indkomst
	indeks, mænd i alt = 100							
Libanon[1]	276	216	220	195	373	342	289	315
Somalia	252	203	170	179	313	302	243	234
Irak	219	179	175	167	229	234	199	179
Jugoslavien[2]	213	186	177	173	232	218	191	201
Tyrkiet	195	166	156	152	247	238	190	216
Pakistan	194	174	193	148	276	267	234	235
Syrien	184	143	112	125	287	274	227	235
Afghanistan	173	156	131	138	176	180	158	136
Marokko	167	146	145	130	265	248	212	224
Iran	157	131	142	127	172	179	175	156
Bosnien-Hercegovina	114	106	109	101	129	139	127	115
Sri Lanka	114	106	105	100	106	123	109	99
Rumænien	112	103	x	x	139	140	140	122
Litauen	109	103	x	x	. .	. .	. .	. .
Polen	93	90	x	x	112	113	115	106
Bulgarien	89	78	x	79	. .	. .	. .	. .
Island	85	81	97	83	77	76	87	76
Vietnam	81	76	71	70	65	74	62	59
Ukraine	64	57	x	x	. .	. .	. .	. .
Sverige	60	56	76	63	91	88	90	87
Nederlandene	60	55	74	62	102	101	110	97
Italien	58	52	x	59	. .	. .	. .	. .
Tyskland	56	55	69	58	98	101	104	96
Storbritannien	55	50	66	56	116	115	113	108
Norge	48	47	64	51	102	98	100	98
Frankrig	47	41	71	52	. .	. .	. .	. .
Kina	46	41	x	45	. .	. .	. .	. .
USA	42	34	x	43	. .	. .	. .	. .
Indien	39	37	x	x	140	148	144	135
Spanien	35	32	x	x	. .	. .	. .	. .

Anm. 1: De 30 oprindelseslande med flest mandlige indbyggere i Danmark.
Anm. 2: . . angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.
Anm. 3: x angiver, at der er over 30 pct. personer med uoplyst familiens uddannelse/familiens indkomst.
[1] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.
[2] Jugoslavien før opsplitningen.

Vanskeligt at give ét præcist kriminalitetsindeks

Som det vises i tabel 6.10 varierer kriminalitetsindeksene afhængigt af hvilken baggrundsoplysning, det vælges at inddrage i standardiseringen. Det har også vist sig, at der er forskel mellem herkomstgrupperne på, hvilke variable, der er af størst betydning for indekset. Korrektion for alder påvirker især indekset for mandlige efter-

kommere fra ikke-vestlige lande. Korrektion for familiens uddannelse påvirker indekset for både mandlige og kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande i forholdsvis stor grad, mens korrektion for egen socioøkonomisk status har størst betydning for indvandrere fra ikke-vestlige lande. Korrektion for familiens indkomst betyder et lavere indeks for personer fra ikke-vestlige lande. Indeksene for personer fra vestlige lande påvirkes generelt i væsentligt mindre omfang end for personer fra ikke-vestlige lande. Bemærkelsesværdigt er det måske, at indeksene stiger en smule for både indvandrere og efterkommere fra en række vestlige lande, når der korrigeres for familiens uddannelse.

Det overordnede billede ændrer sig ikke

Selv om der for nogle af herkomstgrupperne sker forholdsvis store fald i kriminalitetsindeksene, når der korrigeres for de forskellige baggrundsoplysninger, ændrer det overordnede billede sig ikke: Efterkommere har højere indeks end indvandrere, og personer fra ikke-vestlige lande har højere indeks end personer fra vestlige lande, hvilket ikke kan forklares af forskelle i alder, socioøkonomisk status, familiens uddannelsesniveau eller familiens indkomst.

Det højeste indeks for mænd fra ikke-vestlige lande er for voldsforbrydelser

Hvis der fordeles på forskellige typer af lovovertrædelser viser det sig, at indekset for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er højest for straffelovsovertrædelser – og herunder særligt for voldsforbrydelser, hvor det er næsten tre en halv gang så højt som for gennemsnittet af alle mænd, når der er korrigeret for alderssammensætningen. For de mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande er indekset for både volds- og ejendomsforbrydelser næsten dobbelt så højt som gennemsnittet for alle mænd. Også for de mandlige efterkommere fra vestlige lande er det straffelovsindekset, der er højest. Det ligger 25 pct. over gennemsnittet for alle mænd, mens indeksene for færdselslovsovertrædelser ligger en smule under gennemsnittet og særlovsovertrædelser ligger 14 pct. over gennemsnittet.

Tabel 6.11 **Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, herkomst og lovovertrædelse. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	indeks, mænd i alt = 100					
Mænd						
Alle afgørelser	74	105	151	239	93	100
Straffelov i alt	55	125	187	286	87	100
- Voldsforbrydelser	36	143	188	336	86	100
- Ejendomsforbrydelser	73	123	195	270	86	100
Færdselslov i alt	80	95	153	270	92	100
Særlove i alt	65	114	143	234	93	100
	indeks, kvinder i alt = 100					
Kvinder						
Alle afgørelser	83	135	108	221	97	100
Straffelov i alt	96	194	191	190	88	100
- Voldsforbrydelser	54	. .	163	171	94	100
- Ejendomsforbrydelser	112	189	203	214	85	100
Færdselslov i alt	76	126	93	259	99	100
Særlove i alt	96	132	115	156	97	100

Anm. 1: Korrigeret for alder.
Anm. 2: . . angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Mandlige efterkommere fra Libanon og Somalia har det højeste voldsindeks

I tabel 6.12 er indekstallene for mandlige indvandrere og efterkommere yderligere opdelt på oprindelsesland (tabellen omfatter de 15 lande med flest mandlige indbyggere). Som også tidligere vist har efterkommere fra Somalia og Libanon de højeste kriminalitetsindeks, når der kigges på den samlede kriminalitet – henholdsvis 373 og 313. Når der opdeles på de forskellige typer af kriminalitet har efterkommere fra Somalia et særlig højt indeks for voldsforbrydelser. Det ligger på 737, når der er korrigeret for alderssammensætningen. Efterkommerne fra Libanon har et ligeledes et

højt indeks på 701 for voldsforbrydelser. Men også efterkommerne fra Syren skiller sig ud med et højt indeks på 445 for voldsforbrydelser.

Tabel 6.12 **Kriminalitetsindeks for 15-79-årige mænd efter oprindelsesland og lovovertrædelse. 2019**

	Indvandrere						Efterkommere					
	I alt	Straffelov			Færdsels-lov	Særlove	I alt	Straffelov			Færdsels-lov	Særlove
		I alt	Volds-forbry-delser	Ejendoms-forbry-delser				I alt	Volds-forbry-delser	Ejendoms-forbry-delser		
	Indeks, alle mænd = 100											
Libanon[1]	276	414	460	381	294	281	373	491	701	432	456	368
Somalia	252	560	589	605	164	358	313	552	737	569	208	397
Irak	219	323	361	280	219	225	229	318	346	284	228	234
Tyrkiet	195	127	162	107	224	168	247	223	266	187	308	204
Pakistan	194	141	122	175	192	226	276	296	226	296	322	251
Syrien	184	177	230	157	223	131	287	337	445	277	318	329
Afghanistan	173	158	151	133	186	165	176	247	. .	223	176	186
Iran	157	243	192	295	146	158	172	190	193	186	190	167
Bosnien-Hercegovina	114	172	120	219	111	106	129	181	207	151	97	142
Rumænien	112	67	29	104	137	74	139	. .	. .	. .	. .	. .
Litauen	109	87	46	127	129	83	. .	. .	. .	. .	. .	. .
Polen	93	81	66	100	96	86	112	165	0	149	93	117
Tyskland	56	47	. .	40	57	55	98	. .	. .	. .	115	88
Storbritannien	55	44	. .	56	51	59	116	. .	. .	. .	95	144
Indien	39	31	. .	39	42	33	140	. .	. .	. .	158	117

Anm. 1: De 15 oprindelseslande med flest mandlige indbyggere i Danmark.
Anm. 2: . . angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.
Anm. 3: Korrigeret for alder
[1] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indeks er et relativt mål, der ikke fortæller noget om niveauet

Et indeks på fx 336 for voldskriminalitet (mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande), dvs. en voldskriminalitet, der er næsten tre en halv gang så højt som for gennemsnittet af befolkningen, lyder meget voldsomt. Ved vurdering af indeksene er det vigtigt at huske på, at de er et relativt mål, der siger noget om en befolkningsgruppes kriminalitet i forhold til den samlede befolkning. Indekstallene fortæller således ikke noget om niveauet af kriminaliteten, kun om den er højere eller lavere end forventet i forhold til den givne alderssammensætning etc.

De fleste har ikke fået en dom for vold

Hvis der beregnes en rå hyppighed – dvs. uden korrektion for alderssammensætning eller andre forhold – for hvor stor en andel af samtlige mænd, der har fået en dom for fx voldskriminalitet i 2019, så er andelen på 0,2 pct. Hvis de tilsvarende andele beregnes for de enkelte herkomstgrupper ligger de mellem 0,1 pct. (indvandrere fra vestlige lande) og 1,4 pct. (efterkommere fra ikke-vestlige lande). Det er henholdsvis halvt så højt og syv gange så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Men selv om andelen er så mange gange højere for efterkommere fra ikke-vestlige lande, er det samtidig langt hovedparten af dem, der ikke har fået en dom for vold i løbet af året. Et nuanceret billede af en befolkningsgruppes kriminalitet kan således ikke gives alene ved de standardiserede kriminalitetsindeks, men bør også inddrage niveauet af gruppens kriminalitet.

Tabel 6.13 **Dømte 15-79-årige efter køn, herkomst og lovovertrædelse. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
Alle afgørelser	**4,3**	**6,5**	**8,7**	**18,1**	**4,8**	**4,8**
Straffelov i alt	0,4	1,2	1,4	3,9	0,6	0,6
- Voldsforbrydelser	0,1	0,4	0,5	1,4	0,2	0,2
- Ejendomsforbrydelser	0,3	0,6	0,8	1,9	0,3	0,3
Færdselslov i alt	2,8	3,2	5,4	10,1	2,8	2,8
Særlove i alt	1,3	2,7	2,9	7,8	1,7	1,7
Kvinder						
Alle afgørelser	**1,4**	**2,2**	**1,9**	**3,9**	**1,4**	**1,4**
Straffelov i alt	0,2	0,5	0,4	0,7	0,2	0,2
- Voldsforbrydelser	-	0,1	0,1	0,1	-	-
- Ejendomsforbrydelser	0,2	0,4	0,3	0,6	0,1	0,1
Færdselslov i alt	0,9	1,4	1,1	2,8	1,0	1,0
Særlove i alt	0,3	0,4	0,4	0,6	0,3	0,3

Anm.: Ikke korrigeret for alder eller andre forhold.

6.3 Fødselsårgange

Årsbetragtning versus forløbsbetragtning

Gennemgangen i det forrige afsnit har handlet om hvordan kriminaliteten ser ud i et enkelt år. Hvor mange personer, hvor store andele og over/underrepræsentation af de enkelte befolkningsgrupper. Disse tal siger imidlertid ikke noget om, hvor store andele af befolkningsgrupperne, der er blevet dømt for kriminalitet en eller flere gange i løbet af deres liv, hvor mange domme, grupperne har fået og om der evt. er sket en udvikling over tid. Dette kan belyses ved at tage udgangspunkt i de enkelte fødselsårgange og følge dem så langt som det nu er muligt på nuværende tidspunkt med hensyn til deres domme.

Figur 6.7 **Kumuleret andel mænd med dom for overtrædelse af straffeloven efter fødselsårgang og alder ved første dom**

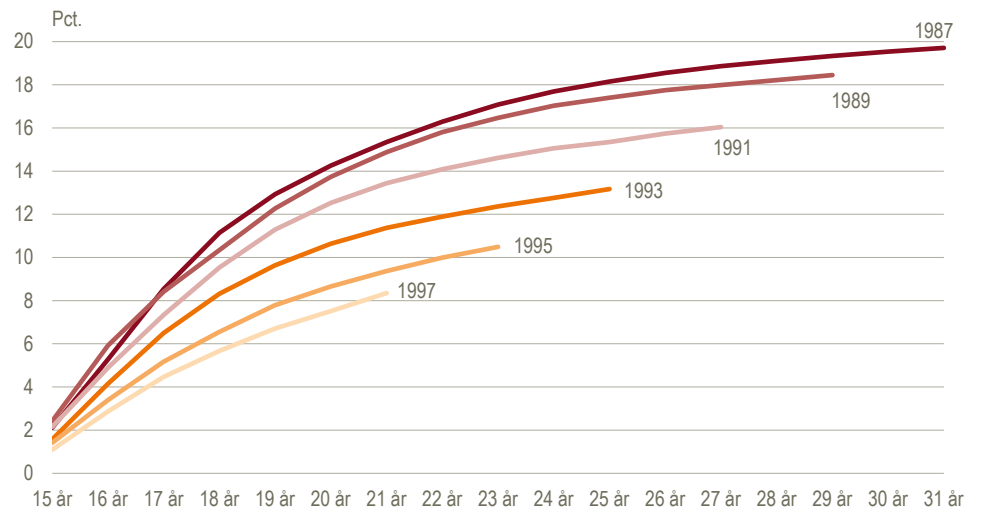

Fødselsårgangene fra og med 1987

I det følgende er taget udgangspunkt i fødselsårgangene fra og med 1987, da antallet af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i disse årgange vurderes at være store nok til, at der meningsfuldt kan foretages opgørelser på dem. Antallet af indvandrere og efterkommere fra vestlige lande er for alle årgangenes vedkommende af så begrænset størrelse, at det er valgt ikke at lave opgørelser for dem.

Generelt bliver årgangene mindre og mindre kriminelle

Blandt mænd født i 1987 var der 20 pct., der havde fået en eller flere domme for overtrædelse af straffeloven inden de fyldte 32 år. Der er ingen af de efterfølgende årgange, der ser ud til at komme op på samme niveau. Fx var der 8 pct. af mænd født i 1997, der havde fået en dom inden de fyldte 22 år. Den tilsvarende andel for 1987-årgangen var på 15 pct. Dvs. at andelen med dom for overtrædelse af straffeloven ved alderen 21 år næsten er halveret.

Fald for alle herkomstgrupper

Når der opdeles på herkomst viser det sig, at der blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, der blev født i 1987, var 44 pct., der havde fået en eller flere domme for overtrædelse af straffeloven inden de fyldte 32 år. For efterkommerne var andelen på 38 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 18 pct. Ved alderen 21 år var andelene på henholdsvis 36 pct., 32 pct. og 14 pct. Når den ti år yngre generation – 1997 – betragtes, er der for alle herkomstgrupper sket et betragteligt fald i andelen med dom inden de fylder 22 år. For personer med dansk oprindelse er andelen halveret til 7 pct. Også for indvandrerne er andelen faldet betydeligt til 20 pct. For efterkommerne er der også sket et fald, men ikke i helt samme omfang. Det betyder, at hvor det for 1987-årgangen var indvandrerne, der havde den største andel med dom er det for 1997-årgangen efterkommerne.

Figur 6.8 **Kumuleret andel mænd med dom for overtrædelse af straffeloven efter herkomst, fødselsårgang og alder ved første dom**

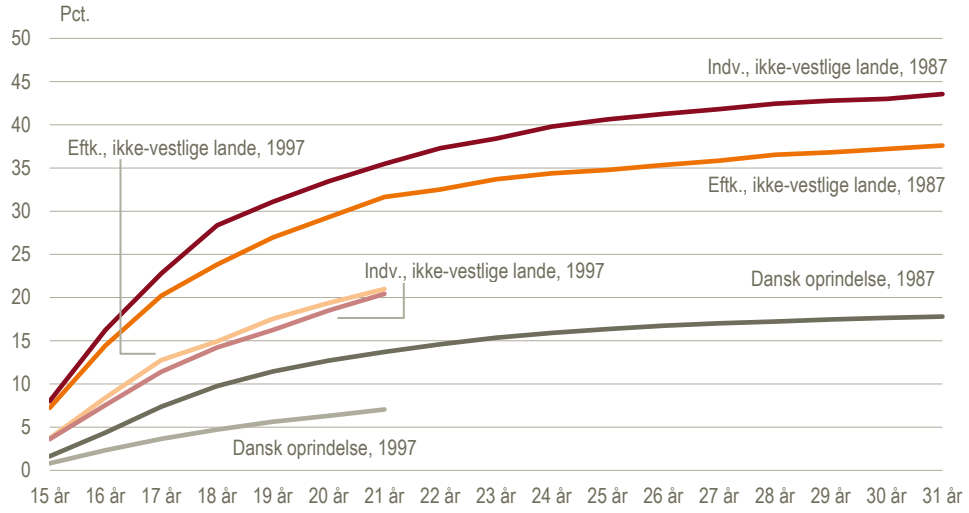

Udvikling i antallet af domme viser samme mønster

Hvis der i stedet kigges på antallet af domme ved givne aldre, så havde de mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, der blev født i 1987, fået i alt 1.609 domme for overtrædelse af straffeloven pr. 1.000 indbyggere, inden de fyldte 32 år. Det tilsvarende antal for efterkommere fra ikke-vestlige lande var på 1.226 domme og for mænd med dansk oprindelse på 420 domme. Da denne fødselsårgang var 21 år havde indvandrerne fået 873 domme pr. 1.000 indbyggere, efterkommerne 718 domme og mænd med dansk oprindelse 244 domme. For generationen født ti år senere var antallet af domme ved alderen 21 år på 420 for indvandrernes vedkommende, 480 for efterkommerne og 121 for mænd med dansk oprindelse. Dvs. indvandrere og mænd med dansk oprindelse født i 1997 havde som 21-årige fået mindre end halvt så mange domme for overtrædelse af straffeloven som den ti år ældre generation. For efterkommerne er der også tale om et betragteligt fald, men med 33 pct. lidt lavere end for de to andre herkomstgrupper.

Figur 6.9 **Kumuleret antal domme for overtrædelse af straffeloven pr. 1.000 indbyggere efter herkomst, fødselsårgang og alder. Mænd**

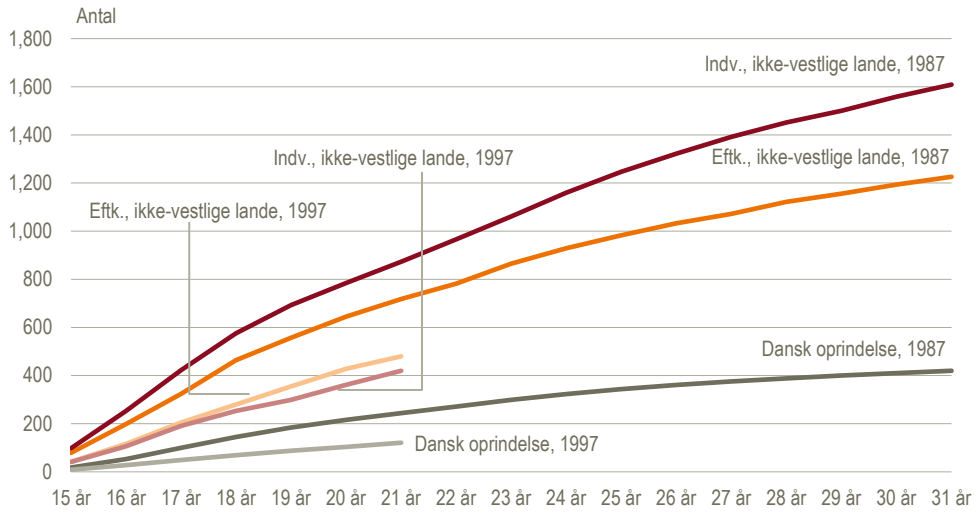

Lille fald i antal domme blandt de dømte

Hvis der alene ses på de personer, der er blevet dømt, så havde mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1987, i gennemsnit fået 1,8 dom ved alderen 21 år. Det tilsvarende antal for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande var henholdsvis 2,5 domme og 2,3 domme. Blandt dømte mænd født i 1997 var det gennemsnitlige antal domme for indvandrere for ikke-vestlige lande betragteligt lavere end for 1987-årgangen. Også for dømte mænd med dansk oprindelse var det gennemsnitlige antal domme lavere for den yngste årgang. For mandlige efterkommere var antallet stort set ens for begge årgange.

Figur 6.10 **Gennemsnitligt antal domme for overtrædelse af straffeloven blandt dømte som 21-årige efter herkomst og fødselsårgang. Mænd**

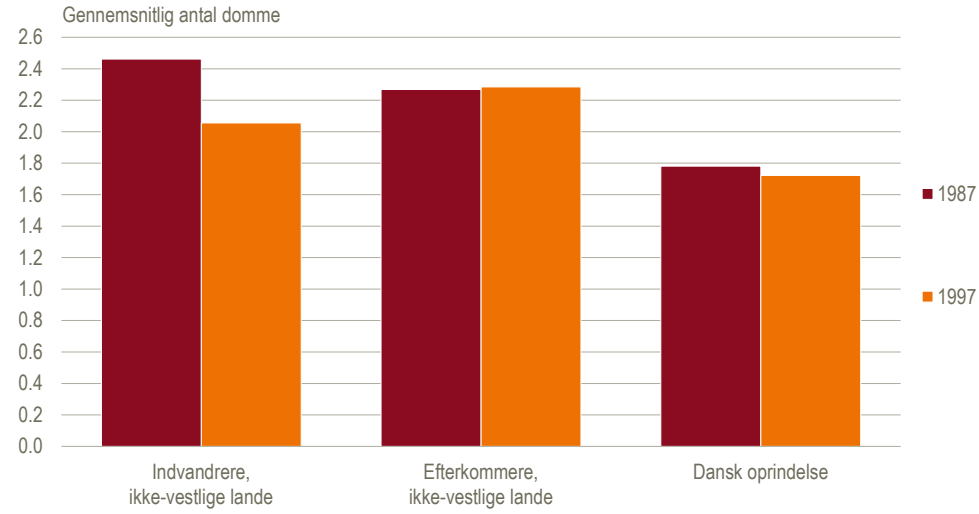

Flere har kun fået én dom

Faldet i det gennemsnitlige antal domme skyldes at flere kun har fået én dom og færre har fået tre eller flere domme. Fx var der 63 pct. af de dømte mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1987, der kun havde fået én dom ved alderen 21 år. De tilsvarende andele for efterkommere og indvandrere fra ikke-vestlige lande var på 50 pct. og 44 pct. For mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1997, var der med 68 pct. en lidt større andel, der kun havde fået én dom. For efterkommerne fra ikke-vestlige lande steg andelen til 56 pct. og for indvandrerne til 52 pct. Andelen med to domme var stort set uændret for de tre herkomstgrupper, mens andelen med tre eller flere domme faldt med henholdsvis 3 procentpoint, 4 procentpoint og 12 procentpoint.

Figur 6.11 **Mænd med domme som 20-årige efter fødselsårgang, herkomst og antal domme**

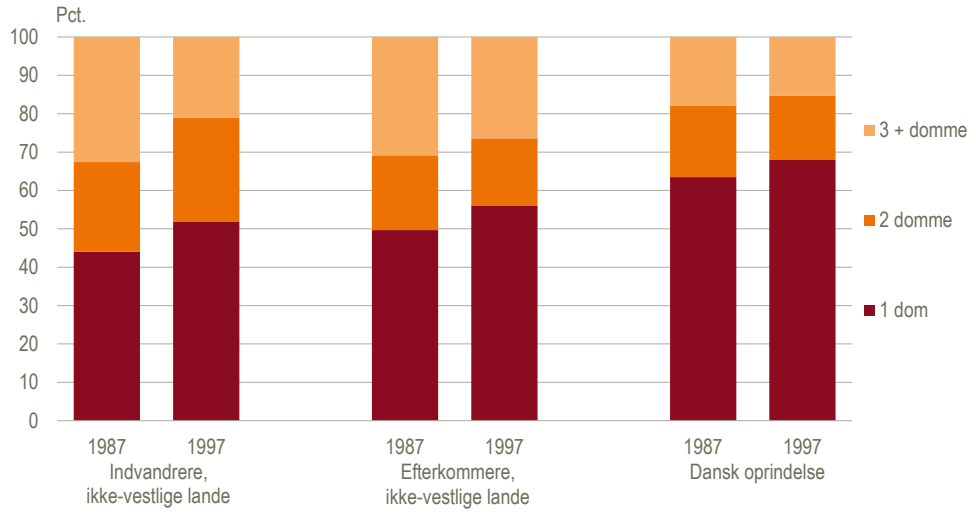

6.4 Nye opgørelser

Som følge af finanslovsaftalen for 2019 gennemfører Danmarks Statistik en udvidelse af kriminalitetsstatistikken i de kommende år.

Udvidelsen skal omfatte følgende elementer:

1. Supplering af opgørelserne over dømte personer med oplysning om statsborgerskab
2. Supplering af opgørelserne over ofre for kriminalitet med oplysning om herkomst (indvandrere, efterkommere eller dansk oprindelse)
3. Nye opgørelser over ofres herkomst i relation til gerningspersonens herkomst, herunder nye opgørelser over antal gerningspersoner
4. Nye opgørelser, der viser antallet af domme før og efter opnåelse af dansk statsborgerskab
5. Nye opgørelser, der viser hvor mange procent, der begår overtrædelser af straffeloven igen efter en betinget udvisning
6. Nye opgørelser over relation mellem offer og gerningsperson

Opgørelserne nævnt under pkt. 6 forudsætter, at Danmarks Statistik modtager nye data fra Rigspolitiet om relation mellem offer og gerningsperson. Dette forventes at kunne ske i foråret 2021 og opgørelserne forventes derfor at kunne offentliggøres i næste års udgave af denne publikation.

Opgørelserne nævnt under pkt. 1-5 præsenteres i det følgende.

Dømte personers statsborgerskab

Efterkommere med vestligt statsborgerskab har laveste indeks

Mandlige efterkommere, der har vestligt statsborgerskab (andet end dansk) har lavere kriminalitetsindeks end både efterkommere med dansk statsborgerskab og efterkommere med et ikke-vestligt statsborgerskab. Det gælder uanset type af lovovertrædelse. Indekset for efterkommere med vestligt statsborgerskab ligger dog over gennemsnittet for alle mænd som helhed. Fx ligger indekset for straffelovsovertrædelser 70 pct. over gennemsnittet for alle mænd. Efterkommere med dansk statsborgerskab har lavere indeks end efterkommere med et ikke-vestligt statsborgerskab, uanset type af lovovertrædelse. Fx er indekset for straffelovsovertrædelser for efterkommere med dansk statsborgerskab på 257, mens det er på 381 for efterkommere med et ikke-vestligt statsborgerskab.

Også indvandrere med et vestligt statsborgerskab har de laveste indeks

For mandlige indvandrere gælder også, at mænd med et vestligt statsborgerskab har lavere indeks end mænd med dansk eller ikke-vestligt statsborgerskab. Men til forskel fra efterkommerne med et vestligt statsborgerskab ligger indekset for indvandrerne med vestligt statsborgerskab under gennemsnittet for alle mænd, og det gælder uanset lovovertrædelse.

Ikke éntydigt mønster for personer med dansk oprindelse

De fleste personer med dansk oprindelse har også dansk statsborgerskab. Hvis en person med dansk oprindelse har et andet statsborgerskab end dansk kan det fx skyldes, at ingen af personens forældre var danske statsborgere ved personens fødsel og personen selv derfor heller ikke har fået dansk statsborgerskab ved fødslen. Hvis en af forældrene efterfølgende opnår dansk statsborgerskab (og er født i Danmark) vil personens herkomst skifte fra efterkommer til dansk oprindelse – også selvom personen ikke selv har opnået dansk statsborgerskab. I modsætning til indvandrere og efterkommere har mænd med dansk oprindelse og vestligt statsborgerskab højere indeks end både mænd med dansk oprindelse og dansk statsborgerskab samt mænd med dansk oprindelse og ikke-vestligt statsborgerskab. Der er dog tale om et forholdsvis lille antal dømte, så tallene skal tolkes med en vis varsomhed.

Tabel 6.14 **Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, herkomst, statsborgerskab og lovovertrædelse. Dømte personer. 2019**

	Indvandrere			Efterkommere			Dansk oprindelse			I alt
	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	
	indeks, alle mænd = 100									
Mænd										
Alle afgørelser	**160**	**75**	**145**	**223**	**138**	**268**	**93**	**131**	**99**	**100**
Straffelov i alt	172	55	197	257	170	381	87	204	. .	100
- Voldsforbrydelser	182	35	195	300	234	444	86	. .	. .	100
- Ejendomsforbrydelser	171	74	207	242	154	366	86	214	. .	100
Færdselslov i alt	166	81	143	251	149	285	92	108	114	100
Særlove i alt	156	65	138	223	128	254	93	154	. .	100
	indeks, alle kvinder = 100									
Kvinder										
Alle afgørelser	**132**	**82**	**93**	**200**	**143**	**320**	**97**	**181**	**. .**	**100**
Straffelov i alt	166	96	201	166	207	324	88	. .	. .	100
- Voldsforbrydelser	162	53	163	141	. .	413	93	. .	. .	100
- Ejendomsforbrydelser	170	113	217	184	250	356	85	. .	. .	100
Færdselslov i alt	133	74	69	239	126	329	99	172	. .	100
Særlove i alt	111	97	117	126	171	342	97	278	. .	100

Anm. 1: Korrigeret for alder.
Anm. 2: . . angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Udvikling 2016-2019

Indeksene for mandlige indvandrere ligger lidt højere i 2019 end i 2016. Samtlige indeks for indvandrere har haft en stigende tendens siden 2016, dog undtagelsen for indvandrere med dansk statsborgerskab som faldt en smule fra 2018 til 2019. For efterkommere med vestligt statsborgerskab lå indekset i 2019 også højere end i 2016, men lavere end i 2018. For efterkommere med ikke-vestligt statsborgerskab var indekset på det laveste niveau i 2019.

Figur 6.12 **Kriminalitetsindeks for mænd for afgørelser i alt. Dømte personer**

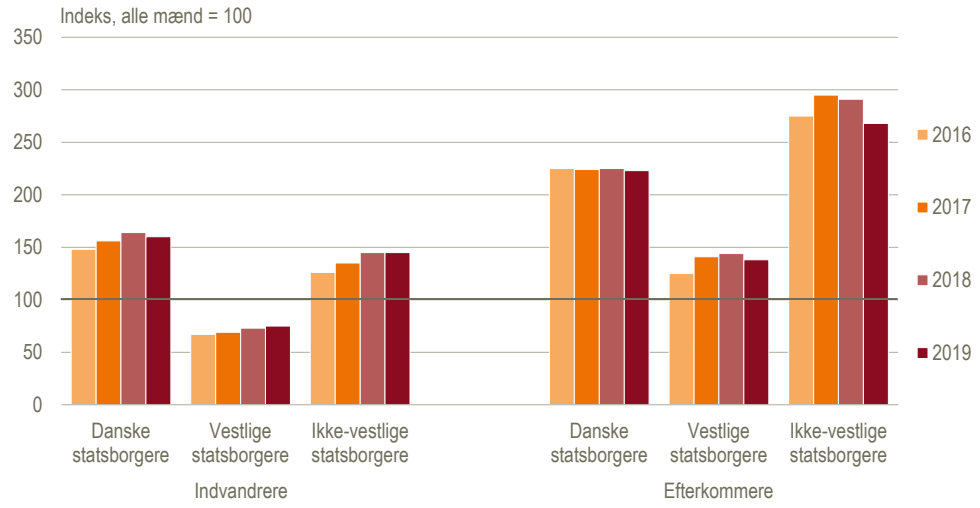

For de kvindelige indvandrere er billedet det samme som for de mandlige indvandrere med et lidt højere indeks i 2019 end i 2016. For de kvindelige efterkommere er indekset lavere i 2019 end i 2018.

Figur 6.13 **Kriminalitetsindeks for kvinder for afgørelser i alt. Dømte personer**

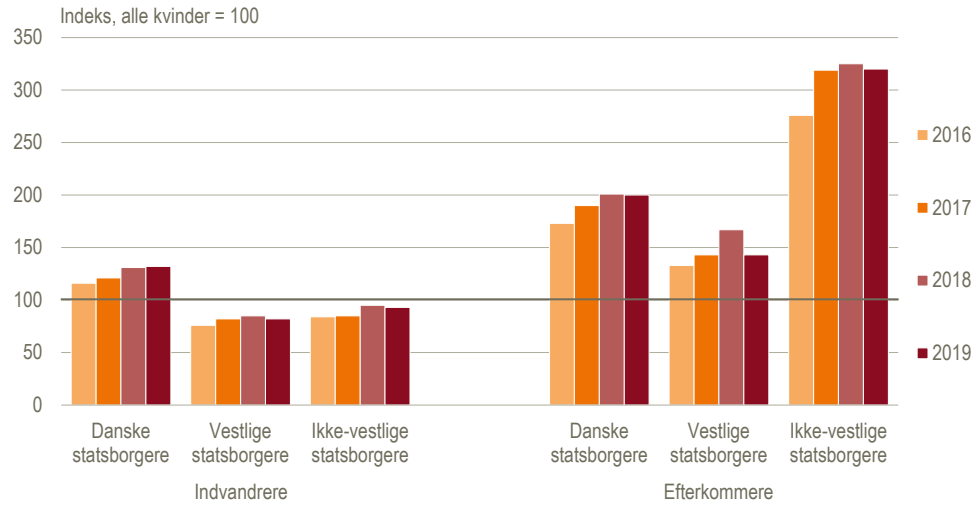

Indeks for antal forhold

I indeksene vist i figur 6.13 er der taget udgangspunkt i hvor mange personer i de forskellige befolkningsgrupper, der er blevet dømt i løbet af året. En anden måde at beregne indeksene på, er at tage udgangspunkt i antallet af afgjorte forhold i befolkningsgrupperne, dvs. i antallet af lovovertrædelser, som personerne er fundet skyldige i.

Efterkommere med vestligt statsborgerskab har stadig de laveste indeks

Indeks beregnet med udgangspunkt i antallet af afgjorte forhold viser, at det blandt de mandlige efterkommere er mænd med et vestligt statsborgerskab, der har det laveste samlede indeks, ligesom det gjorde sig gældende ved indekset beregnet ud fra antallet af dømte personer. Dog er indekset for straffelovsforbrydelser – og herunder ejendomsforbrydelser – højere for efterkommere med vestligt statsborgerskab end for efterkommere med dansk statsborgerskab. Efterkommere med et dansk statsborgerskab har et lavere indeks – uanset type af lovovertrædelse – end efterkommere med et ikke-vestligt statsborgerskab.

Tabel 6.15 **Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, herkomst, statsborgerskab og lovovertrædelse. Afgjorte fældende forhold. 2019**

	Indvandrere			Efterkommere			Dansk oprindelse			I alt
	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	
	indeks, alle mænd = 100									
Mænd										
Alle afgørelser	**192**	**55**	**165**	**302**	**230**	**390**	**88**	**164**	**. .**	**100**
Straffelov i alt	249	36	175	300	418	448	85	261	. .	100
- Voldsforbrydelser	200	34	218	334	285	519	81	670	. .	100
- Ejendomsforbrydelser	272	39	169	292	512	459	84	177	. .	100
Færdselslov i alt	182	70	155	330	174	385	88	121	. .	100
Særlove i alt	161	52	169	273	126	341	90	148	. .	100
	indeks, alle kvinder = 100									
Kvinder										
Alle afgørelser	**123**	**69**	**85**	**212**	**163**	**357**	**98**	**155**	**. .**	**100**
Straffelov i alt	87	47	90	199	. .	357	100	. .	. .	100
- Voldsforbrydelser	143	. .	129	112	. .	. .	99	. .	. .	100
- Ejendomsforbrydelser	81	51	86	233	. .	387	99	. .	. .	100
Færdselslov i alt	137	75	74	262	. .	366	97	172	. .	100
Særlove i alt	130	86	107	111	. .	338	98	. .	. .	100

Anm. 1: Korrigeret for alder.
Anm. 2: . . angiver, at der er færre end 50 afgjorte forhold i befolkningsgruppen.

Lavere indeks for indvandrere med vestligt statsborgerskab

Indeksene for mandlige indvandrere med et vestligt statsborgerskab er lavere når der ses på afgjorte forhold i stedet for dømte personer. Fx var indekset for straffelovsovertrædelser på 55, når indekset beregnes på baggrund af antallet af dømte personer, men kun på 36 når der i stedet tages udgangspunkt i antallet af afgjorte forhold. Det indikerer, at der ikke blot er færre dømte blandt de mandlige indvandrere med et vestligt statsborgerskab end blandt gennemsnittet af alle mænd, men også at de, der dømmes, får færre domme end gennemsnittet. For øvrige mandlige indvandrere og efterkommere er det samlede indeks højere når der opgøres efter afgjorte forhold, men der er nogen variation når der ses på de enkelte kriminalitetstyper.

Udvikling 2016-2019

Det er vanskeligt at pege på én entydig udvikling i indeksene beregnet ud fra antallet af afgjorte forhold. For alle grupper har der været tale om både stigninger og fald i årene 2016-2019. For mandlige indvandrere og efterkommere med dansk statsborgerskab er indekset i 2019 højere end i 2016, men ikke det højeste i perioden.

Figur 6.14 **Kriminalitetsindeks for mænd for afgørelser i alt. Afgjorte fældende forhold**

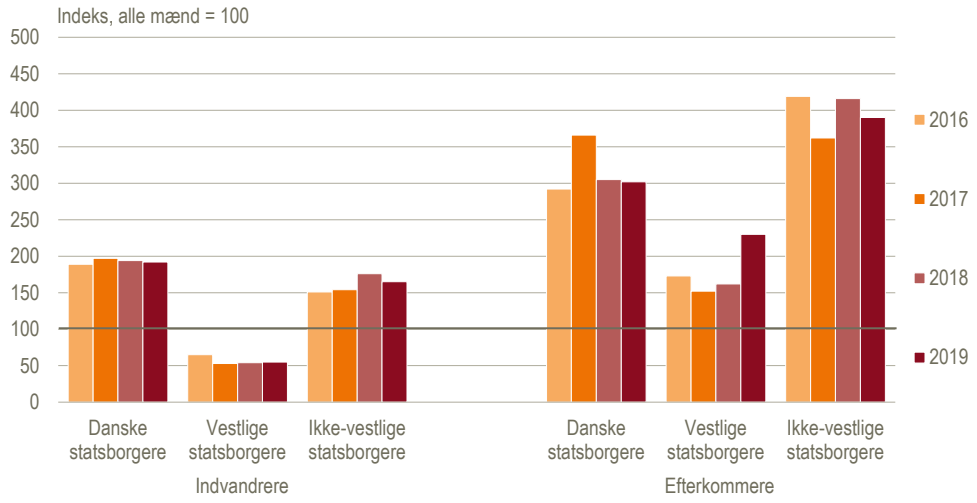

For kvindelige indvandrere med dansk statsborgerskab ligger indekset i 2019 også højere end i 2016. Det samme gør sig gældende for kvindelige efterkommere med dansk statsborgerskab samt for kvindelige efterkommere med vestligt statsborgerskab. For kvindelige efterkommere med ikke-vestligt statsborgerskab er indekset derimod på det laveste niveau i perioden.

Figur 6.15 **Kriminalitetsindeks for kvinder for afgørelser i alt. Afgjorte fældende forhold**

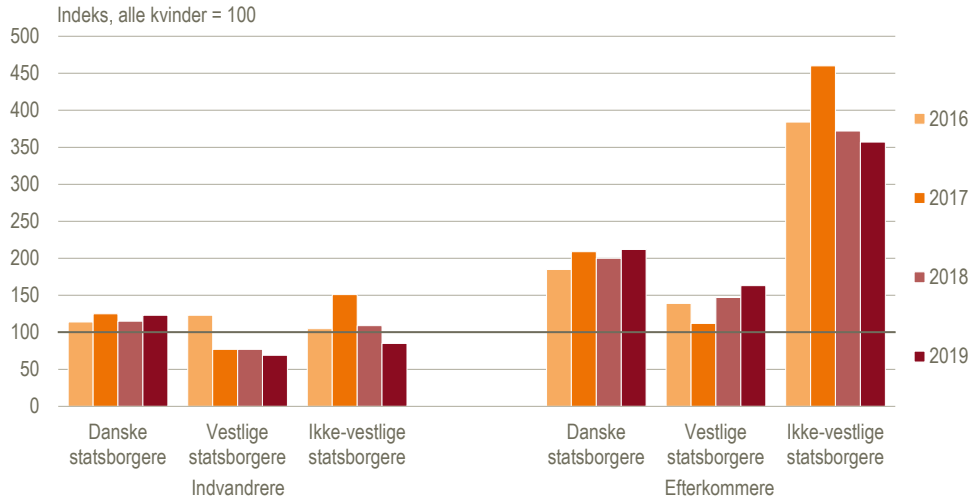

Flere oplysninger i Statistikbanken

Opgørelser, der viser antallet af dømte personer fordelt på køn, alder, herkomst, statsborgerskab, lovovertrædelse og afgørelsestype kan ses i Statistikbanken.

Ofres herkomst

Personrelateret kriminalitet

Politiet registrerede i 2019 ca. 25.400 mænd og ca. 29.200 kvinder som ofre for personrelateret kriminalitet. Personrelateret kriminalitet omfatter seksual- og voldsforbrydelser samt enkelte kategorier af henholdsvis ejendomsforbrydelser (blandt andet taske- og tricktyverier og røverier) og andre straffelovsforbrydelser (især ærekrænkelser). Desuden indgår ofre for overtrædelser af særloven om tilhold, bortvisning og opholdsforbud.

Mænd er ofre for volds- og ejendomsforbrydelser

Mænd er næsten udelukkende ofre for volds- og ejendomsforbrydelser, mens der kun er få procent af de mandlige ofre, der har været udsat for seksualforbrydelser, andre straffelovsforbrydelser og overtrædelse af loven om tilhold mv.

Tabel 6.16 **Ofre fordelt efter køn, herkomst og lovovertrædelse. 2019**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	antal					
Mænd						
I alt (netto)	**929**	**137**	**2 476**	**1 432**	**20 383**	**25 357**
Seksualforbrydelser	7	3	19	19	426	474
Voldsforbrydelser	327	77	1 431	1 019	9 680	12 534
Ejendomsforbrydelser	602	57	1 068	418	10 440	12 585
Andre straffelovsovertrædelser	2	-	9	9	103	123
Lov om tilhold, opholds-forbud og bortvisning	4	1	8	2	75	90
Kvinder						
I alt (netto)	**1 381**	**121**	**2 496**	**1 213**	**24 028**	**29 239**
Seksualforbrydelser	95	20	156	148	3 060	3 479
Voldsforbrydelser	313	44	1 000	674	7 473	9 504
Ejendomsforbrydelser	985	59	1 369	413	13 694	16 520
Andre straffelovsovertrædelser	4	-	10	8	87	109
Lov om tilhold, opholds-forbud og bortvisning	13	1	30	17	276	337
	pct.					
Mænd						
I alt (netto)	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Seksualforbrydelser	1	2	1	1	2	2
Voldsforbrydelser	35	56	58	71	47	49
Ejendomsforbrydelser	65	42	43	29	51	50
Andre straffelovsovertrædelser	-	-	-	1	1	-
Lov om tilhold, opholds-forbud og bortvisning	-	1	-	-	-	-
Kvinder						
I alt (netto)	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Seksualforbrydelser	7	17	6	12	13	12
Voldsforbrydelser	23	36	40	56	31	33
Ejendomsforbrydelser	71	49	55	34	57	56
Andre straffelovsovertrædelser	-	-	-	1	-	-
Lov om tilhold, opholds-forbud og bortvisning	1	1	1	1	1	1

Anm.: Da samme person kan være offer for flere forskellige typer lovovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er især ofre for vold

Ca. halvdelen af de registrerede mandlige ofre for personrelateret kriminalitet har været udsat for vold. Blandt efterkommere fra ikke-vestlige lande er andelen noget højere, nemlig 71 pct. Mandlige indvandrere fra vestlige lande er med 35 pct. den gruppe, hvor ofrene for vold udgør den laveste andel af alle ofrene.

12 pct. af de kvindelige ofre har været ofre for seksualforbrydelser

I gennemsnit har 12 pct. af de registrerede kvindelige ofre været ofre for seksualforbrydelser. Blandt de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er andelen lavest. Her har 6 pct. af ofrene været udsat for seksualforbrydelser.

Også de kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande er især ofre for vold

Ligesom det gælder for de mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er også de kvindelige ofre, der er efterkommere fra ikke-vestlige lande i høj grad ofre for vold. Mens det i gennemsnit for kvinder er 33 pct. af alle ofre, der har været udsat for vold, er det 56 pct. blandt efterkommerne fra ikke-vestlige lande. Og også for kvinderne er det blandt indvandrerne fra vestlige lande, at andelen er lavest.

Offermønster kan hænge sammen med alderssammensætning

Det forskellige offermønster blandt herkomstgrupperne kan tænkes at hænge sammen med, at grupperne har forskellig alderssammensætning. Fx er gennemsnitsalderen for ofre for vold lavere end for ofre for ejendomsforbrydelser. Alt andet lige vil

en befolkningsgruppe, der har en stor andel af unge personer, derfor også have en større andel af ofrene, der har været udsat for vold.

Standardiseret offerindeks

Et indeks, der korrigerer for gruppernes forskellige alderssammensætning er en anden måde at belyse hvorvidt en befolkningsgruppe er under- eller overrepræsenteret blandt ofrene for kriminalitet og for forskellige typer af kriminalitet.

Flere ofre end forventet blandt personer fra ikke-vestlige lande

Helt generelt er der blandt personer med oprindelse i et ikke-vestligt land registreret flere ofre end det skulle forventes med deres givne alderssammensætning. Blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, var der henholdsvis 46 pct. og 62 pct. flere ofre for personrelateret kriminalitet i 2019 end det skulle forventes, hvis de var udsat for kriminalitet i samme omfang som gennemsnittet af befolkningen. For kvinderne var den tilsvarende overrepræsentation 22 pct. for indvandrerne og 35 pct. for efterkommerne.

Efterkommere fra ikke-vestlige lande har særligt høje indeks for vold

Efterkommerne med oprindelse i ikke-vestlige lande har især høje indeks for vold. Både blandt mændene og kvinderne er der med indeks på henholdsvis 216 og 214 registreret mere end dobbelt så mange ofre for voldsforbrydelser som blandt gennemsnittet af befolkningen.

Tabel 6.17

Standardiseret offerindeks[1].2019

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	indeks, alle mænd = 100					
Mænd						
Straffelov i alt	**67**	**127**	**146**	**162**	**96**	**100**
Seksualforbrydelser	. .	. .	86	71	105	100
Voldsforbrydelser	50	125	171	216	92	100
Ejendomsforbrydelser	84	129	126	105	99	100
	indeks, alle kvinder = 100					
Kvinder						
Straffelov i alt	**91**	**108**	**122**	**135**	**97**	**100**
Seksualforbrydelser	66	99	82	78	104	100
Voldsforbrydelser	61	103	133	214	95	100
Ejendomsforbrydelser	113	117	124	99	97	100

[1] Standardiseret for alder

Anm.1: . . angiver at der er færre end 10 ofre i den pågældende befolkningsgruppe

Anm.2: Offerhændelser vedrørende "Andre straffelovsovertrædelser" og "Lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning" er ikke medtaget. Det skyldes, at der kun er ganske få eller ingen personer med anden oprindelse end dansk, der har været ofre for denne type lovovertrædelser (se tabel 6.16).

Vestlige indvandrere har de laveste indeks for vold

Både blandt mænd og kvinder er det indvandrerne fra vestlige lande, der har de laveste indeks for voldsforbrydelser. For mændene er det på 50 og for kvinderne på 61.

Kvindelige indvandrere fra vestlige lande har det laveste indeks for seksualforbrydelser

Kvindelige indvandrere fra vestlige lande har med 66 det laveste indeks for seksualforbrydelser. Også kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande ligger lavt med et indeks på 78. Indekset for seksualforbrydelser mod kvinder er i øvrigt det eneste indeks, hvor personer med dansk oprindelse ligger højere end alle de øvrige herkomstgrupper.

Ofre og gerningspersoner

Ofre i 2017

I det følgende er det valgt at tage udgangspunkt i offerregistreringerne for 2017. For disse er det på nuværende tidspunkt muligt at finde gerningspersoner, der er dømt i

2017, 2018 eller 2019. Valget er begrundet i en indledende undersøgelse af mulighederne for at koble offer og gerningsperson, der har vist, at der kun i meget begrænset omfang træffes afgørelse i en sag mere end to år efter gerningsåret.

Kun seksualforbrydelser og voldsforbrydelser

Offerregistreringer, der vedrører ejendomsforbrydelser (primært lomme- og tasketyverier) er ikke medtaget i opgørelserne, da det kun i få procent af tilfældene er muligt at finde en gerningsperson inden for den definerede tidshorisont på 2 år. For offerregistreringer vedrørende seksualforbrydelser findes der gerningspersoner til ca. 30 pct. af registreringerne og for voldsforbrydelser til ca. 40 pct. af registreringerne.

73 pct. af dømte for seksualforbrydelser havde dansk oprindelse

I 2017 var der i alt 1.282 registreringer af ofre for seksualforbrydelser, hvortil der er dømt en (eller flere) person(er) i løbet af de efterfølgende to år. I 939 tilfælde var gerningsperson(erne) med dansk oprindelse. Det svarer til 73 pct. I 2 pct. af tilfældene havde gerningsperson(erne) vestligt oprindelse og i 18 pct. af tilfældene ikke-vestlig oprindelse. Kun i 0,5 pct. af tilfældene var der tale om gerningspersoner af forskellig herkomst. Andelen af gerningspersoner med dansk oprindelse er størst blandt de ofre, der også har dansk oprindelse (77 pct.) og lavest blandt ofre med oprindelse i et ikke-vestligt land (46 pct.). Blandt ofre med oprindelse i et ikke-vestligt land er andelen af gerningspersoner med dansk oprindelse størst – nemlig 46 pct.

Tabel 6.18 **Offerregistreringer efter offerets og gerningspersonens herkomst. 2017**

	Gerningspersonens herkomst					
Offerets herkomst	Dansk oprindelse	Vestlig oprindelse	Ikke-vestlig oprindelse	Kombination	Uoplyst herkomst	I alt
Seksualforbrydelser	antal					
I alt	**939**	**31**	**233**	**6**	**73**	**1 282**
Dansk oprindelse	874	23	190	5	47	1 139
Vestlig oprindelse	15	4	7	-	4	30
Ikke-vestlig oprindelse	43	2	33	1	14	93
Uoplyst herkomst	7	2	3	-	8	20
	pct.					
I alt	**73,2**	**2,4**	**18,2**	**0,5**	**5,7**	**100,0**
Dansk oprindelse	76,7	2,0	16,7	0,4	4,1	100,0
Vestlig oprindelse	50,0	13,3	23,3	-	13,3	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	46,2	2,2	35,5	1,1	15,1	100,0
Uoplyst herkomst	35,0	10,0	15,0	-	40,0	100,0
Voldsforbrydelser	antal					
I alt	**6 810**	**299**	**2 527**	**196**	**350**	**10 182**
Dansk oprindelse	5 513	156	1 286	147	157	7 259
Vestlig oprindelse	135	66	69	5	20	295
Ikke-vestlig oprindelse	328	32	863	37	54	1 314
Uoplyst herkomst	834	45	309	7	119	1 314
	pct.					
I alt	**66,9**	**2,9**	**24,8**	**1,9**	**3,4**	**100,0**
Dansk oprindelse	75,9	2,1	17,7	2,0	2,2	100,0
Vestlig oprindelse	45,8	22,4	23,4	1,7	6,8	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	25,0	2,4	65,7	2,8	4,1	100,0
Uoplyst herkomst	63,5	3,4	23,5	0,5	9,1	100,0

Lidt andet billede vedrørende voldsforbrydelser

I 2017 blev der i alt registreret 10.182 offerhændelser vedrørende vold hvortil der efterfølgende er dømt en gerningsperson. Ligesom for seksualforbrydelser udgjorde personer med dansk oprindelse med 67 pct. størstedelen af gerningspersonerne og personer med oprindelse i et vestligt eller et ikke-vestligt land udgjorde også nogenlunde den samme andel som vedrørende seksualforbrydelser. Men når der også fordeles på offerets herkomst er billedet lidt anderledes end ved seksualforbrydelserne. Blandt andet var 25 pct. af gerningspersonerne med dansk oprindelse når offeret er af ikke-vestlig oprindelse. For seksualforbrydelserne gjaldt det i 46 pct. af tilfældene.

Omvendt udgjorde gerningspersoner med ikke-vestlig oprindelse en større andel: 66 pct. mod 35,5 pct. ved seksualforbrydelserne. Andelen af offerhændelser hvortil der er fundet gerningspersoner af forskellig herkomst er på 2 pct. og dermed højere end for seksualforbrydelsernes vedkommende.

Næsten altid kun én gerningsperson ved seksualforbrydelser

I næsten alle de tilfælde, hvor der til en offerregistrering vedrørende seksualforbrydelser bliver fundet gerningspersoner, er der kun fundet én gerningsperson. Og dette gælder uanset offerets herkomst.

I 6 pct. af voldsregistreringerne er der mere end én gerningsperson

For offerregistreringerne vedrørende voldsforbrydelser er der med lidt mere end 6 pct. en større andel af tilfældene, hvor der er fundet mere end én gerningsperson. I 4 pct. af tilfældene er der 2 gerningspersoner og i 2 pct. tre eller flere. Andelen er højest blandt ofre med ikke-vestlig oprindelse. Her er der 8 pct. af tilfældene, hvor der er fundet to gerningspersoner og 3 pct., hvor der er fundet tre eller flere. Andelen er lavest for personer med dansk oprindelse.

Tabel 6.19 **Offerregistreringer efter offerets herkomst og antal gerningspersoner. 2017**

Offerets herkomst	Antal gerningspersoner: 1 gernings-person	2 gernings-personer	3 eller flere gernings-personer	I alt
Seksualforbrydelser	antal			
I alt	**1 250**	**24**	**8**	**1 282**
Dansk oprindelse	1 110	22	7	1 139
Vestlig oprindelse	30	-	-	30
Ikke-vestlig oprindelse	90	2	1	93
Uoplyst herkomst	20	-	-	20
	pct.			
I alt	**97,5**	**1,9**	**0,6**	**100,0**
Dansk oprindelse	97,5	1,9	0,6	100,0
Vestlig oprindelse	100,0	-	-	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	96,8	2,2	1,1	100,0
Uoplyst herkomst	100,0	-	-	100,0
Voldsforbrydelser	antal			
I alt	**9 531**	**436**	**215**	**10 182**
Dansk oprindelse	6 798	302	159	7 259
Vestlig oprindelse	272	16	7	295
Ikke-vestlig oprindelse	1 169	104	41	1 314
Uoplyst herkomst	1 292	14	8	1 314
	pct.			
I alt	**93,6**	**4,3**	**2,1**	**100,0**
Dansk oprindelse	93,6	4,2	2,2	100,0
Vestlig oprindelse	92,2	5,4	2,4	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	89,0	7,9	3,1	100,0
Uoplyst herkomst	98,3	1,1	0,6	100,0

Gerningspersonens herkomst og antal gerningspersoner

I 98 pct. af offerregistreringerne vedrørende seksualforbrydelser, hvor der kun er registreret gerningspersoner med dansk oprindelse, var der kun én gerningsperson. Den tilsvarende andel for offertilfælde, hvor der kun er registreret gerningspersoner med vestlig oprindelse, er på 100 pct. Der er dog tale om meget små tal: 31 offertilfælde. For de registrerede offertilfælde vedrørende voldsforbrydelser var der kun én gerningsperson i 96 pct. af de tilfælde, hvor der kun er gerningspersoner med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel for tilfælde med gerningspersoner fra vestlige lande er ligeledes på 96 pct. og fra ikke-vestlige lande på 94 pct.

Tabel 6.20 **Offerregistreringer efter gerningspersonens herkomst og antal gerningspersoner. 2017**

Gerningspersonens herkomst	Antal gerningspersoner: 1 gernings-person	2 gernings-personer	3 eller flere gernings-personer	I alt
Seksualforbrydelser	antal			
I alt	**1 250**	**24**	**8**	**1 282**
Dansk oprindelse	918	19	2	939
Vestlig oprindelse	31	-	-	31
Ikke-vestlig oprindelse	228	3	2	233
Kombination	-	2	4	6
Uoplyst herkomst	73	-	-	73
	pct.			
I alt	**97,5**	**1,9**	**0,6**	**100,0**
Dansk oprindelse	97,8	2,0	0,2	100,0
Vestlig oprindelse	100,0	-	-	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	97,9	1,3	0,9	100,0
Kombination	-	33,3	66,7	100,0
Uoplyst herkomst	100,0	-	-	100,0
Voldsforbrydelser	antal			
I alt	**9 531**	**436**	**215**	**10 182**
Dansk oprindelse	6 519	197	94	6 810
Vestlig oprindelse	287	11	1	299
Ikke-vestlig oprindelse	2 385	121	21	2 527
Kombination	-	97	99	196
Uoplyst herkomst	340	10	-	350
	pct.			
I alt	**93,6**	**4,3**	**2,1**	**100,0**
Dansk oprindelse	95,7	2,9	1,4	100,0
Vestlig oprindelse	96,0	3,7	0,3	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	94,4	4,8	0,8	100,0
Kombination	-	49,5	50,5	100,0
Uoplyst herkomst	97,1	2,9	-	100,0

Domme før og efter statsborgerskab

Population

Populationen i dette afsnit udgøres af personer, der har været i befolkningen 1. januar og/eller 31. december i det pågældende år og som har fået dansk statsborgerskab i 1992 eller senere som 20-årig eller ældre og som senest har fået det danske statsborgerskab tildelt fem år forud for 31. december i det pågældende år. Populationen er desuden afgrænset til personer, der senest er indvandret mindst fem år forud for opnåelse af statsborgerskab. Disse afgrænsninger muliggør, at de pågældende personer kan have fået fældende strafferetlige afgørelser både fem år forud for statsborgerskabet og fem år efter. Afgrænsningen til statsborgerskab tildelt i 1992 eller senere skyldes, at Danmarks Statistik ikke har fyldestgørende oplysninger om statsborgerskab tildelt før 1992. Til personerne er knyttet oplysninger om alle fældende forhold (både hoved- og biforhold) for overtrædelse af straffeloven og særlovene i henholdsvis fem år før og fem år efter datoen for tildeling af dansk statsborgerskab.

83 pct. af mændene og 94 pct. af kvinderne er ikke dømt hverken før eller efter dansk statsborgerskab

I alt 34.671 mænd og 37.423 kvinder indgår i populationen beskrevet ovenfor. Heraf har 28.711 mænd og 35.314 kvinder ikke modtaget domme for overtrædelse af straffeloven eller særlovene hverken fem år før eller fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab. Det svarer til henholdsvis 83 pct. og 94 pct.

Tabel 6.21 **Personer med opnået dansk statsborgerskab efter køn, antal forhold før og efter opnået dansk statsborgerskab og alder ved opnået statsborgerskab. 2019**

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
Mænd i alt	**5 883**	**4 299**	**6 814**	**6 894**	**4 661**	**6 120**	**34 671**
Ingen forhold før, i alt	**4 683**	**3 896**	**6 223**	**6 379**	**4 359**	**5 808**	**31 348**
- Ingen forhold efter	4 063	3 522	5 682	5 854	4 060	5 530	28 711
- 1 forhold efter	388	273	390	385	219	225	1 880
- 2+ forhold efter	232	101	151	140	80	53	757
1 forhold før, i alt	**636**	**316**	**454**	**409**	**245**	**263**	**2 323**
- Ingen forhold efter	443	252	355	334	204	220	1 808
- 1 forhold efter	100	42	62	53	26	35	318
- 2+ forhold efter	93	22	37	22	15	8	197
2+ forhold før, i alt	**564**	**87**	**137**	**106**	**57**	**49**	**1 000**
- Ingen forhold efter	260	64	91	74	42	30	561
- 1 forhold efter	77	15	27	16	11	13	159
- 2+ forhold efter	227	8	19	16	4	6	280
Kvinder i alt	**6 780**	**5 166**	**7 330**	**7 124**	**4 980**	**6 043**	**37 423**
Ingen forhold før, i alt	**6 441**	**4 978**	**7 094**	**6 903**	**4 815**	**5 901**	**36 132**
- Ingen forhold efter	6 271	4 852	6 937	6 750	4 704	5 800	35 314
- 1 forhold efter	130	99	125	109	91	85	639
- 2+ forhold efter	40	27	32	44	20	16	179
1 forhold før, i alt	**256**	**148**	**201**	**178**	**142**	**117**	**1 042**
- Ingen forhold efter	225	132	185	159	132	100	933
- 1 forhold efter	19	13	9	9	5	9	64
- 2+ forhold efter	12	3	7	10	5	8	45
2+ forhold før, i alt	**83**	**40**	**35**	**43**	**23**	**25**	**249**
- Ingen forhold efter	61	29	21	33	15	17	176
- 1 forhold efter	8	5	9	3	4	2	31
- 2+ forhold efter	14	6	5	7	4	6	42

De fleste med domme før statsborgerskab får ikke domme efter statsborgerskab

Af de 2.323 mænd, der havde fået én dom for overtrædelse af straffeloven eller særlovene før statsborgerskab, fik 318 én ny dom efter statsborgerskabet og 197 fik to eller flere. Det svarer til henholdsvis 14 pct. og 8 pct. Tilsvarende fik 16 pct. af de 1.000 mænd, der havde fået to eller flere domme før statsborgerskab, én ny dom efter statsborgerskab og 28 pct. fik to eller flere.

Figur 6.16 **Personer med opnået dansk statsborgerskab efter domme før og efter opnået dansk statsborgerskab, alder ved opnået statsborgerskab og køn. 2019**

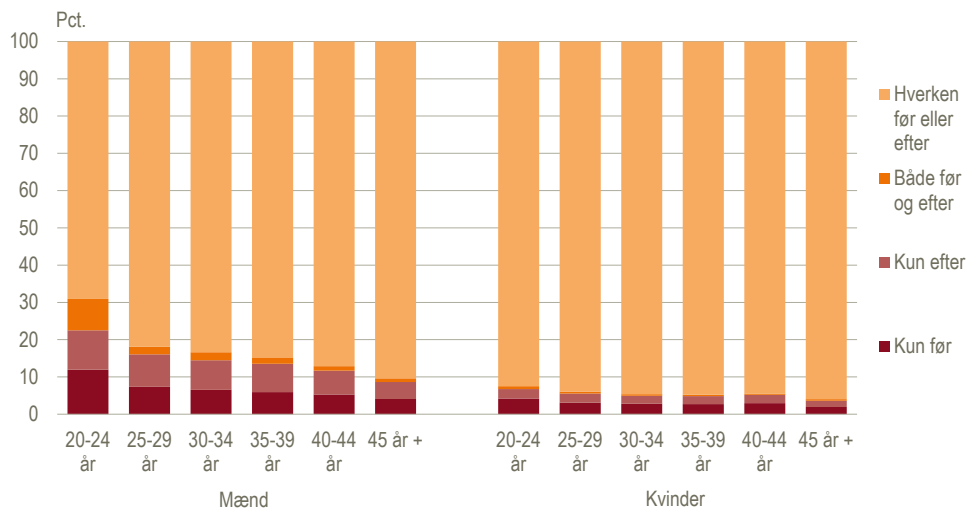

Flest blandt ældre mænd uden domme

Andelen, der ikke har modtaget domme hverken før eller efter opnåelse af dansk statsborgerskab er størst blandt mænd, der var 45 år eller ældre, da de blev danske statsborgere. Her var andelen på 90 pct. For de mænd, der var i alderen 20-24 år, da

de fik dansk statsborgerskab var andelen kun på 69 pct. For kvinderne er forskellen meget mindre: 96 pct. for de kvinder, der var 45 år eller ældre, da de fik dansk statsborgerskab og 92 pct. for de kvinder, der var 20-24 år.

Størst andel med domme før og efter statsborgerskab blandt efterkommere fra ikke-vestlige lande

Blandt mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er andelen med domme før og/eller efter statsborgerskab på 39 pct. Det er den største andel blandt de fem herkomstgrupper. En del af forklaringen på dette er sandsynligvis, at efterkommerne fra ikke-vestlige lande gennemsnitligt er yngre end resten af befolkningen og derfor også vil være yngre end gennemsnittet på det tidspunkt, hvor de opnår dansk statsborgerskab. Og som det fremgik i figur 6.16, hænger andelen med dom før/efter statsborgerskab sammen med alderen på tidspunktet for statsborgerskabet.

Figur 6.17 **Mænd med opnået dansk statsborgerskab efter herkomst, oprindelse og domme før og efter opnået dansk statsborgerskab. 2019**

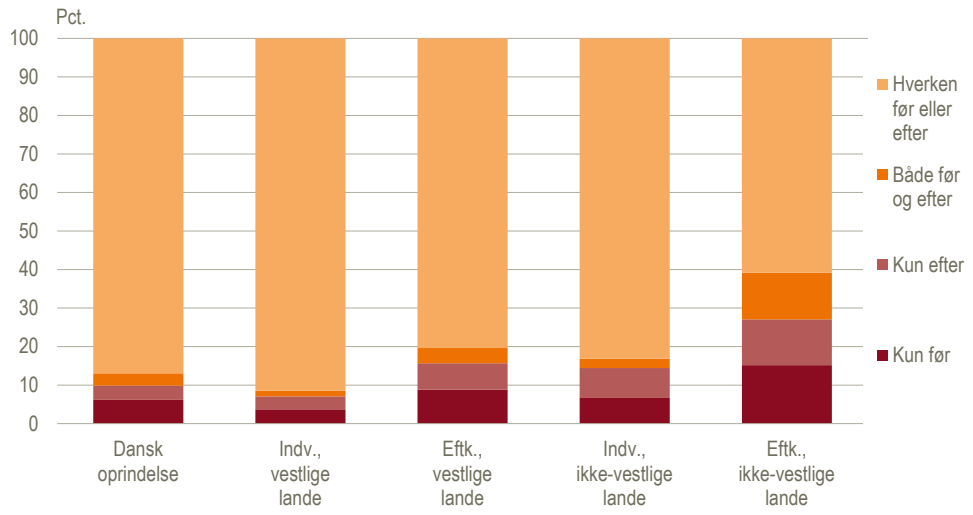

Samme mønster for kvinderne

Også hos kvinderne er det blandt efterkommerne fra ikke-vestlige lande, der er den største andel med domme før og/eller efter statsborgerskab. Men igen er forskellene meget mindre blandt kvinderne end blandt mændene.

Figur 6.18 **Kvinder med opnået dansk statsborgerskab efter herkomst, oprindelse og domme før og efter opnået dansk statsborgerskab. 2019**

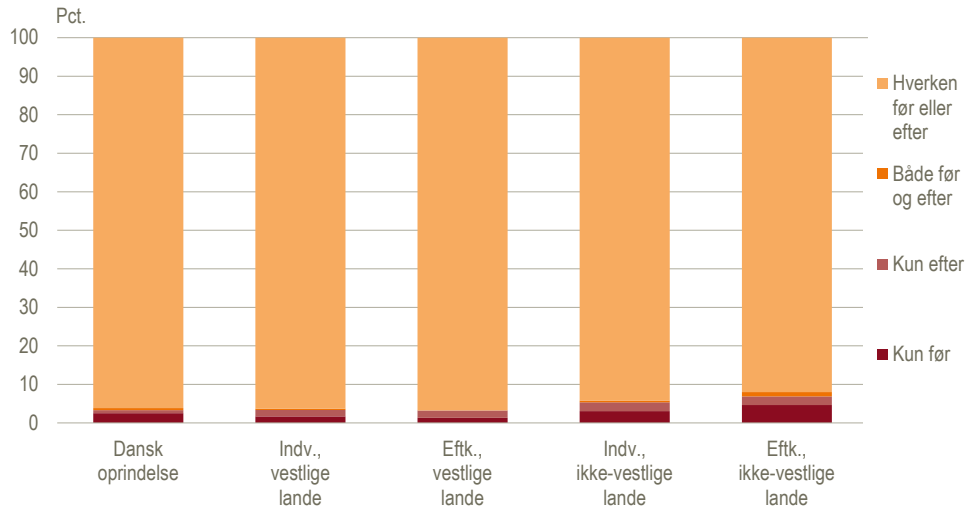

Flest har tidligere dom for en ejendomsforbrydelse

Af de i alt 4.614 personer, der havde fået en eller flere domme i perioden fem år forud for deres statsborgerskab, havde de 63 pct. fået dom for en ejendomsforbrydelse ved den seneste dom før statsborgerskabet. Det svarer til 2.889 personer. 18 pct. eller

824 personer havde fået en dom inden for gruppen af øvrige særlove, herunder blandt andet udlændingeloven, ordensbekendtgørelsen, lov om hyrekørsel og restaurationsloven.

Tabel 6.22 **Personer med domme før statsborgerskab efter lovovertrædelse ved seneste dom før statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2019**

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
	antal						
I alt	**1 539**	**591**	**827**	**736**	**467**	**454**	**4 614**
	pct.						
I alt	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Straffelov i alt	78,3	73,6	73,0	70,8	71,3	74,2	74,4
- Seksualforbrydelser	0,8	1,2	0,8	1,5	1,1	1,8	1,1
- Voldsforbrydelser	11,4	4,4	6,7	5,6	4,5	3,7	7,3
- Ejendomsforbrydelser	62,2	63,8	62,4	60,1	62,7	67,0	62,6
- Andre straffelovsforbrydelser	3,9	4,2	3,1	3,7	3,0	1,8	3,5
Særlove i alt	21,7	26,4	27,0	29,2	28,7	25,8	25,6
- Lov om euforiserende stoffer	4,6	4,1	3,0	3,4	3,0	2,4	3,7
- Våbenloven	5,2	4,4	3,4	3,4	4,1	1,5	4,0
- Øvrige særlove	11,9	17,9	20,6	22,4	21,6	21,8	17,9

Lidt anderledes mønster for domme efter statsborgerskab

Hvis der i stedet tages udgangspunkt i den første dom efter statsborgerskab er kriminalitetsmønstret lidt anderledes. Af de i alt 4.591 personer, der havde fået en eller flere domme i perioden fem år efter deres statsborgerskab, havde de 41 pct. fået den første dom for en ejendomsforbrydelse, mens 29 pct., svarende til 1.322 personer, havde fået den første dom for en lovovertrædelse i gruppen af øvrige særlove.

Tabel 6.23 **Personer med domme efter statsborgerskab efter lovovertrædelse ved første dom efter statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2019**

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
	antal						
I alt	**1 340**	**614**	**873**	**814**	**484**	**466**	**4 591**
	pct.						
I alt	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Straffelov i alt	57,2	61,7	59,9	57,6	62,6	62,7	59,5
- Seksualforbrydelser	0,6	1,5	1,6	1,5	1,7	1,5	1,3
- Voldsforbrydelser	15,8	12,1	13,9	12,8	12,8	12,7	13,8
- Ejendomsforbrydelser	36,4	45,3	41,0	39,9	44,2	45,7	40,9
- Andre straffelovsforbrydelser	4,4	2,9	3,4	3,4	3,9	2,8	3,6
Særlove i alt	42,8	38,3	40,1	42,4	37,4	37,3	40,5
- Lov om euforiserende stoffer	11,5	7,5	6,9	6,4	6,2	5,8	8,0
- Våbenloven	6,1	2,1	2,9	2,8	2,7	2,4	3,6
- Øvrige særlove	25,1	28,7	30,4	33,2	28,5	29,2	28,8

Tre ud af fire dømte før statsborgerskab fik en bøde

Af de 4.614 personer, der fik en dom før statsborgerskab, fik de 76 pct. en bøde. Andelen af de dømte, der havde fået en bøde er højest for de ældste aldersgrupper og lavest for de yngste, henholdsvis 88 pct. og 68 pct. Omvendt er andelen med en frihedsstraf højest for de yngste aldersgrupper. Således havde 21 pct. af de dømte i alderen 20-24 år fået en frihedsstraf ved den seneste dom før statsborgerskab. For personer i alderen 45 år og derover var andelen kun på 3 pct.

Tabel 6.24 **Personer med domme før statsborgerskab efter afgørelsestype ved seneste dom før statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2019**

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
	antal						
I alt	**1 539**	**591**	**827**	**736**	**467**	**454**	**4 614**
	pct.						
I alt	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Ubetinget frihedsstraf	7,9	0,8	0,2	0,1	1,3	0,2	3,0
Betinget frihedsstraf	12,6	8,3	9,1	5,7	6,4	2,6	8,7
Bøde	67,6	74,5	76,4	81,0	82,2	88,3	75,7
Tiltalefrafald	4,0	1,4	1,6	2,0	1,9	1,1	2,4
Tiltaleundladelse	6,2	12,5	10,6	10,1	6,6	6,6	8,5
Anden afgørelse	1,6	2,5	2,1	1,1	1,5	1,1	1,6

De fleste med dom efter statsborgerskab får også en bøde

Også blandt de personer, der har fået domme efter statsborgerskab er en bøde den hyppigste afgørelse. I alt 71 pct. af de 4.591 personer, der fik domme efter statsborgerskab, fik en bøde. Også her er andelen højest hos de ældste (80 pct.) og lavest blandt de yngste (63 pct.). Også med hensyn til andelen, der fik en frihedsstraf er billedet det samme, som blandt de personer, der havde fået domme før statsborgerskab: 30 pct. af de 20-24-årige og 15 pct. blandt personer i alderen 45 år og derover.

Tabel 6.25 **Personer med domme efter statsborgerskab efter afgørelsestype ved første dom efter statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2019**

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
	antal						
I alt	**1 340**	**614**	**873**	**814**	**484**	**466**	**4 591**
	pct.						
I alt	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Ubetinget frihedsstraf	12,5	6,7	6,9	6,3	6,8	4,5	8,1
Betinget frihedsstraf	17,2	14,2	14,4	13,1	13,4	10,3	14,5
Bøde	63,1	72,3	72,3	74,8	72,9	80,0	70,9
Tiltalefrafald	1,4	1,5	1,7	1,4	1,4	1,3	1,5
Tiltaleundladelse	4,2	3,3	2,7	2,8	4,1	1,9	3,3
Anden afgørelse	1,6	2,1	1,9	1,6	1,2	1,9	1,7

Varighed fra dom til statsborgerskab

Af de personer, der havde fået domme i de fem forudgående år før opnåelse af statsborgerskab, havde 8 pct. fået den seneste dom mindre end et halvt år før statsborgerskabet. Yderligere 9 pct. havde fået den seneste dom mellem et halvt og et helt år forud for statsborgerskabet. For 25 pct. vedkommende lå den seneste dom mellem fire og fem år før statsborgerskabet.

Figur 6.19 **Personer med domme før statsborgerskab efter varighed til seneste dom før statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2019**

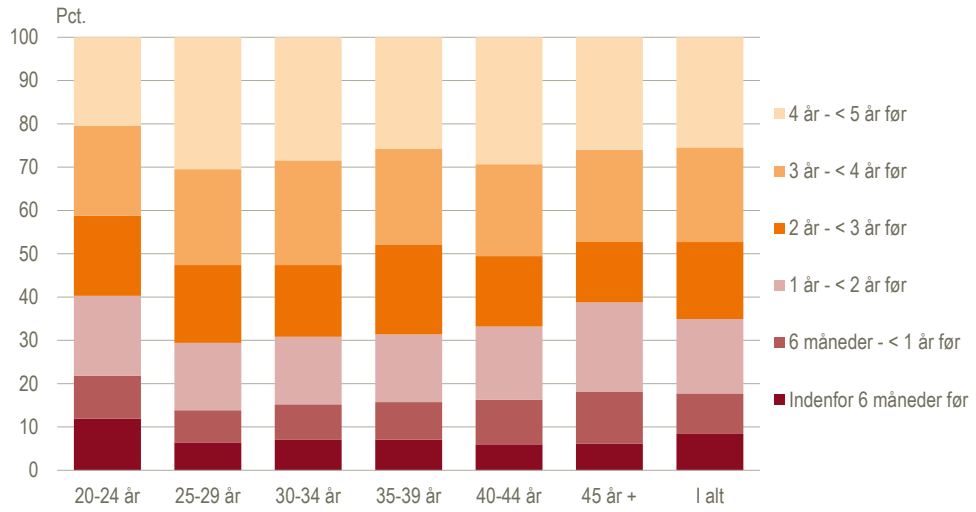

Varighed fra statsborgerskab til dom

Af de 4.591 personer, der fik domme inden for en periode på fem år efter opnåelse af statsborgerskab, havde de 24 pct. fået den første dom inden for et år. For de unge i alderen 20-24 år var andelen med 29 pct. lidt højere.

Figur 6.20 **Personer med domme efter statsborgerskab efter varighed til første dom efter statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2019**

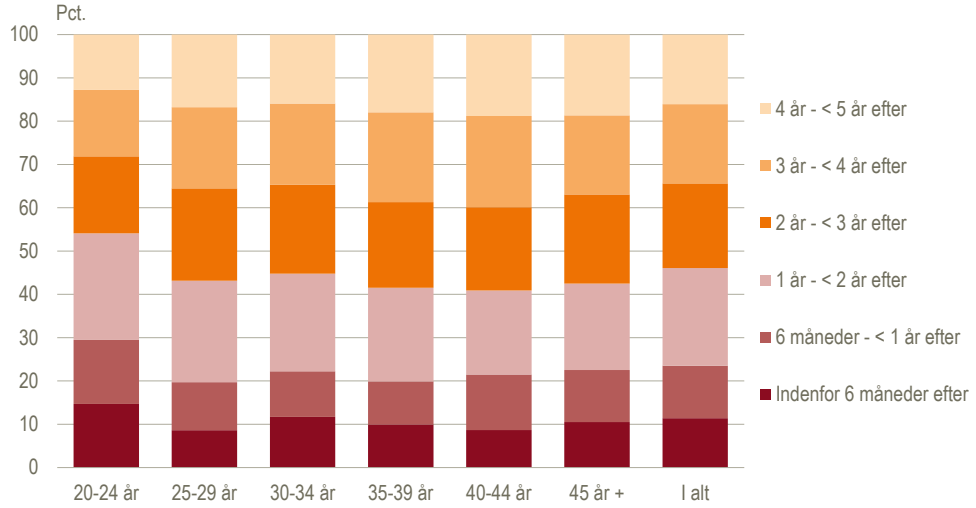

Mandlige indvandrere fra Makedonien, Somalia og Pakistan får oftest nye domme efter statsborgerskab

Blandt mandlige indvandrere med dansk statsborgerskab i 2019, der har oprindelse i Makedonien, Somalia og Pakistan var der 14 pct., der blev dømt for ét eller flere forhold i de første fem år efter de havde opnået dansk statsborgerskab. Det er den højeste andel blandt de viste oprindelseslande. De laveste andele blandt de mandlige indvandrere findes blandt mænd med oprindelse i Tyskland, hvor der kun er 2 pct., der bliver dømt og i Bosnien-Hercegovina og Sri Lanka, hvor der er omkring 5 pct.

Større andel af efterkommerne end af indvandrerne bliver dømt igen

Blandt de mandlige efterkommere fra Tyrkiet er der 22 pct., der bliver dømt i løbet af de første fem år efter statsborgerskabet. Det er noget højere end blandt indvandrerne fra Tyrkiet, hvor andelen er på 12 pct. Tilsvarende ses for mænd med oprindelse i Jugoslavien, hvor der er 26 pct. af efterkommerne og 11 pct. af indvandrerne. Som nævnt ovenfor kan en del af forklaringen på, at der er en større andel af efterkommerne end af indvandrerne, der bliver dømt igen, være at efterkommerne gennemsnitligt er yngre end resten af befolkningen og derfor også vil være yngre end gennemsnittet på det tidspunkt, hvor de har opnået dansk statsborgerskab. Og som

det er fremgået tidligere, hænger andelen med dom før/efter statsborgerskab sammen med alderen på tidspunktet for statsborgerskabet.

Tabel 6.26 **Mænd[1] med dansk statsborgerskab efter oprindelsesland og antal fældende forhold fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab. 2019**

	Antal forhold fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab							
	Ingen	1	2+	I alt	Ingen	1	2+	I alt
	antal				pct.			
Indvandrere								
Tyrkiet	3 937	378	162	4 477	87,9	8,4	3,6	100,0
Irak	3 525	258	98	3 881	90,8	6,6	2,5	100,0
Bosnien-Hercegovina	2 629	83	42	2 754	95,5	3,0	1,5	100,0
Libanon[2]	2 548	236	127	2 911	87,5	8,1	4,4	100,0
Iran	2 488	228	118	2 834	87,8	8,0	4,2	100,0
Sri Lanka	1 573	68	25	1 666	94,4	4,1	1,5	100,0
Afghanistan	1 313	108	37	1 458	90,1	7,4	2,5	100,0
Jugoslavien[3]	1 285	113	44	1 442	89,1	7,8	3,1	100,0
Vietnam	1 018	51	31	1 100	92,5	4,6	2,8	100,0
Somalia	981	104	54	1 139	86,1	9,1	4,7	100,0
Pakistan	724	78	40	842	86,0	9,3	4,8	100,0
Marokko	704	65	35	804	87,6	8,1	4,4	100,0
Tyskland	439	6	2	447	98,2	1,3	0,4	100,0
Polen	379	16	13	408	92,9	3,9	3,2	100,0
Kina	291	19	1	311	93,6	6,1	0,3	100,0
Makedonien	246	24	17	287	85,7	8,4	5,9	100,0
Rumænien	211	18	5	234	90,2	7,7	2,1	100,0
Indien	197	13	10	220	89,5	5,9	4,5	100,0
Efterkommere								
Tyrkiet	638	84	93	815	78,3	10,3	11,4	100,0
Jugoslavien[3]	193	26	41	260	74,2	10,0	15,8	100,0

[1] Mænd fra oprindelseslande med mindst 200 indvandrere/efterkommere med dansk statsborgerskab i 2019.

[2] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

[3] Jugoslavien før opsplitningen.

Færre blandt kvinderne dømmes for ny kriminalitet

Generelt er der en noget mindre andel af kvinderne end af mændene, der dømmes skyldig i nye forhold efter opnåelse af statsborgerskab. Blandt indvandrerne findes de højeste andele blandt kvinder fra Vietnam, Kina og Iran, hvor der er 5 pct., der er dømt. Andelen blandt de kvindelige efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, Jugoslavien og Pakistan, der er dømt igen, er stort set den samme som blandt indvandrerne fra de pågældende lande.

Tabel 6.27 **Kvinder[1] med dansk statsborgerskab efter oprindelsesland og antal fældende forhold fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab. 2019**

	Antal forhold fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab							
	Ingen	1	2+	I alt	Ingen	1	2+	I alt
	antal				pct.			
Indvandrere								
Tyrkiet	3 632	49	18	3 699	98,2	1,3	0,5	100,0
Bosnien-Hercegovina	3 016	41	13	3 070	98,2	1,3	0,4	100,0
Irak	2 738	58	9	2 805	97,6	2,1	0,3	100,0
Libanon[2]	2 220	45	19	2 284	97,2	2,0	0,8	100,0
Iran	2 089	77	29	2 195	95,2	3,5	1,3	100,0
Jugoslavien[3]	1 529	39	18	1 586	96,4	2,5	1,1	100,0
Sri Lanka	1 412	16	4	1 432	98,6	1,1	0,3	100,0
Vietnam	1 332	51	22	1 405	94,8	3,6	1,6	100,0
Somalia	1 145	27	9	1 181	97,0	2,3	0,8	100,0
Polen	1 139	28	14	1 181	96,4	2,4	1,2	100,0
Afghanistan	1 045	19	8	1 072	97,5	1,8	0,7	100,0
Filippinerne	1 005	11	3	1 019	98,6	1,1	0,3	100,0
Pakistan	742	18	5	765	97,0	2,4	0,7	100,0
Thailand	732	10	1	743	98,5	1,3	0,1	100,0
Marokko	696	17	9	722	96,4	2,4	1,2	100,0
Kina	646	29	7	682	94,7	4,3	1,0	100,0
Rusland	574	6	3	583	98,5	1,0	0,5	100,0
Tyskland	560	2	-	562	99,6	0,4	-	100,0
Rumænien	433	10	-	443	97,7	2,3	-	100,0
Syrien	318	6	2	326	97,5	1,8	0,6	100,0
Norge	307	3	1	311	98,7	1,0	0,3	100,0
Sverige	247	2	-	249	99,2	0,8	-	100,0
Ukraine	244	5	4	253	96,4	2,0	1,6	100,0
Brasilien	234	8	1	243	96,3	3,3	0,4	100,0
Indien	217	3	-	220	98,6	1,4	-	100,0
Uganda	203	2	2	207	98,1	1,0	1,0	100,0
Efterkommere								
Tyrkiet	958	12	8	978	98,0	1,2	0,8	100,0
Jugoslavien[3]	321	11	11	343	93,6	3,2	3,2	100,0
Pakistan	198	3	1	202	98,0	1,5	0,5	100,0

[1] Kvinder fra oprindelseslande med mindst 200 indvandrere/efterkommere med dansk statsborgerskab i 2019.

[2] En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

[3] Jugoslavien før opsplitningen.

Betinget udvisning

Population

Populationen i dette afsnit udgøres af personer, der har fået en dom med betinget udvisning for overtrædelse af straffeloven og/eller særlovene siden 1. juni 2006, hvor lov om betinget udvisning trådte i kraft eller en dom med advarsel om udvisning i henhold til udlændingelovens § 24 b siden 15. maj 2018. Til disse personer er knyttet oplysninger om eventuelle nye domme for overtrædelse af straffeloven eller særlovene.

Halvdelen af personer med en dom til betinget udvisning har fået en ny dom

I alt 2.605 personer har fået en (eller flere) domme til betinget udvisning for overtrædelse af straffeloven eller særlovene i perioden 1. juni 2006 til 31. december 2019. Heraf havde 1.382 fået en (eller flere) nye domme for overtrædelse af straffeloven eller særlovene ved udgangen af 2019. Andelen, der har fået en ny dom er naturligt størst blandt de personer, der har fået dommen med den betingede udvisning tidligt i den betragtede periode. Således ligger andelen med en ny dom mellem 67 pct. og 94 pct. for personer, der har fået den betingede udvisning i årene 2006-2012, mens den for fx personer, der har fået den betingede udvisning i 2018, ligger på 45 pct.

Mindst en tredjedel har fået en ny dom inden for et år

Når der ses bort fra 2019 har mellem 31 pct. og 55 pct. af de personer, der fik en dom til betinget udvisning, fået en ny dom for overtrædelse af straffeloven eller særlovene inden for de første 12 måneder efter dommen til betinget udvisning.

Tabel 6.28 **Personer med dom til betinget udvisning efter varighed til ny dom. Domme for overtrædelse af straffeloven eller særlovene. 2006-2019**

	Varighed til ny dom										Ingen ny dom		I alt
	1-90 dage	3> - 6 måne-der	6> - 9 måne-der	9> - 12 måne-der	1> - 2 år	2> - 3 år	3> - 4 år	4> - 5 år	5 år +	Ny dom i alt	I alt	Heraf død/-udvan-dret[1]	
	antal												
I alt	**331**	**251**	**181**	**131**	**267**	**102**	**58**	**25**	**36**	**1 382**	**1 223**	**157**	**2 605**
2006	-	-	1	1	2	-	-	-	-	4	2	1	6
2007	-	1	1	3	6	-	-	2	2	15	1	-	16
2008	1	4	4	4	5	2	3	3	4	30	4	1	34
2009	2	4	12	4	6	9	2	-	5	44	9	1	53
2010	8	2	3	4	4	6	3	1	7	38	13	5	51
2011	19	13	11	8	12	4	5	4	4	80	13	6	93
2012	28	14	11	9	23	9	6	3	4	107	35	14	142
2013	33	18	8	15	28	10	14	4	8	138	85	20	223
2014	25	23	12	10	26	10	10	4	2	122	56	10	178
2015	32	21	18	17	30	15	11	4	-	148	91	15	239
2016	37	33	19	14	35	16	4	-	-	158	122	12	280
2017	43	46	30	18	55	21	-	-	-	213	185	21	398
2018	60	36	30	20	35	-	-	-	-	181	218	13	399
2019	43	36	21	4	-	-	-	-	-	104	389	38	493
	pct. kumuleret												
2006	-	-	16,7	33,3	66,7	66,7	66,7	66,7	66,7	66,7	33,3	16,7	100,0
2007	-	6,3	12,5	31,3	68,8	68,8	68,8	81,3	93,8	93,8	6,3	-	100,0
2008	2,9	14,7	26,5	38,2	52,9	58,8	67,6	76,5	88,2	88,2	11,8	2,9	100,0
2009	3,8	11,3	34,0	41,5	52,8	69,8	73,6	73,6	83,0	83,0	17,0	1,9	100,0
2010	15,7	19,6	25,5	33,3	41,2	52,9	58,8	60,8	74,5	74,5	25,5	9,8	100,0
2011	20,4	34,4	46,2	54,8	67,7	72,0	77,4	81,7	86,0	86,0	14,0	6,5	100,0
2012	19,7	29,6	37,3	43,7	59,9	66,2	70,4	72,5	75,4	75,4	24,6	9,9	100,0
2013	14,8	22,9	26,5	33,2	45,7	50,2	56,5	58,3	61,9	61,9	38,1	9,0	100,0
2014	14,0	27,0	33,7	39,3	53,9	59,6	65,2	67,4	68,5	68,5	31,5	5,6	100,0
2015	13,4	22,2	29,7	36,8	49,4	55,6	60,3	61,9	61,9	61,9	38,1	6,3	100,0
2016	13,2	25,0	31,8	36,8	49,3	55,0	56,4	56,4	56,4	56,4	43,6	4,3	100,0
2017	10,8	22,4	29,9	34,4	48,2	53,5	53,5	53,5	53,5	53,5	46,5	5,3	100,0
2018	15,0	24,1	31,6	36,6	45,4	45,4	45,4	45,4	45,4	45,4	54,6	3,3	100,0
2019	8,7	16,0	20,3	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	78,9	7,7	100,0

[1] Inden 1. januar 2020.

7. Børn af efterkommere

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 28.821 børn af efterkommere 1. januar 2020 – heraf har 92 pct. ikke-vestlig oprindelse. 65 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år.

De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling end ikke-vestlige børn af efterkommere, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, otte gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2019 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere 5,6 for drengene og 6,2 for pigerne. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er markant højere med 6,9 og 7,8.

Forældrene til børn af efterkommere er generelt meget unge. Det gælder især for ikke-vestlige børn af efterkommere, hvor mødre til børn under 25 år i gennemsnit er ca. 10 år yngre end mødre til børn med dansk oprindelse. Den store forskel skyldes først og fremmest, at de ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er meget unge – 38 pct. er under 5 år.

Forældrenes unge alder er en af årsagerne til, at der er færre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse end blandt både forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er også i mindre grad beskæftigede. Det gælder især mødrene, hvor 39 pct. er uden beskæftigelse. Det kan her spille en rolle, at der er forholdsvis mange helt små børn blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, og at der generelt er flere mødre, som er uden for arbejdsmarkedet, mens børnene er små.

7.1 Definition

Første udgivelse i 2007

Statistik om børn af efterkommere blev udgivet for første gang i forbindelse med publikationen *Indvandrere i Danmark 2007*.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og ingen af forældrene har dansk oprindelse. Børnene er i Danmarks Statistiks normale definition kategoriseret som enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. De bliver benævnt i dette kapitel som børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst én forælder er født i Danmark og har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene er født i Danmark og har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere er ikke en del af herkomstdefinitionen

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper: 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere. I princippet kan der i alle grupper være personer, som har en eller to forældre, der er efterkommere. Det er derfor ikke muligt, at tilføje en fjerde kategori (børn af efterkommere) uden at kategorien overlapper med de tre eksisterende kategorier i herkomstdefinitionen.

Børn af efterkommere har mindst én forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. Samtidigt skal børn af efterkommere i Danmarks Statistiks normale herkomstdefinition være enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. 1. januar 2020 er der 28.821 personer i Danmark, der opfylder dette krav. Heraf er 25.548 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 3.273 er placeret i kategorien efterkommere.

Der er 28.821 børn af efterkommere

Vi betegner de samlede 28.821 personer som børn af efterkommere. Derudover vil vi bruge betegnelsen børn af efterkommere-D om de 25.548 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse. Endelig kaldes de 3.273 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, for børn af efterkommere-E. Forskellen mellem de to grupper er, at mindst én forælder til børn af efterkommere-D er efterkommer med dansk statsborgerskab. Dette er ikke tilfældet for forældre til børn af efterkommere-E.

Tabel 7.1 **Børn af efterkommere**

		Far				
		Indvandrer		Efterkommer		Dansk oprindelse
Mor		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	
Indvandrer	Dansk statsborger			D	E	
	Udenlandsk statsborger			D	E	
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	D	
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E	
Dansk oprindelse						

Anm.: D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

Alle børn af efterkommere er ikke med

1. januar 2020 er der i Danmark 47.508 personer, som har mindst én forælder, der er efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem er 18.020 personer svarende til 38 pct., hvor forældreparret består af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I Danmarks Statistiks definition af børn af efterkommere inkluderes disse personer ikke, da de har en forælder med dansk oprindelse.

Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab og en indvandrer. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 7.1 **Børn af efterkommere**

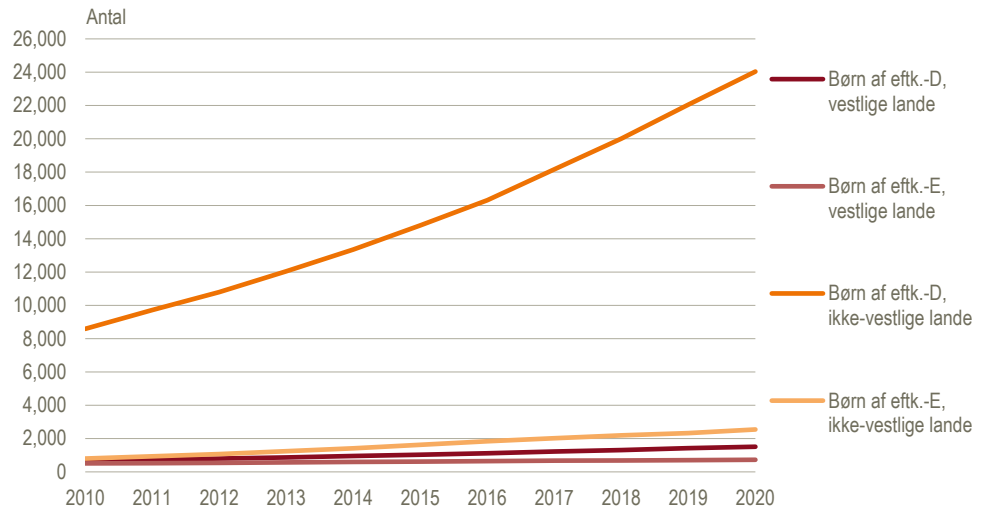

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende …

Selv om de 28.821 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2020, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste ti år. I 2010 udgjorde børn af efterkommere således kun 10.593 personer (9.282 i D og 1.311 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af

de sidste ti år gradvist er kommet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

… men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2020 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er i tabel 7.2 opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

26.584 ikke-vestlige – og 2.237 vestlige børn af efterkommere

De 28.821 børn af efterkommere kan opdeles i 2.237 med vestlig oprindelse og 26.584 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er dobbelt så mange i gruppe D end i gruppe E, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes næsten ti gange så mange i gruppe D.

Tabel 7.2 **Børn af efterkommere efter alder. 2020**

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			I alt
	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	
I alt	**1 510**	**727**	**2 237**	**24 038**	**2 546**	**26 584**	**28 821**
0-4 år	429	166	595	8 898	1 173	10 071	10 666
5-9 år	333	119	452	6 355	722	7 077	7 529
10-14 år	223	73	296	4 436	361	4 797	5 093
15-19 år	136	30	166	2 820	174	2 994	3 160
20-24 år	111	22	133	1 209	65	1 274	1 407
25-29 år	71	10	81	276	34	310	391
30-34 år	47	5	52	29	6	35	87
35-39 år	41	18	59	8	1	9	68
40-44 år	26	26	52	1	6	7	59
45-49 år	23	45	68	2	2	4	72
50-54 år	30	51	81	2	-	2	83
55-59 år	15	52	67	1	-	1	68
60 år og derover	25	110	135	1	2	3	138

Børn af efterkommere er meget unge

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt meget unge. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 3 pct. af alle børn af efterkommere. Blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er det dog 53 pct. børn af efterkommere-E, som er med vestlig oprindelse.

Meget få ikke-vestlige børn af efterkommere er over 30 år

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige efterkommere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mulighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af

efterkommere-E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitamenter til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

Indvandring fra ikke-vestlige lande tog først fart i 1960'erne

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et ukendt fænomen før 1960'erne, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efterkommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

65 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 26.584 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2020 er kun 61 personer fyldt 30 år, mens 17.148 eller 65 pct. endnu ikke er fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er det kun 47 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der forholdsvis ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

7.2 0-29-årige børn af efterkommere

Fokus på de 0-29-årige

I dette afsnit vil vi koncentrere os om den geografiske fordeling af børn af efterkommere. Desuden vil der kun blive fokuseret på den andel, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

I figur 7.2 vises andelen af børn af efterkommere opdelt efter vestlige og ikke-vestlige lande. De 0-29-årige børn af efterkommere opdeles i 1.723 med vestlig oprindelse og 26.523 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set yngre end de vestlige børn. Fx er kun 6 pct. af de ikke-vestlige børn under 30 år fyldt 20 år, mens de 20-29-årige udgør 12 pct. af de vestlige børn.

Figur 7.2 **0-29-årige børn af efterkommere. 2020**

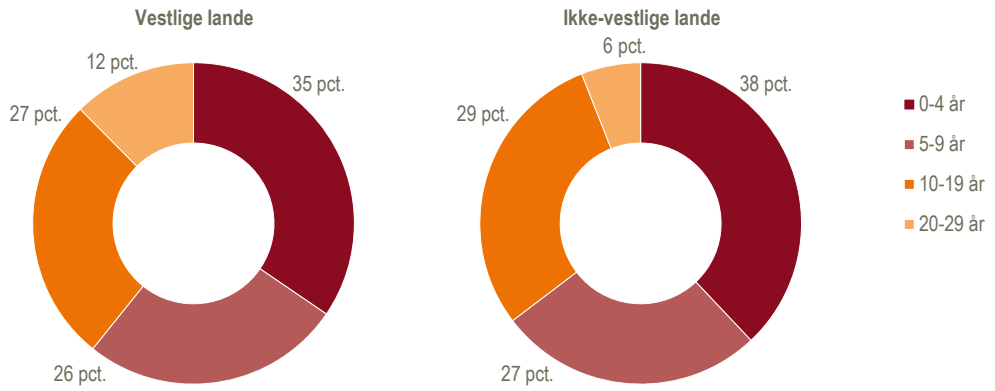

Geografisk fordeling

Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. Danmarkskortet viser andelen af 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98 kommuner. Da der er tale om en gruppe, som antalsmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

Ishøj har størst andel børn af efterkommere

Ishøj, Brøndby, Vallensbæk, Albertslund og Høje-Taastrup er de fem kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelene er 151 promille

i Ishøj, 105 promille i Brøndby, 98 promille i Vallensbæk, 88 promille i Albertslund og 72 promille i Høje-Taastrup.

Figur 7.3 **0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2020**

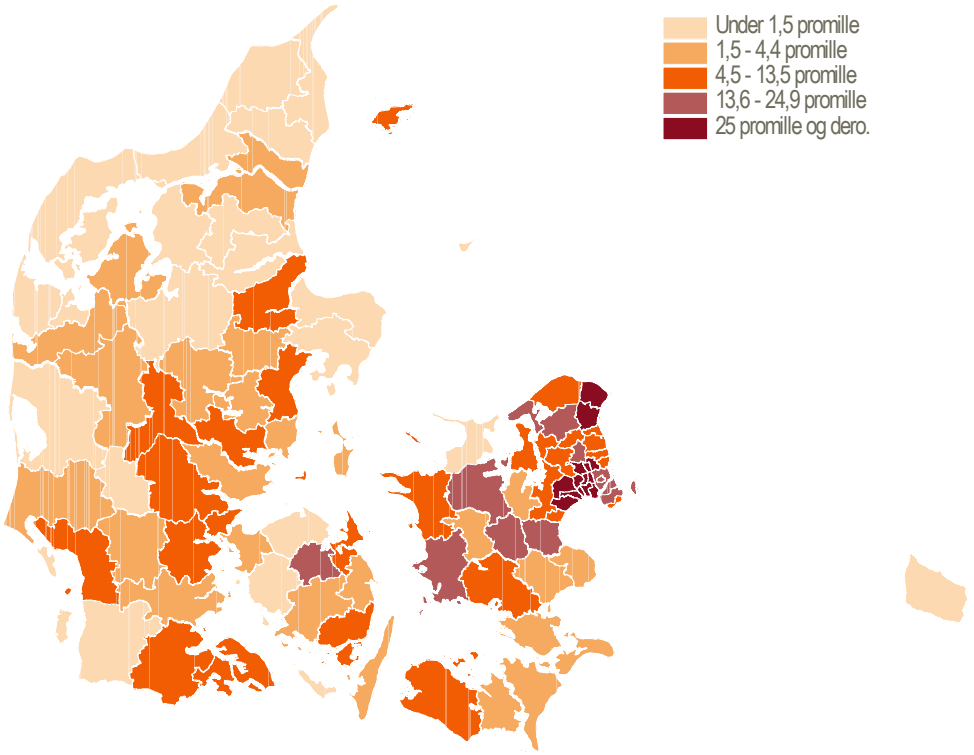

Kort: Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 13,6 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er det kun Odense Kommune, hvor andelen er over landsgennemsnittet.

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalsmæssigt er flest. I København findes der således 5.739 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 20 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 21 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 20 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring København, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

De fleste forældrepar består af en efterkommer og en indvandrer

I tabel 7.3 vises forældresammensætningen i de forskellige grupper af 0-29-årige børn af efterkommere. Blandt alle grupperne af børn af efterkommere er det mest almindelige, at forældreparret består af en efterkommer og en indvandrer. I 2020 havde 19.973 ud af 28.246 børn af efterkommere et forældrepar af denne type. Det svarer til 71 pct. For 24 pct. af børnene er begge forældre efterkommere, mens der for de resterende 6 pct. kun er oplysninger om en forælder, som pr. definition er efterkommer.

Tabel 7.3 **0-29-årige børn af efterkommere efter forældrenes herkomst. 2020**

	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt
I alt	**1 723**	**26 523**	**28 246**
Børn af efterkommere-D	**1 303**	**23 994**	**25 297**
Begge forældre er efterkommere med dansk stb.skab	80	4 756	4 836
Begge forældre er efterkommere, kun én med dansk stb.skab	60	1 442	1 502
En forælder er efterkommer med dansk stb.skab og en forælder er indvandrer	1 077	16 499	17 576
En forælder er efterkommer med dansk stb.skab og en forælder er uoplyst	86	1 297	1 383
Børn af efterkommere-E	**420**	**2 529**	**2 949**
Begge forældre er efterkommere med udenl. stb.skab	18	286	304
En forælder er efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder er indvandrer	379	2 018	2 397
En forælder er efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder er uoplyst	23	225	248

Fokus på vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere

I 2020 var der i alt kun 2.949 børn af efterkommere-E mod 25.297 børn af efterkommere-D. Vi vil i resten af dette kapitel ikke skelne mellem de to grupper D og E, da vi vurderer, at antallet af børn af efterkommere af type E er for lavt til at bære selvstændige undersøgelser. Vores population vil derfor nu bestå af 28.246 børn af efterkommere fordelt på 1.723 med vestlig oprindelse og 26.523 med ikke-vestlig oprindelse. At opdele børn af efterkommere i vestlig- og ikke-vestlig oprindelse prioriterer vi højere end at skelne mellem type D og E.

7.3 Børnenes forhold

Karakterer i grundskolen

16-årige børn af efterkommere ottedoblet på ti år

Ved starten af 2020 er der i alt 663 ikke-vestlige børn af efterkommere, som er 16 år. Det er en gruppe, som vokser år for år, og med det nuværende antal er der tale om næsten en ottedobling siden 2010.

Figur 7.4 **Antallet af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere**

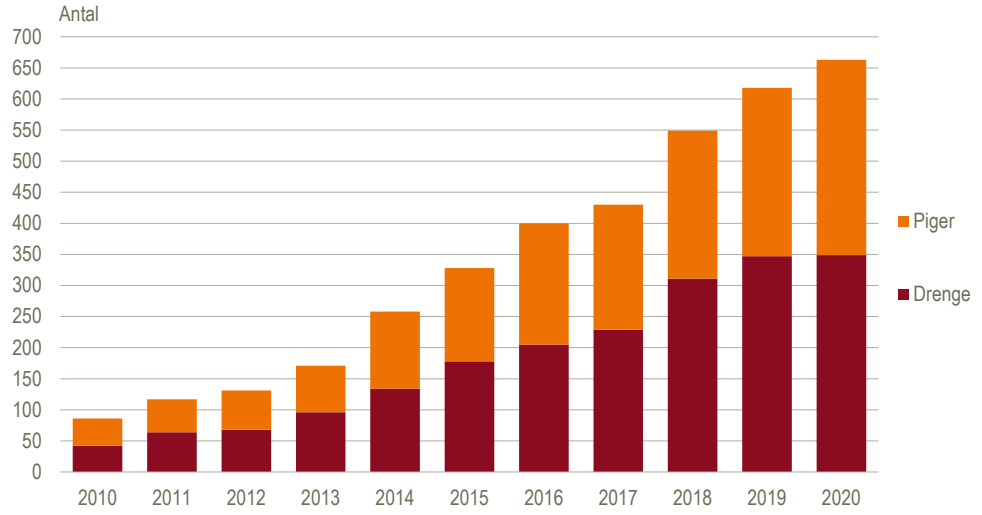

Karaktergennemsnit for de seneste fem skoleår

Gruppen af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er tilstrækkelig stor til at man kan se nærmere på karakterer ved folkeskolens afgangsprøve. I det angivne karaktergennemsnit indgår karakterer for alle bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve.

Figur 7.5 **Karaktergennemsnit for alle bundne prøver**

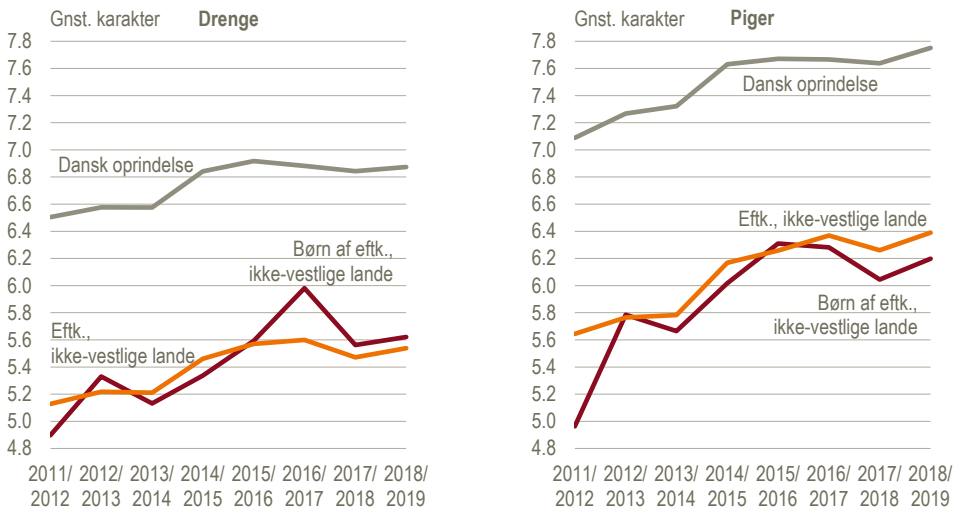

Samme niveau for børn af efterkommere og efterkommere

Det vises i figur 7.5, at karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ligger på samme niveau som for de ikke-vestlige efterkommere i de fleste år. For drengene er de nyeste gennemsnit for børn af efterkommere på 5,6 og efterkommere på 5,5. For pigerne er gennemsnittet 6,2 for børn af efterkommere og 6,4 for efterkommere. Der er tale om niveauer, som ligger klart under niveauerne for drenge og piger med dansk oprindelse, hvor karaktergennemsnittene er 6,9 og 7,8.

Ikke-vestlige efterkommere og børn af efterkommere er forskellige sammensat med hensyn til oprindelsesland

Når man sammenligner karaktergennemsnittet for ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere, skal man være opmærksom på, at grupperne er forskelligt sammensat med hensyn til oprindelsesland. De ikke-vestlige børn af efterkommere domineres af få oprindelseslande, hvor især Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien fylder meget. Tilsammen udgør børn af efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien 82 pct. af alle 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere i 2020. Efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien udgør til sammenligning kun 24 pct. af de 16-årige ikke-vestlige efterkommere i 2020.

Figur 7.6 **Sammensætningen af 16-årige ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere. 2020**

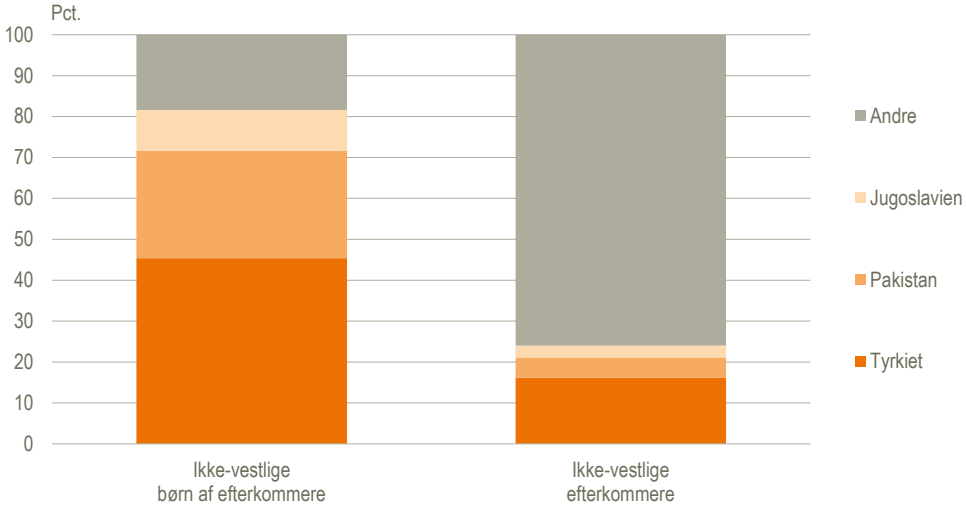

Sammenligning af efterkommere og børn af efterkommere fra samme oprindelsesland

Sammensætningseffekten betyder, at børn af efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien har en meget stor indvirkning på det samlede karaktergennemsnit for de ikke-vestlige børn af efterkommere. Og modsat har efterkommere fra de tilsvarende oprindelseslande en mindre indvirkning på det samlede karaktergennemsnit

for de ikke-vestlige efterkommere. Da der er stor forskel i sammensætningen af grupperne, er det derfor interessant at undersøge, hvordan børn af efterkommere og efterkommere fra samme oprindelsesland klarer sig.

Beregnet som 5-årsgennemsnit

Hvis man vil sammenligne efterkommere og børn af efterkommere fra samme oprindelsesland, er det hensigtsmæssigt at opgøre karaktergennemsnittet over en længere årrække. Det skyldes, at når børn af efterkommere opdeles efter oprindelsesland, bliver populationerne små. For at kunne foretage en meningsfuld sammenligning er der i følgende opgørelse derfor benyttet et 5-årsgennemsnit for at få et tilstrækkeligt datagrundlag.

Kun børn af efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien sammenlignes

Sammenligningen er kun foretaget for børn af efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien. Det skyldes, at det kun er disse oprindelseslande, hvor datagrundlaget vurderes at være stort nok. At det netop er Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien, som flest børn af efterkommere har oprindelse i, skal ses i sammenhæng med, at mange af de indvandrere, der først kom til Danmark, kom fra et af disse lande.

Karaktergennemsnit fordelt på oprindelsesland

Når karaktergennemsnittet udregnes som 5-årgennemsnit efter oprindelsesland har børn af efterkommere et karaktergennemsnit, der er lidt højere eller på niveau med efterkommere. For efterkommerne såvel som børn af efterkommere fra alle oprindelseslandene er der dog tale om niveauer, der ligger klart under niveauet for børn med dansk oprindelse, hvor gennemsnittet er på 7,3.

Figur 7.7

Karaktergennemsnit for alle bundne prøver efter oprindelsesland. 2015-2019

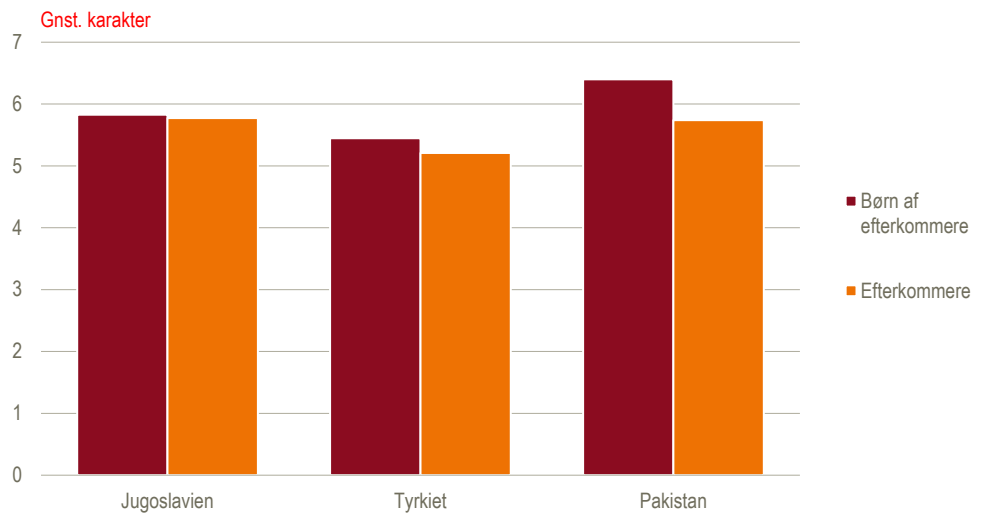

Anm.: I udregningen af karaktergennemsnittet er der standardiseret i forhold til køn og år for afgangsprøven. Der er udvalgt de oprindelseslande, hvor der er mindst 100 elever, som kan kategoriseres som børn af efterkommere.

Pakistanere klarer sig bedst

Den største difference mellem børn af efterkommere og efterkommere findes blandt pakistanere. Her havde børn af efterkommere et gennemsnit på 6,4, mens efterkommerne havde et gennemsnit på 5,7 – en forskel på 0,7.

Børn af efterkommere fra Jugoslavien klarer sig en smule bedre end efterkommere fra Tyrkiet

Børn af efterkommere fra Tyrkiet klarer sig også bedre end efterkommerne, men forskellene er mindre. Børn af efterkommere fra Tyrkiet havde et gennemsnit på 5,4, mens efterkommernes gennemsnit lå på 5,2. For børn af efterkommere fra Jugoslavien lå gennemsnittet på 5,8, hvilket er det samme som efterkommernes gennemsnit.

Uddannelse og beskæftigelse

Kun 1.407 børn af efterkommere i alderen 20 til 24 år

At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er et faktum, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt er der 1. januar 2020 kun henholdsvis 133 vestlige og 1.274 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 20-24-år. Det er indlysende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

Andel 20-24-årige med erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse

I figur 7.8 er vist andelen med fuldført erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse for 20-24-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. Andelen af kvinder med enten en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse er højere end andelen af mænd for alle grupper.

Figur 7.8 **20-24-årige med fuldført enten gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. 2020**

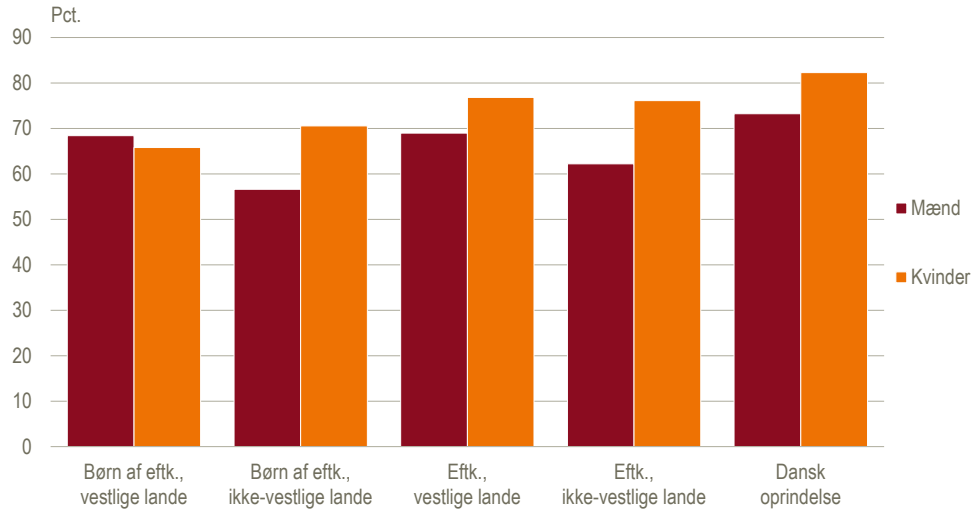

Tabel 7.4 **20-24-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2020**

	Under uddannelse	Både under uddannelse og beskæftiget	Beskæftiget	Hverken under uddannelse eller beskæftiget	I alt
Mænd	**35 448**	**53 291**	**72 568**	**33 647**	**194 954**
Børn af efterkommere, vestlige lande	17	19	15	6	57
Indvandrere, vestlige lande	1 778	2 838	4 033	4 152	12 801
Efterkommere, vestlige lande	217	224	279	185	905
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	142	198	190	143	673
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 407	1 715	4 146	3 169	10 437
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2 586	3 150	3 376	2 729	11 841
Dansk oprindelse	29 301	45 147	60 529	23 263	158 240
Kvinder	**33 301**	**64 534**	**57 121**	**31 981**	**186 937**
Børn af efterkommere, vestlige lande	21	16	26	13	76
Indvandrere, vestlige lande	2 147	3 354	3 243	5 210	13 954
Efterkommere, vestlige lande	177	294	250	142	863
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	126	241	132	102	601
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 525	1 772	2 739	4 112	10 148
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2 830	4 197	2 459	1 850	11 336
Dansk oprindelse	26 475	54 660	48 272	20 552	149 959

Størst andel med enten erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse blandt kvinder

Blandt 20-24-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 73 pct. af mændene og 82 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse. De tilsvarende andele er 57 pct. for mændene og 71 pct. for kvinderne blandt børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande.

80 pct. af 20-24-årige er enten under uddannelse eller i beskæftigelse blandt ikke-vestlige børn af efterkommere

Det vises i figur 7.9, at der blandt 20-24-årige med dansk oprindelse er 85 pct. af mændene og 86 pct. af kvinderne, der enten er i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande er de tilsvarende andele 79 pct. for mænd og 83 pct. for kvinder. Gruppen af 20-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere omfatter i alt kun 1.274 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom på, at tallene er små.

Figur 7.9 **20-24-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2020**

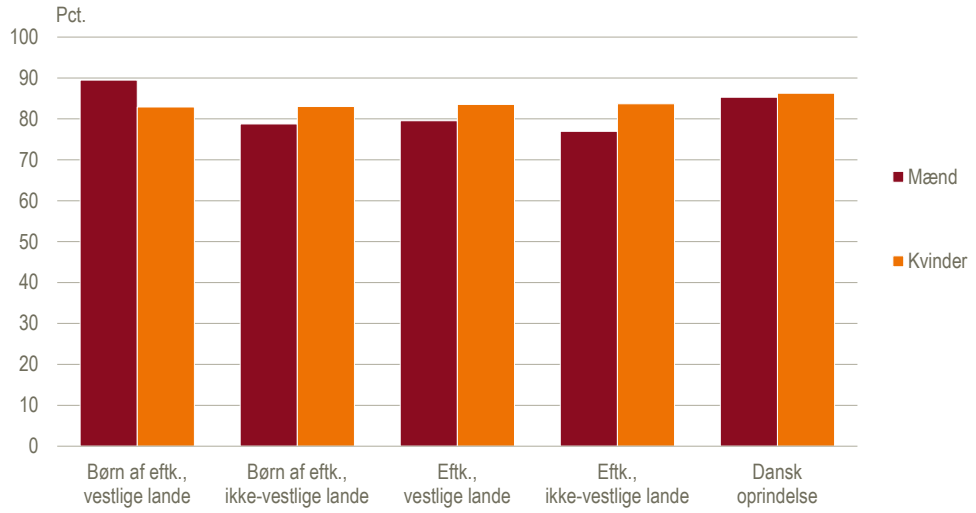

De meget få børn af efterkommere i alderen 20-24 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 20-24-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

7.4 Forældrenes forhold

Forældrene til børn af efterkommere er efterkommere eller indvandrere

Da hovedparten af børn af efterkommere er små børn, er der meget begrænsede muligheder for at se på uddannelsesniveau og socioøkonomiske forhold for gruppen. Mulighederne er i sagens natur bedre, når det gælder deres forældre, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at forældrene til børn af efterkommere selv er efterkommere eller indvandrere. Man skal derfor være forsigtig med at konkludere for meget om integrationen for børn af efterkommere i det danske samfund ud fra, hvordan deres forældre klarer sig. Det er dog velkendt, at forældres job og uddannelse kan have betydning for, hvordan deres børn klarer sig.

Fokus på forældre til personer under 25 år

Når vi ser på forældrenes forhold, interesserer vi os kun for forældre til personer, som er under 25 år. Da børn af efterkommere stort set alle er under 25 år, er det meget få personer vi vil sortere fra af den grund.

Alder

Forældre til børn af efterkommere er unge …

Når man sammenligner forældre til børn af efterkommere med andre grupper af forældre, er det hele tiden relevant at være opmærksom på, at de i gennemsnit er yngre. Blandt alle forældre til 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere var gennemsnitsalderen for faderen og moderen henholdsvis 37,0 år og 34,1 år. For forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende gennemsnitsaldre henholdsvis 46,4 år for faderen og 44,0 år for moderen. Forældre til børn med dansk oprindelse er altså ca. 10 år ældre end forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Også forældre til vestlige børn af efterkommere er forholdsvis unge, men alligevel 3 år ældre end forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere. I tabel 7.5 vises gennemsnitsalderen for forældre til 0-24-årige fordelt efter børnenes herkomst.

Tabel 7.5 **Gennemsnitsalder for forældre til 0-24-årige. 2020**

	Fædre	Mødre	Forskel
I alt	**46,1**	**43,5**	**2,6**
Børn af efterkommere, vestlige lande	39,8	37,5	2,3
Indvandrere, vestlige lande	43,0	40,9	2,1
Efterkommere, vestlige lande	40,6	37,8	2,7
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	37,0	34,1	2,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	45,7	41,0	4,7
Efterkommere, ikke-vestlige lande	46,6	41,7	4,8
Dansk oprindelse	46,4	44,0	2,4

… skyldes at efterkommere generelt er unge

Aldersforskellene er først og fremmest en konsekvens af, at efterkommerne er meget unge. Derfor er de efterkommere, som er blevet forældre også relativt unge, hvorimod forældre til både efterkommere, indvandrere og børn med dansk oprindelse er mere ligeligt fordelt aldersmæssigt. En almindelig familietype, der fx består af et forældrepar med to børn, der begge er over 10 år, er derfor meget ualmindelig blandt børn af efterkommere. Her vil der meget ofte være tale om nye familier med unge forældre og små børn, hvorfor forældrenes gennemsnitsalder også er lavere.

Alder vigtig vedrørende uddannelse og beskæftigelse

Da alder netop har en stor betydning i forbindelse med forhold omkring uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning, er den lave gennemsnitsalder for forældrene til især de ikke-vestlige børn af efterkommere et forhold, man skal være opmærksom på.

Uddannelse

Andele med erhvervskompetencegivende uddannelse …

Figur 7.10 viser andelene med en erhvervskompetencegivende uddannelse blandt henholdsvis forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse og forældrene til 0-24-årige børn af efterkommere.

… er lave for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

80 pct. af fædrene og 84 pct. af mødrene til 0-24-årige med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. I forhold til forældrene til børn af efterkommere er disse andele høje. Der er dog store forskelle mellem forældrene til de vestlige og de ikke-vestlige børn af efterkommere. Blandt fædre og mødre til de vestlige børn af efterkommere, havde henholdsvis 59 pct. af fædrene og 68 pct. af mødrene en erhvervskompetencegivende uddannelse. For forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele kun 50 pct. for fædrene og 62 pct. for mødrene.

Figur 7.10 **Forældre til 0-24-årige, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2020**

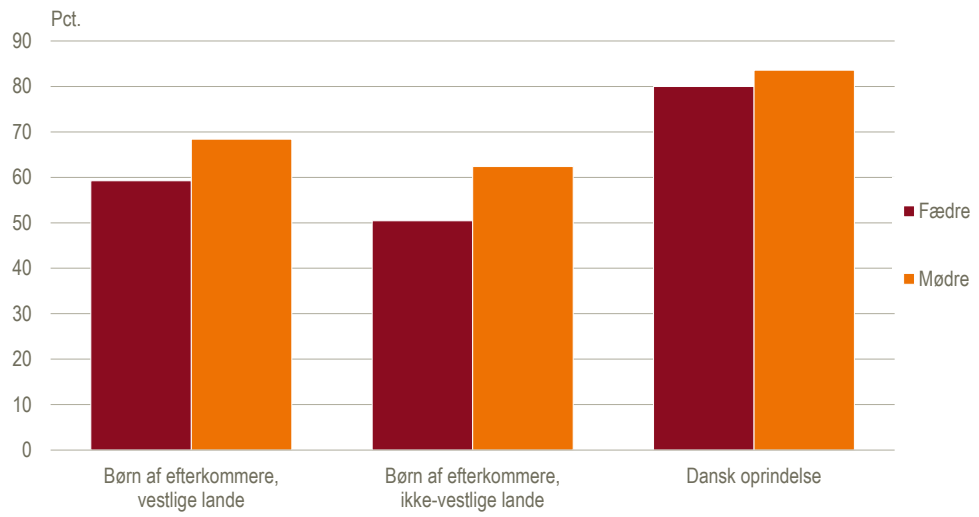

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2020.

Kun få af dem har afsluttet en videregående uddannelse

Forskellen er endnu mere udtalt, hvis man kun ser på andelen, der har fuldført en videregående uddannelse. Kun henholdsvis 27 pct. af fædrene og 35 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere havde således fuldført en videregående uddannelse. For forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 38 pct. for fædrene og 51 pct. for mødrene. Forældrene til de vestlige børn af efterkommere ligger på niveau med forældrene til børn med dansk oprindelse med henholdsvis 39 pct. for fædrene og 47 pct. for mødrene.

Figur 7.11 **Forældre til 0-24-årige, som har fuldført en videregående uddannelse. 2020**

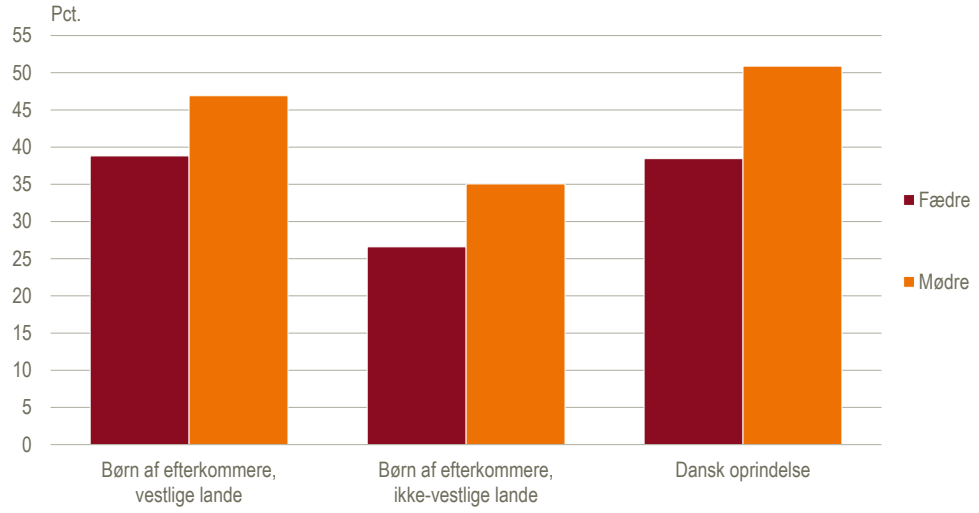

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2020.

Beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvenser for forældrene

Figur 7.12 viser beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til både børn med dansk oprindelse, forældre til børn af efterkommere og forældre til efterkommere. De sidste to grupper er desuden opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse har de klart højeste beskæftigelsesfrekvenser, idet henholdsvis 89 pct. af fædrene og 83 pct. af mødrene var i beskæftigelse.

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Blandt forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var 78 pct. af fædrene og 62 pct. af mødrene i beskæftigelse. Af forældrene til de ikke-vestlige efterkommere var 66 pct. af fædrene og 48 pct. af mødrene beskæftiget.

Figur 7.12 **Beskæftigelsesfrekvens for forældre til 0-24-årige. 2020**

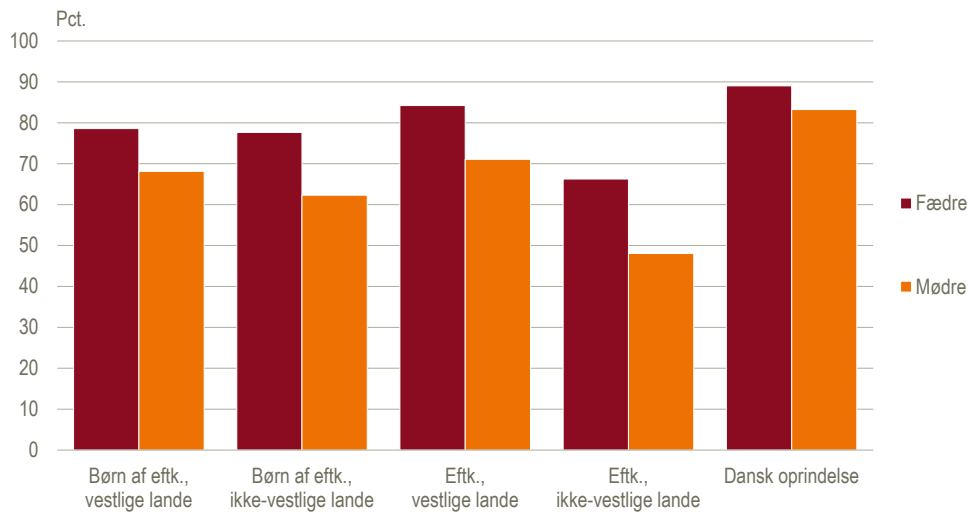

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2020.

Forældre til efterkommere er indvandrere, som generelt har lavere beskæftigelse

Forældrene til efterkommerne er indvandrere. De lave beskæftigelsesfrekvenser for de ikke-vestlige efterkommeres forældre afspejler, at ikke-vestlige indvandrere generelt har væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Det er derfor ikke overraskende, at forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end forældrene til ikke-vestlige efterkommere. Beskæftigelsesfrekvensen for fædre og især mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er dog fortsat betydeligt lavere end blandt forældre til børn med dansk oprindelse.

Socioøkonomisk status for beskæftigede

I tabel 7.6 er alle beskæftigede mødre og fædre til 0-24-årige børn opdelt på seks kategorier af beskæftigelsesniveau og barnets herkomst. Udgangspunktet er befolkningen 1. januar 2020 og beskæftigelsesstatus i november 2019.

Tabel 7.6 **Beskæftigede forældre til 0-24-årige. 2020**

	Selvstændig	Topleder	Lønmodtager på: Højeste niveau	Lønmodtager på: Mellemniveau	Lønmodtager på: Grundniveau	Lønmodtager på: Andet	Beskæftigede i alt
	pct.						antal
Fædre							
Børn af efterkommere, vestlige lande	9	3	25	8	32	22	668
Indvandrere, vestlige lande	7	4	18	4	30	37	7 712
Efterkommere, vestlige lande	8	3	21	5	31	32	12 329
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	12	2	15	7	37	27	9 337
Indvandrere, ikke-vestlige lande	9	1	17	3	29	40	12 161
Efterkommere, ikke-vestlige lande	13	1	12	4	35	34	36 985
Dansk oprindelse	8	8	25	12	34	13	653 250
Mødre							
Børn af efterkommere, vestlige lande	6	2	31	10	35	15	624
Indvandrere, vestlige lande	7	1	17	4	25	45	8 147
Efterkommere, vestlige lande	6	2	26	6	28	33	11 159
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	3	1	29	14	40	13	8 005
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6	1	12	3	32	46	9 338
Efterkommere, ikke-vestlige lande	5	1	17	7	38	33	28 960
Dansk oprindelse	5	3	40	12	32	9	631 359

Anm.: Tabellen indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2020.

Talgrundlag klart større for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Der er henholdsvis 9.337 beskæftigede fædre og 8.005 beskæftigede mødre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere. Selv om forældrene til de vestlige børn af efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser, er der til sammenligning kun 668 beskæftigede fædre og 624 beskæftigede mødre blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere.

Fædrene ligner fædre til ikke-vestlige efterkommere og indvandrere

Blandt de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere arbejder 12 pct. som selvstændige, 17 pct. er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 7 pct. er lønmodtagere på mellemniveau. Lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere er de to største kategorier og omfatter henholdsvis 37 pct. og 27 pct. af de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Denne fordeling minder meget om fordelingen af fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Relativt få topledere og lønmodtagere på højt niveau

Sammenlignet med både fædre til børn med dansk oprindelse og fædre til vestlige indvandrere og efterkommere, er der imidlertid store forskelle. Især er det værd at bemærke, at andelen af beskæftigede fædre, som arbejder som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau er mellem 22-33 pct. for disse tre grupper.

Mange lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere

De beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere er overrepræsenterede i kategorierne lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere, hvor 64 pct. af de beskæftigede fædre til børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes. Denne overrepræsentation har de tilfælles med beskæftigede fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere samt vestlige indvandrere og efterkommere, som har mellem 63-70 pct. i disse to kategorier. Til sammenligning er andelen for beskæftigede fædre til børn med dansk oprindelse kun 47 pct.

Forældrenes alder spiller en rolle for beskæftigelsesniveau

Det er også her relevant at være opmærksom på aldersfordelingen, da beskæftigede på højere niveauer er ældre end beskæftigede på lavere niveauer. Da forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere som nævnt er yngre end øvrige grupper af forældre, er det et forhold, der kan være en medvirkende årsag til deres overrepræsentation blandt beskæftigede på lavere niveauer.

Mødre og fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere har samme mønster

Beskæftigelsesmønsteret for mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere minder ikke ligesom for fædrene om mønsteret for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere har et højere beskæftigelsesniveau end mødre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Beskæftigede mødre til børn med dansk oprindelse er dog beskæftigede på højere niveauer.

Mødre er i mindre grad beskæftiget

Det er også relevant at nævne, at det for børn med ikke-vestlig baggrund gælder for både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere, at fædrene i langt højere grad er beskæftigede end mødrene.

Uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere oftere uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er i mindre grad beskæftigede end forældre til børn med dansk oprindelse. Tabel 7.7 viser, hvilken socioøkonomisk status de forældre har, som ikke er i beskæftigelse. Den socioøkonomiske status stammer fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik og er opgjort november 2019, mens den for befolkningen er opgjort 1. januar 2020.

Flere arbejdsløse forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere …

Flere er arbejdsløse blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Henholdsvis 5 pct. af fædrene og 6 pct. af mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere har en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For forældre til børn med dansk oprindelse er andelene kun 2 pct. for både fædre og mødre.

… og 16 pct. af fædrene er uden for arbejdsstyrken

Blandt fædrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er 16 pct. uden for arbejdsstyrken.

Blandt mødrene er 31 pct. uden for arbejdsstyrken

Af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere er 31 pct. uden for arbejdsstyrken. Det vil sige, de er hverken i beskæftigelse eller arbejdsløse.

Tabel 7.7 **Forældre til 0-24-årige efter deres socioøkonomiske stilling og barnets herkomst. 2020**

	Fædre			Mødre		
	Børn af efterkommere		Dansk oprindelse	Børn af efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	**893**	**12 472**	**759 199**	**944**	**13 035**	**769 583**
Beskæftigede	668	9 337	653 250	624	8 005	631 359
Arbejdsløse	35	668	13 981	47	782	18 184
Uden for arbejdsstyrken i alt	147	2 021	66 546	245	4 062	108 981
Uoplyst	43	446	25 422	28	186	11 059
	pct.					
I alt	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Beskæftigede	75	75	86	66	61	82
Arbejdsløse	4	5	2	5	6	2
Uden for arbejdsstyrken i alt	16	16	9	26	31	14
Uoplyst	5	4	3	3	1	1

Anm.: Tabellen indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2020.

8. Eftersyn af Danmarks Statistiks definitioner

Sammenfatning

Folketinget pålagde ved Beslutningsforslag B37 af 13. november 2018 regeringen at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle "udrede, hvordan Danmarks Statistik fremover skal opgøre antallet af indvandrere og efterkommere på fyldestgørende vis. Arbejdsgruppen skal fremkomme med forslag til nye statistiske opgørelser til brug for de politiske beslutningstagere og med henblik på at understøtte samfundsdebatten." I marts 2020 afrapporterede Social- og indenrigsministeriet fra arbejdsgruppe om opgørelser af personer med indvandrerbaggrund. Rapporten findes på ministeriets hjemmeside.

Arbejdsgruppen analyserede en række andre landes definitioner og konkluderede på denne baggrund, "at hvis de danske definitioner blev erstattet med den tyske census-definition eller den nederlandske definition, ville det blive sværere at identificere integrationsudfordringer, da de statistiske resultater bliver mere sløret. Herkomstdefinitionen giver dermed et mere tydeligt billede af gruppernes integration i det danske samfund."

Arbejdsgruppen fandt imidlertid også, at de danske definitioner har formidlingsmæssige svagheder, og "er mindre anvendelig til at belyse befolkningens demografiske sammensætning, hvis man er interesseret i at belyse personer, som delvist har udenlandske rødder. Det kan give en oplevelse af, at definitionen ikke er tydelig i forhold til, hvornår personer med udenlandsk baggrund betragtes som personer med dansk oprindelse".

I dette kapitel gives en opsummering af de overvejelser og konklusioner, der er resultatet af arbejdsgruppens arbejde med det formål at formidle vanskeligt tilgængelige problemstillinger på en overskuelig måde.

Arbejdsgruppen identificerede en række formidlingsmæssige udfordringer med de danske definitioner. Danmarks Statistik har derfor udviklet en række nye tabeller i Statistikbanken, som fx gør det muligt at opgøre hvor mange personer med dansk oprindelse, der har én forælder, der er født i udlandet. På denne måde kan brugerne meget enkelt opgøre antallet af personer, som har forældre, der har rødder i udlandet.

Danmarks Statistik har endvidere udarbejdet en ny underopdeling, der integrerer herkomstdefinitionen og definitionen af børn af efterkommere. Den nye undergruppering gør det muligt at opgøre et samlet tal for antallet af indvandrere, efterkommere (ekskl. børn af efterkommere) og børn af efterkommere i befolkningen. Herved bliver befolkningssammensætningen mere overskuelig.

Endelig har Danmarks Statistik tydeliggjort hvor mange indvandrere og efterkommere, der kan skifte til herkomstkategorien personer med dansk oprindelse som følge af, at en af forældrene skifter fra udenlandsk til dansk statsborgerskab. Herved sættes tal på en usikkerhed om indvandrerbefolkningens samlede størrelse, som under tiden er til debat.

Herkomstdefinitionen blev indført i 1991

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har i mange år haft stor almen og politisk interesse. For at imødekomme offentlighedens behov for viden indførte Danmarks Statistik derfor i 1991 herkomstdefinitionen med det formål at tilvejebringe et kvalificeret statistisk billede af den del af befolkningen, der har udenlandsk baggrund.

Nedsættelse af arbejdsgruppe

I foråret 2019 nedsatte den daværende Økonomi- og indenrigsminister en arbejdsgruppe på baggrund af Folketingets Beslutningsforslag B37, som skulle *"udrede, hvordan Danmarks Statistik fremover skal opgøre antallet af indvandrere og efterkommere på fyldestgørende vis"*. Arbejdsgruppen fik blandt andet til opgave at afdække internationale erfaringer med at opgøre herkomst og belyse integrationsudfordringerne i Danmark efter andre landes definitioner. Arbejdsgruppen afgav rapport i foråret 2020, og rapporten er tilgængelig på Social- og indenrigsministeriets hjemmeside og ligeledes på Danmarks Statistiks hjemmeside.

Internationale definitioner

Arbejdsgruppen kortlagde blandt andet de nordiske landes definitioner, hvor det samlede antal personer, der opgøres som personer med indvandrerbaggrund, ikke afviger meget fra hinanden. Derimod anvender Tyskland og Nederlandene definitioner, hvor en væsentligt større del af befolkningen klassificeres som personer med indvandrerbaggrund.

Arbejdsgruppens konklusioner

I vurderingen af de danske og internationale definitioner lagde arbejdsgruppen vægt på en række hensyn, hvor statistisk anvendelighed stod centralt. Arbejdsgruppen

konkluderede, *"at hvis de danske definitioner blev erstattet med den tyske censusdefinition eller den nederlandske definition, ville det blive sværere at identificere integrationsudfordringer, da de statistiske resultater bliver mere sløret"*.

Danmarks Statistiks definitioner giver med andre ord et tydeligt statistisk billede af den del af befolkningen, der potentielt kan have integrationsudfordringer. Modsat tydeliggør Tysklands og Nederlandenes definitioner ikke dette i samme omfang. Det skyldes, at landenes definitioner medtager personer, som ikke kan vises at have integrationsudfordringer, når man måler på relevante parametre. Effekten er derfor, at det statistiske billede bliver mere sløret, idet forskellene mellem grupperne ikke længere træder tydeligt frem.

Formidlingsmæssige udfordringer

Arbejdsgruppen identificerede dog også en række formidlingsmæssige udfordringer med de eksisterende danske definitioner. Det var derfor arbejdsgruppens anbefaling, at Danmarks Statistik iværksatte en række konkrete initiativer, der skal tilføre gennemsigtighed til den eksisterende statistik.

Nye tabeller i Statistikbanken

Danmarks Statistik er enig i arbejdsgruppens anbefalinger. Det betyder, at Danmarks Statistik har udviklet en række nye tabeller, som fremadrettet vil være tilgængelige i Statistikbanken. Tabellerne giver fx mulighed for at opgøre alle personer med dansk oprindelse, der har én forælder, der er født i udlandet. Det er en population, der klassificeres med migrantbaggrund efter Nederlandenes definition.

Nyt kapitel i publikationen Indvandrere i Danmark

Danmarks Statistik har også besluttet at udvide nærværende publikation med dette kapitel for at adressere de spørgsmål, som der er til statistikken. Derfor vil det i de følgende afsnit blandt andet blive belyst, hvor stor en andel af befolkningen, der har migrantbaggrund efter Nederlandenes definition. Det vil også blive illustreret, hvorfor den nederlandske definition er mindre anvendelig i en dansk sammenhæng til belysning af de forhold, som den danske definition er udviklet til.

Ny underopdeling

Et andet aspekt, som kapitlet også kommer ind på, er børn af efterkommere, hvilket er en population, der ofte er til debat. Det skyldes, at herkomstdefinitionen og definitionen af børn af efterkommere er to forskellige definitioner, hvilket kan give anledning til misforståelser. Derfor introduceres der også en ny underopdeling, der integrerer herkomstdefinitionen og definitionen af børn af efterkommere.

Indvandrere og efterkommere der skifter herkomst

Endelig har arbejdsgruppen også bemærket, at det vil være hensigtsmæssigt, at Danmarks Statistik også beskriver omstændighederne vedrørende de specifikke tilfælde, hvor indvandrere og efterkommere kan skifte til herkomstkategorien personer med dansk oprindelse, som følge af at en af forældrene skifter fra udenlandsk til dansk statsborgerskab. For at sikre gennemsigtighed i statistikken vil dette emne også blive behandlet.

8.1. Opgørelser efter de andre landes definitioner

Ikke én entydig international definition

Det har med jævne mellemrum været debatteret, hvordan det kan være tilfældet, at antallet af personer med udenlandsk baggrund er højere, når andre landes opgørelsesmetoder anvendes i Danmark. En væsentlig årsag er, at der ikke findes én entydig international definition til opgørelser af personer med indvandrerbaggrund. Derfor anvender de enkelte lande i mange tilfælde også forskellige metoder.

De skandinaviske lande har forskellige definitioner

Et godt eksempel er de skandinaviske lande, som på mange statistikområder er harmoniserede, og som også anvender samme type af kilde til at opgøre befolkningsstatistikken. Men selv blandt de skandinaviske lande er der stadig forskel på hvor stor en andel af befolkningen, der klassificeres med udenlandsk baggrund, når landenes definitioner anvendes i Danmark.

Tabel 8.1 **De skandinaviske landes definitioner anvendt i Danmark. 2020**

	Personer med udenlandsk baggrund	Andel af hele befolkningen
	antal	pct.
Norges definition	796 910	13,7
Finlands definition	804 955	13,8
Danmarks (herkomst)definition	807 169	13,9
Sveriges definition	870 084	14,9

Forskelle mellem de skandinaviske lande

Forskellene skyldes de kriterier, som landene hver især lægger vægt på i deres definitioner. I Norge bliver man fx ikke klassificeret med udenlandsk baggrund, hvis blot man har én bedsteforælder, der er født i Norge. Omvendt lægger Danmark som det eneste land vægt på, som et af kriterierne, hvorvidt forældrene har dansk statsborgerskab eller ej.

Definitionerne har fællestræk – men er stadig forskellige

Selvom der er forskel på de skandinaviske landes definitioner, er der imidlertid ikke stor forskel på de populationer, som definitionerne afgrænser. Det hænger sammen med, at de skandinaviske landes definitioner har nogle grundlæggede fællestræk[1]. Definitionerne er dog i udgangspunktet forskellige, og det afgørende er de kriterier, som de enkelte lande lægger til grund for deres egen definition.

Nederlandene adskiller sig fra de skandinaviske lande

Et land som Nederlandene lægger vægt på nogle andre kriterier end Danmark og de øvrige skandinaviske lande. Det betyder, at Nederlandenes definition opgør et væsentligt højere antal personer med udenlandsk baggrund, når definitionen anvendes i Danmark. For at tydeliggøre forskellen er det hensigtsmæssigt at starte med at belyse de kriterier, der ligger til grund for Danmarks herkomstdefinition og sammensætningen af den gruppe, som vi kalder personer med dansk oprindelse.

Personer med dansk oprindelse er en sammensat gruppe

Personer med dansk oprindelse klassificeres med udenlandsk baggrund

Når nogle landes definitioner afgrænser et højere antal personer med udenlandsk baggrund, så skyldes det, at et antal personer, der er klassificeret med dansk oprindelse klassificeres med udenlandsk baggrund efter andre landes definitioner. Det skyldes, at personerne opfylder nogle af de kriterier, som andre lande lægger til grund for deres opgørelser af personer med udenlandsk baggrund.

Kriterierne i Danmarks herkomstdefinition

I Danmarks herkomstdefinition er det bærende kriterie, at befolkningen afgrænses efter forældrenes fødeland og statsborgerskab. Indvandrere og efterkommere er defineret som personer, der ikke har mindst én forælder, der både er født i Danmark og har dansk statsborgerskab. Omvendt er personer med dansk oprindelse defineret som personer, der har mindst én forælder, der både er født i Danmark og har dansk statsborgerskab.

En bredt sammensat gruppe

Det afgørende i Danmarks definition er derfor, hvorvidt én af forældrene både er født i Danmark og har dansk statsborgerskab. Herkomstdefinitionen udelukker derfor ikke, at personer med dansk oprindelse kan have én forælder, der er født i udlandet eller at personen selv er født i udlandet. Personer med dansk oprindelse er dermed en bredt sammensat gruppe, hvor det ikke er givet, at begge forældre nødvendigvis både er født i Danmark og har dansk statsborgerskab.

Nogle grupper opfylder kriterier for andre landes definitioner

Tabel 8.2 fordeler personer med dansk oprindelse efter fødeland og forældrenes fødeland og statsborgerskab. Det ses, at der er tale om en sammensat population, der fordeler sig på 11 grupper. Det, der kendetegner nogle af grupperne, er, at de opfylder de kriterier, som andre lande lægger til grund for deres opgørelser af personer med udenlandsk baggrund – alt efter hvilket lands definition man benytter.

[1] Se Afrapportering fra arbejdsgruppe om opgørelser af personer med indvandrerbaggrund

Tabel 8.2 **Personer med dansk oprindelse efter fødeland og forældrenes fødeland og statsborgerskab. 2020**

	Antal
Født i Danmark	
Grp. 0: Ingen kendte forældre	915 710
Grp. 1: To forældre født i Danmark, begge forældre har dansk statsborgerskab	3 664 199
Grp. 2: En forælder født i Danmark, en ukendt forælder	83 942
Grp. 3: To forældre født i Danmark, en forælder har udenlandsk statsborgerskab	9 222
Grp. 4: En forælder født i Danmark, en forælder født i udlandet med udenlandsk statsborgerskab	119 550
Grp. 5: En forælder født i Danmark, en forælder født i udlandet med dansk statsborgerskab	148 256
Født i udlandet	
Grp. 6: To forældre født i Danmark, begge forældre har dansk statsborgerskab	39 726
Grp. 7: To forældre født i Danmark, en forælder har udenlandsk statsborgerskab	391
Grp. 8: En forælder født i DK, en forælder født i udlandet med dansk statsborgerskab	6 797
Grp. 9: En forælder født i DK, en forælder født i udlandet med udenlandsk statsborgerskab	17 847
Grp. 10: En forælder født i Danmark og en ukendt forælder	9 954

Ukendte forældre

Gruppe 0 indeholder 915.710 personer, der har to ukendte forældre. Det skyldes, at CPR-systemet ikke indeholder fyldestgørende henvisninger til forældre blandt personer, der er født før systemets oprettelse i 1968. Gruppen klassificeres som personer med dansk oprindelse, idet alle personer i gruppen er født i Danmark og har dansk statsborgerskab. 99 pct. af gruppen er over 60 år og langt hovedparten er derfor født på et tidspunkt før indvandringen til Danmark begyndte at tage fart i 1970'erne og 1980'erne.

Gruppe 2 indeholder 83.942 personer, der har én ukendt forælder. Heraf udgør faderen den ukendte forælder i 85 pct. af tilfældene. Det hænger sammen med, at der er meget få tilfælde, hvor der ikke er forældrehenvisning til moderen, hvis en person er født i Danmark. Det er ikke altid tilfældet med faderen, hvis forældrene ikke er gift, selvom moderen har pligt til at oplyse faderens identittet i Danmark.

Gruppe 3-10 omfatter 351.743 personer

Gruppe 3-10 omfatter 351.743 personer, hvilket udgør 7 pct. af alle personer med dansk oprindelse. Grupperne er kendetegnet ved, at én af forældrene enten er født i udlandet, at én af forældrene har udenlandsk statsborgerskab, eller også er personen selv født i udlandet. Nogle lande lægger på forskellig vis vægt på disse kriterier i deres afgrænsning af personer med udenlandsk baggrund. Alle personer i gruppe 3-10 har derfor potentiale til at blive klassificeret som personer med udenlandsk baggrund afhængigt af hvilket lands definition, som man benytter.

I Sverige har alle udlandsfødte personer udenlandsk baggrund

Et land som Sverige klassificerer fx alle personer, der er født i udlandet, som personer med udenlandsk baggrund. Det betyder, at den svenske definition klassificerer alle personer med dansk oprindelse i gruppe 6-10 som personer med udenlandsk baggrund. Den svenske definition af personer med udenlandsk baggrund indeholder derfor også adopterede og personer, der er født af forældre på midlertidigt ophold i udlandet.

Nederlandene klassificerer alle med én udenlandsfødt forælder med udenlandsk baggrund

Nederlandene anlægger det kriterie, at alle personer der har én forælder, der er født i udlandet, klassificeres som personer med migrantbaggrund. Når Nederlandenes definition anvendes i Danmark, bliver alle personer med dansk oprindelse i gruppe 4, 5 og gruppe 8 og 9 derfor klassificeret med udenlandsk baggrund. I de tilfælde i gruppe 10, hvor moderen er den ukendte forælder, antager Nederlandenes definition også, at moderen er født i udlandet. De fem grupper udgør tilsammen 294.167 personer.

Opgørelse efter Nederlandenes definition

Nederlandene lægger vægt på andre kriterier

Nederlandene lægger vægt på nogle andre kriterier end Danmark, og de skandinaviske lande i øvrigt, idet definitionen klassificerer alle personer, der har én forælder, der er født i udlandet, som personer med migrantbaggrund. Det betyder, at alle personer med dansk oprindelse, der har en udenlandsfødt forælder også klassificeres med migrantbaggrund.

Nederlandenes definition

Personer med 1. generations migrantbaggrund er personer, som er født i udlandet, som ikke har to forældre, der er indenrigsfødt. Hvis der ikke findes oplysninger om moderen og faderen er indenrigsfødt, klassificeres personen også som person med 1. generations migrantbaggrund.

Personer med 2. generations migrantbaggrund er personer, som er indenrigsfødt, som ikke har to forældre, der er indenrigsfødt.

Personer med nederlandsk baggrund er personer, der har to forældre, der er indenrigsfødt.

Sammenligning af definitioner

Når man sammenligner med Danmarks herkomstdefinition, afgrænser Nederlandenes definition et højere antal personer med udenlandsk baggrund, når definitionen anvendes i Danmark. Samlet set klassificerer definitionen 640.446 personer, som personer med 1. generations migrantbaggrund, mens 458.316 personer klassificeres som personer med 2. generations migrantbaggrund.

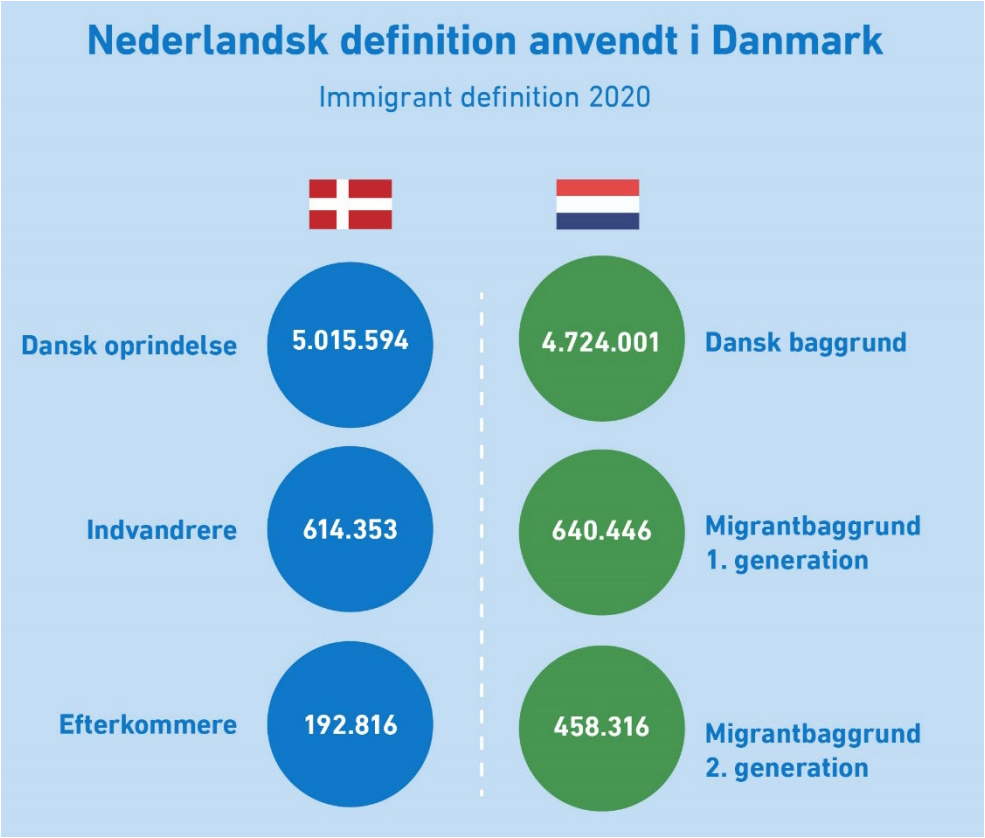

Få indvandrere og efterkommere har to forældre, der er født i Danmark

I tabel 8.3 vises, at næsten alle personer, som Danmarks herkomstdefinition klassificerer som indvandrere eller efterkommere også klassificeres med migrantbaggrund efter Nederlandenes definition. Det skyldes, at langt hovedparten ikke har to forældre, der er født i Danmark.

Tabel 8.3 **Nederlandenes definition anvendt i Danmark. 2020**

	Dansk herkomstdefinition			
Nederlandenes definition	Indvandrere	Efterkommere	Dansk oprindelse	I alt
I alt	**614 353**	**192 816**	**5 015 594**	**5 822 763**
Migrantbaggrund, 1. generation	614 085	-	26 361	640 446
Migrantbaggrund, 2. generation	-	190 510	267 806	458 316
Personer med dansk baggrund	268	2 306	4 721 427	4 724 001

Nederlandenes definition klassificerer 26.361 personer med dansk oprindelse, som personer med 1. generations migrantbaggrund. Det skyldes, at personerne er født i

udlandet og også har én forælder, der er født i udlandet. Definitionen klassificerer også 267.806 personer med dansk oprindelse som personer med 2. generations migrantbaggrund. Det skyldes, at de er født i Danmark og har én forælder, der er født i udlandet.

19 pct. af befolkningen har migrantbaggrund efter Nederlandenes definition

Samlet set klassificerer Nederlandenes definition 1.098.762 personer, som personer med migrantbaggrund. Det svarer til 19 pct. af befolkningen. Til sammenligning klassificerer Danmarks herkomstdefinition 807.169 personer som indvandrere og efterkommere, hvilket svarer til 14 pct. af befolkningen. Forskellen skyldes langt overvejende, at Nederlandene klassificerer 294.167 personer med dansk oprindelse, der har én forælder, der er født i udlandet, som personer med migrantbaggrund.

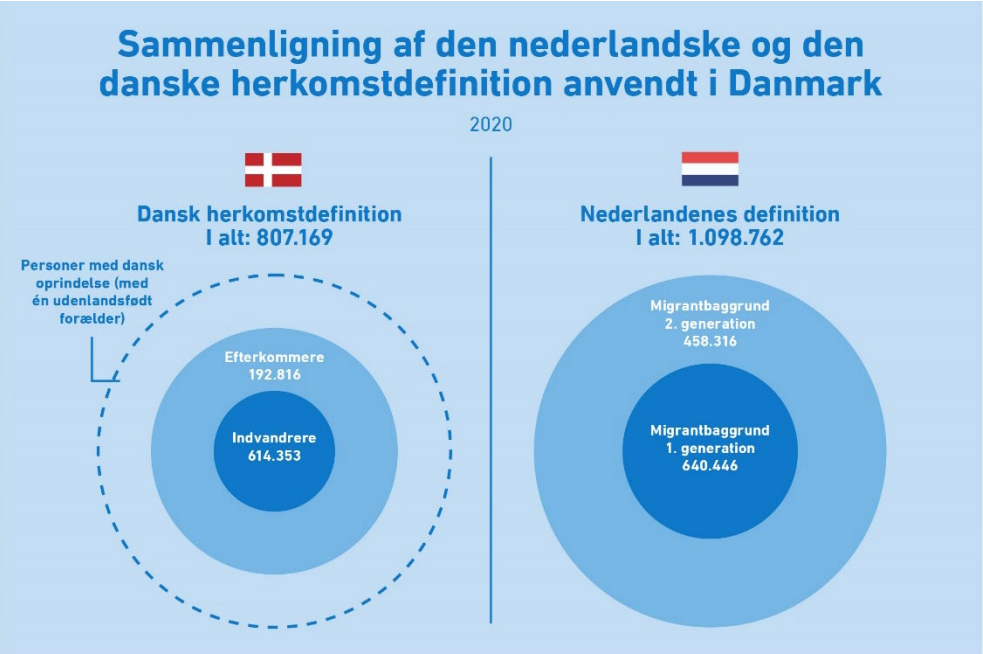

Personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder

Fokus på demografisk sammensætning

Foregående afsnit viste, at Nederlandene afgrænser et højere antal personer med udenlandsk baggrund. Det skyldes primært, at Nederlandene klassificerer alle personer med dansk oprindelse, der har en forælder, der er født i udlandet, som personer med migrantbaggrund. I dette afsnit vil vi rette fokus mod den demografiske sammensætning af denne population, som vi vælger at kalde personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder.

Danmarks Statistik har udviklet en række nye tabeller til Statistikbanken, som gør det muligt at fordele personer med dansk oprindelse efter fødeland og forældrenes fødeland og statsborgerskab. Tabellerne giver fx mulighed for at opgøre alle personer med dansk oprindelse, der har én forælder, der er født i udlandet. Det er en population, der klassificeres med migrantbaggrund efter Nederlandenes definition.

I forhold til Nederlandenes definition er der 294.167 personer med dansk oprindelse, der har én forælder, der er født i udlandet. Det er 1.711 flere sammenlignet med de tal, der findes i Statistikbanken. Forskellen skyldes, at Nederlandenes definition antager, at moderen er født i udlandet i de tilfælde, hvor udenlandsfødte personer har en ukendt mor og en far, der er født i Danmark.

1. januar 2020 er der 294.167 personer med dansk oprindelse, der har én forælder, der er født i udlandet. Den anden forælder er i alle tilfælde både født i Danmark og har dansk statsborgerskab. Derfor klassificeres alle personerne også som personer med dansk oprindelse efter Danmarks herkomstdefinition. Udgangspunktet for denne klassifikation er, at det må forventes, at personer, der har én forælder, der både er født i Danmark og har dansk statsborgerskab, har andre forudsætninger for at begå sig i samfundet, end personer, der ikke opfylder dette kriterie.

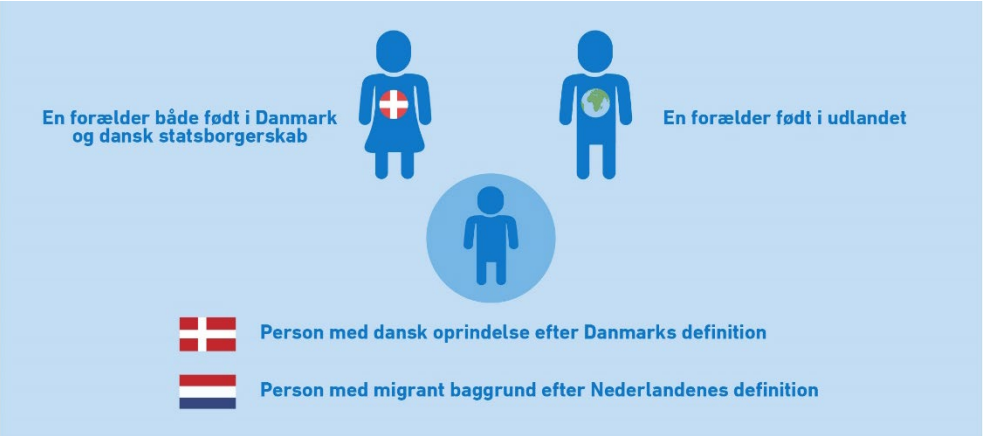

Fordeling efter fødeland og alder

Tabel 8.4 fordeler personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder efter fødeland og alder. Det ses, at der er 26.361 personer, der selv er født i udlandet. Denne gruppe klassificeres derfor med 1. generations migrantbaggrund efter Nederlandenes definition. Hertil er der 267.806 personer, der er født i Danmark. Da alle personerne er født i Danmark og samtidig har én forælder, der er født i udlandet, klassificeres denne gruppe med 2. generations migrantbaggrund efter Nederlandenes definition.

Tabel 8.4 **Personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder efter fødeland og alder. 2020**

	Født i udlandet	Født i Danmark	I alt
I alt	**26 361**	**267 806**	**294 167**
0-4 år	1 452	36 500	37 952
5-9 år	2 654	33 484	36 138
10-14 år	3 219	31 747	34 966
15-19 år	2 954	28 182	31 136
20-24 år	2 788	24 677	27 465
25-29 år	2 557	21 177	23 734
30-34 år	1 835	15 857	17 692
35-39 år	1 577	13 043	14 620
40-44 år	1 406	13 486	14 892
45-49 år	1 444	13 825	15 269
50-54 år	1 562	12 476	14 038
55-59 år	1 474	9 965	11 439
60-64 år	1 078	7 341	8 419
65 år og derover	361	6 046	6 407

Fire gange så mange 0-4-årige som 55-59-årige blandt de indenrigsfødte

Det er relevant at være opmærksom på gruppernes fordeling på de enkelte alderstrin. Den indenrigsfødte gruppe er fx kendetegnet ved, at der er fire gange så mange blandt de 0-4-årige sammenlignet med de 55-59-årige. Der er dermed tale om en ung population, og 66 pct. af gruppen, er da også under 30 år. Til sammenligning er det kun 36 pct. af hele befolkningen, der er under 30 år.

Ændret indvandringsmønster

Populationens unge alderssammensætning skal ses i relation til, at indvandring af udenlandsfødte personer er firdoblet siden 1986. Det har på tilsvarende vis medført, at antallet af potentielle forældre i befolkningen, der er født i udlandet, også er steget. Den stigende indvandring hænger blandt andet sammen med EU's regler om arbejdskraftens fri bevægelighed samt en relativt større indvandring af flygtninge og familiesammenførte. Indvandring til Danmark er dog et fænomen, der går længere tilbage i tiden end til midten af 1980'erne. Populationens sammensætning skal derfor også ses i lyset af den gradvise åbning af de europæiske grænser, som blev indledt med den nordiske pasunion allerede i 1950'erne.

Tabel 8.5 fordeler personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder efter den udenlandsfødte forældres fødeland. Det ses, at 179.851 personer har en forælder, der er født i et vestligt land, mens 110.566 personer har en forælder, der er født i et ikke-vestligt land.

Tabel 8.5 **Personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder efter forældrenes fødeland. 2020**

Forældrenes fødeland	Antal
I alt	**294 167**
En forælder født i Danmark og én ukendt forælder	**3 750**
En forælder født i Danmark og én forælder født i et vestligt land	**179 851**
Heraf (fordelt efter den udenlandskfødte forælders fødeland):	
Tyskland	36 939
Sverige	27 121
Norge	22 819
Storbritannien	19 822
USA	10 823
Polen	7 633
Nederlandene	5 653
Frankrig	5 238
Island	4 622
Finland	4 517
Italien	4 267
Canada	4 242
Spanien	3 799
En forælder født i Danmark og én forælder født i et ikke-vestligt land	**110 566**
Heraf (fordelt efter den udenlandskfødte forælders fødeland):	
Tyrkiet	10 273
Sydkorea	7 806
Thailand	7 545
Filippinerne	6 367
Pakistan	4 770
Iran	4 429
Libanon	3 710
Indien	3 136
Marokko	2 943
Jugoslavien	2 913
Brasilien	2 825
Kina	2 258
Sri Lanka	2 206

Mange har én forælder, der er født i et Danmarks nabolande

Der er i alt 106.701 personer, der har én forælder, der er født i Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien. Det svarer til 59 pct. af alle personer, der har én forælder, der er født i et vestligt land. Den høje andel skal ses i lyset af, at immigration i vid udstrækning er et regionalt fænomen samt at indvandring fra disse lande har pågået i mange årtier.

Gæstearbejdere kom til Danmark i 1960'erne

Tyrkiet, Jugoslavien og Pakistan er lande, hvorfra der kom mange gæstearbejdere i 1960'erne. Mange blev efterfølgende boende i Danmark og stiftede familie. Tilsammen er der 17.956 personer med dansk oprindelse, der har én forælder, der er født i Tyrkiet, Jugoslavien og Pakistan.

Børn af adopterede

Personer, der har én forælder, der er adopteret fra udlandet, indgår også i opgørelsen. Danmarks Statistik har ikke fyldestgørende adoptionsdata, men siden 1970'erne har adoption i Danmark primært foregået fra udviklingslande i Afrika, Asien og Sydamerika. Det er blandt andet i det lys, at personer, der har én forælder, der er født i Sydkorea, Indien, Sri Lanka og Kina skal ses. Det skal understreges, at Danmarks Statistik ikke kan afgøre, hvorvidt forældrene er adopteret eller ej.

Blandt personer, der har én forælder, der er født i et ikke-vestligt land, er der en tendens til, at det hovedsageligt er moderen, der er udenlandsfødt. Tendensens afhænger dog af hvilket land, som forælderen er født i. Det vises i tabel 8.6.

For Thailand og Filippinerne er moderen udlandsfødt i 91 pct. af tilfældene

Moderen er den udenlandsfødte forælder i 91 pct. af tilfældene, når én af forældrene er født i Thailand eller Filippinerne. Det hænger sammen med, at mange kvinder med thailandsk og filippinsk statsborgerskab er indvandret til Danmark som familiesammenførte. Siden midten af 00'erne er der også kommet mange filippinske kvinder til landet, der har arbejdet som au pair.

Tabel 8.6 **Personer med dansk oprindelse med en udenlandsfødt mor. 2020**

Forældrenes fødeland	Moderen er udenlandsfødt
	pct.
I alt	**51**
En forælder født i Danmark og én ukendt forælder	**-**
En forælder født i Danmark og én forælder født i et vestligt land	**52**
Heraf (fordelt efter den udenlandskfødte forælders fødeland):	
Tyskland	51
Sverige	60
Norge	63
Storbritannien	34
USA	44
Polen	74
Nederlandene	37
Frankrig	40
Island	57
Finland	71
Italien	24
Canada	51
Canada	
En forælder født i Danmark og én forælder født i et ikke-vestligt land	**52**
Heraf (fordelt efter den udenlandskfødte forælders fødeland):	
Tyrkiet	25
Sydkorea	76
Thailand	91
Filippinerne	91
Pakistan	38
Iran	25
Libanon	14
Indien	57
Marokko	23
Jugoslavien	34
Brasilien	76
Kina	82
Sri Lanka	50

Blandt nogle lande er det fortrinsvis faderen, der er udenlandsfødt

Når forælderen er født i Tyrkiet, Iran, Libanon, eller Marokko, er moderen den udenlandsfødte forælder i mellem 14 pct. og 25 pct. af tilfældene. Det betyder naturligvis, at det hovedsageligt er faderen, der er født i udlandet, når forælderen er født i et af disse lande.

Sammenligning af integrationsparametre

Belysning af integrationsudfordringer

I naturlig forlængelse af debatten om andre landes definitioner, har det også været debatteret, hvorvidt Danmarks Statistiks herkomstdefinition viser hele billedet af de integrationsudfordringer, som dele af befolkningen har. Det er et væsentligt spørgsmål, idet Nederlandenes definition opgør et højere antal personer med udenlandsk baggrund sammenlignet med Danmarks herkomstdefinition.

Sammenligning på relevante integrationsparametre

For at illustrere hvorvidt Danmarks herkomstdefinition giver et retvisende billede af den del af befolkningen, der har integrationsudfordringer, undersøger vi i dette afsnit hvordan Nederlandenes og Danmarks immigrantpopulationer præsterer på relevante integrationsparametre. Opgørelsen retter hertil et særskilt fokus mod personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder. Det er en relevant gruppe

at undersøge, fordi personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder udgør forskellen (differencepopulationen) mellem Danmarks og Nederlandenes populationer. For at kunne afgøre om herkomstdefinition giver et retvisende billede af den del af befolkningen, der har integrationsudfordringer, er det derfor helt centralt at undersøge, hvordan denne gruppe klarer sig.

Undersøgelse af relevante integrationsparametre

	Nederlandenes definition	Danmarks definition	Differencepopulation
Sammenligning 1	Personer med 1. generations migrantbaggrund	Indvandrere	Dansk oprindelse (udenrigsfødt) – én udenlandsfødt forælder
Sammenligning 2	Personer med 2. generations migrantbaggrund	Efterkommere	Dansk oprindelse (indenrigsfødt) – én udenlandsfødt forælder

Karakterer ved folkeskolens afgangsprøve

Karakterer ved folkeskolens afgangsprøve

Det vises i figur 8.1, at personer med 1. generations migrantbaggrund har et karaktergennemsnit på 5,6 ved folkeskolens afgangsprøve, mens indvandrere har et gennemsnit på 5,2. For begge grupper er der tale om niveauer, der ligger klart under gennemsnittet for hele befolkningen, der er 7,1. Differencepopulationen har imidlertid et gennemsnit på 7,4. Det forklarer, hvorfor personer med 1. generations migrantbaggrund har et gennemsnit, der er 0,4 højere end indvandreres. Det skyldes, at differencepopulationen er inkluderet i Nederlandenes afgrænsning, og trækker gruppens samlede gennemsnit op.

Figur 8.1 **Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2018/2019**

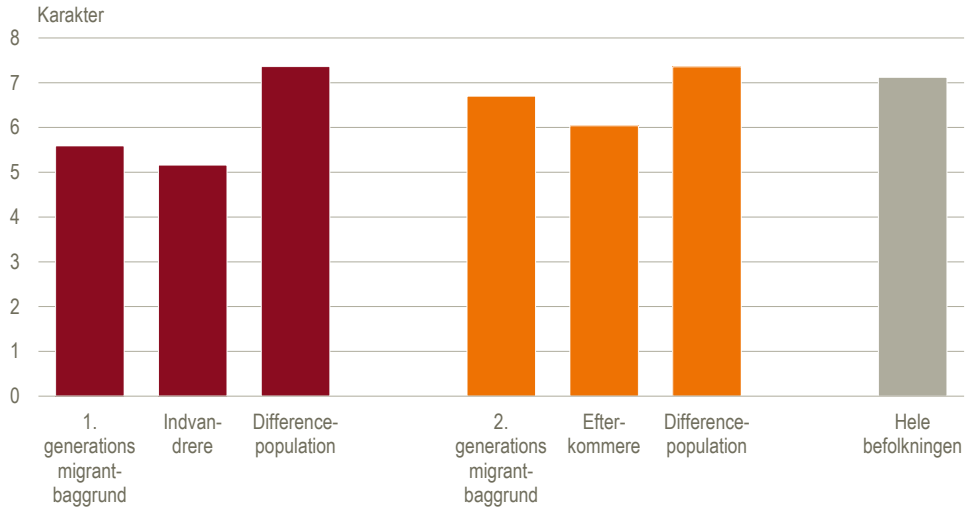

Forskellen skyldes differencepopulationen

Samme billede ses blandt personer med 2. generations migrantbaggrund, som har et gennemsnit på 6,7. Det er højere end efterkommeres gennemsnit, som er 6,0. Forskellen skyldes igen differencepopulationen, som har et særkilt gennemsnit på 7,4. Differencepopulationen er inkluderet i Nederlandenes afgrænsning af personer med 2. generations migrantbaggrund, og trækker gruppens samlede gennemsnit op. Det kan derfor ikke vises, at personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder har integrationsudfordringer ved folkeskolens afgangsprøve, da gruppen har et karaktergennemsnit, der ligger på niveau med hele befolkningens gennemsnit.

Beskæftigelse

Beskæftigelse

Indvandrere og efterkommere har en anderledes alderssammensætning end resten af befolkningen. Det er problematisk, når man vil sammenligne beskæftigelsesforskelle mellem forskellige grupper. Derfor opgøres beskæftigelsen i det følgende som

aldersstandardiserede beskæftigelsesindeks. Læs mere om aldersstandardiserede beskæftigelsesindeks i kapitel 2 om arbejdsmarked.

Når man opgør beskæftigelsen som et aldersstandardiseret beskæftigelsesindeks har 16-64-årige personer med 1. generations migrantbaggrund og indvandrere et indeks på 82. Det betyder, at gruppernes beskæftigelse er 18 pct. lavere end hele befolkningens beskæftigelse. Differencepopulationen har et særskilt indeks på 94.

Figur 8.2 **Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige. 2019**

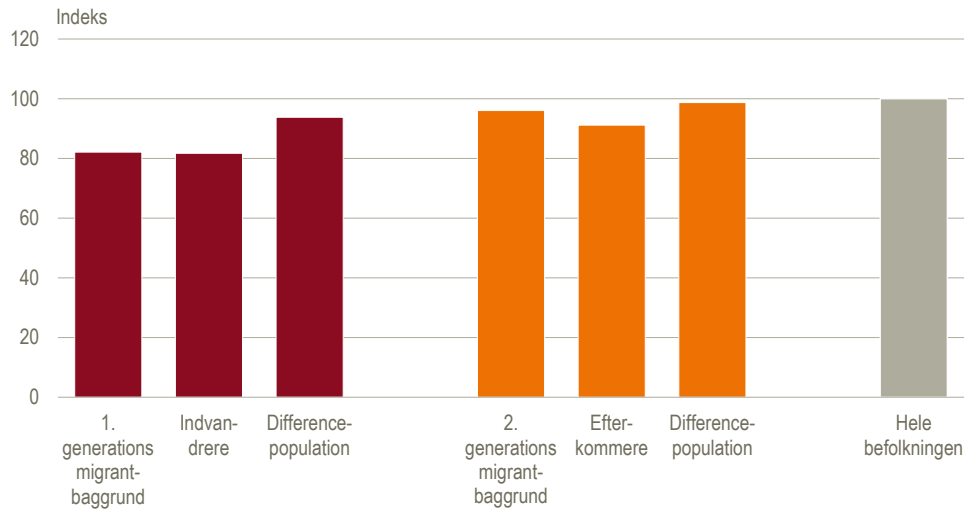

Anm.: Hele befolkningen = indeks 100.

Tendensen er den samme blandt personer med 2. generations migrantbaggrund, som har et indeks på 96, mens efterkommere har et indeks på 91. Forskellen skyldes differencepopulationen, som har et særkilt indeks på 99. Differencepopulationen er inkluderet i Nederlandenes afgrænsning af personer med 2. generations migrantbaggrund, og trækker derfor gruppens samlede indeks op. Beskæftigelsesniveauet blandt personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder ligger derfor væsentligt tættere på niveauet for hele befolkningen end for indvandrere og efterkommere.

Kriminalitet

Kriminalitet

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Derfor opgøres kriminaliteten i det følgende som aldersstandardiserede indeks, så forskellene i alderssammensætning ikke påvirker tallene. Opgørelsen vil desuden sætte fokus på mænd, idet antallet af dømte mænd er over tre gange så stort som antallet af dømte kvinder.

Mænd med 1. generations migrantbaggrund har et kriminalitetsindeks på 117, mens indvandrere har et indeks på 118. Det betyder, at gruppernes kriminalitet er henholdsvis 17 og 18 pct. højere end niveauet blandt alle 15-79-årige mænd. Forskellen på 1 pct. mellem populationerne skyldes, at indekset for personer med 1. generations migrantbaggrund trækkes ned af differencepopulationen, som har et særskilt indeks på 94.

Figur 8.3 **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd. 2019**

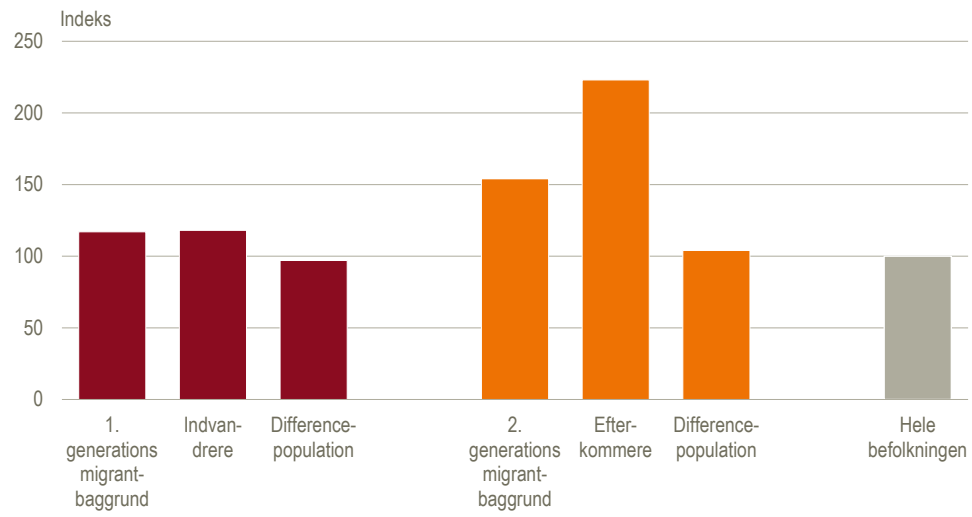

Anm.: Alle mænd = indeks 100.

Personer med 2. generations migrantbaggrund har et kriminalitetsindeks på 154. Det er hele 69 pct. lavere end efterkommere, der har et indeks på 223. Forskellen skyldes differencepopulationen, som har et særkilt indeks på 104. Differencepopulationen er inkluderet i Nederlandenes afgrænsning af personer med 2. generations migrantbaggrund, og trækker derfor gruppens samlede indeks ned. Det kan derfor ikke vises, at mænd med dansk oprindelse med en udenlandsfødt forælder har et kriminalitetsniveau, der adskiller sig fra alle 15-79-årige mænd.

Fortolkning af resultaterne

Herkomstdefinitionen giver et retvisende billede

Analyserne har vist, at personer med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder ikke har integrationsudfordringer, når man måler på beskæftigelse, kriminalitet og karakterer ved folkeskolens afgangsprøve. Tværtimod adskiller populationen sig fra indvandrere og efterkommere, idet gruppen har karakteristika, der ligner befolkningen som helhed. Analyserne viser derfor, at Danmarks Statistiks herkomstdefinition giver en bedre afgrænsning af den del af befolkningen, der har integrationsudfordringer.

Statistisk anvendelighed

Resultaterne viser også, at Nederlandenes definition er mindre anvendelig med hensyn til at give et tydeligt billede af den del af befolkningen i det danske samfund, der har integrationsudfordringer. Fx viser analyserne, at mænd med 2. generations migrantbaggrund har et kriminalitetsindeks på 154. Bag dette tal ligger store forskelle internt i gruppen, da den er sammensat af mandlige efterkommere, der har et kriminalitetsindeks på 223, og mænd med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder, der har et kriminalitetsindeks på 104. Mænd med 2. generations migrantbaggrund er således sammensat af to populationer, som er meget polariseret, når man måler på kriminalitet. Gruppens samlede indeks på 154 giver derfor også en forvrænget kriminalitetsopgørelse, hvor efterkommergruppens kriminalitetsudfordringer bliver skjult, idet gruppens samlede indeks trækkes ned af mænd med dansk oprindelse med én udenlandsfødt forælder.

Hovedformålet er at belyse integrationsudfordringer

Nederlandene er et land, der har en anden og en længere immigrationshistorik end Danmark. Nederlandenes definitionen kan derfor også sagtens give god mening, når den anvendes i Nederlandene. Hovedformålet med statistiske definitioner af personer med udenlandsk baggrund er imidlertid, af de skal give et tydeligt statistisk billede af gruppernes integration i det danske samfund. Nederlandenes definition er derfor også mindre egnet som grundlag for integrationsanalyser, når den anvendes i Danmark, da de statistiske resultater bliver mere slørede.

Læs mere i afrapporteringsrapport

Arbejdsgruppen fremlagde flere argumenter, der taler for og imod anvendelsen af andre landes definitioner til opgørelser af personer med udenlandsk baggrund. Det kan man læse mere om i rapporten *Afrapportering fra arbejdsgruppen om opgørelser af personer med indvandrerbaggrund*, som er tilgængelig på Danmarks Statistiks hjemmeside.

8.2. Børn af efterkommere

Statistik om børn af efterkommere blev udgivet første gang i 2007

Statistikken om børn af efterkommere udspringer af politisk interesse, for at belyse personer, som er født i Danmark, og som har forældre, der er efterkommere. Interessen var særlig stor i forbindelse med de personer, der bliver klassificeret som personer med dansk oprindelse jf. Danmarks Statistiks herkomstdefinition, fordi en af forældrene er efterkommer med dansk statsborgerskab. På den baggrund udviklede Danmarks Statistik definitionen børn af efterkommere, som blev publiceret første gang i 2007.

Kommunikationsmæssige udfordringer

Danmarks Statistik har imidlertid erfaret, at der er forbundet en række kommunikationsmæssige udfordringer med definitionen af børn af efterkommere. For det første er det Danmarks Statistiks oplevelse, at det ikke altid er tydeligt for omverdenen, hvornår personer klassificeres som børn af efterkommere. For det andet er der også interesse for, hvorfor børn af efterkommere ikke indgår i opgørelser, der fordeler befolkningen efter herkomst, dvs. indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse.

To forskellige definitioner

Den primære årsag til udfordringerne er, at herkomstdefinitionen og definitionen af børn af efterkommere er to forskellige definitioner, som afgrænses efter forskellige variable. Det betyder fx, at personer med dansk oprindelse samtidig også kan være klassificeret som børn af efterkommere. Følgende afsnit retter derfor fokus mod at beskrive forskellen mellem de to definitioner, og hvorfor det giver mening at udskille børn af efterkommere som en særskilt population. Afsnittet introducerer også en ny underopdeling, som tydeliggør samspillet mellem herkomstdefinitionen og definitionen af børn af efterkommere. Den nye underopdeling giver mulighed for at lave en samlet opgørelse af antallet af indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere i befolkningen.

Børn af efterkommere er en afledt kategori

Forældrenes karakteristika er afgørende

Som det også er tilfældet med herkomstdefinitionen, så er det karakteristika ved personens forældre, der er afgørende for, om en person klassificeres som barn af efterkommer. Men til forskel fra herkomstdefinitionen, som afgrænser befolkningen på baggrund af forældrenes fødeland og statsborgerskab, afgrænses børn af efterkommere på baggrund af forældrenes herkomstklassificering.

Dobbeltklassificering

Definitionen klassificerer personer som børn af efterkommere, hvis én af forældrene er efterkommer og ingen af forældrene er person med dansk oprindelse. Samtidig skal børnene også være klassificeret som enten efterkommer eller person med dansk oprindelse efter Danmarks Statistiks herkomstdefinition. Børn af efterkommere er dermed ikke en kategori, der er en del af selve herkomstdefinitionen, men er derimod en afledt kategori, der udskilles på baggrund af forældrenes herkomstklassificering. Det betyder, at alle børn af efterkommere også er klassificeret som enten efterkommer eller person med dansk oprindelse ifølge herkomstdefinitionen.

Tabel 8.7 **Børn af efterkommere**

	1. januar 2007	1. januar 2013	1. januar 2020
I alt	**7 364**	**14 721**	**28 821**
Oprindelig defineret som efterkommer	1 032	1 811	3 273
Oprindelig defineret som person med dansk oprindelse	6 332	12 910	25 548

Pr. 1. januar 2020 var der 28.821 børn af efterkommere i Danmark. Heraf er 25.548 oprindeligt klassificeret som personer med dansk oprindelse, mens 3.273 oprindeligt er klassificeret som efterkommere.

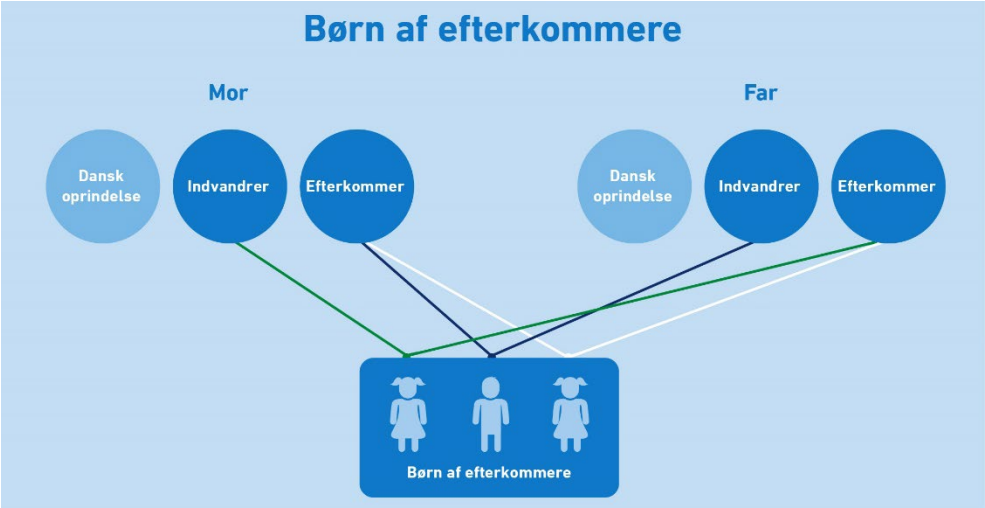

Fællestræk med indvandrere og efterkommere

Når børn af efterkommere udskilles som en særskilt kategori, så hænger det sammen med en antagelse om, at børn af efterkommere har en række fællestræk med grupperne af indvandrere og efterkommere. Det skyldes, at begge forældre har oprindelse uden for Danmark i kraft af deres status som efterkommer evt. med den anden forælder som indvandrer.

Mange børn af efterkommere har en forælder, der er indvandrer

Formodningen om at børn af efterkommere har en række fællestræk med indvandrere og efterkommere underbygges af, at mange børn af efterkommere også har en forælder, der er indvandrer. Det vises i tabel 8.8, der fordeler børn af efterkommere efter deres oprindelige herkomst og forældrenes herkomst. Det ses, at 17.760 børn af efterkommere, der oprindeligt er klassificeret som personer med dansk oprindelse, også har en forælder, der er indvandrer. Blandt børn af efterkommere, der oprindeligt er klassificeret som efterkommere, har 2.568 en forælder, der er indvandrer. I begge tilfælde er den anden forælder klassificeret som efterkommer henholdsvis med og uden dansk statsborgerskab.

Tabel 8.8 **Børn af efterkommere fordelt efter herkomst og forældrenes herkomst. 2020**

Forældrenes fødeland	Antal
I alt	**28 821**
Oprindelig person med dansk oprindelse	**25 548**
Heraf (fordelt efter forældrenes herkomst):	
En efterkommerforældre og en ukendt forælder	1 447
To efterkommerforældre	6 341
En efterkommerforælder og en indvandrerforælder	17 760
Oprindelig efterkommer	**3 273**
Heraf (fordelt efter forældrenes herkomst):	
En efterkommerforælder og en ukendt forælder	327
To efterkommerforældre	378
En efterkommerforælder og en indvandrerforælder	2 568

Samlet set har 20.328 børn af efterkommere en forælder, der er efterkommer og en forælder, der er indvandrer. Det medvirker til at begrunde antagelsen om, at børn af efterkommere ikke har de samme forudsætninger for at begå sig i samfundet, fx i form af sproglig udvikling på dansk, end fx andre børn med dansk oprindelse.

Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve

Børn af efterkommere er meget unge, idet 92 pct. af gruppen er under 20 år. Derfor er der også begrænsede muligheder for at belyse gruppens uddannelsesniveau og socioøkonomiske forhold. Gruppen af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er dog tilstrækkelig stor til, at man kan se nærmere på karakterer ved folkeskolens afgangsprøve. Derfor er det også muligt at undersøge hvordan gruppen klarer sig, når man sammenligner med ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse.

Figur 8.4 **Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve for skoleåret 2018/2019**

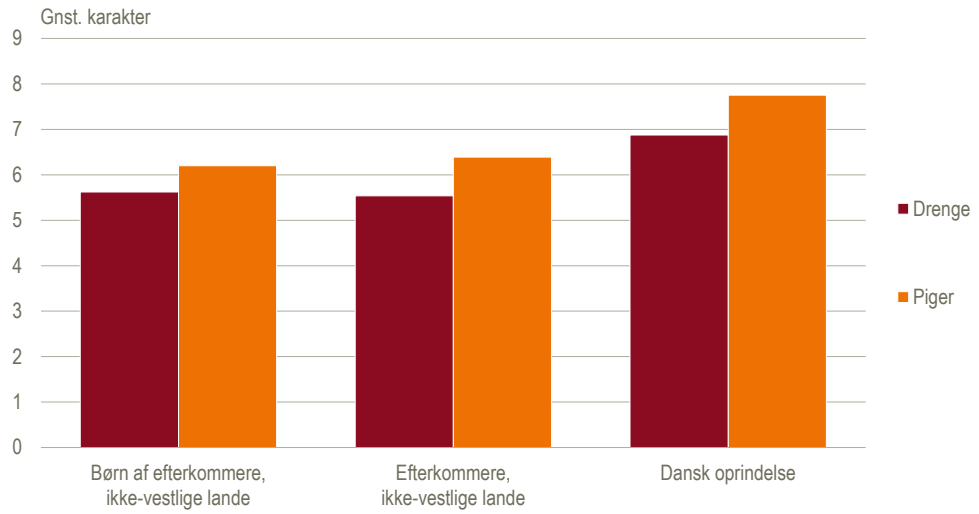

Anm.: Karaktergennemsnittet er beregnet på baggrund af bundne prøvefag ved folkeskolens afgangsprøve.

Samme niveau for børn af efterkommere og efterkommere

Resultaterne viser, at karaktergennemsnittet for ikke-vestlige børn af efterkommere ligger på samme niveau som for ikke-vestlige efterkommere. For drengene er de nyeste gennemsnit for børn af efterkommere på 5,6 og efterkommere på 5,5. For pigerne er de 6,0 for børn af efterkommere og 6,3 for efterkommere. Der er tale om niveauer, som ligger klart under niveauerne for drenge og piger med dansk oprindelse, hvor karaktergennemsnittene er 6,8 og 7,6.

Relevant at følge børn af efterkommere

Som det også er tilfældet med herkomstdefinitionen, så er hovedformålet med definitionen af børn af efterkommere at give at kvalificeret statistisk billede af gruppens integration i det danske samfund. Selvom børn af efterkommere på nuværende tidspunkt er meget unge, så peger de første analyser i retning af, at gruppen ikke har det samme faglige niveau ved folkeskolens afgangsprøve som børn med dansk oprindelse. Analyserne viser derimod, at børn af efterkommere ligger på samme niveau som efterkommere. Derfor er det også relevant at udskille børn af efterkommere som en særskilt gruppe, med henblik på at følge hvordan gruppen klarer sig på sigt.

Introduktion af ny underopdeling

Populationerne er ikke gensidigt udelukkende

Herkomstdefinitionen og definitionen af børn af efterkommere er to forskellige definitioner, hvor populationerne ikke er gensidigt udelukkende. Det betyder, at personer, der klassificeret som børn af efterkommere også er klassificeret som enten efterkommere eller personer med dansk oprindelse efter herkomstdefinitionen.

Dobbeltklassificeringen er svær at formidle

Det er imidlertid Danmarks Statistiks erfaring, at dobbeltklassificeringen er svær at kommunikere til omverdenen, og den komplicerer samtidig brugernes mulighed for

at lave selvstændige opgørelser af det samlede antal af indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere i befolkningen.

Ny underopdeling

Danmarks Statistik har derfor valgt at introducere en ny underopdeling, der tydeliggør samspillet mellem herkomstdefinitionen og definitionen af børn af efterkommere. Underopdelingen fordeler befolkningen efter børn af efterkommere, eller deres oprindelige herkomst, såfremt de ikke er børn af efterkommere.

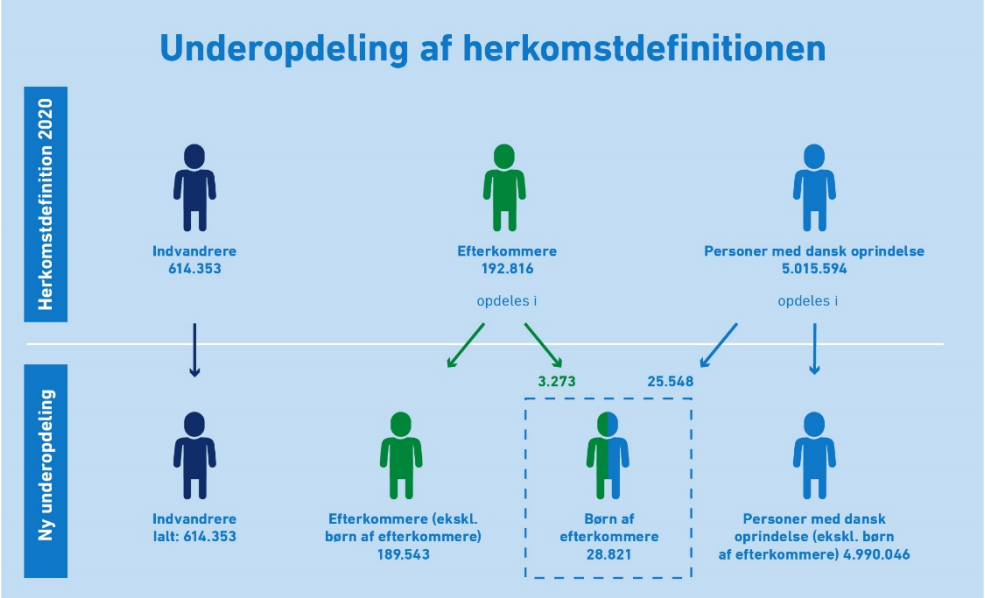

Danmarks Statistik har udviklet en ny underopdeling, der fordeler befolkningen efter børn af efterkommere, eller deres oprindelige herkomst, såfremt de ikke er børn af efterkommere. Der er ikke tale om en ny definition, idet indvandre, efterkommere og personer med dansk oprindelse er defineret efter andre variable end børn af efterkommere.

Danmarks Statistik har stillet tabeller til rådighed i Statistikbanken, som gør det muligt at fordele befolkningen efter den nye underopdeling. Underopdelingen gør det muligt at opgøre et samlet tal for antallet af indvandrere, efterkommere (ekskl. børn af efterkommere), og børn af efterkommere i befolkningen.

Befolkningen inddeles i fire grupper

Til forskel fra herkomstdefinitionen, der inddeler befolkningen i tre grupper, inddeler den nye underopdeling befolkningen i fire grupper. Den fjerde gruppe er børn af efterkommere, som er udskilt af efterkommergruppen og personer med dansk oprindelse. Heraf er 3.273 udskilt af efterkommergruppen, mens 25.548 er udskilt af gruppen personer med dansk oprindelse.

Ikke identisk med herkomstdefinitionens opgørelse

Når børn af efterkommere udskilles som en særskilt fjerde gruppe, skal man være opmærksom på, at efterkommergruppen og gruppen af personer med dansk oprindelse tilsvarende bliver mindre. Grupperne i den nye underopdeling er derfor ikke identiske med de grupper, som dannes på baggrund af herkomstdefinitionen, som stadig er det metodiske fundamentet for Danmarks Statistiks opgørelser. For at undgå forvekslinger mellem opgørelserne, anvender Danmarks Statistik derfor termerne efterkommere (ekskl. børn af efterkommere) og personer med dansk oprindelse (ekskl. børn af efterkommere), for at tydeliggøre forskellen til herkomstdefinitionens populationer.

Fordeling efter ny undergruppering

Grupperne i den nye underopdeling er gensidigt udelukkende og giver mulighed for at opgøre et samlet tal for antallet af indvandrere, efterkommere (ekskl. børn af efterkommere), og børn af efterkommere. Når befolkningen fordeles efter den nye underopdeling, er der 614.353 personer, der er klassificeret som indvandrere og 189.543 personer, der er klassificeret som efterkommere (ekskl. børn af efterkommere). Hertil er der 28.821 børn af efterkommere og 4.990.046 personer med dansk oprindelse (ekskl. børn af efterkommere).

Tabel 8.9 **Befolkningen efter herkomstdefinition og ny underopdeling. 2020**

	Antal
Herkomstdefinitionen i alt	**5 822 763**
Indvandrere	614 353
Efterkommere	192 816
Personer med dansk oprindelse	5 015 594
Ny underopdeling i alt	**5 822 763**
Indvandrere	614 353
Efterkommere (ekskl. børn af efterkommere)	189 543
Børn af efterkommere	28 821
Personer med dansk oprindelse (ekskl. børn af efterkommere)	4 990 046

Fordeling efter vestlig og ikke-vestlig oprindelse

Populationerne i den nye underopdeling kan på samme måde som herkomstdefinitionens populationer også opdeles i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Samlet set er der 540.536 indvandrere, efterkommere (ekskl. børn af efterkommere) og børn af efterkommere, der har ikke-vestlig oprindelse. Det svarer til 9 pct. af befolkningen. Tilsvarende er der samlet set 292.181 personer, der har vestlig oprindelse, hvilket svarer til 5 pct. af befolkningen.

Tabel 8.10 **Befolkningen efter ny underopdeling. 2020**

	Antal
I alt	**5 822 763**
Indvandrere	**614 353**
Vestlige lande	258 158
Ikke-vestlige lande	356 195
Efterkommere (ekskl. børn af efterkommere)	**189 543**
Vestlige lande	31 786
Ikke-vestlige lande	157 757
Børn af efterkommere	**28 821**
Vestlige lande	2 237
Ikke-vestlige lande	26 584
Dansk oprindelse (ekskl. børn af efterkommere)	**4 990 046**

8.3. Indvandrere og efterkommere, der skifter herkomst

Herkomstskift

Danmarks Statistik har erfaret, at der fra tid til anden kan være den opfattelse, at herkomstdefinitionen ikke er retvisende, idet indvandrere og efterkommere, der skifter til dansk statsborgerskab, også skifter herkomststatus til personer med dansk oprindelse. Det er imidlertid en misforståelse, idet et individs eget statsborgerskab ikke er afgørende for, om en person klassificeres som indvandrer eller efterkommer.

En mindre gruppen kan skifte herkomst

I specifikke tilfælde kan det dog forekomme, at indvandrere eller efterkommere skifter til herkomstkategorien personer med dansk oprindelse, hvis en af deres forældre skifter til dansk statsborgerskab. For at skabe gennemsigthed i statistikken retter dette afsnit fokus mod hvilke kriterier, der skal være opfyldt, for at det kan finde sted samt omfanget at historiske herkomstskift.

Indvandrere og efterkommere kan have forældre, der er født i Danmark

Når det kan forekomme, at indvandrere eller efterkommere over tid skifter til herkomstkategorien personer med dansk oprindelse, så hænger det sammen med, at indvandrere og efterkommere er defineret som personer, der ikke har mindst én forælder, der både er født i Danmark og har dansk statsborgerskab. Definitionen udelukker derfor ikke, at indvandrere og efterkommere kan have forældre, der er født i Danmark, men som har udenlandsk statsborgerskab. Skift i herkomstkategori kan derfor indtræffe i de enkelte tilfælde, hvor indvandrere og efterkommere har en forælder, der er født i Danmark, og som skifter fra udenlandsk til dansk statsborgerskab.

Få har forældre, der er født i Danmark

Det der er afgørende for om herkomstskift kan indtræffe, er om indvandrere og efterkommere har en forælder, der er født i Danmark, som har udenlandsk statsborgerskab. Det er imidlertid kun 0,1 pct. af alle indvandrere, der har mindst én forælder, der er født i Danmark. Det betyder, at stort set alle indvandrere ikke kan skifte herkomstkategori, selvom en af deres forældre skifter fra udenlandsk til dansk statsborgerskab. Blandt efterkommerne er det 2 pct., der har mindst én forælder, der er født i Danmark. Det betyder omvendt, at 98 pct. af alle efterkommerene ikke vil skifte herkomstkategori som følge af, at en af deres forældre skifter til dansk statsborgerskab. Derfor har muligheden for skift af herkomstkategori ikke nogen afgørende betydning for det samlede billede af befolkningens sammensætning.

Figur 8.5 **Efterkommere, der kan skifte til herkomstkategorien personer med dansk oprindelse. 2020**

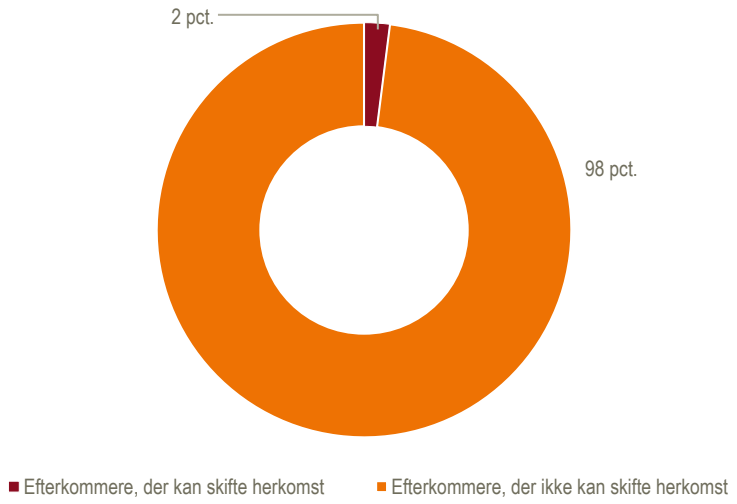

Anm.: Herkomstskift er her som følge af, at én af forældrene skifter til dansk statsborgerskab.

Skift af herkomst kan ikke undgås

Skift af herkomst kan ikke undgås, når forældrenes statsborgerskab indgår i afgrænsningen af indvandrere og efterkommere. Det skyldes naturligvis, at en persons statsborgerskab kan ændre sig over tid. Siden 2007 er der derfor i alt 5.503 personer, der er skiftet til herkomstkategorien personer med dansk oprindelse, som følge af at en af forældrene har skiftet til dansk statsborgerskab. Størstedelen har tidligere været defineret som efterkommere, hvoraf 1.417 var af vestlig oprindelse, mens 3.715 var af ikke-vestlig oprindelse.

Tabel 8.11 **Personer med dansk oprindelse, der tidligere har haft en anden herkomst. 2020**

Tidligere herkomst	Antal skift
I alt	**5 503**
Indvandrere fra vestlige lande	162
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	209
Efterkommere fra vestlige lande	1 417
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	3 715

Anm.: Antallet herkomstskift kan kun opgøres som følge af forældrenes skift til dansk statsborgerskab siden 2007.

Befolkningens herkomst dannes på baggrund CPR-registeret. Skift i herkomstkategori kan derfor også forekomme som et produkt at tekniske opdateringer i CPR-registeret. Det er fx ikke en ualmindelig hændelse, at der kan gå op til flere år, før nyfødte børn sammenkobles med deres fædre i CPR-registeret. Skift af herkomst som produkt af opdateringer af CPR-registeret indgår ikke i denne opgørelse.

Læs mere

Danmark er det eneste af de nordiske lande, der anvender forældrenes statsborgerskab i afgrænsningen af indvandrere og efterkommere, og variablen medvirker til at kvalificere, hvem der klassificeres som personer med dansk oprindelse. Det betyder, at Danmark har indlagt et ekstra kriterie for, hvem der klassificeres som personer med dansk oprindelse, hvis man fx sammenligner med Finlands definition. Læs

mere om det i rapporten Afrapportering fra arbejdsgruppen om opgørelser af personer med indvandrerbaggrund, som er tilgængelig på Danmarks Statistiks hjemmeside.

DANMARKS STATISTIK

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17
www.dst.dk
dst@dst.dk